ULB Halle
001 686 038
3/1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

D: Ec 2565

Wilh. Felger
Buchbinderei
Halle a. S., Gr. Nikolaistr. 8

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Lc 2565

ר. ס. מ. א.

כמיסריאת אן כונדאי (מסליחת כם-מיללתי)

בולק-דקי

תורה ארי עאילהיי ז׳והורון-דקי

א זוהון ז׳והורי (תתי)

ארי דויומון סל כונדאישו

הידור—בירי אַ דסדין:

מיכאל ן׳ ישעיה בן-הררי (רבבינביג׳)

מנשה בן יוסף-שור חיימביג׳

ברכורדגר

כמיסריאת אן כונדאי ר.ס.מ.א.

בכו. 1927 סל.

Напечатано в типографии
„Красный Восток“ Бакполиграфа, Баку.
Главлит—4270. Заказ—999.
Тираж 1000 экз.

ר. ס. מ. א.
כמיסריאת אן כונדאי (מסליחת כם-מיללתי)

כולָן-דָקי

1930/247

תורה ארי עאילהיי ז׳והורון-דקי א זוהון ז׳והורי (תתי)

ארי דויומון סל כונדאישו

חיבור—בירי אַ דסדין:
מיכאל ן ישעיה בן-הררי (רבבינביג׳)
מנשה בן יוסף-שור חיימביג׳.

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

בדכורדגר כמיסריאת אן כונדאי ר.ס.מ.א.
בכו. 1926 סל.

А. С. С. Р.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ПРОСВЕЩЕНИЯ

(Совет Национальных Меньшинств).

БЮЛАГ-ДАГИ

(ГОРНЫЙ РОДНИК)

УЧЕБНИК ДЛЯ ДЕТЕЙ ГОРСКИХ ЕВРЕЕВ НА РАЗГОВОРНОМ (татск.) ЯЗЫКЕ

ДЛЯ II-го ГОДА ОБУЧЕНИЯ.

Составили: М. И. Бен-Герарий (Раввинович)
М. И. Хаймович.

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

Издание Н.К.П. АССР.

БАКУ, 1927 г.

דו-סא גף אַז תבוניי „בולק-דקי".

אי תוריי-עאילי „בולק-דקי" אַ זוהון תתי, היסדי (אַ חוסב) דויומון תוריי-עאילי אַ כרי אַן ריפובליכיי ציאליסתי סליחתי אזירביידז'ני. אבלי תוריי-עאילי בו ארי במוכדאי אבלומון סלי אַ אושפלהיי אַן ז'והורון-תתי, דפוס זרא אמרבו אַ דסדין אַן כמיססריאת אַן כונדאי ר. ס. מ. א. רבז אַ 1922 סל, נום-יוש בו „תזא-אושפלא", כמיכי חיבור בירבו אַ דסדין חברו[1])-הא נ. מהריכ נן מ. חיימביג'.

אַז סבב נביראי גרכא דינז'א בכד, דפוס זרא-אמרבו או אַ תעדייא תהר-אבז. איזמו אי דוזתמיש בירי אַ דסדימו-רבז אַ בעדיי פהם סכדאי, דיראי אי תוריי-עאילירא, הממיי אנו כמיהא, דמונדאיהא כמיכי דבירותהא אַ אבלומון תוריי-עאילי.

אי תוריי-עאילי היסדי ארי כונדאי דויומון סלי אַ אושפלהיי ז'והורון-תתי. בו הלם תמם גונז'ונדא נאמרא תהר, או בעדא, כי בורבונדבירותהא יורא אַ אימו מחבר[2]) הא מ. בן-הררי (רבבינביג') נא מ. חיימביג'.

ארי פהם סכדא ז'רגא נראי אני תוריי-עאילי, מסליחת כם-מיללתי, היסדיהא אכי כמיססריאת אַן כונדאי ריספובליכיי ציאליסתי סליחתי אזירביידז'ני ביז'י כמיססייא אי חבר-הרא: ר. רובינב, ב. זרבאילב, נ. אלקנייב, ר. עמנואלב נא ש. אלזרב.

כמיססייא פהם-סכד אַז הר תרף אי תוריי עאילירא הר נובא יורא ז'ורא-ז'ורא: די ג'ו גרכ בוגא ארי כם סכדא, יא ארי זייד סכדא, גנש די, גונז'ונדא אמראי גפהרא דו אַ יכי, דוז אמראי זוהונא, גנא ג'נד ז'ירא גרכייא גונז'ונדאיהייגש; אוזמו אפד יורא גונז'ונדא, נובוסדא אמרא דוז, כוב, לאיקי אז הר תרף.

אַז אבלדן, כמיססייא פיכיר סכדבו ארי דפוס זרא אי תוריי-עאילירא אַ אזוני ז'ירא זוהון, כמיכי עמל אמרני נא אנז'ק ארי ז'והורון כרי מסליחתי אזירביידז'ן, גנש עמל אמרני ארי ז'והורון כריהיי אַן דגיסתן נן תיריכ. אממא, אי ז'ירא פיכיר סכדאי עמל נאמא, ג'ונכי אַ זוהון אַן ז'והורון תתימו היסדי תפיעתי אַ עריי זוהון ז'והורון קובא תא זוהון ז'והורון דגיסתן נן ז'והורון כריהיי תיריכי. אזו סבב, אי תוריי עאילי דפוס זרא אמרני אנז'ק אַ זוהון ז'והורון קובאי, ג'ונכי אַז הממא פושתא גרכיני או ארי אושפלהיי ז'והורון תתי אן מסליחתי אזירביידז'ן.

גרכי מעלום סכדא, כי בלכי אאי תוריי עאיליש אפדא מייבת כמיהא, נגונז'ונדא אמרא גפהא, אממא אאי כמתא אפדא מייב אז אבלומון.

[1]) חביר. [2]) מחביר.

ג׳ואי סבב, אפדא אמרנות אזיני ז׳ירא כמיהא נא נגונז׳ונדא אמראי יכם גפהא אַ זוהון אימו? אוני סבב, כי זוהון תתימו אַ סביתסכי סיוז היסדי אז זו רבז פס מונדיהא לפ אַ ג׳ין אכירי פילכן אן כונדאי נן טנוסדאי ליתירתורא. ניסדות היג׳ זוהון-הייגא הג׳י כסיב, זוהון תתימורא כונא.

אזו סבב, כי אפדא ניסא אמרנות אַ עריימו יכמלאיש בוגא כונדגרהא, ג׳ריימו ניסדי, בייא אַ אינז׳ימישי רבזיש בוגא יבשליי-יבשליי פיי בג׳ינים פושבא אַ פושא-רחי דבלתמנד סכדאי זוהון אימורא אַ רח ליתירתורי. זוהון נא ליתירתור אימו מונדת פס אַז כתור כסיבי זינדגונימו.

אנז׳ק כלא ריבליוצייא אַן אכתייבירי דא מינכין פס-מונדא מיללתהרא ארי זיהונדא, זינדא—סכדא כונדאי חכמה-רא אַ עריי כושדא, איללה-כי אוהרא, כמיהרא-כי נבו אישורא היג׳ כונדאי טנוסדאי אַ זוהון דדאי כושדא, כמיכי בורבונדני אַ אישו גנא אישוקי רח כונדאי חכמה-רא ארי אמרנותהא רוזהשו.

אנז׳ק חוכוממת מסליחתי דרא טנוסדא אי פס מונדיהא כלק אַן ז׳והורון תתירא, אבלומון היסדיהא אַ כבר-דברי, מתלב אישורא, ארי בדכורדא ארישו תורה אַ זוהון דדאישו.

בדכורדכי אי תוריי עאילירא, רויי בירנים אכי ברסירגרא ז׳פא כשהיי ז׳והורון תתי ארי בורבונדא כומכי כושדרא אַ-אי סר גורדא אמריהא כר, ארי כתור זינדא סכדאי, המיגא דבלתמנד סכדאי ליתירתורא אַ זוהון תתימו.

חוכוממת מסליחתי בירא היסדי כלא דסדכ, אפושיי ז׳והורון תתימו חיסדות גנא אמברא כלא מתלבהייגש ארי זינדא-סכדא חכמיי דבלתמנד סכדאי זוהונא.

בדכורדכי אי תוריי עאילירא, אַז רסדכיש, חוז׳ת נסכדא אפדא אמרותגש אַאו כמיהא נגונז׳ונדאיהא, גולמיש ביסדגא מיטנים גופדירא, כי אי תוריי-עאילי „בולק-דקי" מיבו מושדולוקג׳י אַ פושא-רחי זינדא סכדאי כולתוררא ארי אמברא כלק ז׳והורון—תתימו, המג׳ין מיבו אזוני ז׳ירא בולק, אַז כמיכי מיהנז׳ות מיליין מיליינהא אַז כונדאי פס מונדתהא כלקהא, ארי סוראי סכדא תשנאי כושדרא, תשנא היסדותהא ארי כונדאי טנוסדאי חכמה.

פהם סכדגרהא ז׳רגא נרא אמראי נא בדכורדאי תוריי-עאילי „בולק-דקי", אכי מסליחת כם-מיללתי אַן כמיסריאת כונדאי ריספובליכיי סציאליסתי מסליחתי אזירביידז׳ני.

פושי־גפי.

אי תוריי־עאילי „בולק־דקי", כמיכי אי סעת אימו בדכונדנימהא, נובוסדא גונז'ונדא אמרי ארי עאילהיי ז'הורון־דקי אַ זוהון ז'הורי (תתי) ארי דויומון סל כונדאישו.

אי כר גונז'ונדאי תוריי־עאילי „בולק־דקי" גירשדי אַ זמינייתי סיכצייא ז'הורון־דקי אַן כמיתת מרכזי דסדיי כממוניסתי (בלשיביכי) אזירביידז'ני, כמיכי דוביז'־סכדי יורא המי אז תרף פליתיאי המיגא אז תרף זוהוניאי.

אי תוריי־עאילי „בולק־דקי" אַ מתלב ענין[1]) הא־יו גורא בכש בירי אַ נוה בכשהא:

I. דינייה עאילי. אַ קריש כמיכי דרות מאמר־הא בורבונדות־הא פסיכלגייא אן עאילא, אַ רוזהיי עאילי־יו: רג'ז'ון, דורוסדי דול נא פנתזייא אַן מוח[2]).

II. קירמיזינא אכתייבירי. אז זינדגוני, רח פיי־בג'יראי ריבליוצייא אכתייבירי אַ עקול עאיל בתבוסדאי גורא.

III. זינדגוני אושכלא. דרני שונכאי נא דרא־ביסדראי תלמיד אַ מורה־רבז. רל תלמיד נא איכדיר־יו אַ קד נובא־כונא.

IV. לינין נא עאילהא. אז זינדגוני רח־עדת פיאנירהא, יחס לינין אכי עאילהא, עאיל אַ סורת סבחינא אדמי אַן ז'עמתיאי (עסקן).

V. שהר נא דיהבן. סורת דיה נן שהר, יחס דיה אכי שהר, השפעיי שהר אסר דיה, רפדר־סכדאי (смычка) פלחא נן רנז'בר דו אַ־יכי.

VI. אדמי נא ז'פא. אדמי אַ סורת סחיב אַן דינייה, קובת־יו נא דעבא־יו אַ טבע[3]) אבז, נא ז'פא, כמיכי היסדי ירק אן אינסן.

VII. יכומון מיי. בורבונדני אז זינדגוני איסתרייא רח אג'מיש־בירא אַ עולם כלס־דסדיי פלחיית נן רנז'ברייית, זנדא אמראי דסדיי ריבליוציאנירהא־סציאליסתהא נא דעבשו אַ עשיריית—אבז אַ כרי אורסיית.

VIII. אַ עריי אינסנהא. טבע—הא, כסיית אינסנהא, יחס אישו דו אַ—יכי, נא דוזא רח זינדגוני נן אינסנייתי.

IX. אז הר—ז'ור. אאי בכש טרפדת: מאמרהא אז ז'ון סקי תלמידהא, גפלמא, דרניהא תמיסי אן סכדא, תזא גפהרא, נן ביגנייא גפהרא אַ דו זוהונהא, אורוסי נא עברית[4]).*)

ג'ואי בינא מתלב, אידיאלי אני תוריי־עאילי „בולק־דקי?"

דביז אן האי סעתינא אושכלא היסדי „בזי נא ז'פא". אאי פרינציפ גורא דוזתמיש—סכדיים אימו כר דג'יראי „בולק־דקי"־רא. ז'חד סכדיים ארי דרא או ז'ירא

---

[1]) עינין, [2]) מובח, [3]) טיבע [4]) עברית.

*) אאו כתור כי היסדות מורה—הא טנוסדנות אורוסי ניסטנות עכרית, יא—טנוסדנות עברית ניסטנות אורוסי.

מתיריאל-הא, נכג' זרנות הא אַ ג'וכלא דוללייי עאילהא רג'א הרגשה, אישוק-סכדנותהא דול עאילא, סורתהיי נכג'ייתי רג' סכדנותהא מוח עאילא. לוקנא משל אַן יוני[5]) גופדיריהא: „פלשא עקול אפדא מייב אַ סקא ז'נדג". קרכונד-סכד אימורא ארי נובוסדא אז גיגיינא נא סניתרי ארי כתור עאילהא.

גנא אמבּרא מאמרהא אפדא-אמרנות אז בירהמנד', נא קובתהיי טבע, הג'י מאמרהא—רוי סכדנותהא עאילא רוייא תמיזא מחשבהיי אדביאי-אינסנייתי, אזטיאי, נא סציאליזם.

אסר טבע, ז'ון-סקי נא ז'פא, בינא נרא-אמרת סותונהיי אני תוריי-עאילי „בולק-דקי". כותחי גף, מתלב אימו היסדי ארי כותא-סכדא עאילא אסר זני אני תוריי-עאילי „בולקדקי" היסדיהא, ארי בירשו במוכדא-אמרהא בדירמרהא או ז'ירא חבר-הא, בשותהא כיירלוהא ארי כושדא נא ארי אינסנת.

„יא סורת ברזירני אַ דה הזר גף" הג'י גופדירא כוהנא משל כיתאי. אַ דול אימוש דבו ארי אַ הר מאמר יא סורת דשנדא, אממא אונקדא מינפין ג'רא-סכדא נביסדא. ג'ולמיש ביסדגא, אימו רזי בירנים אאו חזורא אילוסתרצייהא אפדא אמרני הא אַ קד דפוס-כונא. מעלומי, או מאמרהא ניסדיהא אישורא בהמא יחס אַ סורת אבז, בייגש נידו אורא בהמא גרמונייא.

זחמת אן מחבר[6]) — הא נובוסדנותהא אַ זוהון — תתי, זיידתאי אז „קריעת ים סוף". עדת עולם הג'יני, מחבר נובוסדנגא יא תורה, יא כריסתמייא ארי עאילהא, בגורדני גרפייא גף כושדרא אז כלא כזיניי ליתירתורא אַ פושא — יו בירניהא, אממא, אימו מחבר — הא אז — ז'א בייא בגירים או גרכ היסדיהא מתיריאלא ארי אני תוריי — עאילי? ג'רא — סוז אימו בגורדנים אסר אימו דו רלא: רל מחברי — רא, נא רל תרגום סכי — רא. 80% מאמרהיימו היסדות אז סופר[7]) — הא, נובוסדתהא א עשירא, זינדא זוהונהא.

פורמוש סכדא ניסא באיסדא ג'ו ג'תיניגא עשירא זוהונא ארי דפונדא אקד קב אן ענייא זוהון. גנא הלמיש ניסדי אימורא חזורא גונז'ונדא — אמרא רסם — נמא ארי פיי — בג'ירא רפדא אַ דוזא רח. אַ או גורא בלכי אפדא מייבת דמונדאיהא נא „דיפיכתהיי תיכניאי", אַהר חורהא אפדא אמרנותהרא כונא, בייגש אאי איקררהיי כר אימו גורא דמונדאיהא בייא בשות דובייגא.

אז סריבתי נכג'לו נבירא זוהון — תתי, ענייי היסדי אז כם — גפי, נא אז ניסדיאי רסם — נמא, אי זוהון מונדי פס אז הממא זינדא זוהונהיי תבושלויא קיימהא אַ כרי «מסליחתיהא».

גרכ טנוסדנים ארי סק — בשי גופדירא אַ כמיססריאת אן כונדאי בגורדיהא אסר כושדא אי כרא, גנש אאו אדמיהא דס גירי סכדת — הא אַ אימו אז הר תרף. אימו כייל סכדנים אי תוריי עאילי «בולק — דקי» אימבו גופדירא או ז'ירא «כבתר בשראי», דוהא אימורא מושדולוקי ארי סבחינא כובא רוזהא, אַ פושיימו אמרנותהא.

מחבר — הא.

---

5) יבני. 6) מחבּיר. 7) סופיר.

בולק-דקי.

I.

פושיי—סבח ברא אַ דק,
מיביני זר אפתאירא.
בולק—זומזומי אסר בק,
ריכונדני אב נוקררא.

II.

נזניכ—בש אפי „בולק—דקי"
הנז', תשנא, אב—סריני,
מגירי יקין ז'ון—סקי...
אי מעדן תבושיני.

III.

„בולק—דקי" אריטו בקי,
אן כופהיי ז'פייתי.
מדהילית אַ נהקי,
מכלוקא אַ זולמתי.

IV.

אז—קד אן ליחמא תיכ—גירית,
אז סררא פומא סרא.
„בולקא" ניגה—דרית,
לב—סכדי זיירניראא.

V.

אז כב טורזא גלותי,
אז תריכי אבמי,
כבר—בשית אז זולמתי
ארי בירא אדמי.

VI.

כונדאי לפ בוהלוני,
אַ—הר ג'וש ברזירני.
נכונדאי—תריכיני,
רוז ברוז עומור הא פשמוני.

VII.

אז קונשיהא פס מפאית,
בכונית אושכלהא.
פישא, הר כר, כותא—בשית,
סכית בק—עאיליהא.

VIII.

זבר—זבר, איי תיכ גירים
קירמיזינא עלמא
אז זיר דחרהא בכיזים
אַ פיי פיונים קיימא.

IX.

חמרהא הממא בוררים,
כופהיי אן ז'פייתי.
הממא יפי לשגר—גירים,
רעייתא דים חורייתי.

X.

בכד דינז'י, דסימו ג'יני,
בק—זימי, בזויימוני,
בכד דעבא, דסימו ג'וני,
יפינים אז דולי—ז'וני.

XI.

דורים אימו אז דושמני,
אז נכהי דו—יפי.
ז'פא, ז'פא ניפימוני,
„בולק—דקי" נון—מונופי.

XII.

פושיי—סבח ברא אַ דק,
מיביני זר אפתאירא.
בולק—זומזומי אסר בק,
ריכונדני אב נוקררא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

אבלומון בכש

I-й отд.

דינייה · עאילי.

סבח-מונדא.

I.

בכיז, כובא עאיללא, בכון ג'ומהרא!
אפתא, אז מזרח*) פורסרני סורגהרא,
פלתר ז'בהילתי בכונדי כרי —
פרזא-רפד תריכי, דינייה כבר-בירי.

II.

אַ ז'בקאבז מורקהא זו־זו פר-זרנות,
תוזליי גולהרא ענגהא בג'ירנות,
דודוכ-זא ג'ופן זו כוראסכד גלרא
בכיז, עאיל, בססי אריתו כיסירא!

בכשא.

לליי רחמן איהא דרבו יורא סא כפיכ. ג'ו סכד רחמן? בידבוסד או ארי כורא ארי כושדא נונלהיי שכרי, ג'ונכי אורא אמבר כוש אמרנבו נונהיי-שכרי. א רח קרשו אמא א פושיי רחמן יא ענייא זנלא, א קוז'ק יו דרי יא ג'וכלא עאיללא, אדבו גיריסדא.

רחמן די, יזוקי-אמא יורא א עאיללא, מוגו א דול כושדא: מרא גיסנא ניסדי, אי עאיללא יקין גיסנאי אדיי גיריסדא.

*) מיזרח

רחמן בגורד בכשי סא כפיכליי כושדא דא או ענייא
זנלרא, מוגו: גי, ביסדן ארי עאיללא נונלהיי-שכרי, כורו
סוראי בו, דייא נגיריסו.

אפתאי.

I.

„א דדיי! אי אפתאי ג'ואי?"
— אוני, כי הג'י כוב אישוק דרניהא,
איזמו א פנז'רא אכיתו אי,
כנדוסדא-כנדוסדא דנישירניהא!

II.

„אריג'ו או הג'י נגה־נגה
אכימו אז פנז'רא דנישירא?"
— אאו סבב, כי גרכי או אפתאי,
רוז ברוז הממא עולמא גרם־סכדא!

ז'לדא עאילהא.

בבא דא כופהיי כושדרא דויד נא שלומא לכ אַ בק. בגורד דויד ביל-זא לכא, אמא שלום בכנד תלוהא תיכנהרא אז אונז'א. בג'ירות סנקהרא, הרדושו מלא-זרות לכא, דוז סכדות, חזור סכדות ארי תום שנדא. בקדא תום שנדות פכלא, אַ קירק לכ פשדות גולהא. פכלהא סר-גורדות ארי ברמרא, אבורד דויד שכהא דזא אפי הר שיתיל פכלא. שלום הר רוז שחנגום, אב מיאבורד מישנד אסר לכהא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

גירשד דו סא מה, בדי ביסדרות אסר שכהא, פכלהא אַ פילכהא דרי, גולהא ברמרות כוש-בויי דרות. דויד נא שלום דירות שרי סכדות. או רוז בו רוז אז דדיי ביריי בבשו, אבורדות דויד נא שלום גולהא אז לכ, גורדות דסדא, אבורדות בכשא דרות בביי כושדרא אַ רוז שרי-יו.

תנכשלהא כשירכי.

I.

תנכשלהא כשירכי,
א איגיל א אוגיל אפדרנום.
הא דגשדא כיסירכי,
רג׳א כבלהא דירנום.

II.

סבח אז כב בכושדכי,
דס דדייא מג׳-סכדנום.
ג׳י סבחירא כורדכי,
א בק-עאילי רפדנום.

III.

א בק-עאילי רפדכי,
תורהרא בגורדנום.
א בקג׳להא גשדכי,
הבלנג-בזי סכדנום.

IV.

שירהרא טנוסדפי,
מורה*) אזמא שר-בירני.
אממא נדינזי סכדפי,
אזמא בירזי-בירני.

כילפת אימו.

מרא היסדי בבא, דדיי, דו בורר דו כהר, כלא—בבא נא כלא דדיי. כלא—בבא נא כלא—דדיימו אמבר פיר בירת, כר סכדא ניסטנות, רח רפדנות יבשליי—יבשליי, כמר אישו קוזי אז פירי, קובת סוזי. כלא—בביימו הא אכונא נושדא אז סבח תא שחנגום. פישנבי, אימו, בוררהא כהרהא אז נובא—כונא אמרכי, נובהיימורא גוש דשדני, שירין קל גורדני מג' סכדא אימורא.

כלא—דדיימוש הר בכד אַ כונא נושדא, שבהא ארימו איכדילת סכדני כובא איכדילתהא אז פושתרינא דברהא אדמיהא. אימורא אמבר כוש אמרא אז גפהא איכדילתהיי כלא—דדיימו.

בביימוש סבח מונדא אז סחרי בכושדני רפדני א-כר כושדא. דדיימו תמם רוז כר סכדא, מלהרא אנכיר פורסרא, בקדא אכייל נון בורז'ונדא, כורכ סכדא, פלתר שושדא בירא. אימוש בוררהא כהרהא, נושדנים נובהיימורא אזבר סכדנים, כתהא חיסבהיימורא נובוסדנים.

דדיי נא עאילהא.

I.

אישמורא, עאילהא, כי סכד דוסד-דשדא,
כיני אריששמו מיהריבני סכדניהא;
כי הג'י שב מיז'א נכופדא...
כיני קייקושמורא הא כשירניהא?
— עזיזא דדיי!

*) מורי.

II.

כי גופרשמורא הא ז׳ומונדא
א ננויאבז א כב בכונדניהא,
כי אריששמו נקול-הא כונדא,
כיני אישמורא ערוסלהא דרניהא?
— רחמלוייא דדיי!

III.

אישמו, עאילהא, תמבל בירנגא,
הא סכדא-רואי, נדינז׳י סכדנגא,
כוב אישמורא באיסדא בעדהא,
כיני הג׳י ערסהא תיהי-סכדניהא?
— סוקדא דדיי!

דדיי בוהלוייא קשי,
ארי פרזנד דול-כשי.
גושדר א גף דדייתו
רחת בגירו ז׳ונתו.

ג׳וכלא פומכג׳ילא.

שחנגום דיר אמא בבא אכונא אז כר כושדא. אז אמברי במונדאי כרהא, אגוז׳ירבז ז׳ומונדא טנוסדנבו פייהיי כושדרא. דירמא או אַ כונא, נושד אסר אוסתול אך—כשי.

תו, בבא, אריג׳ו אך כשירא? פורסי אז יו ג׳וכלא פוכלא יו. אמבר במונדם, כלפמא, אמבר כר סכדם, ז׳והב דא בבשו. סבחומי אני רוזיגא, עאיללא אז סחרי זו בכושד, בפונד פלתרהיי כושדרא. תו אאי סבחי אז׳א רפדא? פורסי דדשו אז יו.

מא אדם אַ בבא-רבז אַ כר-סכדא רפדא, מרא באיסדני אַ יו כומפי סכום, מוגו עאיללא.

נטנא עאיל.

I.

נטנא עאיל בו משה*)
דבו א יו יר-פורמושי.
יא רוז, מוגו דדשו:
בורא דס רויי תורא שו.

II.

בייא אינז'א כלפמא,
דניש אאי קוללוקמא.
בורא בייר אז בזר
אז תוכויי אילזר:
כורדכי דו גורבנכא
כייש, סא דנייגא

III.

רפד משה הג'י גופדי:
סא גורבנכא כייא די,
דו דנייגא כורדכי,
דדיימורא גרכי.

IV.

פורסא יורא יבייגש,
א תוכויי ליי קדש.
מוגו זו בורא בייר
היג' מבדכון אז יר:
יא סילתכיי מונוכי,
כלתא, חפד כפיכי.

רפד, מוגו: ליי סילתכא,
יא קדש, די חפד כפיכא.

ג'ו מיבשי?

יהודה, מיכאל**) נא חנה סא חמרחהא בירות. אי סא עאילהא המי דו קונשי יכי בירות המיגא אַ יא אושפלא כונדן בורות. יא רוז מוגו חנה אז חבירהיי—כושדא: „ג'ו כר—מיסכית אישמו כלא בירנגא?". יהודה גופדי: „מרא משינהא נא ג'רכהיי פבריכהא כש-אמרא. מא כלא בירנגא כר—מיסכום אַ פבריכ, מא מיבשום כליי משינהא, מיגויום יא גף, הממא ג'רכהא מז'הות". מיכאל גופדי: „מרא סבזגהי, תמיזא אויר,***) דר—בלג נא גול כש—אמרא, מא כר—מיסכום אַ זימי, אַ בק, אַ סר דק".

— מא מיבשום מורה, ג'רוסד גופדי חנה—תו, חבירמא, יהודה, מיבשי פחלא, כר—מיסכי אַ פבריכ. תוש, מיכאל, בוררמא, מיבשי רנז'בר, כר—מיסכי אַ זימי, מא מיבשום מורה, מיכונום אישמורא מיזיהים אַ—יכי".

*) מושי.
**) מיכאיל.
***) אביר.

עאיל נא פלפלי.

I.

גו איזמו, פלפלי,
אזז׳א תו זיהיסדא,
היג׳ ניסא במונדא,
רוז ברוז פר-זרא?

II.

בירנום אג׳ולהא,
אבכד רוז המינן;
שיריי כובא גולהא,
איני או כורכמא,

III.

עומורמא כמלאי,
אנז׳ק יא רוזלאי;
בש תו כוב, איי אינסן,
תו אמא דס מזן!

ד ר מ ו.

עקול-סוזא פינחס, אַמא אפי דוכתיר ארי כסדא אז יו דרמו ארי כושדא, ג׳ונפי שוקם-יו אדבו דרד דרא.

איי חבר,*) דוכתיר, שוקממא אדיי דרד—דרא! דוכתיר נובוסד ארי יו אַסר יא תיכא כקז דרמו, דא אַ יו, מוגו: „גי בר כו אי דרמורא, כוב מיבשי".

פינחס ביסדא אז דוכתיר כקזא, ברד כורד. סבחומי, פינחס אז כב בכושדנפי מיביני פי, גנא שוקם-יו אַדיי דרד—דרא.

מחתל מונד פינחס, מוגו: אי ג׳ו פרי, דרמורא כורדם, אימוהאיש כוב נבירם, גנא איזמוש שוקממא אדיי הא דרד—דרא?

גירשד עאילי.

I.

רוזהיי עאילי פר-זרות, גירשדות.
בזירא שנדום, כונלהרא הישדום;
א אושכלא סרמרא דשנדות,
הממרא הישדא נובהרא בגורדום.

*) חביר

II.

רוזהיי עאילי הרכירש שר-סכדא,
בז'סדא, פוז'סדא דייא ניסא סכדנום;
סבח א כונדא, שחנגום אזבר-סכדא,
נובהרא א פושיי מורה כונדנום.

III.

רוזהיי עאילי א כייל אמרנגא,
ג'ו אך בדירמרני אז כן דולמא;
כובא בק-עאילירא מא הישדנגא,
א כמיני דמונדבו הייברייא ז'ונמא.

§

פז'ירא גולא ניזיהוני,
עאילירש ניבגרדוני.

רחמגונא סג.

יא עני דירמא אַ יא מחלא ארי ג'י כסדא ארי כושדא.

אַ או מחלא דבו יא סג. די סג ענירא, סר גורד רבוסד. מוגו עני אַ סג: „מא דוזד ניסדום, אריג'ו תו רבוסדא, רחמברי סך אמא, מא ארי ג'י—כסדא אמרם, ג'נד רוזי נון נכורדם".

סג מוגו אַ—יו: „מש ארי אנו אדם רבוסדא כי, בישנבו סחיב—כונא סס מרא, בדירבונו ג'יד תורא.

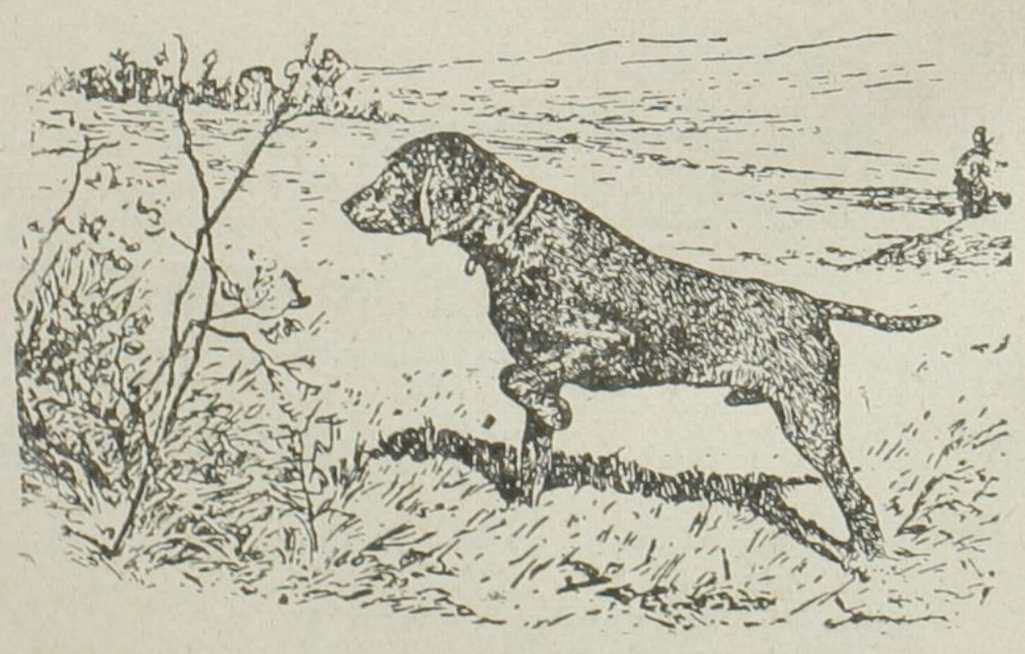

אי כיי בירא?

I.

ברפהא חל בירא
א ארכיש אב אמרא,
רוזהש טורז בירא...
אי כיי בירא?

II.

אפתאי בורז׳ונדני,
דרהש גול דרני,
תכוליש רסירא...
אי כיי בירא?

III.

הי׳ג׳יש ניסד א ג׳ולהא,
תרינות כריהא,
הא ברוש אמרא...
אי כיי בירא?

IV.

א ג׳ולהא ברף ריכדא,
ניכרש ז׳יליד גורדא,
ברבריש ביז זרא...
אי כיי בירא?

כרג נא נזו.

כרג נושדבו אסר כייהא ארי בג׳א בדירבונדא. נזו נושדבו אדבו גוזת סכדא אַ בג׳א בדירבונדא. כרג בג׳א בדירבונד, נזו תיז׳ סכד נכוהיי כושדרא. כרג בדירבונדבו דה בג׳הא, נזו רפד ארי שומרדא אוהרא. איי כרג! נזו אדיי שומרדא בג׳היי תורא! איי נזו! כרג אדיי דנישירא אתו, תפרונד נזו יא בג׳רא, דונדוקא זא כרג יא ג׳ום נזורא. ארי כרג מונד נוה בג׳א, ארי נזו מונד יא ג׳ום.

בכדהיי סל.

בסל בגשדפי אפימו,
ג׳ו בכשא מיירו אריטו?
גולהא, גולהא, גולהא!

א המינן, אזו גרמיתו,
ג׳ו עשירי מיבינים אזתו?
תכולהא, תכולהא, תכולהא!

המינן זו רפדא פר-זרא,
פס פאיז אימורא ג'ו דרא?
בהרהרא, בהרהרא, בהרהרא!

איני זימוסדו א פושא דא,
פס או אריטו ג'ו ברונדא?
ברפהא, ברפהא, ברפהא!

—

ארי סליקא במוכדאי.

משה*) נובוסד ברסד נובהיי כושדרא, בטרפד אַ מחלא ארי בזי—סכדא, תורהא, דפדרהא, קלם נא מרכמהרא הישד אַ סר כורסי. אַ כונא דבו יא בלא נזולא. ז'סד ברפד או אַ סר כורסי סר—גורד ארי בזי—סכדא אַ דיבית-אבז. ג'רונד יורא, ג'רך-דא יורא, בדבוסד אַ פסא—יו אַ מוש אבז בזי—סכדניהרא כונא. תיהי ביסדא מרכם אַ סר תורהא, דפדרהא.

משה דירמא אַ כונא, דירנגא תורהא דפדרהיי כושדרא, סר—גורד גיריסד, בז'ח—זא מוגו: „פיש—סכית אי בדא נזורא אז כונא!" דדשו מוגו אז יו: איללה—פי בייא דמונו נזו אַ כונא, במוכו אתו סליקאירא, טני ארי נרא—בגורדא גרכיהייתורא הר ג'ירא אַ ז'יגא—יו, נסכי סביל ארי הממא.

—

יכי נא דודו.

אימורא לעא יכיני, גוש דודוני, אריג'ו?
— ארי אנו, כי אמבר שינבי, כם גף סכי.
לעא יכיני אימורא, ג'ום דודוני אריג'ו?
— ארי אנו, כי א הר-דו ג'ום-אבז דנישי ביניש'י,
כוב פיכיר סכי, בקדא יא כרז גואי.
לעא יכיני אימורא, דס דודוני, אריג'ו?
— ארי אנו, כי א דו דס כר-סכי, א יא לעא ג'י כורי.

—

*) מרשי.

מחילאי.

אַ יא מחלא דבו יא כרגלו, אקריש יו דבורות כרגא-בג׳הא. רפד דוכדרלא תרסונד כרג נא בג׳להרא. קורת—קורת סכדות כרג נא בג׳הא, ז׳וב—ז׳וב סכדות תרסירא—תרסירא. אממא, נדינז׳א דוכדרלא אַ גוש נגורד, דייש אמברתא בז׳סד, תרסונד כרגא, בג׳הרא. בבא שינרי, אמא אכמורי סכד אסר דוכדרלא.

ביסדא שחנגום, כרג כיסי, בג׳הש אזיר קנתהא—יו דרי. אמא דוכדרלא יבשליי—יבשליי איין כרג. שינירות כרגא—בג׳הא תרסירות, פר—זרות אאי—גיל אאו—גיל, זרות כלא ז׳וב—ז׳וב. דוכדרלא בדבוסד גנא אפסשוש. שינרי בבא אי ססא, תעדי סכד ארי אמרא טנוסדא ג׳ו סס ז׳וב—ז׳וביגא. דירנגא אי כר דוכדר כושדרא, אמבר קהרגון ביסדא אסר—יו. ג׳ו דרי תורא אינז׳א? פורסי אז יו בבא.

ז׳והב—דא דוכדרלא גיריסדא—גיריסדא: „באיסדנבו מרא ארי מג׳ סכדא כרגא, ארי כסדא אז יו מחילאי ארי אני אימורוזינא כר תרסונדמהא יורא נא בג׳הא—יורא. שינרי בבא, מג׳—סכד רחמלוייא דוכדרליי כושדרא אז פושני—יו.

כורוז נא כילפת יו.

יא כורוז אדבו גשדא, אמחלא סייל—סכדא. אסר—יו בבו כפול קירמיזי, אַ גרדן יו—גליבנד קורבוקזי, כמר—יו זר—זרי מועוז׳וזי, דונדוק—יו קירי, תהר שפדא ביזי, גרדן—יו הונדורי—טורזי, רוש—יו אברושומיני—קזי, דום—יוש בולול, תהר ג׳רך כקזי.

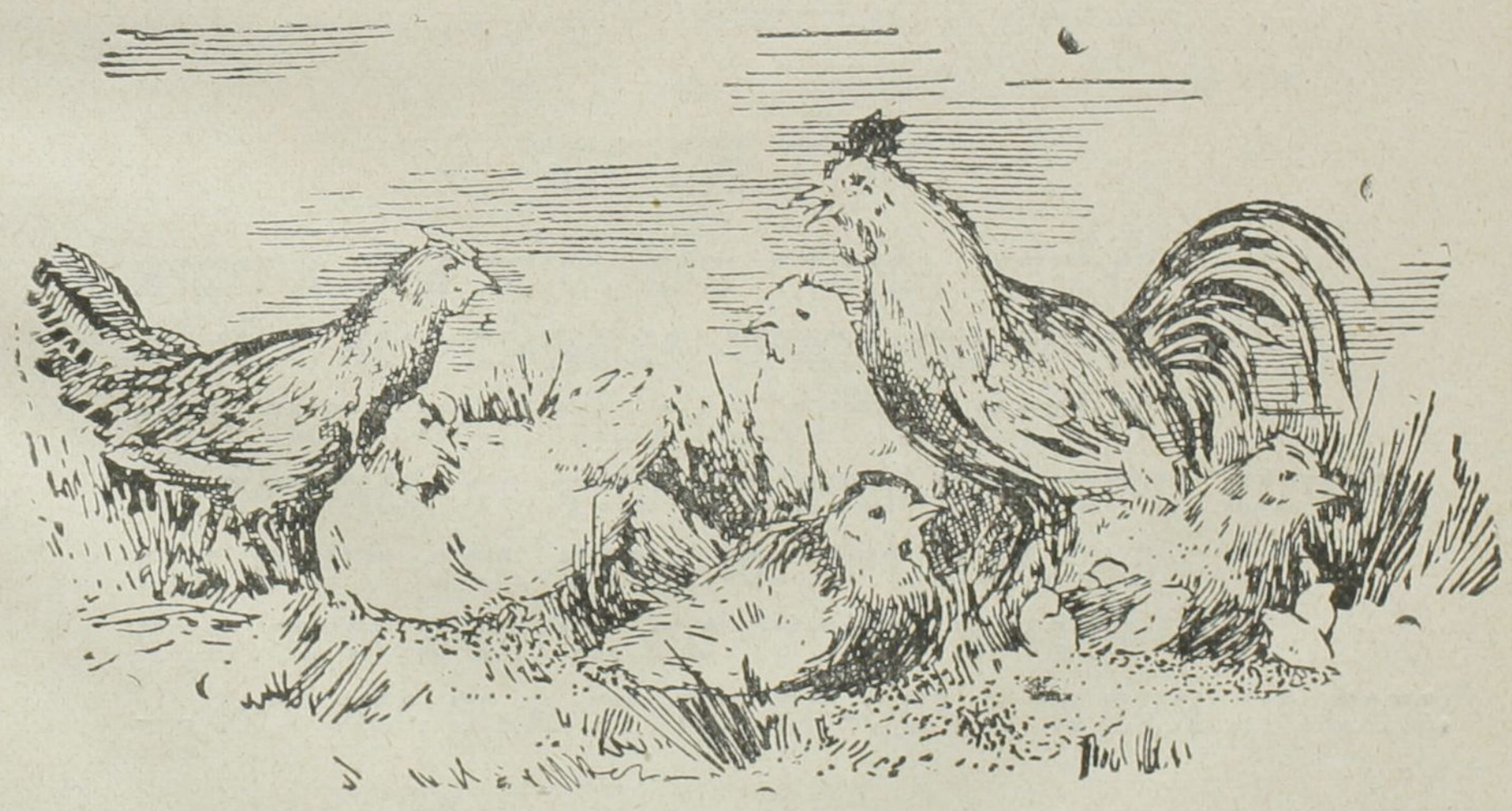

כורוז פספס סכד פאינהיי מחלרא, אפד דו—סא דן ז׳והי, גנדומי. קוד—קוד סכד, הריי—זא כרגהא זנהיי כושדרא: „איי כרגהא, זנהיימא, זורי ביית אינז׳א, אישמו נא בג׳השמו,

אריישמו דנהיי ז'והי גנדומי אפדם!» ז'ורי אמרות הממא כרגהא בג'הא, כורא ביסדרות הממשו תפרו—תפרו סכדית דנהרא, א-יכי ז'נג גורדות, דונדוק זרות דו—יכירא.

דירני כורוז אי דעביי זנהא עאילהיי כושדרא, דו אז—יכי תפרונדאי רא. כורוזא שלומי כילפת כוש—אמרא, אז דעבא קהר—אמרא. אוזמו כורוזיש דונדוק זרני הממשורא, יכירא אז סר—יו, יכירא אז כמר—יו, יכירא אז קנת—יו, כושדני—יו תחנא כורדני דנהרא, בקדא פר-זרני ברפדני אַ—סר ג'פר, שבונדני קנתהיי—כושדרא, קירמיזי סכדני ככול—כושדרא, זרני כלא בז'ח כורוזי כושדרא:

עו-עו, עו-עו!
דעבא סכדית,
גיסנא מונדית,
עו-עו, עו-עו!

בורר נא כהר.

בירות בורר נא כהר, הרדושו ג'וכללהא. בורר דוסד דשדנבו כהרא, כהר דוסד דשדנבו בוררא, אממא בבשו נא דדשו דוסד דשדנבירות הרדושורא.

יא כרז גופדי בורר אַ כהר כושדא: דירם בורר כהרא א-יכי ז'נג גורדרא, בייא אימוש ז'נג—גירים.

ניסא טנוסדנום תהר ז'נג גורדרא—גופדי כהר.

— מא ממוכום אתו—מוגו בורר.

איני דדיי דרי אימורא דו סיבהא, יכי כלא יכי ג'וכלא, מא מיגויום: כלאי מרא ג'וכלאי תורא. תו גו: נע! כלאי מרא ג'וכלאי תורא, הג'י מיבו ז'נג אעריימו.

דא בורר כלאי סיבא אדס כהר כושדא, סר—גורדות ארי ז'נג—גורדא. מוגו בורר: כלאי סיב מרא די, אנמני או, כהריש מוגו: תו דרי מרא כלאי סיב, מא הג'י טנוסדום אנמני.

— אממא מרא באיסדני כלאי סיב אנמא בו.

— אגר באיסדניגא תורא, בוררמא, בגי, הר-דו תורא בשגו.

כהר דא הר-דו סיב בורר כושדרא מג' סכד יורא. תהר ז'נג—גורדרא היג' נטנוסד.

ג'ו ביסדא ז'ילידא.

יא רוז זימוסדו, אסף בדירמא אַ כוג'א ארי גשדא, די יא תיכא ז'יליד שנדא—אמרי אַ כרי. דירנגא ז'ילידא, אַ פיכיר יו אמא, כי רוזהיי המינן אמבר גרם—בירא. ז'יליד כוב—בירא אַקריש אב ארי הנז'ירא, סרין בירא אז גרמי. מוגו אסף: «פחנו

מיסכום אי ז׳ילידא אַ ז׳יבמא תא המינן, אוזמו מיהנז׳ום ז׳יליד—דרייא אבא, סרין—מיבשום אז גרמי. בגורד פחנו סכד ז׳ילידא אַ ז׳יב כושדא, ז׳יליד ביסדא חל, תר—סכד הממא פלתרהא-יורא, גנא הממא ז׳נדג-יוש אַ אב דמונד.

דירנגא אסף ז׳נדג-יו תר ביררא, פיכיר—סכד, מוגו: הג׳י כוב ניסדי, אבל כושג סכום ז׳ילידא כוב, בקדא פחנו סכום אַ ז׳יבמא ארי המיננ׳י, דייא פלתרהיימא תר ניבו.

אסף בגורד תיפיי ז׳ילידא נא אַ לב יא גרמא תנו ארי כושג בירא. יא סעת בקדא אמא או ארי בגורדא ז׳ילידא, נאפד. דירנגא אסף ז׳יליד ניסדי, הריי—סכד: אייי, כי דוזדירי ז׳יליד מרא, ג׳ו ביסדא ז׳ילידא?

בז׳ח-זא גיריסד, רפד גיריסדא-גיריסדא אַ כונא.

אכיר גול.

I.

יא דנא קוזול-גול אז עריי גולהא ג׳ירם,
רג׳י-יו תר נבירי, זיירניני הלם.
א פנז׳ריי כונא פאיסדי א רג׳יימא
או תבדרא רנגהא-יו תבדר-סכדא ג׳ומא.

II.

רוז ברוז הא דירנום: דגישי ג׳יהרא-יו,
אדיי רפדא רנגהא-יו, פז׳ירא בלגהא-יו;
נהק תר-סכדנום, אב-שנדנום נהקי,
היג׳ נמונדי א-או נושוניי ז׳ון סקי.

בלא-מרג'יגלא.

אזיר ז'רא—בוני אן כונא בו יא לוליי מרג'יגא. אפדא אז קריש לולא אסר כרי יא בלא—מרג'יגלא, אדבו ז'וב—ז'וב סכדא, הלם פר—זרא ניסטנבו. פר—זרות אמרות אפי—יו בבא דדא—יו אַ-ג'ר תרף—יו, ניסטנבירות ג'ולם ג'רא סכותגא ארי—יו.

אי בלא-מרג'יגלרא אפד יא עאיל, בגורד ברד אַ כונא, ארי כרונדא יורא. אממא בלא—מרג'יגלא, הלמיש ג'י כורדא ניסטנבו. עאיללא אמא פורסי אז בביי—כושדא: «ג'ו סכום ארי אני בלא—מרג'יגלא?, לולא—יו הונדורי, קולמא נירסו, בינום יורא אונז'א, כרונדש ניטנום מא אורא, בקדא אי יזוקלא מימורו». בבשו מוגו: «בייר קפסרא, דני אורא אַ קריש יו, דר יורש רחא—ביהיל, טולולו—סך ביני אורא אַ זבר—סר פנז'רא.

עאיללא סכד הג'י גף בביי—כושדרא כונא. יא ג'נד דק—דקא בקדא, אי בלא—מרג'יגלא סר—גורד ז'וב—ז'וב סכד. שינירות סס יורא מרג'יגהא בבא דדא—יו, אמרות דירמרות אפי—יו אַ קד קפסא, אבורדות ארי יו כורפ כרונדות יורא. יא ג'נד רוז בקדייגא אי בלא—מרג'יגלא אַ קובת אמא, פר—זא בטרפד רפד אז קפסא.

נדינז'.

כלא נדינז' בו שמשון*). הר-סבח, הלם פלתרהרא, ג'כמהיי כושדרא נבפונדא תעדי—מיסכד אַ בורו מטרפד, ארי נדינז'י—סכדא. מידיגא נזו פאיסדי אַ סר ג'פר ארי גרם—ברמרא אַ אפתאי, מגורד סנקא מישנד אסר-יו. מידיגא סגא גירשדא אז פושיי מחלשו, מגורד סנקא מישנד אסר יו. מידיגא כורוזהא, כרגהרא גשדא אַ מחלא המג'ין סנק מישנד אַ סר—אישו. דדשו אכמורי—מיסכד אסר יו, הר רוז דענא מיזא יורא. אממא שמשון גוש ניבנא אַ גף-יו. דייש זיידתא נדינז'י מיסכד, סנק מישנד.

יא רוז בגשדנגא שמשון אז אושפלא, דירני יא כלא נזו אַ סר אן תב נושדי, בגורד יא סנקא שנד אסר נזו. האו סעת שיניראַ—אמא סר הריי גיריסדיי דדשו, ג'ונכי או סנק בכורדבו אַ סר-יו. אמבר סהמוסד שמשון רפד אַ כונא תר—סכד רוי-פפורא אַ כיניכא אב-אבז, אבורד ארי בסדא אסר דדיי כושדא, אז ג'ומהא יו ערס ריכדא-ריכדא.

אזו רוז בקדא תובא סכד שמשון, שנד נדינז'יאי כושדרא, ביסדא כובא דינז'א עאיל.

---

*) שימשון.

קינקל.

דדיי כוררי גבלוהא ארי עאילהא, באיסד יורא ארי בכש—סכדא, דרא אישורא ג׳י כורדא בקדא. זלמן אז עומור כושדא היג׳ נכורדבו גבלו, ג׳ום—יו דמונד אאי גבלוהא, הא בויי—כשי, פאיסד. יבא כונא כבלת מונדנגא, זלמן תב נדא, נזניכ—ביסדא אכי בופת, בגורד יא גבלורא בשנד אַ לעא. פושיי ג׳י—כורדא דדיי שומרד גבלוהרא דירני יכי כמי, דדיי מעלום—סכד אי כרא אַ בבא.

אַ נושדכישו ארי ג׳י—כורדא. בבא פורסי: נכורדיית מי אישמו, עאילהא, אזי גבלוהא? הממא ז׳והב דרות: «נע!» זלמן קירמיזי—ביסדא אַ רנג כון, יוש ז׳והב—דא. מוגו: «נע, נכורדם!». בבא מוגו, כי כורדיגא אז אישמו, כובא כר נסכדי, דרד כורדא ניסדי: מא תרסירנום—הא ארי אנוני כי, אַ קריש גבלוהא דבירני קינקלהא, הרכי או קינקלהרא פוברד, או יא רוז בקדא מימורו.

זלמן תרסירא—חרסירא מוגו: נע, בבא, קינקלא שנדם אז פנז׳רא. עאילהא הממשו כנדוסדות, זלמן נושד גיריסד.

קרבג׳

דדיי ג׳וכלא נפתלילא כוררבו פנז׳ קרבג׳, ארי בכש סכדא אישורא אעריי פנז כוכהיי כושדא, אי ג׳וכלא עאיללא, נפתלי, דירבו דדשו נרכי קרבג׳הרא אַ כוכני.

אַ בעדיי שחנגום בטרדד דדשו ארי־גשדא אַ בק. הממא בוררהש בטרפדות אַ מחלא ארי בזי־סכדא, אנז׳ק אי ג׳וכלא נפתלילא דמונד אַ כונא. נפתלי בכונד דר כוכנירא בגורד אזונז׳א יא קרבג׳א כורד סכד, כורד.

בגשד דדשו אז גשדיי־כושדא אַ כונא. בכונד דר כוכנירא, בגורד קרבג׳הרא שומרד אישורא: „יכי, דודו, סכא, ג׳ר. פורסי דדיי אז כוכהיי כושדא:

„אַיי, כוכהיימא, כי כורדי פנז׳ומון קרבג׳א?„

כוכהא ז׳והב—דרות הר יכישו: „נע, דדיי, מא נכורדם קרבג׳א„. גנא נפתליש מוגו: „נע, דדיי, מש נכורדם קרבג׳א„.

בקדא דדשו מוגו: „אַיי, כוכהיימא, כי כורדיגא פנז׳ומון קרבג׳א, מידום יורא אי ג׳ר קרבג׳יגש. אוזמו הממא בוררהא סס־מכו פאיסדות, גף נסכדות, בקדא ג׳וכלא נפתלילא סס־סכד מוגו: „אייי, ז׳ן־ דדיי! מרא, מרא די קרבג׳הא, ג׳ונכי מא כורדם פנז׳ומון קרבג׳א.

בוררהא הממשו כנדוסדות. ג׳וכלא נפתלילא סר־גורד גיריסד אז שרמנדאי כושדא.

שיריי גופרא.

I.

שירינא כבהיי כשי,
בייבא תורא משה!
כים בורא עזזמא,
ננם-ננויי, כלפמא.

II.

כובא כוכ ז'ון ררא'י,
ג'ום-יו סיפי-בירני;
ג'ו זחמת-כשירני,
תא יורא כלא-סכדני.

III.

ררי בוהלוייא קשי,
ארי פרזנך דול-בשי;
גושדר א גק ררייתו,
רחת בגירו ז'ונתו.

IV.

ררי בינא או רוזא,
תלמיד בי'ראי תורא;
עקולמנדא כוכ בי'רא,
גשדא רח אינסניר'א.

V.

ררי בינא או רוזא,
מורה בי'ראי תורא;
רוז, א זמי כר-סכדא,
שב, א תורה-בגשדא.

VI.

ררי בינא או רוזא,
תו לינין בי'ראירא;
מבלוקא עקול-דרא,
נום-ניכ בי'ראי תורא.

VII.

ניכי, הא נון-מונוכי,
יורא היג' קימת ניסדי;
עולם-יו הא תריכי,
ארי גרדוהא בדי.

אז'יום מא?

שלום, כלא ירפורמיש בו. הר סבח בכושדנגא אז כב כושדא מיגשד פלתרהא גלושהיי כושדרא. אַ כייל—יו ניאמא אז'א נריגא ניאפד תא ררשו אמרא אַ כומכי.

בכונדנגא פלתרהיי כושדרא, דזרנגא גלושהיי כושדרא סר—מיגורד ארי—גשדא תורהא דפדרהיי כושדרא, מיגשד—מיגשד ניאפד. מיגיריסד שלום, בז'ח מיזא: «אָיי, ררייי! כי בגורדי דפדרהא תורהיי מרא?»

ררייי שינירכי סס—יורא, מיפורסא נעמי כהר יורא אַ כומכי:—«גי תורהייתורא, אז כייל—תו בטרפדי גנא, ירפורמוש! איני, תו כושדניתו נריי תורהייתורא אַ פנז'ריי כורכ—כונא.

הג'י—הג'י דיר מיביסדא שלום ארי רפדא אַ אושכלא. מורה חורש מיזא אַ סר שלום הר רוז אַ אושכלא. הג'י דיר מיביסדא שלום הר רוז אַ אושכלא.

יא רוז מסליחת סכד שלום פיכיר סכד: ג'ו כר סכום כי, דייא דיר נרם אַ אושכלא? פיכיר סכד אמבר, אכיר אפד מסליחת: דגשדנגא שב ארי כיסירא, יא כקז בגורד נובוסד, פלתרהיימא—אסר כורסי, גלושהיימא—אזיר כורסי, דפדרהיימא—אַ קריש תורהיימא, תורהיימא—אַ סומכיימא, סומכיימא—אַ זיר כורסי, כורסי—אַ ביתק כת נובוסדניהא, מא—אכירבת. או כקזא נא אזיר סר כושדא. בכושדנגא סבח מונדא אז כב, ז'סד זורי אז כירבת בגורד כקזא, כונד שרי סכדא—סכדא:

— פלתרהיימא אַ כורסי—ברי! גלושהיימא אַ זיר כורסי—דרי! דפדרהיימא אַ קריש תורהיימא—כוב! תורהיימא אַ סומכיימא,—הלבת מידבו! סומכיימא,—אַ זיר כורסי—דרי! כורסי אַ ביתק כת נובוסדניהא—ארי ארי! מא—אַ כירבת?

שלום כלא סכדני ג'ומהרא דנישירני אַ כירבת דירני, כירבת תיהיני, היג' כסיש נדרי, בגורדני ליחיפא, בגורדני בלושא,—יו נדרי.

איי, דדיי! בז'ח—זא שלום, מחתל—מונד—מוגו: „מא אַ ז'יום?"

אז ג'ו מורד גב?

בו יא זן, שובר יו מורדבו, בירבו בייא, שש סר יתים במונד אסר בייא זן. זיהיסדות אוהא לפ עני. זן בגורד אַ כונא דמונדא כורד-פורדא בדברד פורוכד, אַ או פול אבז ביסדא יא גב אַ כתור שיר ארי עאילהא. עאילהא מיברדות מיכרונדות גבא אַ סבזגהיהא מידרות יורא אז דמונדא (שבלוייא) ג'יהא, כורכהא.

יא כרז דדיי בטרפד אז כונא, כלאי כוכ ברפד נון בגירו גופדירא אז רף, בנגסד פיילרא כורד סכד. עאיל תרסי דדיי יורא מידדו גופדירא, בגורד כלא תיכיי כורד בירא שישהרא, ברד פחנו סכד אַ קד זיבילהא. כורדא שישלהרא ברד דשנד אַ קד לגן, גב אב הנז'ירניהא קב. דדיי בגשד אמא אַ כונא, נטנוסד אי כרא.

סבחומון דדיי ברד מונדא ג'יהרא כורכהרא ארי דכונדא אַ פושיי גב המישאיניי כושדרא כונא. דירני, גב מקבוני סר יו קוזי ג'יש ניסא כורדא, הריי זרות דוכתיר אן מלירא (ביתירינרא). ביתירינר מעלום—סכד גב נימונו גופדירא. גבא בגורדות כושדות אַ כתור גושד-יו. אז בוקז גב אפדות כורדא שישהא. בקדא טנוסדות סבב מורדאי גבא.

בוהלוני אזטי ארי קוש; זיידתא אז קפסיי סורכיש.

עאילהא: „איי קושלא, איזמו תו אפדרי אדס אימו, פיי! אז דס אימו דייא כילס ניבשי, תורא אימו הי'ג' אַ עולמיש רחסא נידים!"

קושלא: „אריג'ו גרכום מא אישמורא, איי ג'וכלא עאילהא, רחסא דית מרא, פר זנום בורם".

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

עאילהא: „נע, רחא נידים תורא, איי קושלא, פיי אבימו, אימו מידים תורא קנפית, ג'יי נא נונהיי שפרי!“.

קושלא: „קנפית כורדא מא ניטנום, ג'איש כושמא ניסדי, מא אַ ג'ולהא פלפליהא מיגורום, דנלהא מג'ינום“.

עאילהא: „תורא אונז'א זימוסדו, אסר ליגהיי דר בייא מיונו, אינז'א תו אכימו אַ קריש סורכייא קפסא מיזיהי!“

קושלא: „אישמו, עאילהא, קייקו מכשית, אַ בעדיי זימוסדו, מ אַ גרמא כריהא פר מיזנום מורכ, קריש קפסא דוסתקי חיסבי ארימא“.

עאילהא: „רסדי, רסדי, אַיי קושלא, תו בתבוסדא ניטני, דמונדא אַ קפסא אַ דוסתקי. בשגו, רח-תו ניב, פר—זא בורא אריתו אַ אזטי!.

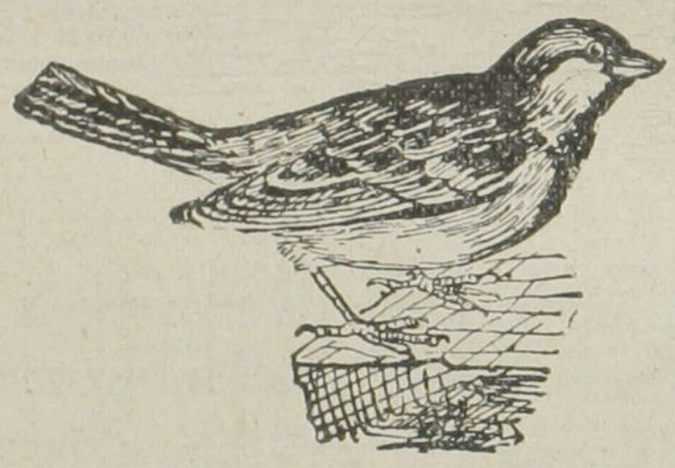

אזטי.

I.

דוסתקי יסיר—עסמואי מרא,
דיהנא—רוז מא בכורדום.
א בקג'הא בגרדונדום או יסירא
א-יו אזטירש בגרדונדום.

II.

יסיר פרוסד, דפיג'י רפדא-רפדא,
קרק ביסדא אכבורי אישוקי אפתאי
הג'י או, פר זרא-זרא שירה-בונד,
גוייגא „סק בשי“ גופדי, אזמא רזי מונד.

א בקג׳א.

אַ פּושיי כוניימו, אַ תרף זפרו, בּו אימורא יא רג׳א בקג׳א, בבּו ג׳נד ז׳ירא דרהיי בהרי: סיבּי, אמבּורואי, בּעליאי, גבלואי, מושמושואי, שפדלואי. אַ ג׳ר תרף בק—אימו בבּו פולהיי בקלואי, מוריאי, ז׳ינקילי, זערורי, גנא דו ז׳רגייגא דרהיי קוזול—גולי. אַ מינז׳י בק בבּו יא כּלא דר תותי.

אַ גרמי המינן, סבּח שחנגום נושדנבּירים אַ זיר אנו דר אַ סריני ארי ג׳יי—הנז׳ירא. אמבּרא מורקהא לולא—גורדבּירות אַ דרהיי בק—אימו, סבּח שחנגום כונדנבּירות שירהיי כושדרא, אימוש גוש דשדנבּירים, ז׳ון אימו סכדנבּו שרי.

אז שיריי אן בילדורז׳י זיידתש, מרא אמבּר כוש אמרנבּו שיריי אן חפד—רנגי: אז נזופי סס—יו, אז רג׳י—שיריני כונדא שירהא—יו, דול—כושי בירנבּו מרא. אַ דסמא דסדיי קוזול—גול, אַ גושמא שיריגא שירהא, בעזי רוז סוראי ניסא בירנבּירום אזו סס שירהא, הג׳י בירנבּו כי, נשטבּי סכדש פורמוש בירנבּו אז פיפּירמא, דולמש גופדירנבּו אזמא:

קוזול—גול אַ דס—תו ארי בויי—כשירא,
שיריגא שירהא אַ גושתו ארי שיניגא,
כיי מיבּו אפדא, אזיני רוז כושירא?

נטנוסדום, ג׳ולם זו גירשדגא המינן, אמגא פאיז. קושהיי שירה—כון, הממש רפדות פקירהא אז פושיי כיניכי. מא טרפדום אַ בק, דייא נשיניגום נא שיריי בילדורז׳ירא, נא שיריי חפד—רנגירא. אממא, פסיני רוז פושיי רפדשו, אוהא לפ אַ זרונז׳י רבז כונדות. מא הג׳י ברסירום, אוהא אמא גופדירנות: „סליגא אימו גנא מגרדים מיים אפיתו, תאוזמו תוש בורא, נובהיי—תורא כוב כון טן.

סלמת בשי.

I.

אז ליגא א ליגא, ז׳סדא-ז׳סדא,
א סר אן דר, מורקלהיי חפד-רנגי,
ז׳וב-ז׳וב זרות, גיריסדא-גיריסדא,
מוגות אז עאיל „סלמת-בשי" בגי!

II.

אימורוז שיריימורא תו גושדר,
שר-בש, כנד, א תהר די-פרי,
סבח ניביני אימורא א דר,
אימו סבח, היסדים ספרי.

III.

סבח, אי בכדיהא, סבח, פישנבי,
מיפאי תחנא, מידנישי א קורק,
אימורא ניאפי, שירה נישנבי,
מיסכי פיכיר-כייל, מיפורסי סורק.

IV.

אימיד-מידרי, בלכי א בישאים,
אממא, מוריים אימו פר זרא-זרא,
מיגיררים אימו כוג׳מיש מיבשים,
מיכורים ג׳נד גולהש, סטא הזרא.

V.

תוש בורא, נובי-תורא סך כוב אזבר,
ארי רפדיימו היג׳ מסך דול-תנגי.
אמרימכי בינים תורא בכדבר,
אימיד-בש „סלמת-בשי" רא בגי!

כקז־הבאי.

סר אבלי מה פאיזי, אי ג׳נד רוזי דנישיריים אַ כלא חסרתי־רבז ארי יא סובוכא ברברילא. הבירדן אז פישנבי סר—גורד יא סובוכא ברברילא. אימו עאילהא, אז שרי בז׳סדים, ג׳כ זרים. בידבוסדות עאילהא הרכי אַ יא תרף: יכי ארי רוסמו ביסדרא יכי ארי לוגו־פרא כורא סכדא, יכי ארי פנר־כקזי אבורדא, מש נושדום ארי כקז־הבאי קוג׳ סכדא.

בגורדום יא כלא קלינא ברק כקזא, בגסונדום אַ שיריש־אבז אסר יו, דו נזופא טורזא שיבהיי קמישי אַ תהר כג׳, ברברי קד—קוד נסכו גופדירא כקז־הבאירא. אַ קד דה דקיקא, עאילהא אבורדות רסונדות הר גרכירא. אַ דום כקז־הבאי בסדים רסיי לוגוהרא, אסר יו בסדים תופ רוסמורא, בקדא ברפדים אַ סר בון ארי בשנדא. אי כרז תרסירים כקז־הבאירא אז כרי ארי בשנדא, ג׳ונכי ג׳נד בא דמונדי פרא־פרא בירי אַ תלהא נא אַ קוק דרהא.

משללה! כקז־הבאימו ברפד לפ הונדור—הונדור, לפ דור ביסדא, תופ רוסמוש ברסד, אבורדום יא תופיגא, גירבונדום פנרא אז רוסמו. הממא עאילהא דנישירות אַ כלא עשק אבז, תמשא סכדות ג׳ותם ברברי מיברוגא, מירסונוגא פנרא אַ כקז־הבאי.

פנרא ברד רסונד ברברי אַ כקז־הבאי. הממא עאילהא סר־גורדות ארי הריי־סכדא אז שרי. אפתאי סר גורד ארי טרפדא אַ ז׳יגיי כושדא, אימוש תעדי סכדים ארי כשירא כקז־הבאירא אבורדא. דוז יא סעת כשי תא כקז־הבאי אַ דס אימו דירמרא.

א ב י ש א.

רוזהיי המיננ׳י. אימו ג׳ו כריגא הממא חמרחהיימו אַ בגזלים. פאיסדי חזור משין מל ברדניהא (תברני) רפדני אַ תרף איסתנצי ממיד־קלא. «בריים אַ משין,» גופדי יא חמרח, בוריים אַ בישא ארי זערול כורדא. אימו הלם אַ עומור אימו היג׳ נברפדבירים אַ משין. זא אבלי זינג תרסירים ארי ברפדא אַ בגון, זא דויומון, הייבייגא הממא חמרחהא יא אדמירא כונא ברפדים אַ תרס־אבז אַ בגון דו־סאי אַ־יא ז׳יגא דו־סאיגא אַ־יא ז׳יגייגא, משין סר־גורד ארי רפדא, אַ סס אַן בגון סכדניהא תיק־תיק, תיק־תיק אימוש זרנים פייהרא אַ כרי גנא ג׳כיש, זרנים בז׳סדנים אַ סר פורא ערביי שיררא כונא.

אז נים סעת בקדא רסירים אַ איסתנצי ממיד־קלא, טרפדים אַ בישא, גיסנא־גורגהרא כונא, חלבא—ביסדרים אַ ג׳ון דרהא־דורכתהא, ג׳ירים כורדים ג׳נד־ז׳ור־בז׳ור ימישהא, תא שוקם־אימו פור־בירא, בוריים, תירשירים אַ כרדהיי ז׳יבימו־רבז ארימו טורזא שימשטיהא.

בירני שחנגום , אייר אימו אמרני כונא, בגשדנים אַ בגזל, דירנים משין ניסדי. ג'ריימו ניסא בירא אפדרנים פיידא אַ רח משין. פנז'-שש סעת דמונדים אַ רח. אַ אימו רסד אמרנות כלא זורבייא סגהא, כמיהא, כי אז תרס אישו כלא-בז'ח מדירמא אז בוקזהיימו, דול-ז'ון אימו מורפד מיאמא אז לרז-תרס תריכי אַן בישא. כורדא ג'יהרא הממרא חל סכדים אַ רח. אַ בגזל רסירכי סוסד ביסדרים אפדא אַז סוסד-קובתי פייהיימו, נא אז גיסנאי. כייף בישא בדירמא אז ג'ום-אימו.

כלא-בבא נא נבא.

בו יא פירא מרד, ג'ומהא—יו ניסא דירנבירות, גושהא—יו ניסא שינרנבירות, דנדוהא—יו נבבירות, דסהא—זניהא—יוש לרזירנבירות. או פירא—מרד ג'י כורדכי, מילרזי דס—יו מיריכד כורכ אז לעא—יו. כוכ אני מרד נא ערוס—יו אַ סופריי כושדא דייא ננושונדות אי פירא—מרדא.

יא רוז אי פירא—מרד, קזג'יי כורכא בגורדכי דסהא—יו לרזירות, קזג'א אפדא כורד—ביסדא. ערוס קהר-גורד אַ סר פירא—מרד מוגו: «תו אַ כונא קב—קוז'ב נדהישדי, כורד—סכדי—ברסדי הממרא. אזים בקדייגא מא תורא אַ קב ג'ובוקי כורכ מידום».

פירא—מרד היג' גף נסכד, אז כן—דול כושדא אך-כשי פאיסד. יא רוז, כוכ אנ' פירא—מרד אַ זן כושדא—רבז נושדכי, דירנות ג'ופלא עאיללשו אדיי בזי סכדא, אַ פושא—יו כורדא תכדהש היסדי. גה תכדהרא אַ-ייכי בגסונדא, גה לב—סכדא אישורא בבא פורסי אז עאיללא: «ג'ו סכדא תו כלפמא?»

— «אזי תכדהא אדם קוג׳ סכדא קבלא ארי כורכ כורדא, אריתו נא ארי דדיי פיר בירכי אישמורא אַ אי קב כורכ ארי דרא».

עאיללא אי ז׳והבא דרכי, בבא נא דדיי מחתל מונדות, דו אַ רויי יכי דנישירא קירמיזי ביסדרות, עייב כשירות, ארי פירא—מרדא כז׳לתי דראישו. אזו רוז בקדא, פירא—בברא הממישא אַ סופריי כושדא מינושונדות אַ—יו אמברא חורמת מיסכדות.

ג׳ולם גרכיגא רויי שושדא.

יא כרז מורה כבר בגורד אז שאול: תו שאול איכדילת סך בינים ג׳ולם תו סבח היי—מונדא רויי שושדגא. שאול מחתל מונד, כנדוסד מוגו: «אי כלקהא שושדנות הרא כונא».—נע, תו אריטו איכדילת סך אז סר תא אכיר תו ג׳ולם סכדגא.

— אבלדן מא שושדנום רויי מרא, בקדא אַ סעבו רבז דסהרא, בקדא גושהרא...

נע, נע, אבלדן דנדוהרא, בקדא.... מא ז׳ירא—בז׳ירא שושדנום יבא הג׳י יבא הג׳ו.

תו, שאול, ג׳ולם תמיז סכדא ביני תורא? פורסי מורה. הממא כנדוסדות, שאולא עייב אמא.

פאית מכנדית, מוגו מורה. בישנבית, אימוהיי מא כבר מגירום אז הממשמו, כי ג׳ולם רויי שושדגא. עאילהא סר גורדות ארי גף סכדא בורבונדא. אממא מורה מוגו: נע, הג׳ו ניסדי. בקדא מורה מוגו: ביית נובוסים רסמהא: «ג׳ולם גרכיגא רויי שושדא». אי רסמהא בירות דה דנא, עאילהרא כוש אמא נובוסדות ארי כושדא:

1) פושיי רויי שושדא, בכנדא שאירא בסדא תא כישדי בנד, אז רויי—יו בסדא רויי פכורא, שאי תרי נבו.

2) אפסא—פושא אב שכדא שנדא עמל נייב.

3) אבלדן גרכי שושדא דסא אַ סעבו רבז.

4) בקדא תמיז סכדא דנדוהרא אַ ג'ותכא נא פרשכא רבז.

5) בקדא תמיז סכדא ביניראַ. סכד גורו אַ אנגושד אבז יא סולייַ ביניראַ, אוניגראַ פים סכו. אז הר—דו סולייַ—ביני הבירדן פים סכדא עמל נייב, ספנאי, (גוש כר מיבו).

6) בקדא סעבוני סכו דסהראַ, אאי סעבו רבז סבו רוייא, גושהרש נא גרדנש, זיר קולתוקהראַ, נא הממא ז'נדגא תא כישדי בנד.

7) אזי בקדא ארי שושדא א אב אבז סעבונא ז'יגהיי אן ז'נדגא.

8) בקדא ארי פכונדא אַ רויי—פכו רבז. סכד פכונדא עמל נייב, יבשלא—יבשלא המבר סכדרא כונא.

9) מוייהראַ שונא זראַ.

10) תמיז סכדא ג'ולכ זיר נכוהראַ, ארי גורדא נכוהרא זגגא בריגא.

הממיי אני רסמהראַ סכדא ברסדא בקדא, מיבו בכונדא פלתרהראַ.

דויומון בכש

II-й отд.

קירמיזינא אכתייביר.

אימו פּר־זרנים.

I.

א כברא, כיניכא דורי,
אז סר בישהא, ברוהי דרי
אימו פר־זרנים!...
אימו אזטירא בייא־סכדנים,
אימו פר־זרנים! אימו פר־זרנים!

II.

קנתהיימו דרנות זנג,
אוירא[1]) בנגסדני א בנג
אימו פר־זרנים!...
אימו אזטירא בייא סכדנים,
אימ פר־זרנים! אימו פר־זרנים!

III.

א רח קרשו־בימדרותגא דומנהא
מיזנים, מיגיררים אימו מורקהא,
אימו פר־זרנים!...
אימו אזטירא בייא סכדנים,
אימו פר־זרנים! אימו פר־זרנים!

כי בו חבר לינין?

שמעונא[2]) היסדי יא בורר נום־יו „כים", כמיכי היסדי פיאניר המיגא טננדא עאיל.

כים, איי כים,— כסדני ג׳וכלא שמעונלא,— איכדילת־סך ארימא אז סריבתי לינין כים סר גורדני, איכדילת ׳ כדני:

פושתא אימורא חוכוממת מסליחתי נבו; אסר הממא רעיית בבו פדשה נא חמרחהא יו; עשירהא, בגהא, כנהא, ז׳פא־כשהא פר־סכדנבירות קדר סוז אמבר, אממא מיזיהיסדות כרב, מימונדית גיסנא, ג׳ונכי בישדרכי ז׳פיי דס אישורא מיכורדות אסר אישו בבירות־

[1]) אבירא, [2]) שמעונא.

חא עשירהא. אפדא־אמרות אדמיהא כמיכיהא סר־גורדות ארי ז'נג־גורדא, דעבא־סכדא אַ עשירהא רבז. או אדמיהיימו אאישו ברסונדות הממא ז'פא בייא־כשות גופדירא, עשיר־עני בירא ניסא—באיסדא אַ עולם.

בלדימיר פוכ אליה[1]) בבו אסר אני אדמיהא גשדנבירותהא ניכי נא כייר ז'פא־כשהרא. לינין הריי־זא הממא דוסדהיי פלחהא־רנז'ברהרא יכ־סכד אישורא ארי מתלב פלחיית.

פדשה פורסא ליניגא אַ סיביר אַז תבוניי כר ריבליוציאני. אונז'א לינין נושד אַ נבכד. אַז פחנוכי פדשה אַ דסדי פלחהא רבז אַ גזיתהא, תורהא, בדירמרנבירותהא לינין מעלום־סכדנבו כי, הממא זימיהא בייא טרבת גופדירא אַ דס רנז'ברהא, פבריכהא נא זבדהא אַ דס פלחהא.

בירש הג'י ביסדא: אַ 1917 סל ז'פא־כשהא פיש סכדות מוסלתי פדשהירא, עשירהא—בגהא—כנהרא נא סחיב־מושדהרא. חוכוממת דירמא אַ דס פלחהא נא רנז'ברהא.

אסר חוכוממת ז'פא־כשהא פיונדות ליניגא. לינין גופדיררא כונא, זימיהא רסירות אַ רנז'ברהא, פבריכהא נא זבדהא־אַ דס פלחהא. זינדגוני פלחהא סובוכ־ביסדא, אפדא אַ דס פלחיית ביליית.

לינין פיכיר־סכד ארי תבוניי עאילהא, ארי כתור כונדאישו, כונות אדמי בשות גופדירא.

לינין מורד אַ 21 מה ינבר 1924 סל. אימו המישא בייא אייר־ביירים בסי'תהיי ליניגא נא כרהא־יורא.

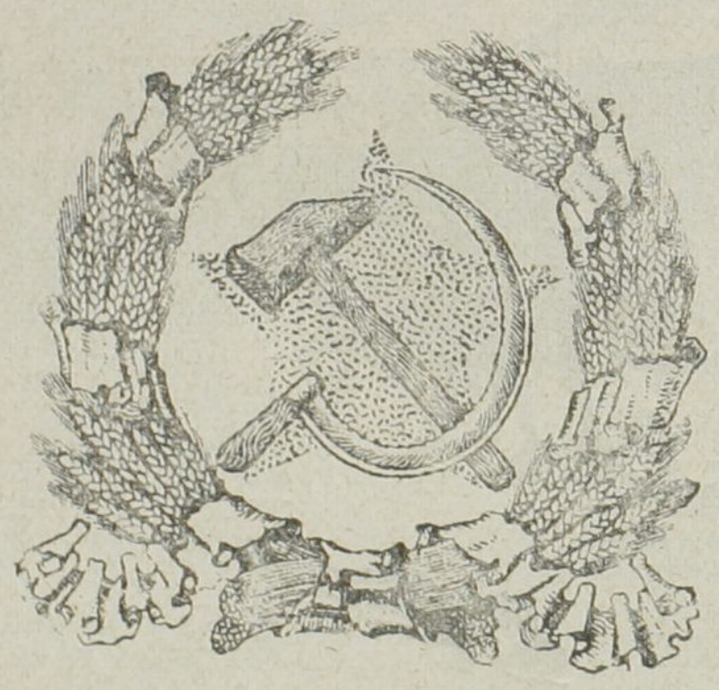

ג'ין נא כג'וכ.

I.

ג'ין נא כג'וכ היסד אדימו עלם,
תכבורי אדי המיי עולם.
ג'ין נא כג'וכ היסד בסקון־דרגר,
בית פדשהירא סלת פוג'־סכדגר.

[1]) איליא

II.

דבר מייב מיבו הממא אינסנהא,
א תהר דוסדא סוקדא בורהא,
א תזא עולם ניבו היג׳ בדי,
ניבו היג׳ דעבא, ניפרי דול-כורדי.

III.

דבר מייב ניבשות היג׳ כסיבהא,
א יא תן, מיבשות הר אינסנהא.
ג׳ין נא כג׳וכ מיבשות קובתהא,
זרנותהא א הממא ברוהא.

—

נוהומון מה ינבר 1905 סל.

בו סוזבא סבח אן זימוסדו נוהומון—מה ינבר 1905 סל. אז תרפהיי לינין-גרד בוהא שהר פדשהי או בכד בדירמרות דסדא—דסדא פלחהא אז כומהשו יא פלא רעיית-ז׳עמת, א פושא גרדונדות סורתהיי אן פדשהא נן ביתהיי כיליסהרא, אַ פסשו רפדות פלחהא, זנהא נא עאילהא אַ פלתרהיי מועידי רבז.

אז׳א רפדנבירות אוהא? אריג׳ו?

דמונדא אַ גיסנאי, א תשנאי מסליחת סכדות ארי רוי—בירא אכי פדשה ארי כסדא אז יו פומכי קלכני אז גורונא ביכ עשירהא נן אדמיהיי פליצייא. מכלוק אן 200 הזר אדמי נוניכ-ביסדא אכי חרם כוניי אן פדשה אַ טבור אבז, מעני—סוז, קירמיזינא עלמהא—אַ דס נדרי, אַ מינת אַ סינת....

הא יא בייגא אז ז׳ייגא זרא—אמא זלפ אַ אבלי ז׳רגיי אן מכלוק; אפדא קרישמתילי, הג׳י טנוסדות קלתיני גופדירא, רפדות הג׳ונתא גנא דשנבונדא אמא זלפ..... בקדא בידבוסדות קזקהא אַ בירחנא שימשילהא רבז אסר מכלוק, זלפהא מינות במינות גוז׳לו—ביסדא. מכלוק אפדא א ביריך—ביריך פוג׳—ביסדא אמברא רעיית. פדשה ז׳והב כושדרא אַ פלחהא דא אַ גולולרבז, 5 הזר ז׳ון ירלו—ביסדא, 1216 איגא כושדא—אמא אַ יא רוז. אזו רוז בקדא פלחהא טנוסדות, תא פדשה היסדי המישא אישו אַ תנגי מידמונות. פיכיר—סכדות ארי בנגסדא פדשהא אז תכד יו, הג׳י ברמא אז דס אישו ארי בנגסדא, תכד פדשהירא ארי בסקון דרא עשירייתא.

נוהומון־רוז ינבר 1905 סל.

I.

א כלא דסדא רבז,
רפד, הא-רפד מכלוק.
נהקי א או אימיד דשדות,
אוהא הממשו רפדות.

II.

הבירדן, סס אן תופנג,
קרז-גורד זא-בנגסד:
ג׳ולם בלג אז ברברי ריכדא,
הג׳י לשהא אפדרות!

III.

עאילהא, כלא נא ג׳וכלא,
זנהא נא פירא מרדהא.
אפדרות-מורדות אוהא,
אז-דס כושדני בוררהא.

IV.

איי, קין[1]), תו ג׳ו סכדי?
נהקי תו זרי כושדי.
אזיני תהר כרא,
סק-בשי מיגויות-מי?

V.

טן, תייתא כי א רגהא
יא דוק כון-אימו דרי,
א כייל אימו גורדיים
רוז כסא נקמה-רא.

1) קאין.

פבריכהא ארי פלחהא, זימיהא ארי רנז׳ברהא.

פושתא א פבריכהא, זבדהא כר-סכדנבירות פלחהא ארי כייר אקהא—סחיבהא אַ רוזי 10—12 טעת, קבול מיסכדות ארי גורונא כר—אישו כפיכהא (כמא מוזד מיזיהיסדות אַ נמא תריכא המברהא. רנז׳ברהא זחמת—מיכשורות אז כמי כרי, אז גורונא כרז׳ איז׳רא בגורדאי כרי אן אקהרא, אממא בישדרכי דרד דולסדישו בו אז אבמי, נכונדאי נא אז תריכי.

מייב רוז אימו—גופדירות רנז׳ברהא—מידירב אַ דס אימו כרי פול—סוז. פלחהא פיכיר מיסכדות ג׳ולמכי אישו מידבשותגא אַ איכדיירי כושדא—כייר ז׳פשו ניטרב אַ ז׳יב סחיבהא—עשירהא. או גשדנבירותהא רוז אמא.

אַ מה אכתייביר אַ 1917 סל ברמא אז דס פלחהא נן רנ׳זברהא ארי בגורדא מוסלתירא אַ דס כושדא. מוסלת מסליחתי סופרד פבריכהרא, זבדהרא זַ דס פלחהא, זימיהרא אַ דס רנז׳ברהא ארי כייר—דיר׳א אז ז׳פיי דסהיי כושדא.

מ. כלינין.

נוהומון-רוז ינבר 1905 סל.

I.
תברהא דמורג'י כופדני,
כושדן-יו שירה כונדני.
איי לולי, איי לולי,
כושדן-יו שירה כונדני!

II.
א נוהומון רוז ינבר,
רפדים אימו אכי פדשה.
איי לולי, איי לולי,
רפדים אימו אכי פדשה!

III.
נא א כייך אכי יו רפדא,
אנז'ק, תבקלא אזו כסדא.
איי לולי, איי לולי,
אנז'ק, תבקלא אזו כסדא!

IV.
או אימורא כוב קונק-סכד,
הנז'ונד או, המיגא כרונד.
איי לולי, איי לולי,
הנז'ונד או, המיגא כרונד!

V.
א סיפרא ברף-אבז כרונד,
א כון אימורבז הנז'ונד.
איי לולי, איי לולי,
א כון אימורבז הנז'ונד!

VI.
אזו סעודה פנז' הזרא,
ברדותדגרדונדותאקברא.
איי לולי, איי לולי,
ברדותדגרדונדותאקברא!

VII.
איי, תו בביימו, תו פדשה,
תו, אימיד אימו, איי פדש ה
איי לולי, איי לולי,
תו, אימיד אימו, איי פדשה!

VIII.
אימו היג' פורמוש ניסכים,
ג'ולמא, תו לפ כוביגא.
איי לולי, איי לולי,
ג'ולמא, תו לפ כוביגא!

ריבליוצייא אן מה פיברלי.

(אפדראי תכד פדשהי).

אַ אכיר מה פיברל 1917 סל פושנדא—אמא אז תכד פדשהי ניכליי דויומון. מוסלתי אפדא אַ דס בעדלוגא חוכוממת, אַ קד כמיכי דבירות בגהא נא כנהא. דעבא כשי גנא. אז זגרניצא בגשד לינין, סר-גורד, דעבא-סכד אַ בעדלוגא חוכוממת-אבז. לינין גופדי: כלס אַן פלחיית בייא בנגנו דבלתמנדירא, בייא בגירו מוסלתירא אַ דס כושדא. גרכי ארי פיונדא דעברא, כרי נא זבדהא בייא בדשנדא בייב אַז דס עשירהא, דרא בייב אַ דס רנז'ברהא נא פלחהא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

בעדלוגא חופומת כמיכי אַ סר אישו בבו כירינאיסכי, או רזי נביסדא אאי כר, באיסד יורא ארי גורדא בסדא אַ בוכב חבר[1]) לינינא נא מנשורא בלשיביכהייגרא, כמיהכי בירוכונדות, כילס-סכדות ז׳ון כושדרא אַז דס בעדלוגא חופוממת. לינין הא אַז פחנו-בירא ז׳יגיי כושדא סרברחי-סכד כר אַן פלחייתא ארי חזור-סכדא יורא ארי תזא ריבליוצייא.

ארי ז׳פא-כשא כלק.

I.

אזיר גורונא ביכ פדשהי נן כנלוקי,
אישמו דיריית זינדאי א קרנלוקי.
בי-קירייתא דורגוני, קולייתי,
בנגסדות בתנא א בי-קובתי.

II.

אריישמו שהרהא בירות ז׳להא,
אפדרות אדס אנוהא כייר ז׳פהא.
אריישמו מונד: דול-דרדי, נכושי,
דס במסיראי נא אינז׳ימישי.

III.

אישמו בפונדיית דג׳הא, כונהא, חרמהא,
כושדניישמו זיהיסדיית א קזמהא,
ז׳ונהא דמונדבירות א תריכי,
ז׳נדגהא א בי-אזטי, כיניכי.

IV.

א פבריכהא ברכ׳ית ברק-ברק,
אישמו בפדיית ריכונדא ארק,
פיש-מיביסדרות עיילהשמו, גדא
תפוכהרא א אישו בגסונדא.

---

[1]) חביר.

מועיד ריבליוצייא אכתייבירי.

יא מה מונדא ארי מועיד, אימו סר גורדים ארי חזור בירא. אימו טנוסדנבירים ג׳ולם ביריגא ריבליוצייא. אַ בכד פדשהי סכדאי פדשה זינדגוני אן פלחהא בו כרב. מייסדות אמבר כר-סכדא, כס כורדא זיהיסדא, דעבא-סכדא אַ דושמנהא רבז אַ כתור אַן דבלתמנדהא.

אכיר, בכד המיסלא—סכדיי אַ פלחהא תמם—ביסדא אַ 1917 סל אַ מה אכתייביר.

פלחהא נא רנז׳ברהא בגורדות שנדות אז סר כושדא ביכ אן דבלתמנהרא, בגורדות אדס כושדא חוכוממתא. אי בסקון דראי, בוהא—גירשד ארי אנוהא, ג׳ונכי אמברא קוג׳קא אדמיהא פוג׳—ביסדרות ארי תבוניי אן אזטי (המישאי ירבורד היסדי אוהרא) Вечная память им.

בקדא, אימו גף סכדים אז תבוניי ריבליוצייא אַ גירמנייא בירא׳י. אונז׳ש פלחהרא באיסדני בגורות חוכוממתא אדס כושדא.

אז איכדילתהא בקדא, אימו במוכדים שירהא ז׳ור בז׳ור: שיריי «אימו דמורג׳יהא», שיריי «דסדיי ז׳הילא לשגר», גנא שירהא מעניהא ארי ז׳פא, גנא ייא ג׳וכלא תמשאילש: «ז׳הילא—קושון», גנא קוג׳—סכדים דו סורתיש.

מעלומיי אן מועיד, אימו ברבונדים, ירשוקלו—סכדים או כלא כונרא. אז הממא רג׳תא, בו או קירמיזינא אסטרלא נא סורת אן חבר לינין.

מורה פורסירני: 1) גואית איזמו, עאילהא, ג׳ולם אישמו גירבונדביריתגא או רוזינא רוז אן מה אכתייבירי ריבליוציירא?

2) איכדילת סכית אַ מורה—רבז, אריג׳ו ביליית אימו כונדא אמרני «מסליחתי»?

3) פורסית אַ כונא אז כלתהשמו, ג׳ו טנוסדנותגא אוהא אז תבוניי רוז אן מה אכתייבירי ריבליוצייא?

ריבליוצייא אפתייבירי.

אַ מה אפתייביר לינין נובוסדבו מחל מוסלתי אדס בגורדאי גופדירא. פלחהא, רנז׳ברהא נא סלדחהא הממשו בורות חזורהא ארי דעבא.

אַ שב אַז 24 נא 25 אפתייביר (נייביר 7) סר־גורדא־אמא ריבליוצייא אפתייבירי.

אַ כוג׳היי לינינגרד בקדא אן מספב נא אַ שהרהייגא בפונדא־אמרות כלא דעבהא אסר בעדלוגא חופוממת.

בעדלוגא חופוממת בסדא אמא אַ בוכב. הא אזו רוז בפונדא אמא מדז׳ליס אַן מסליחתיהא. אאו מדז׳ליס בדירמא לינין אַז פחנו בירא ז׳יגיי כושדא כונד דיפריתהא אַ סריבתי שלומי נן כרי, מדז׳ליס תסליך—סכד או פרמונהא בויירוקהרא. הא אונז׳א ביז׳ירא אמא אבלי אַ עולם חופוממת אַן פלחאי—רנז׳ברי—מסליחת אַן פמיסרהיי כלקי—סרפלא לינין.

חזור־בשית ארי מועיד אפתייביר. נובוסית, ג׳ולם גירבונדייתגא פר מועיד ריבליוצייא אפתייבירירא אאי פלן גורא: 1) ג׳ולם חזור ביריבירית ארי מועיד ריבליוצייא אפתייבירי אַ אושפלא? 2) פר סכדיית־מי ארי חזורלוגי מועיד אפתייבירי אז אושפלא בקייר? 3) ג׳ו־דיריית אַ כוג׳א אַ רוזהיי מועיד אפתייבירי?

— נובוסית פלן פר מועידא גירבונדאירא אי סעת.

— בדשנית גזיתהיי דוברי נא ז׳ורנל ארי חורמת מה אפתייביר.

— סורת—זנית פלכתהא נא סורתהא ארי רוז מועיד אפתייביר.

ג׳ו באיסדנבו בלדימיר אילאיג׳א.

— ג׳ו באיסדנבו בלדימיר אילאיג׳א? ארי ג׳ו דא או הממיי זינדגוני כושדרא?

— בלדימיר אילאיג׳א באיסדנבו: נבו אַ עולם אקייתי נא ניפרייתי, נבו ענייתי נא עשירייתי, נבו כנהרא סא הזר יא פנז׳ הזר דיסתין כרי, רנז׳ברהרא בו אנז׳ק ססא יא פנז׳ דיסתין.

— אורא ניסא באיסדנבו, פמישג׳יפהא פר נסכדפי זיהות אַ כייף אבז, רנז׳ברהא נא עאילהשו אַ פר סכדפי רבזיש סורייא נוניש נכורית. אורא ניסא באיסדנבו, פבריפ־הא נא זבדהא (פר־כונהא) דבשות אַדס דבלתמנדהא, פלחהא אַ מיללייהא רבז אישורא היג׳יש נבו.

או גופדירנבו, הממא אינסנהא יכינות, אפמי שהריש היסדותגש, ג׳ו מיללתיש היסדותגש, אג׳ו זוהוניש גף סכדנותגש. או גופדירנבו, הממא ז׳פא־כשהא א־יכי בוררות, יא אורוס, יא ז׳והור, יא מיסולמו, יא ארמני, יא יפני, יא כיתאי, יא נימצי, יא פרנצוזי, הממא, כי ז׳פא כשירניגא.

אורא באיסדנבו, יא רסם יא שריעת בירא ארי הממא אינסנהא. אורא באיסדנבו. הממא פבריפהא, זבדהא נא כריהא דרא בייב או אדמיהרא, כי ז'פא-כשירא כר-סכדנותגא.

ז'פא-כשירא כר-סכדא גרפי הממרא. כר נסכדגרא איכדייריש ניסדי ארי כורדא, ח' לינין כסדנבו, כי עאילהיי אן הממא פלחהא, רנז'ברהא במוכות אַ אושפלהא. אושפלהא בכורדא אמרת נא אנז'ק תכ ארי כתור כוכהיי דבלתמנדהא.

כונז' לינין.

אפדא נייב תלמיד אַ אושפלא, יא' עאיל אַ כוניי—עאילי, נשינכוהא כונז' לינינא. כונז' לינין כונדא ניסא אמרא או כונז' ביתק יא נבוגא כלס, אנז'ק ברבונדא אמריהא אַ סורתהרבז יא דג'ירא—אמריהא אַ תורה—הרבז, הלבת אז זינדגוני נא כרהיי לינין.

כונז' לינין כונדא אמרני מרכז זנדא אמראי מחשבה נא עקול אן עאיל-תלמיד כונז' לינין היסדי זינדא מוזיי אן רובליוציאני ארי אב—עאיל.

כונז' לינין אַ אושפלא היסדי או גוזגי, כמיכי בורבונדני סורת דרון אושפלרא. כונז' לינין היסדי או מגנית, כמיכי כורא—סכדני, בגסונדני אַ כושדא הממא מחשבהיי אן אושפלהרא, כונז' לינין היסדי או לולא, אז כמיכי בדירמרנות אז יו כובא אוסטייא פיאנירהא.

קירמיזינא לשגר.

קירמיזינא לשגר דשדני חורייתי אַן ז'פא כשא מכלוקא. קירמיזינא לשגר מחל דעבא בגורדני א דס שימשילא—תופנגא, אַ מחל שלומי—ג'ינא, כג'וכא.

אימו עאילהא, ג'ו שר בירנים, דירנגא גשדיי לשגרא אַ קד שהר, אַ כוג'הא מוזיכ זרא זרא, מעני כונדא כונדא פיי בג'ירא, לנג זרנותהא. אימוש בירנים יא דסדא רפדנים אַ פסשו, כמרא דוז גורדא, סרא תיכ, פיי בג'ירנים ג'וכלא סלדתהרא כונא „תכ—ז'ופד" גופדירא. זרב לנגהיימו יא רג' דוז אמרני אַ סס מוזיכ. אימו אַ אושפלא הג'י בז'סדנים אַ נוביי גימנסתיכא, כונדנים מעניהיי אַן קירמיזינא לשגרא:

הונרלו א דעבא מוריים
ארי בתן ז'פא—כשהא
יכירא כונא מיטירים
ארי מתלב כממונרהא.

אזרלואי נא מורדאי אילאיג׳.

סקא ז׳נדג, בתבוסדגר גורונא כרהרא, דעבהרא, דוסתקיהרא, אבראיהרא, נא פישביראיהרא, אכירדא ירהיי אן מורדאי בבוהא אאו, אַ 1918 סל, הממיי אניהא כותח-סכדות עומור זינדגוני אן ז׳ון אילאיג׳א.

אַ מה מיי, אַ 1922 סל, או סכד אזרלו ביסדא, דייא אונקדא כר-סכדא נטנוסד פושתרינרא כונא.

אַ 1923 סל או נובוסדבו אַ אוכשש בסיית ארי חברהיי דסדא.

אַ מה מרת, אַ 1923 סל, ביסדא יורא גנא יא תזא אזריגש. לינין גף סכדא נטנוסד. מורד נימיי ז׳נדג תרף רסד-יו

המינן, אַ 1923 סל, ביסדא ז׳ון סקי לינין כובתא. הממא אימיד דשדנבירות כי גנא או מיבו ארח-ברדגר מכלוקא, דעבא-סכדגר ארי כתור ז׳פא-כשהיי הממיי עולם.

אַ סר תזא סל אַן 1924 סל, או בכונד תמשאיהא, בזיהא ארי עאילהיי דיה „גרכי״ כושדן יו בירנבו אַ כייל עאילהא, בזי—סכות, שרי—סכות.

אַ 21 מה ינבר אַ 1924 סל, הבירדן סר-גורד ארי כרב בירא ז׳ון-סקי אַן אילאיג׳ אַ סעת ששי, פנז׳ה דקיקאי או מורז׳.

לב ביסדא אַ הממיי עולם אזיני ז׳ירא דרד-לוייא כבר, כמיכי לרזונד דול אַן הממא ז׳פא—כשהרא.

אכי תבות.

פּסיני כרז אמריים אכיתו
שבועה־סכדנים: אַ ז'ון מתלבתו,
זינדאירא נא קובתא מידים;
הממא אַ-יכי יכיז'ת מיבשים.

פּושא!... אַ פּושא!... זינג סך הריי אימו...
תו אילאיג'... זינדאי אַ קד אימו!...

קירמיזינא עלם.

I.

קירמיזינא עלם, עלם בסייתי,
תו נושוניי כסא חורייתי,
הממייתו תר-בירי אז כון מכלוק,
אז ערס, אז ארק כר, קוללוק.

II.

בפדת תורא לקרא אנגושדהא,
דוכדי תורא במסירא דסהא,
ג׳ובוקתו א ארכיני כלא בירי;
א יא בישיי סחיב-סוזי.

III.

בכד הא, מחלהא דגיש בירת,
אסר אמירקזב ג׳רוסד ממלכת,
קירמיזינא עלם, נושוניי חורייתי,
בז׳סדני אסר אן ממלכת.

IV.

קירמיזינא עלם, עלם בסייתי,
תו נושוניי כסא חורייתי,
הממייתו תר-בירי אז כון מכלוק,
אז ערס, אז ארק כר, קוללוק.

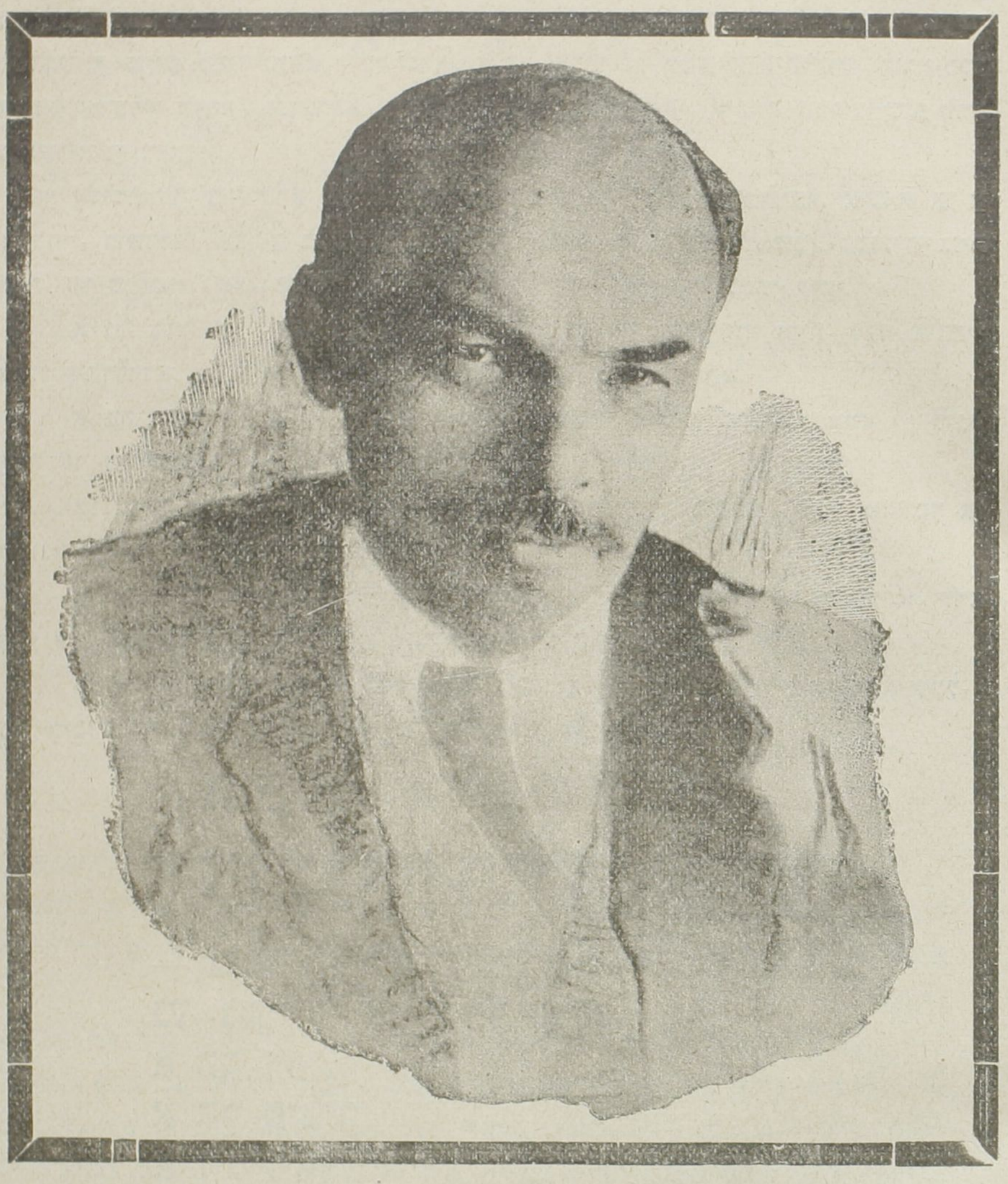

ב. א. אולייגב (נ. לינין).

בלדימיר אילאיג', סר כלי ריבליוצייא אן עולמי, דא הממא זינדגוני כושדרא ארי קוללוק כייר פלחהא.

או אז דדיי בירי אַ 10 מה אפריל אַ 1870 סל אַ שהר סימבירסכי.

כונדאי גימנזירא ברסדנכי, או טרפד אַ אוניבירסיתית אַ שהר קזן, ג'ונכי אַ אוניבירסיתיתהיי אן פיתרגרד נן מסכב יורא קבול ניסא סכדנבירות (ג'ונכי בורר— יורא אליכסנדר אולייגבא ז'רמא סכדבו פדשה ארי אַ—יו קסד—סכדאי). אינז'יגש

ח' לינין אמבר נפאיסד: יורא זורי בדשנדות אז אוניבירסיתית, ארי ג'ו כי או כר סכדנבו אַ קריש סתודינתהא ריבליוציאנירהא. אַכיר או אמא אַ פיתרגרד, כורא-סכד אונז'א «דסדיי דעבא—סכדגרהא ארי כתור אזטי אַ פלחהא». אינז'ש זורי גורדות יורא נושונדות אַ דוסתקי.

אז דוסתקי בדירמרא בקדא, ח' לינינא גרכ בו רפדא אַ זגרניצא. אינז'א או אַ חברהיי—כושדרבז נובוסד בדשנד גזית, נום—יו ,,איספרא,, (יעני ז'ורכום), כמיכי אי גזית כבר—דר סכדנבו ז'פא—כשהיי אורסייתא ארי דעבא—סכדא אַ כתור אזטי.

אַ מה מרת אַ 1917 סל, ח' לינין בגשד אַ אורסיית, זורי חזור—סכד פלחהיי שהר פיתרגרדא, אוהא אַ דס כושדא בגורות גופדירא חוכוממתא.

אַ מה אכתייביר אַ 1917 סל, ביסדא ג'רוסדאי מכלוק, נושונדא אַמא ח' לינין אַסר כר חוכוממתי.

אַז אוזמו רבז, ח' לינין תא אכיר עומור זינדגוני כושדא, פסא נפאיסד אז גורונא קוללוק אַ—יו דרא אמרבוהא.

או בכד—כי חוכוממת-מסליחתי אורסיית קובתלו ביסדא, באיסד דושמנהא יורא ארי פוג'—סכדא כי בינא—נריגא מוסלתי אן מסליחתירא.

סציאליסת ריבליוציאניר כפלן, קסד סכד יא כרז אַ זו'ן ח' לינין, אממא עמל—סוז ביסדא. ח' לינין כר-סכד 35 סל ארי כייר אן פלחהא.

לינין מורדי, לינין זינדאי!

— גופדירנותכי לינין מורדי.
נע, נמורדי אדיי זיהיסדא,—
א הר דור,
א הר פיכיר
א זימיהא,
אַ פבריכהא,
א הר, א הר כממוניסת
מחשבהיי לינין גור-כנדני...
— כי גופדירא לינין מורדי?
נע, נמורדי לינין זינדאי.
בסקוני בגורדנות, יא-ג'י, כי
רנז'בר נא פלחא א-יכי
לינין זינדאי!

אמראי פאיז.

I.

פאיזיהא אמרת,
כושג-בירת גולהא.
יזוק דנישירת,
ג'וכלא דרלהא.

II.

סבזא א אבלקי
פז'י, זרד-ביסדא.
א פאיז אשלוקי,
א סבזי אפדא.

III.

אז תרס-סהם דומנהא;
אפתאי פחנוני.
א סחרא בר-בנא,
ברוש תופני.

IV.

אז תונדא בולקהא,
זום-זרות אבהא.
א גרמא כריהא,
פר-זרות מורקהא.

אוג'מיש-ביראי פרנדא.

אמרני פאיז. טורונדא אמרנות זימיהא, אז בקהא, ביסדוהא בג'ירא אמרנות בהרהא, ימישהא. אאי בכד פרנדא כורפ אפדא ניסטא ארי כושדא, ארי אַ גיסנאי (נא אַ תשנאי) נא אַ כיניפי נמורדא, פרנדא אוג'מיש-בירני אאו כריהא, גרמי נא בולי היסדיהא ז'יגהא.

הממא מורקהא, כלהא, ג'וכלהא פורא בירנות ג'נד הזר, ג'נד הזר הר נבל ז'ורא ארי אוג'מיש בירא אזי ביליית אאו ביליית הלם אפתאי מוסלתי סכדניהא ז'יגהא. פר זרנות מורקהא אַ ג'נד ז'ור בכדהא: ג'ונפי אבל ניסד-בירני כורפ אן מור—ז'ול כורא מורקהא, אישו פר-זרנות, אוג'מיש-בירנות אבל, בקדא תום-כורא מורקהא, בקדא מורקהיי אבי נן הבאי.

אַ הר דסדיי מורקהא דב רנות רח-שונכא מורקהא, כמיכיהא א דרנות אַ פושא ארי רח בורבונדא. רח—בורבונא מורקהא אַ גרפ היסדיהא ז'יגהא פיונדני מורקהרא ארי אב הנז'ירא, יא ארי פריקתי בגורדא, יא נבוגא אז תרס תרשברהא. פר-זרנות מורקהא הר נבל אַ ז'רגא-יו-רבז: קזהיי הבאי פר-זרנות אַ סורת ספונז'א, אורדגהא—אַ סורת כונז'..... מורקהא זימוסדו גורדנות, כימיהשו אַ כרי כבכז, כימיהשו אַ אירן, כימיהשו יסר אַ כרי גרמא אפריכא. אז מה ניסן גנא סר—גורדנות ארי בגשדא אַ אבלינא ז'יגהשו.

ג׳ולם אימו גירבונדים פאיזא.

I. אימו שונך ביריים אַ טבע אַן פאיז אבז.

1. סינמיש—סכדיים, ג׳ולם אפתאי כם גרם ברבונדניגא אימורא, ג׳ולם אכיר יבש-יבש כיניכ בירניגא.
2. ג׳ולם רוזהא פותח בירנותגא, שבהא—טורז.
3. ג׳ולם עסמו דגורדא אמרניגא אַ דומנהא, ברונדנות פס פסייא ברושהא.
4. פהם—סכדיים זינדאי אַן ברמרנותהרא נן חייבנהרא.
5. סינמיש—סכדיים דגישי רנג אַן בלגהא נא אפדראישורא.
6. דיריים פר—זראי מורקהרא אַ גרמא ביליתהא.

II. אימו כונדיים במוכדיים ז׳פיי אינסנהרא נן עאיל-הרא אַ פאיז.

1. ג׳ירייי ימישהא.
2. בג׳ירייי חבוז׳הא.
3. כרהיי זימ׳אי-פאיזי.
4. כרהיימו נא בזיהיימו אַ פאיז.

III. ג׳ולם אימו פר-סכדיים אַ פאיז.

1. אימו רפדיים אַ איפספורסיהא; אַ בק, אז שהר בורו, אַ פבריכהא.
2. איכדילת—סכדיים, שינריים, כונדיים שירהא נא איכדילתהא.
3. סכדיים כלינדר אן רוזגר.
4. כורא—סכדיים, כלליפצייא אן בלגהא.
5. רסא בפדיים אז בלגהא, ברבונדיים אַ אוהא—רבז כלסהיימורא.
6. סורת זריים דיאגרמהיי אן רוזגרא.
7. חוסב סכדיים גונז׳ונדיים חוסב—הרא.

בותונא סל.

אסר תיהא זימי א תשרי[1])
ברמא דומן נא ברברי.
ז׳ומוסד כלא זועבא א חשון[2])
אב ברוש ריכד גוייגא אז קרבל.
א מה כסלו[3]) אז ברף סיפינות,
קייר קילקהא קרקר-זרנות.
(ג א, 1).

1) תישרי. 2) השבן. 3) כסליב.

קהר-גורד כלא בייא א טבת,[1])
סייהא דורא ברפד תיכ שיבית.
א מה שבט כלא בייאי,
תיהי-בירני ברף פמבאי.
ז'סדני אפתאי א מה אדר,
אבלי ריגז א סר קוק דר.

(ו.ב.ו.ב.ו.)

א ניסן ז'יליד א ניכרא,
סר-גורדני ארי כורד בירא.
א אייר חל-ביסדא מונדא ברף
מורקהא כונדנות מעני אן „אלף."
א מה סיון[2]) אפתאי כורמי,
כורא-סכדים גולהא א זימי.

(ב.ב.ב.)

סר-גורד בירנקינא א תמוז,
סר-זרות דרהא א בר נא תוז.
א מה אב רסירות סומבולהא,
זרד-בירא הממא א זימיהא.
נון כופדא-אמא א מה אלול,[3])
נבמונד א בישא זערול.

(ע.ב.ב.ו.)

פ א י ז.

תשרי*) חשון**), כסלו***) סא מה פאיזי. אפתאי אעסמו מונדני כמליי, רוזהא אמרא—אמרא בירנות כותח, שבהא-טורזתא. גרמי אפתאי רסירני אכרי ינבכי, שפד, אזו סבב גרמי אפתאי בירני כמליי, הביי רוזגר בירני כיניכ. בישדרכי רוזהא אַ פאיז, עסמו בירני פושירא אַ אברהרבז, אמרני כורדא ברוש, רוז שב ערא נדרא. כוג'הא בירנות מלטי, אבי. אדמיהא פחנו בירנות אז פושיי ברושי, נמישי. דומן-בלכור פושונדני

[1]) טיבית, [2]) סיבן. [3]) אילול.
*) תישרי. **) חשבן. ***) כסליב.

הברא, סכדני אישוקי רוזא תריפי, כונהרא, דו יפירא דירא ניסא בירא. כיניפא ברי-ברי ביז-ביז סכדני פופדני בז'יד פנז'רהא דרהרא. בעזי סבחהא בירני ג'ופלא ביילהיי ז'ילידי. קורזומהא אז כיניפי פחנו בירנות אַ קריש אב. בלגהיי דרהא זרד בירא ריכדנות, בירנות תן בירחנא, סבזהא פז'ירנות. בקהא, בקג'הא, בוסדוהא בירנות תיהי. מורקהא פורא-בירנות דסדא-דסדא ז'וב-ז'וב סכדא-סכדא אַ הונדורי רויי עסמו, פרוסדנות רפדנות אַ גרמא כריהא. מגזהא, מורהא, מוג'פהא מורדנות פוג'—בירנות. גלהא נא ג'רבהיי כונאי דבירנות אַ גרמא יתקהא נא גבדוהא. מורקהיי כונאיש קונמישי אפדנות ארי כושדא אַ קריש כרגלוהא.

סיומון בכש

III-й отд.

זינדגוני אושכלא.

אושכלא.

I.

א תמיזא אויר בז׳סדני,
כורדכילהי אן ברפי.
לב עאילהרא כבו סכדני,
א זימוסדו בר תופתופי.

II.

א עסמו אפתאי בדירמרי,
כבר-בשית זו, עאילהא.
א אושכלא רפדא בכד רסירי,
נא אדי זסדא א סר בירשא.

III.

איני נובא-כונא א פוששמו!
אי פרתהא. מיל נא תכדהא.
שולתנהא שונבי א המשטו,
גנא א כלם או כונז׳להא.

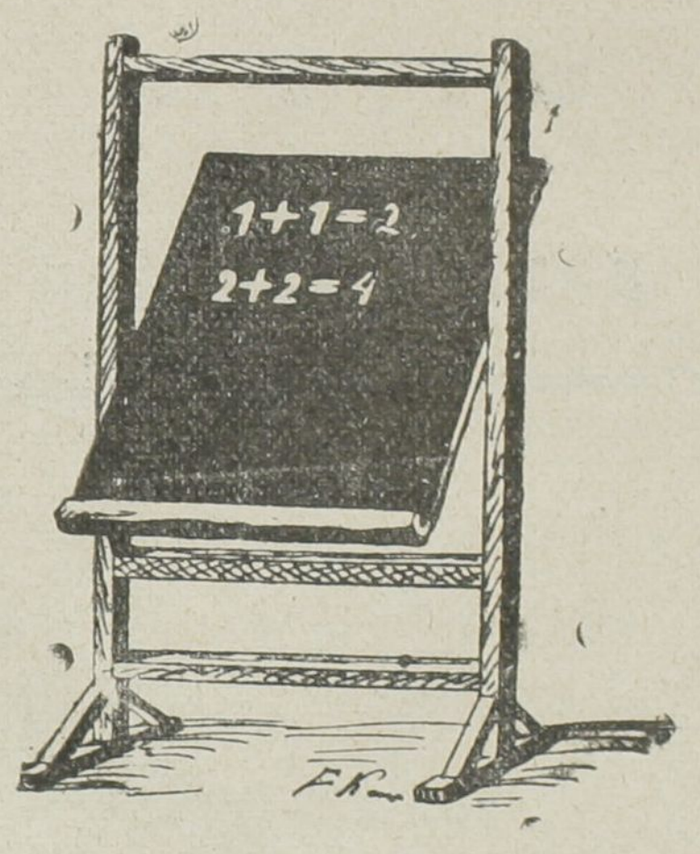

דוסכא.

דויומון סל אַ אושכלא.

אימוהיי דויומון סלי אימו אַ אושכלא כונדנימהא. אימוהיי הממא כרהיי אושכלא שונכי אַ אימו. איירמני ג׳ותר פירר איללה כי אַ אבלי רוזהא, איירמני ג׳ותר מורה כבר בגורדנגא אזימו ג׳ו סכדנימגא אימו אַ כונא, אימו אז ברדוש נבירא־אימו ארי גף—סכדא אַ מורה רבז, הממיימו לל בירבירים מונדא. בקדא ברדוש ביסדרים אַ רחהיי אושכלא, ביסדא ארימו כונרא כונא, דוסד—דשדים יורא. אימוהיי אימו כר סכדנים אַ אושכלא, כותא בירנים ארי זיהיסדא נא ארי גירבונדא זינדגוני כלליכתיבירא, הממא כרהרא אימו כונשדנימו סכדנים.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

גלבום.

היסדי אימורא אַ כלס כונז' אן טבע, היסדי אימורא ז'ורייא כונז', אַ מוזיי אושפלאי היסדי אימורא גנא כונז' לינין, נובוסדנים איכדילתלהא נא שירלהא אַ ז'ורנל אושפלאי, אַ כמדייהא אַ ביסתבכהא כר—סכדנים אַ דולגר—כונא. המינן אַ תלמידהיי סקא אושפלא רבז קוללוק סכדנים ביסדוי אושפלאירא. רפדנים אימו בכד בבכד אַ איפספורסייהא; אַ פבריכהא נא אַ זבדהא. הג'י אימו טנוסדנים, שונך—בירנים אַ תזא כרהא—רבז נא אַ זינדאי—רבז. שיריני, עזיזי ארימו אושפלא דרניהא אימורא כונדאי נא זינדגוני.

ז'עמיית אן תלמידהא

די אימורא בו ז'עמיית, אַ כמיכי בכש בגורדבירות 40 אדמי אז דסדיימו. סר אן ז'עמיית ביז'ירא אמרבו פיאניר יוחנן יוסיפב, כתת ז'עמיית—שמעון סימנב.

בינא—גפי אן ז'עמיית בו: אתבוניי «גירבונדאי חפדיי עאילי».

פרטיכל № 1

ז'עמיית תלמידהיי אן דויומון דסדא אז 3/XI 1926 סל. אַ ז'עמיית בכש בגורדות 40 אדמי. סר ז'עמיית ביז'ירא אמא חבר יוחנן יוסיפב, כתת ז'עמיית—חבר שמעון סימנב.

גוש דשדות.	בורא—בסדות.
1) גף סר ז'עמייתא ארי גירבונדא «חפדיי עאילי» הממי קיימירא.	1) הממא דסדא ארי נובוסדא אַ דסדיי «דוסדהיי עאילהא» נא אַ МОПР ארי בדכורדא גזית דיברי אַ נום «חפדיי עאילי הממי-קיימירא»
2) ארי בכש—סכדא כר גזית דיבריירא אַ עריי חברהא.	2) מתיריאל ארי גזית הממא בייא דות. סורת זוא בנרא אמרני אַ סר ח'. נ. מרדכייב.

סר ז'עמיית: י. יוסיפב.
כתת ז'עמיית: ש'. סימנב.

ס ב ח.

I.

א קירמיזינא אישוק-אבז,
מזרח עסמו פושירי פרבז.
א דיהלא א פסיי ניכרא,
מורדי אתש, בוררי דורא.

II.

סבזהא, גולהא א ג׳ולהא,
א שיי-אבז בירת נמיש תר;
א סר נרמא ג׳ימנגהיהא,
נכירהא בירת-זו כבר.

III.

א עסמו סיפרא אברהא,
אוזגום-זרנות אכי דומנהא.
קזהא, דסדהא-דסדהא,
רפדנות א סבזא-גהיהא.

IV.

כבר-בירנות אדמיהא
תעדי-רפדנות א ג׳ולהא.
אפתאיש בדי-בירא,
שר-סכדא כרירא.

מינת אן תורה.

מורה מוגו אזימו אימורוז: אישמו עאילהא טנוסדנית ג׳ו מיגופדיגא אַ אישמו תורשמו, אגא או גף סכדא מיטנוסדגא? אורא בו אמבּרא מינתהא אזישמו, מיגופדי אַ אישמו:

אמא-רבז כוב ארח-בוריית... קד מסכית מרא א דו ז׳יגא, נבוגא מיז׳לתמא כורד-מיבו, פוג׳-מיבו.

משנית מרא אַ סר כרי, נבוגא מא זו תור-תור, לבא-לב מיבשום.

קד מסכית פונז' בלגהיימרא—אי רג'א כר ניסדי....

מדשנית אַ קריש מא קלמטש, קלם נא כרדהיי-ז'יבישמורא, אזוהש מא פוג' מיבשום...

בגירית מרא אַ תמיזא דסהא-רבז, משנית מרא אַ הר ג'ו-ז'יי ביסדא. מהילית מרא שבהא אַ מחלא, משנית מרא אַ זיר ברוש, אז תרי-נמי מא פוג' מיבשום.

מנובוסית היג' כתיש יא היג' סורתיש אַ סר מא. אַ פיכיר אישמו גירית כי, מרא—באיסדני בירא תמיז, נבוגא תור-תור נא ג'ולכי נע.

אימורא אמבר כוש-אמא אז אזיני ז'ירא מינתהא. אימוש סר-גורדים ארי פיכיר סכדא מינתהא אז נומיניי הר ג'יהא.

רסמהא ארי מוקייתי תורה.

1) ג'ולכי מסכית, כונדניתהא תורה הרא אַ נובוסדאי כתהא נא סורתהא רבז אַ קירק בלגהשו. נבו קלם, קלמטש כשית אזיר נובוסדא כתהיי תורה. ג'ו ביסדגא אישמורא, כוש אמרנייא גרכייא גף, אוזמו כובי, כי נובוסית אורא אַ ז'ורא דפדרלא.

2) ג'ולכי מסכית רויי תורה השמורא. אאו גורא כובי, כי אַ רויי תורה כשית כקז.

3) קד מסכית קירק פונז' תורה השמורא, אאו גורא כובי, כי בו אישמורא יא חיכלא כקז «סר—נובאי».

רסמיית ארי דיז'ורני.

1. בורז' אן דיז'ורניני ארי אמרא פזדה דק—דקא תא נובא סר גורדא, הג'י אז הממא תלמידהא בקדתא ארי רפדא.

2) אַ דירמרכי אַ כלס בייא דגיש—סכו אוירא, אגר תמיז ניסדיגא.

3) בייא סכו ז'רגא (פרדכא) אַ כלס; תוז בריגא אַ סר פרתהא, תמיזיגא דוסכא, היסדיגא מיל יא לוגו—כתי, כורסי יא אוסתול מורה היסדיגא אַ ז'יגא—יו, אַ סר כורסי מרכם יא ז'ורנל בריגא.

4) בורז'—יוני ארי נושונא—סכדא נאמרתהא תלמידהרא.

5) ארי בג'ירא יא ארי בכש—סכדא דפדרהרא, כקז קלמטשהרא אַ בכד נובא, הג'י ארי כומכ בירא אַ מורה.

6) אַ עריי—נובהא ארי תבקא—סכדא אז תלמידהא בטרבת גופדירא אַ בזי, ארי בכורדא פנז'רהרא יא פרתג'כהיי כלסא.

7) אַ פסיי נובהא ארי דברדא כרסדיהיי מורה—רא אַ אותק מורה—הא, ארי פורמוש נסכדא ג'יהיי תלמידהרא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

דיסציפליניי תלמידי.

ג׳וֹאי דיסציפלינא?

ז׳רגא, ז׳לדי, סבורי, סליקאי, תמיזי, הממיי אניהא אַ-יכי חוֹסב בירנות „דיסציפלינא".

או תלמיד בוהא יורא דיסציפלינא, בגורדא-מיטנו כושדרא אַ דס; תלמיד כהיל היסדיהא הרכת מיסכו, גוז׳—מנו אַ כושדא ארי בירא ז׳לד, בי כהיל; תלמיד נדינז היסדיהא בייא הרכת סכו, כם-כם ארי הישדא נדינז׳י יורא, בי-תמיז גשדנ יהא, ברדוש, סכדא גרכי כושדרא אַ פכי אַ תבתבי...

הג׳י הר עאיל הר תלמיד בייא כותא בו ארי דשנדא ז׳וֹלב טבעהא-יורא, כרהא-יורא אַ איכדיירי עקול-יו. דיסציפלינא היסדי נימיי בוֹתוני אַן כר, אזי בקייר דיסציפלינא כותא סכדני אַ אימו ז׳לדא כסייתהרא, אינסנייתירא.

פיכירהיי תלמיד.

I.

בביימו כוררי אריא,
דפדר, תורה נא קלמא;
דדיימוש דוכד אריא פלתונא,
איזמו מורם-מא א נובא-כונא.

II.

ז׳לדא תלמיד מא מיבשום,
סבח-מונדא זו מכיזום,
א נובא-כונא מורם מא;
שר-מיבו כובא דדיימא.

III.

במוכדם מא «אלף-בי» רא,
במוכדי אמא מורה-מא;
מנוסדנום חיסבש מא,
ג׳ר כרז ג׳ר שזדה בירא.

IV.

א׳זמו נובוסדש ממוכום,
בלא שרי מא מיסכום,
כובא כקז מא מינובוסום
ארי בביימו מיפורסום.

כקז תלמיד.

עזיזא חבר״מא יוחנן, שלום!

כקזתו רסי אמא. אמבר שרום ארי דוסדי אן חבריתו אמא בורבונדני—הא. מא אַ דויומון דסדא דרום. בינא נובהיימו היסדות: זוהון ז׳והורי, זוהון אורוסי, חוֹסב נמא. לייא נובהא: פר דסי, שירה, גימנסתיכא. אינז׳א מורה—הא ברדנות אימורא בכד בבכד אַ איכסכורסייהא.

אימו אַ אושפלא בדכונדנים גזית דיברי אַ זוהון ז'והורי. מא אַ גזית—נובוס אן דסדיימונום. נובוסדנום אז תבוניי דיר—אמרנותהא, נדינז'י—סכדנותהא תלמידהא. אַ הממא נובהא פושא—יום, קייר אַ זוהון אורוסי יפם בושום. בבא גורדי ארימא מורה ארי אַ כונא אמרא כונדא אַ זוהון אורוסי, פס נמונום גופדירא אז חבר"הא.

תזא כבר—דום תורא, אינז'א כמיססריאת אן כונדאי בדכונדי, אסר סל אן כונדאי, תורה—הא אַ זוהון ז'והורי אַ נום «בולק—דקי» אריַ דסדיימו. יכי אזו בדירבהא תורה—הא מא אריתו בכשא מיפורסום.

שלום די אז נומינייימא ארי הממא חבר—הא.

חבר—תו נתן.

בכו—שבט.

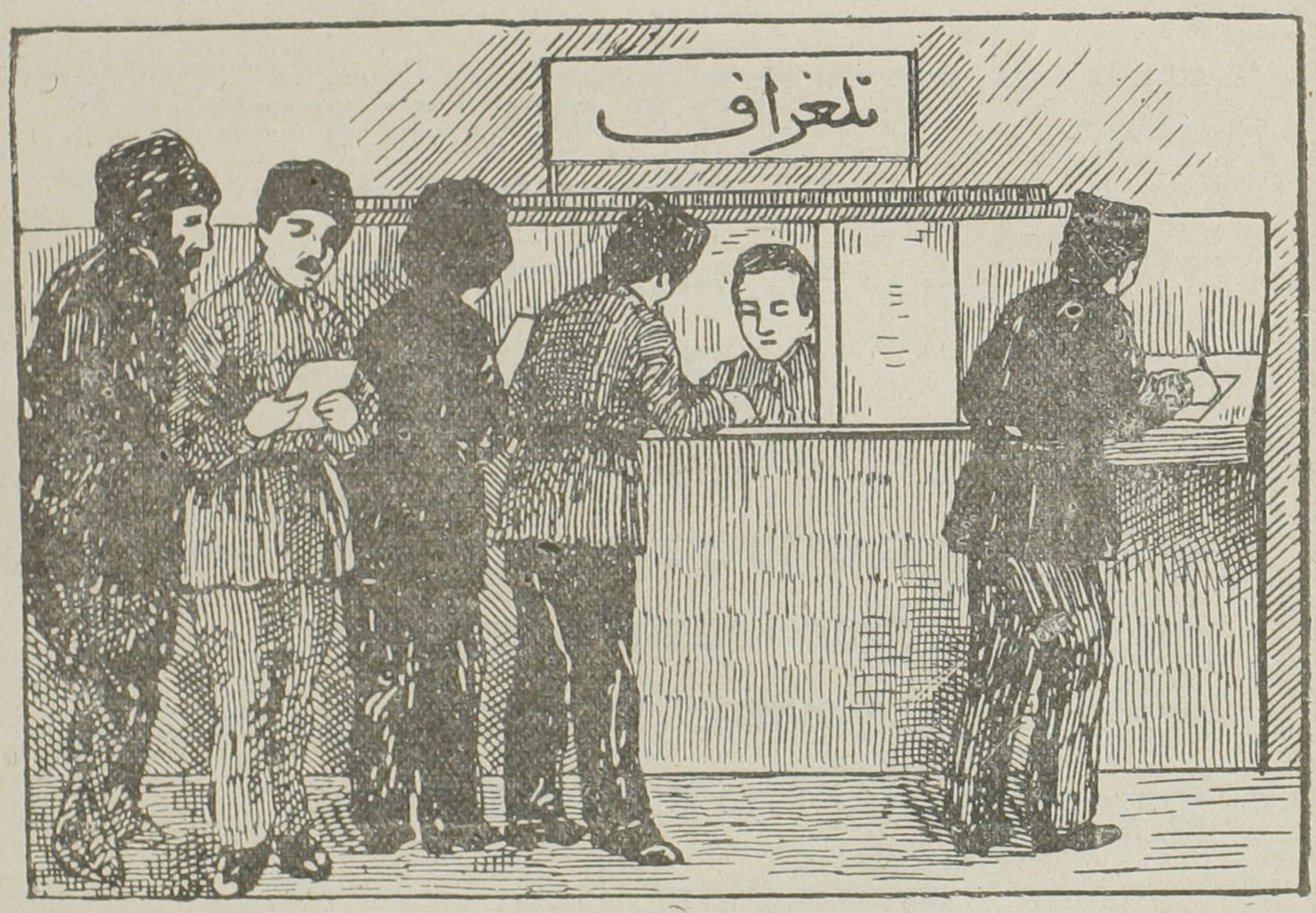

פושד-כונא.

אכי כייך־סוזא מורה.

דרדלוייא כבר לב-ביסדא אַ דיה, כי מורה אַן נובא-כוניי דיה דגשדי, סכד כייך-סוזי, בדחלי. אי כבר דול עאילהרא אמבר גורון סכד, ג'נפי אמבר דוסד—דשדנבירות אוהא מורה כושדרא.

רפדא סר כשירא באיסדא—גופדירות עאילהא, יא ג'יש ברדא באיסדני.

או כבר בו מה תשרי, תזא לימונהא בדירמרבורות. עאילהא ביסדרות דו-סא לימון ארי ברדא ארי מורה ארי דול כשי-יו. מורה דבו אַ קד ליחיף-דושג, אכי-יו היג׳ כס נדבו. מורה דירנגא עאילהרא דול יו אמבר שר ביסדא גופדי: סק-בשית עזיזיהיימא, מרא אייר אבורדית, אמרית ארי דולמרא בברדא.

כונדאי אישוקיני, נכונדאי תריכיני.

I.

פירא מרד, נחום יא כרז,
אז נבא קבול-סכד כקז;
א דורא שהרהא נבא-יו,
רפדבו אדבו זיהיסדא.

II.

ג׳ו א כקז נובוסדיגא ארי-יו,
גרכי כלא-בבר׳א טנוסדא;
חייפיש כי, כושדני-יו
ניסטא כקזא כונדא.

III.

או פירא מרד, אז דור פהם-סכד די,
יא עאיללא א רח היסדי בדי,
אוזמו, מרד או עאילא הריי-זא,
מוגו: „איי שלום, בייא-כון אי כקזא!“

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

כלליכתיב.

תלמיד נתן בגורדבו אַז ביבליאתיכיי אושכלאי יא תורה ארי כונדא. אאי תורה בבו יא סכדא גף „כלליכתיב". אמבר פיכיר-סכד נתן, נטנוסד תמיסי אני גפא. אַ פסיי נובהא מורה ברד תלמידהרא אַ ביסדויי נובא-כונאי. הממא סר גורדות ארי בכנדא לכהא ארי כלס, ארי טשימיש-סכדא אב אז ג'ל, ארי אלא-סכדא כייר סוזא סבזהרא.

הבירדן אמא אייר נתן גף „כלליכתיב", פורסי אז מורה מעניי גפא. מורה גופדי: דניש ג'ולם הממיימו כר סכדנימגא, ארי יא אדמי אינקדא כרא ארי סכדא ג'תיני. יא סקא מה סכוהא כרא יא תחנא אדמי אימו מיסכים אַ קד יא רוז. או תחנא אדמי כר מיסכו אַ זחמת נא אינז'ימישי רבז, אממא ארי הממיימו אַ-יכי כר סובוכ אמרא, אַ כונדא שירה רבז כר אז דס בטרפדא, איז'ירא תהר כר סכדאי היסדי: „כלליכתיב".

כר סכדנות הרכי ארי כייר דו-יכי.

אַ מיחפדא.

I.

אז רחתי בטרפדכי,
עולם כר-סכדני;
פלתרהא דגיש בירכי
ארק ריכונדני.

II.

רנז'ברהא א אפתא זרדו,
בילהא א דוש ברי;
רח-סכדא מלא אז גבדו,
רפדנות א זימי-כרי.

III.

גודכ פבריכ סס-דרכי,
פלחא בכושדני;
יא קום תיהא ג'יי הנז'ירכי,
ארח אפדרני.

IV.

הר מורה-הר אינז'ינר,
א כר רויי בירנות,
תלמיד-הא ביסדרא אנר
א כונדא רפדנות.

גזית דיברימו.

אבלי כרז אושכליימו ארזוני ביסדא ארי טולולו—סכדא אַ דיברהיי כלסהיי כושדא «מינריי תבושירא», גזית דובריכא גונז'ונדא דג'ירא אמריהא אַ דסדין תלמידהא רבז אַ כומכי מורה—רבז, כמיכי בדירמרני אַ מהי יא כרז אַ נום «מינריי תבושי».

אאי גזית תלמידהא נובוסדנות אז עקול אישו אמררא, אז זינדאי נובהשו, גזית מיבו גוזגי בורבונדניהא ג'יהריי סיפת אושכלרא נא זינגוני תלמידהרא; דרא ביסדראי תלמידהא דו אַ—יכי רבז נא אַ מורה—הא רבז.

גזית כומונאי אאו מינרא, שנדניהא רגזהיי תבושי—יורא אסר דרייה, בורבונדא רחא אַ גמיהא, הג'י גזית דוברימו „ז'הילא מינריי תבושי„ מיבו מרכז אן כונדאי נן זינדגוני עאילהא אַ קד אושכלא. אי גזית דיברי מיבו ערג'י ארי תלמיד—הא נן מורה—הא.

חברי.

כסח*) גופדירא יא יתים בו. כסח אמא אַ נובא—כונא אַ כאיז. בקדא כול נבו כי, תורה, כקז, קלם ביסדנו, יא כומכיש נבו יורא אז יכיש. כסח דינז'א, ז'לדא תלמיד בו, חבר-הא יו כתור יורא אמבר כסדנבירות.

יא רוז יא תלמיד הריי—זא הממא חבר הרא מוגו: «כסחא ארי כונדא תורה, קלם גרכי, אממא היג' כס ניסדי, כי אַ—יו כומכי—סכו, ביית כול בג'ינים ארי—יו, דכדר, קלם, תורה ביסדנים».

אי גכא גופדי תלמיד חנוכה, גורד בל כושדרא כול בג'י אז הממא עאילהא. אַ קד ג'נד דקיקא אַ בל חנוכה נים מנת כול כורא ביסדא. אי חבר-הא אי כולא ארי כסח תורה, קלם, דכדר ביסדרות.

עולם עאילי.

עולם עאילי היסדי כלא דרייה, לכורהיי כמיכי שנדא אמרנות אזי גיל אַ או גיל, סכדא כף אַ סר אב. בכדבריית אישמו, עאילהא ניסא טנוסדנית נא כיכיר נא דרד. כיכיר אישמו היסדי ארי כונדא, ארי בזי, ארי בז'ה.

אזיר כבורא עסמו, א קד זיירנא בק בקג'הא אַ המינן, אַ קד בולא ימישהא, אמבּרא גולהא אַ כאיז, אַ קד קלינא ברף אַ זימוסדו... אישמו עאילהא אכי רג'א כושבויילויא גולהא שינרנית ג'נד סימלוייא מעניהיי אַן מורקהרא....

אַ קד אני רג'א דינייה בזישמו, כונדאישמו בייא בו אַ דוסדי רבז, אַ יכי אַ שלומי רבז, אַ ערשמו בייא דבו יכ ביראי, אומחלי מורה-הש גף-דרא גף-בגורדא מיטנות אַ אישמו רבז.

---

*) כיסח.

אגא אישמו גוש-בנרא, דול-דריתגא אַ מורה-הא גופדירנותהא גפהא, אומחלי מרב אַז דס אימו ארי דברדא אישמורא אַ או דוזא רח כונדני נן אינסני. איני בינא מתלב אן מורה-הא. אַ כונא גוש—בנית אַ בבא דדייהשמו, אַ נובא-כונא אַ מורה-הא, אג'מיש סכדנותהא אַ כב דמונדא ג'ומהשמורא. הממא פרהשמורא סכית אַ בכד-אבז נא אַ קדר-אבז. מחל בזי-בזי, מחל כונדאי-כונדאי.

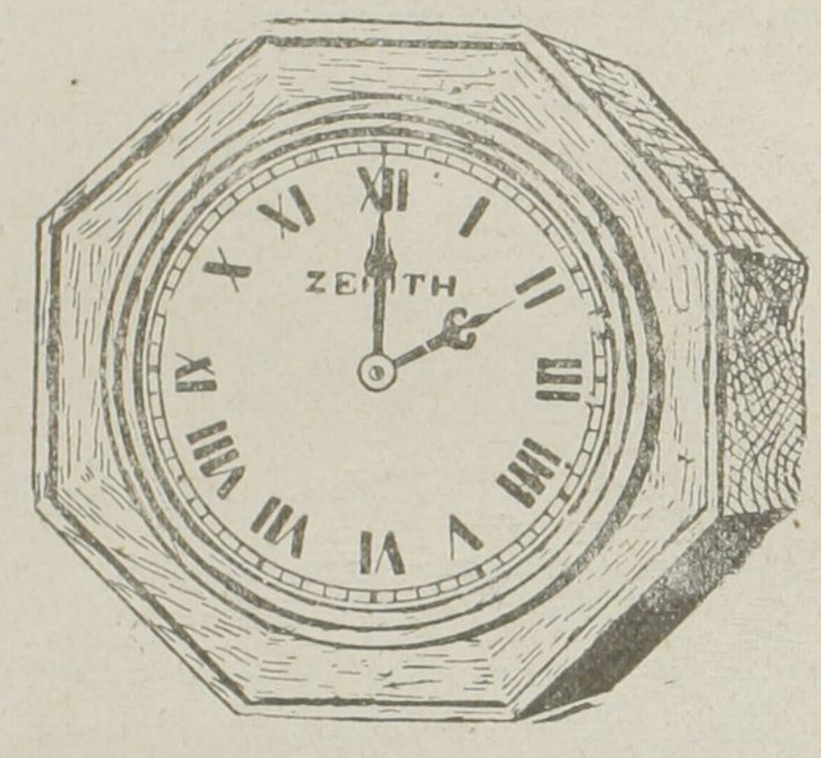

תמבלא עאיל נא סעת.

I.

הא! ג'ו שיריני, ג'ו כובי חזי,
כיסירא הג'י, כלא כב טורזי!
ג'ום בסדא הג'י, כבלהא דירא,
הר רוז רג'א כבהא, ז'ירא בז'ירא.
מש דירום אימורוז כב, ג'ו רג'י?
יא בלא-ברלא יא בלא-כג'י.

II.

בז'סדות פוז'סדות הג'ו הג'י...
מש אזישו גופדירום, בייא בג'י-בג'י!"
אוף... ימח-שמו-לא אי סעת דיברי,
זינג-זינג סכד הבירדן, זורי זורי.
א בלם, קדשמא, תו סעת,
ג'ואי גפתו אמא, ג'ואי תורא ז'ורעת?!"

III.

— זינגא-זינג, זינגא-זינג, ארי-ארי,
בישנב, איי תמבל, סרי-סרי.
בכד בידבוסדני, תהר סייאי ברברי,
ביניש, עולם הממא, זו כבר בירי.
תו, כהיל, אג׳ומהייתו גנש כב דרי,
בכיז בורב, בכיז בז׳יד-בש,
לפ הג׳י טורזא כבלו מבש.

כיליתלמא: דנק-דנק סכדני, זינג-זינג סכדני, גנא ג׳רכיש טרפדני;
ערא מז׳ל—סוז רח רפדני, אממא יו אינסן ניסדי.
(מאט)·

ז׳לדא תלמיד.

יא תלמיד נושדבו אַ כונא, אַ פושיי פנז׳רא, אַז-זו-רבז אדבו נובא בגשדא; אפתאיש אז-זו-רבז, אדבו יורא אז פנז׳רא הריי זרא, גופדירא:

„בס ניסדי בגם אינקדר כונדייהא, נבירי בגם בעדיי בזי-סכדא?!“ אממא תלמיד ז׳והב דא יורא, מוגו: „נע אישוקלויא אפתאי, נע, אי סעת בכד ניסדי מרא ארי בזי-סכדא, ביהיל הלם תמם-סכום נובהיימרא!“

תלמיד אדבו כונדא נובוסדא, אז פסיי פנז׳רא, אז סר ליגיי דר, יא קושלא כלא כלא אדבו כונדא, גופדירא: „בס ניסדי בגם אינקדר כונדייהא, נבירי בגם בעדיי בזי סכדא?!“ תלמיד ז׳והב-דא יורא מוגו: „נע, עזיזא קושלא, נע, אי סעת מרא בכד ניסדי ארי בזי סכדא, ביהיל הלם תמם-סכום נובהיימרא!“

תלמידלא ערא מז׳ל-סוז אדבו כונדא נובוסדא, היג׳ אַ פנז׳רא ניסא דנישירנבו. גנא יורא אז-זו-רבז, אַז קריש בק, דר קירמיזינא אלו-בעלואי אדבו הריי-זרא גופדירא:

„בס ניסדי בגם, אינקדר כונדייהא, נבירי בגם בעדיי בזי סכדא?!“ אממא תלמיד ז׳והב דרני דר אלו-בעליאירא, גופדירני: „נע, איי רג׳א דר אלו-בעליאי, נע, הלם מרא אי סעת בכד ניסדי ארי בזי סכדא, ביהיל הלם תמם-סכום נובהיימרא!“

תלמיד נובהרא תמם-סכד, תורה הרא אַ דכול דשנד, בדירמא אַ בק, סס-סכד קוג׳קא כונא, מוגו: „כי בו מרא הריי זרנבוהא?!“

אוזמו אַ רויי-יו אפתאי כנדוסד, קושלא כונד שיריי כושדרא, דר אלו-בעליאיש קירמיזינא ליגהיי כושדרא אַ פושא יו טורז-סכד, תלמידיש שר-ביסדא אַ הממשו רבז.

כיליתלמא:
1) סיפרא גולי, סייה תום, הרכי תום בג׳ירני אז יו, עקולמנד בירא.
(מאט)·
2) כולא ניסדי, בלגהא ברי יורא; שאי ניסדי, אממא דוכדאי; אינסן ניסדי, גפיש סכדני.
(מאט)

תמבל נא בוז.

נחום גופדירא יא תמבלא עאיל בו, המישא דיר אמרנבו אַ נובא-כונא, מורה גף פורסירכי אז-יו ניטנוסד ז'והב דרא, ג'ונכי אַ כונא נובייי כושדרש ניסא בגשדנבו, חברהא יו הריי זרנבירות יורא „תמבל".

אי לקם כוש נאמא נחומא. יא כרז נחום בגורד תוריי כושדרא נושד אַ מחלא אסר גבל סומרי, בכונד תורה רא ארי בגשדא. נחומא באיסדנבו ארי נושו דרא אַ חברהיי כושדא נובא בגשדא יורא. אמא כב גורד יורא, סר יו הא קוז בירני פורמרני, בקדא סר כושדרא תיכ בגורדני, כבר בירני גנא כונדני. הא הג'י פינכי כורדנבו, כבר בירנבו ג'נד כרז.

אַ מחלא פאיסדבו יא בוז. די נחומא, פיכיר-סכד בוז, פס אדיי אַ-יו רבז ז'נג גורדא, מוגו בוז: הג'וניגא בייא ביים כמינימו הונרלו מדירבגא. בוז רפדני פסבא, אמרני פושבא הג'י ג'נד כרז, הא נכומי אמרני סורג-זרני נחומא בנגסדני אסר כרי. אַ ז'יגיי נובייי כושדא נחום אבורד אַ נובא-כונא יא לרבא אַ פושני כושדא.

בי־סליקאיהיימו א אושכלא.

1. אימו הריי סכדנים אַ קד אושכלא.
2. אימו הריי סכדנים אַ מחל ג'י כורדא.
3. כוכהא נא דוכדרהא ניסא נושדנות אַכי יכי.
4. עאילהא דו אַ-יכי רבז ארח ניסא רפדנות.

ג'ותר אימו ניסד בייא סכים אי בי-סליקאיהרא אז עריימו?

אימורוזינא רוז בייא גף-דים הממא עאילהא דו יכירא:

1. ארי זיהיסדא הממא דו אַ-יכי-רבז, אַ שלומי רבז נא אַ דוסדי רבז.
2. ארי כומכי—סכדא דו אַ-יכי.
3. ארי הריי-נסכדא יא מחליש, אַ יא ז׳יגש, ג׳ונכי אַז סס הריי כייר ניסדי, טרא-דרדי נבוגא בקייר.

אי גפהרא בייא גורות אַ פיכיר הממא עאילהא נא תלמידהא.

כש-אמרי ברף.

I.

איי ברף, איי ברף, תו אכימו כש-אמרי,
תו אז עסמו, בריליאנת סיפי פורמרי.

II.

אכיתו אימו מכונים גרמא פלתר,
כירשא מיז׳הים אז גונאי, קתר-קתר.

III.

מג׳רונים כלא טומטומא-גברזנג,
ג׳רך-כורדכי ביז-זרא, תהר דסדיי ענג.

IV.

אימו, עאילהא, מכונים כוניי-ברפי,
מדהילים ברכונהש ג׳ר תרפי.

V.

מנים א ברכון שעמדן בנדי-בנדי,
מידהילים קנדיל ג׳ר-ללאי, ז׳ילידי.

VI.

א דס תופ, א קריש ברף מז׳הים,
א פיי כנכא, א סר ז׳יליד מיז׳הים.

VII.

א רח ברפיתו, כסיב מורב א ביישא,
מיירו הוזום כונרא, דסדא כירשא.

VIII.

א זיר ליחיפתו, תהר א קד-ז׳מכב,
זימיהא מיכיסות סלמת דינז׳א-כב.

IX.

דרהש מיסכות-רחתי, אז בהר זנדא,
קובת רג-אישו מיבו תזא, זינדא.

X.

אויר עולם אז הר-ז׳ירא ג׳ולכי נפכי,
תזא מיבו, דגיש מיבו, בר-נפס ניכי.

ג׳ו סכדא סניתר אימו.

הר מה בא מה כלספם אימו תעין-סכדני ארי כלס אימו יא סניתרי גא. סניתר גרכי ארי בירא אַ כייל תמיזי, ג׳ו גרכיגא, כיריגא ארי ז׳ון-סקימו. או בייא אַ כייל-בו:
אַ בעדיי עאילהא אַ בזי-סכדא בטרפדא, בפונו ג׳ום פנז׳רא (פרתושכרא) ,תמיז-
סכו אַ נמא לוגיאי-רבז סר תכד הרא.
גנא ארי אַ כייל-בירא, הישדא אימורא כיידרא תמיז סכדא, פושיי נובא-כונא דירמרא

סניתרהיימו איכדילת סכדנות ארימו אַ בעדיי גורד-למא (סבּרני) בירפי, אז תבוניי תמיזיאי, ג'ולם גרפיגא דשדא ז'ון-סקי כושדרא. אוהא בנרנות אַ דיברהיי נובּא-כונייימו ז'ור-בז'ור רסמהא, אינות אוהא:

1. אדמירא ארי נפס כשירא גרפי תזא אויר.
2. בר-הבא דית נובּא-כונרא, כונרא, גנש אז'א זיהיסדגא אז'א כיסירגא.
3. ג'לשמיש-סכית ארי בדשנדא תוזא, אַ קד תוז דבּירני אזר.
4. מהנז' נדושונדא אבא.
5. שו דסהרא פושיי כורכ כורדא, שו לערא פסיי כורכ כורדא, רויי שו פושיי כיסירא.

כונז' אן סניתרי.

עאילהיי אושפלא בכונדבּירות אריש כונז' אן כמיססייא—סניתרי, טולולו סכדבּירות איז'ירא פלכתהא:

«עאילהא, מוקיית-בשית אז תמיזי ז'נדג נן פלתר: ביניי סקי תמיזיני.»

«עאילהא, אסר כר נושדכי נושית דוז, קוז נבּירא!».

«אפתאי, זיירנא אויר נא אב היסדות דוסדהיימו!».

«קבי—סכית ז'נדג אישמורא, מתרסית אז כיניכי!».

אאו כונז' סניתרי טולולו בּירות גנא רסמהיי סניתרי. איז'ירא רסמהא:

1. ה"ל סבּח שורית תנא אַ כיניכא אב אבז.
2. פושיי ג'י כורדא שורית דסהרא.
3. מוקיית בשית אז דנדוהא, תמיז סכית אישורא סבּח נא שחנגום.
4. דרית ג'ומהשמורא—כר מסכית א עז'יזא תבוש למפא—רבו יא אן איליפתירי רבז, לפ קוז מבשית אסר כר.
5. תוף משגית אסר כרי כונא.

א כונז' סניתרי גנא טולולונות דיאגרמהא כלאי נא ג'וכלאי עאילהא.

כיני סחיב יו?

שאול אפדבו אז כוג'א יא תורה, אַ סר אנו תורה בבו נום סחיב יו: „רחמילב".

מעלומי, בירסכדי אורא תלמיד נתן רחמילב.

שאול פיכירסכד ארי כושדא, מוגו: „אמא ג'ו כרי, יו בירסכדי יו תכסירכרי. מא ניאפדומגא כסיגא מיאפדכי, מרא אי תורה גרכי"! שאול דנא תורהרא אַ קולתוק כושדא אמא אַ נובּאכונא.

„תו אי תורה-רא אזז'א בגורדיי?" פורסי מורה אז שאול.

—„אפדם!„

—„אריג'ו נדריי אַ נתן?"

„אכי מא אורא אַז פוג'א אפדם!" ז'והב דא שאול כלא-כלא, ג'ונכי תרסי בלכי יורא דוזד חוסב מיסכות.

אוזמו כבר בגורד מורה אז הממא עאילהיי נובא-כונא, פורסי: אישמו עאילהא, ג'ולם פיכיר סכדנית, אי תורה אנכי מיביסדא, אגא או אכוג'א ניביסדגא, אַ ברכון מיביסדגא?

„אן רחמילב" ז'והב דרות תלמידהא.

—„אגא מא אי תורה-רא אַ כוניימו ברדומגא, אוזמו אנכי מיבו אי תורה: אנמא מיבו, נבוגא אַן רחמילב?„

„אַן רחמילב", ז'והב דרות עאילהא.

—„אגא אי תורה אַ בישא מיביסדגא אוזמו אנכי מיביסדא?„

—„גנא אַ בישא בירכיש—אַן רחמילב.„

— בגי תו, שאול, תורה-רא אַ דסתו, גו: „אנכי מיבו או תורה אַ דסתו מידבוהא?„

שאול בגורד תורה-רא, מוגו: „אַן רחמילב„.

„דייא איזמו בר—די אורא אַ רחמילב!„ מוגו מורה.

שאול בידבוסד זורי-זורי אכי נתן דא אַ יו תורה-רא. נתן דירכי תוריי כושדרא, קירמיזי—ביסדא אז שרי, מוגו אַז שאול „סק-בשי חבר-מא!„

בוסדויי נובא-כונא.

בוסדו היסדי אַ רג'יי בק נובא—כונאי.

בוסדו בכש בירי תכדא—תכדא; אַ הר תכדא בפנדא אמרת דוזא פירהא לכהא, אַ ביסדו אַ הר כרי—יו בדיני ז'רגא נא תמיזי. עריי בוסדו נן בק דרי הנדק, אונז'א היסדי תלבר, כמיכי אונז'א פחנונות: ביל, כייה, בולונג, נא סבר.

הא אז סר בסל תלמיד הא מוכשול בירנות אַ כר, בירנות דרנות זיביל, בפנדנות לכהא, שנדנות תום, כשדנות חבוז'הא.

אמברא ז'פהא נא זחמתהא גרכ בירא ארי קוללוק—סכדא בוסדורא. אממא ג'ו רג' אמרני ארי אדמי בוסדו אַ המינן, בכד הממא חבוז'הא ברמרא רסירנגא.

אַ הר לכהא דזרא—אמרני טורזא תכדלא, אסר—יו כת ברי, כי טנו ג'ורא כיי כשדיגא. הר תלמיד בירני אַ כייל לכ כושדא.

ז'יגא—ז'יגא עריי סבזא בדירבונדות קירמיזינא נא סיפרא גולהיי כשכש, בז'סדות אסר בולונדא קותלהשו, סורכייא גול—סבחי (סימיג'כא) אַ נזניכי בק. אַ ז'ורייא בר בוסדו, ברמרני אסר לכהא מורי.

ברס כרא אַ בזי בורא.

I.

א פושיי פנז׳ריי כוניי כושדא,
ארי נובהרא כוב בגשדא,
יא עאיל זו, תחנלא בו נושדא.
תורה א פושא-יו בו בכורדא,
חבסלו אדבו נובא-בגשדא.
אפתאי שבקלואי פרברושי,
אז ג׳שמהיי פנז׳רא דנישי,
גופדי א עאיל, א זוהון כושי:

II.

—„ביני עזיזמא, הלם תורה-רא,
בכיז זורי, א בורו בטרא,
ארי ז׳ון-סקי, ארי שר ביר׳א,
כובי-אישוקי, אפתאירא דירא".
„נע-מוגו עאיל,-מז׳ל-מא ניסדי,
הלם נובהיימא נברסדי,
ביהיל, הלם כונדרא ברסום,
בקדתא א בזיהא מירסום."

III.

עאיל כונד נובראַ, רחת דינז׳י,
א פסיי פנז׳רא יא בילדורז׳י,
כונד שיריי אבזי אז ליגיי-דר,
מוגו: „הלם שירייראַ גושדר!"
„נע-מוגו עאיל,-מז׳ל-מא ניסדי,
הלם נובהיימא נברסדי,
ביהיל, הלם כונדרא ברסום,
בקדתא א בזיהא מירסום".

IV.

עאיל נושד א כונדא, א נובוסדא,
נטנוסד היג' א בורו ג'ו ביסדא.
יא סיב קירמיזי אז דר טולולו,
מוגו: „איי עזיזא כוכ, חבסלו,
קד-סך תורה רא, ביני כקזא,
בייא מרא כו, תזא-בתזא.

V.

אתיר שרבת-מרא ג'ואיגא ביניש,
אמא רבז, המישא בש תניש!"
—„נע-מוגו עאיל,-מז'ל-מא ניסדי,
הלם נובהיימא נברסדי,
ביהיל הלם כונדרא ברסום,
בקדתא א בזיהא מירסום.

IV.

עאיל ז'לד כונד, ז'לד נובוסד, תמס סכד,
כקזא, תורה רא נא א קד תכד,
בדירמא א בק, סס-סכד מוגו:
—„מרא כי הרי'-זרי בייבגו!"
אפתאי ארי יו, דא אישוקי,
בילדורז'י כונד שירהיי אשוקי,
סיבש בגורד, נימרא בוררי כורד,
או נימייגרא, א כונא אבורד.

ז'לד מיגויו: אימורוז מיכונום, סבח מיסכום בזי.
תמבל מיגויו: אימורוז מיסכום בזי, ארי כונדא
סבח רוז טורזי.

דוכתיר אן אושכלא.

די אימורא פהם סכדבו דוכתיר. אימו אמבר תרסירנבירים ארי רפדא אפי—יו, אממא יו סר גורדנגא ארי פורסירא אז-אימו, אמבר גשדנימגא, כוב ג'י כורדנימגא, סהם אימו גירשד רפד.

«אז נובא—כונא דורי כונשמו? ניסא במונדא תו אז רח רפדא?» פורסי אזמא דוכתיר.

— נעא, מא היג' ניסא במונדנום, מרא חז—אמרא רח רפדא, ז'והב דרום—מא.

— ארי ז'ון סקי בירא, גרכי אדמירא תמיזא אויר נפס בכשו, גופדי אַ אימו דוכתיר, תמיזא אויר, חבס ג'י כורדש מידו אדמירא, גושדיש זייד מיסכו, זותש מרבונו ג'נדגא, עומור אדמירש טורז מיסכו.

פהם—סכד דוכדיר דויד רחמנירא, ז'ומונד סרא גופדי אז-יו: תו הג'י לקר ארי ג'ואי, אתו היג' כון נדריפי.

— בביימו אי סא מהי נג'קי, אַ פר ניסא רפדא.

דוכתיר נובוסד אסר מנהל[1]) אימו פקז, דויד רחמנירא כובא כורפ דו גופדירא, רוקן מהיש דו יורא.

בעזי עאילהרא דוכתיר תעריף דא, כובא מסליחתהא דא הממיימורא. אנז'ק אז גד קהר אמא יורא, ג'ונכי אמרבו אַ פושא—יו אַ ג'ולפייא גושהא רבז.

— אאי כלאי עאיל, אַ נובא—כונש כונדני, ארי גושא שושדא הלמיש כותא נבירי, מוגו דוכתיר.

„מא אוהרא שושדנום. אנז'ק אז—בקדא ג'ולפי בירנות" ז'והב—דא גד.

דוכתיר נובוסד יורא, גופדי אַ זרח נא שושן סניתרהיי דסדיימו דנישות גופדירא אַ יו, אַ כייל-יו ביירות ארי גושהרא שושדא. זרח נא שושן דנישירנבירות אַ תמיזי נא ז'רגיי אן דסדיימו.

א חדר.[2])

יא רוז אַ אושכלא עאילהא איכדילת סכדות ג'ולם עאילהא אַ חדר[3]) כונדנותגא, ג'ולם בי רחמא רביהא במסונדנותגא אַ טורוא ג'ובוקהיי שימשטי רבז דסהיי בזי-דוסדא עאילהרא אַ חדר. ארימא לפ אינתיריס אמא אי כרהא. רוז ארינא בגורדום יהודה חבר מרא, כמיכי בלד בו אַ כרהיי חדר, ארי רפדא דירא רביהא נא חדרא, מא אז עומורמא נדירם חדרא, ג'ונכי כונייימו בו אַ קד אורוסהא, דור אז מחליי ז'והורהא, לפ דור אַז חדר.

---

[1]) מנהיל.

[2]) אי איכדילת היסדי אַז זינדאי כונדאי-בגורדאי אַ ערייי ז'והורון אימו אַ כבכז תא סלהיי ריבליוצייא.

[3]) חידיר

איני חדר אַ פּוֹשיימוני, יא ג'וֹכלא סרא ביתקלא 50 עאיל בירני, כוֹרדא עאילהא, 4-5 סלהא אסר כרי גילבי, (רנג אישו זרד) ג'ר-זני זרא נוֹשדת דוֹ אסר יכי. אז בויי הלם אַ דמיי דריש פּאיסדא ניסא בירא. הא יא בירדן שינירים סס אַם גוסללרא אז כּוֹנז' חדר אַ פּוֹשא-יוֹ סבזלהא, ערא-ביר אי גוסללש מע-מיזא אַ סס בעז דראי אַן הממא עאילהא, הר עאיל הרכת מיסכד סכדתא ארי בז'ח-זרא. דירתלהא דירנים הייבא בז'הונד רבי טורזא ג'וֹבוק סז'יני-יוֹרא אסר עאילהא, בגסונד אַ נרמא כמרהשו, היג' זני-יוֹרש נז'ומונדא אַ תהר דיריז'יר בז'הונדניהא ג'וֹבוק מוזיכי-יוֹרא. באיסד מרא טרם ביסדנום אַז דס אנו רבי או טורזא ג'ובוק שימשטירא. מא מחתלוֹם המיי אני עאילהא אריג'וֹ ריבלוצייא ניסא סכדנוֹתגא אסר אזיני ז'ירא בירחמא רבי.

כוכ עשיר אַ חדר.

כלבבא בו אוֹתגמא עאיל. עאילהיי חדר הממא תרסירנבירוֹת אז יוֹ, איגיד בו גופדירא נעא! ג'וֹנכי כוכ עשיר בו גופדירא, רבי יוֹש אַ גף—יוֹ דנישירנבו אז בבשו תרסירנבו. כלבברא איכדייר בו ארי כופדא או עאילהייגרא ארי ניפרי סכדא, הא ארי חז כוֹשדא. אממא ביי ארי אנו עאילהייגא בו אסר כלבבא דס מרבונדותגא, יא ניפרי מיסכדותגא. הא—או סעת רבי מיכופד אישורא אַ כתור בביי כלבבייהא. כלבבא הג'י אוֹתגם בו, כי אז דס עאילהש טומטומהשורא מיסדא מז'הונד, כירשהשורא מיסדא מיז'סד, אגא נידרותגא מיתרסונד אישורא מיגופדי, מורם ארי רבי מיגויום: בביי מרא ניפרי סכדי. הבא—יוֹ אמבר גורון בו ארי עאילהא אַ נובא—כונא. ימיש מיאבורדות גא עאילהא, אַ קרד מידרות אַ יוֹ, היג' קרדישורש נידא, אישוש היג' ניכסדות. בעזי עז'יזא עאילהא הג'יניגש מידרות יוֹרא ימיש, הרג'יש יוֹ נכסדש. יא רוז סר רבי קוז היסדי, אדבו נוביי עאילהרא כונדא. בביי אנו חנינה—לייהא אמא ארי אז רבי מוֹהלת—כסדא אז תמבכו אמרא בקדא, פול נובא כונדיי חנינה—רא מוֹדוֹ גופדירא. בביי חניניהא די: כלבבא אז יא עאיל סיב כסד נדא, בקדא בכוֹשד כוֹשד או עאילא, ג'ריי עאיל נביסדא גיריסד, הא יא בירדן רבי הריי סכד: גנא ג'וֹ ביסדא? כלבבא ז'וֹהב דא מוגו: נבוגא בביימרא ניפרי סכדי, רבי בכוֹשד ארי כופדא או גיריסדניהא עאילא, הא יא בירדן בביי חנינה איהא מוגו: אַ רבי! כלבבא דורוגוני! מא דירוֹם אַ נהקי כלבבא דדא עאילא. רבי ג'רוסד די בביי חניניהרא מוגו: מא תוֹרא שהד ג'י הריי זרם אינז'א?

א פנתן־גזי.

תזלא אז אושכלא בדירמריים יבייגא שינירים סס גרם-גרם, סס תופ זררא כונא, אי סס אמרא אמרא גוז'לוֹ בירא, אי סס הא אי סעת לב מיסכו שהרא... כלק סר גורד ארי בידבוסדא אַ תמשא כלא סו בדבוסדניהרא כונא, אימוש הא אַ תקרהיימו-רבז בידבוסדים אַ פסיי מכלוק. דירנים סקא שהר כלא אבא כונא סייל זרי אמרא אַ

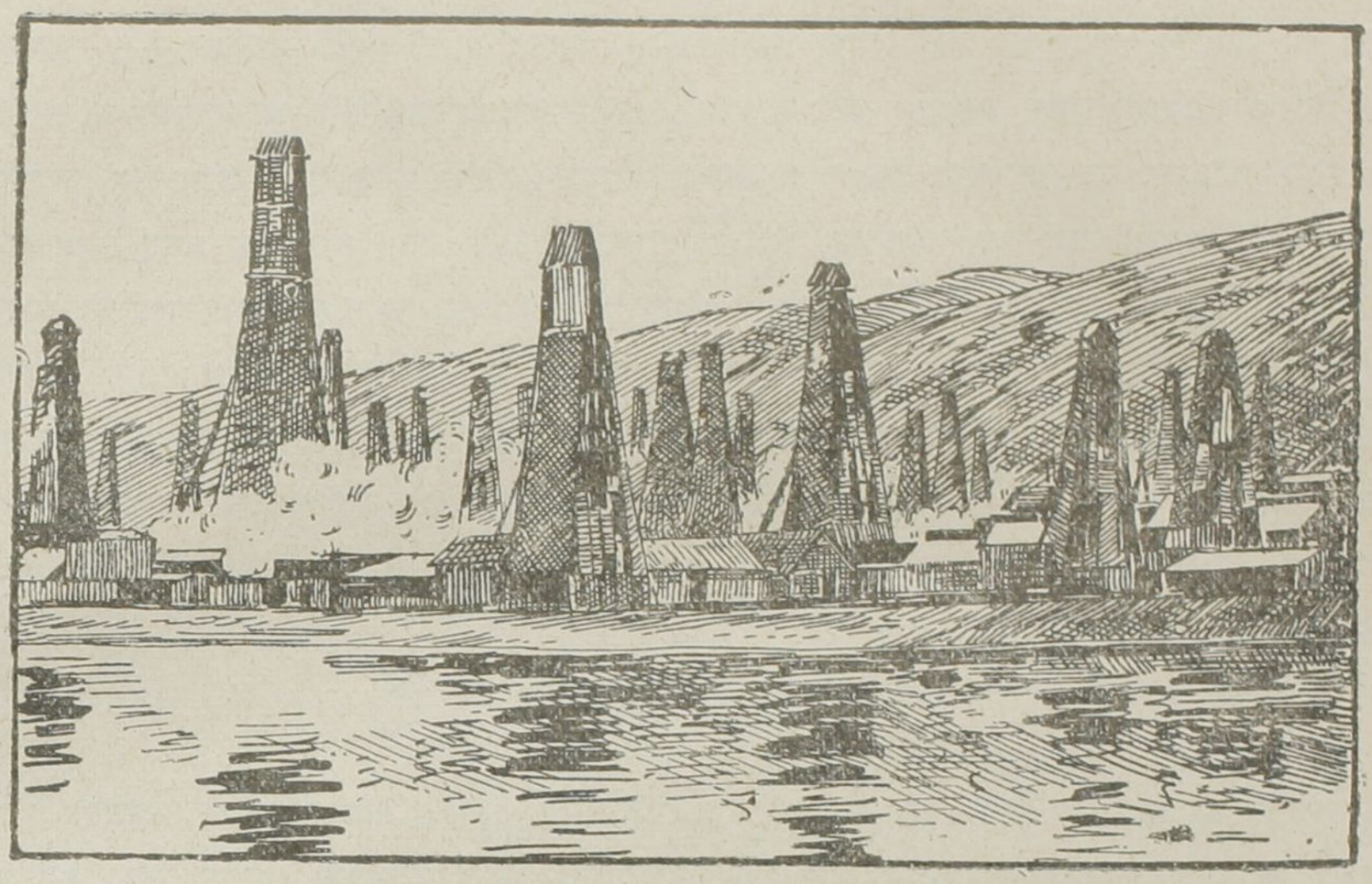

מעדנהיי נפת. אַז דורי בדינות זוהונהיי נא סותונהיי אתש לוֹפּ גורדא ברמרנות אַז קד כרי. אימו תלמידהא התתא דירא אי בימלויא סורתא, אפדא לרז אַ ז׳נדג אימו תרכירים, בירדן אַז אימו פאיסדיימהא ז׳יגש סו גורדא נברב גופדירא. הג׳י קק ביסדרים מונד דנישירא אאי תמשא יא סעת בירני. דול אימו יבש־יבש סכד־ביסדא, אייר אימו אמא אינז׳א אימורא יא פלחא שונך היסדי גופדירא. כלקא ניסא הישדנבירות ארי נזניכ בירא אכי אנו פנתן־אתשי דור בוהא 100 סז׳ין בירני. פלחא—שונך דברד אימורא אַז פסיי נזהליי כושדא ארי בורבונדא אאימו פנתן־אתשירא. גושהא אַז זורבאי סס כר ניסא סכדנבירות, ניסא שינרנבירים דו גף יכירא. אימו אַ נזניכי פנתנים, כרי תבוסדי מונדי, אַ עקול אימו ברמא, כי נפת בג׳ירא כרי סכד תבוסדגא הממא בכהיי נפת לוֹפּ מיגורו מידגסו אַז כושדא. פלחא אַ אימו גופדי או אימו דירנימהא סורת אתש או גזי, אַז כרי בדירמרניהא.

אַז דו סא רוזיגז בקדא אתש־כושהא סכד סכדות לעיי פנתנא. בקדא שיניריס, גושהיי אתש־כושהא כר בירת גופדירא אַז אַ נזניכי פנתן פאיסדאי. אי סורת בו אבלי מועוז׳וזא תמשא אַ עומורמא, כמיכי היג׳ פורמוש ניסכום.

—

אבלי ברף

(ירבורדי רוזהיי עאילימא).

יא רוז סבח מונדא, הבירדן מא ג׳וֹם בכונדום דירום, אז פנז׳רא דירמרי אַ כונא אישוקי, דיברהיי כונא רנג אישו סיפינות—כבו. מא בכושדום ארי מנוסרא אי ג׳ו אישוקיניגא, דירנום אז פנז׳רא, אמרי יא כלא ברף, נושדי קלין, הונדור, תהר דושג

סיפרא פרקואי. כרי—מחליימורא, בון דמלתירא, סר דוקזא, סר ברויי מחלרא, הממרא ברף דפושונדי. אוזמו שרי—מרא קדר נביסדא, בשנדום כושדרא אז שרי, בז'סדום ג'כ זרום, גופדירום: «ברף אמרי, אכייש, אכייש! ג'ו כובי ג'יהריי סיפירי כלינג'יי—ברפי, ג'ו רג'י אישוקי ברף נא אפתאי, קרישוק אַ—יפי!» אַ ססמא כבר ביסדרות בוררהא כהרהיימש: אברהם, חנן, רות נא מזלות, אוהש בכושדות דירות ברפא, שרי סכדות בז'סדות אַ קריש כונא. באיסד אימורא בכונים דרא, בטריים אַ בורו, בינים זי אמריהא ברפא, אממא דדיימו נהישד אימורא, מוגו: הלם פאית, ג'יי הנז'ית, נשטבי סכית, בקדא בכונית ז'ורובהא מחס—השמורא, בנית פפך אישמורא בסדית שרפא, דזנית אלז'גהרא, בקדא בטריית. אימו סכדים הג'ו גף דדייא כונא. אימורא אמבר המיסלא נביסדא, דול אימו תעדי סכד, זורי בטרפדים אַ בורו, טרפדים אַ קריש ברף, בו הונדורי ברף תא כישדי—בנד אימו. הריי זרים עאילהיי קונשי חברהיימורש אז פסיי ג'פר מחלא, אזי סר דן נא איסירא, אזי סר רחמן נא שימירא. אַ סס—אימו בדירמרות הממשו אפימו; ביסדא אינז'א יא כלא הריי חשיר קיימת, „ברף, ברף!" גופדירא ג'כ זרים, שרי סכדים בז'סדים אַ קריש ברף.

אימו, גנא זורי ביסדרים אַ כייל כירשהא טומטומהא קירימז'היימוש. גשדים אוהרא אפדים אז המבר גייבי, דברדים חזורי נרים אַ אשפז-כונא, ג'ונפי תרסירים בעדיי אושכליימו נגיררו. רפדים הממיימו אַ אושכלא, אממא דול אימו אדבו תעדי סכדא, כיי מגרדימגא זורי אַ כונא, ארי סכדא שירינא בזיהיימורא אסר ברף נן ז'יליד.

כיליתלמהא: 1) מא ג'וכלליום, כרירא פושונדנום; מא אז אב חסול אמרם, אבש מא חסול אבורדנום. (בלט).

2) גשדנום א ג'ולהא, סובופלא פרא כונא, אישוק דרנום אַ אישוק אפתאי, אלמזא כונא. (בלט).

במוכדאי מורה-סוז.

שאול בו דה סלא יתימא עאיללא, מירס-סוז סחיב-סוז. פאיסדבו ג'ופנג'י ארי כרונדא גוסבנדהיי יא מרדא. אפתאי מדירמא, יו גוסבנדהרא מיברד אַ ג'ול ארי כרונדא, אפתאי פושיי קרק-בירא מיביסדא, או גוסבנדהרא אַ כונא מייבורד. הג'י בירנבו, כי יא רוזלש שאולא דינז'י רחתי נבו.

אי עאיל טנוסדנבו כר עולם-עאילירא, טנוסדנבו כי הר רוז אַ אושכלא, עאילהא תייהא-יו אדרות רפדא כונדא במוכדא.

יורש בו אמבר חבס ארי כונדא, באיסדנבו במוכו טנו כונדא נובוסדרא, אממא ג'ו סכו פקירלא? אַז-סחיב-סוזי, נון-סוזי פאיסדי אַ ג'ופני גוסבנדהרא כרונדא, דול-יו כסדני ארי טנוסדא כונדאירא, אממא אַז דס-יו ניסא ברמרא.

ביסדא יא בעדא, מורד ג׳וכלאי כוּפ אַן סחיב גוסבנדהא, בביי אַן עאיל בגורד־דא אַ או ג׳וּפנלא תורהיי מורדבוהא כוּפליי כושדרא. ג׳וּפן ברדנבו הר רוז תורה־הרא אַ כושדרבז אַ ג׳ול, נושדנבו בשנדנבו תורה־רא ג׳רונדנבו אי בלגא, או בלגא, פרפר סכדנבו ז׳ון־יו, גופדירנבו: „ג׳ו תהר כונום אַ אי תורה בריהא כתהרא, כי ממוכו אמא מש טנום?״

יא רוז נושדבו או אַ קורק רה אַ ג׳ול. דירני יא מרד אדיי גירשדא. פּאיסד פורסי אזו מרד:

„אַ ללא, תו כונדא טנוסדני?״ מרד מוגו: „ארי טנוסדנום.״

ג׳וּפן בשנד תורה־רא בורבונד אַ או, פורסי: „אי ג׳ואי ז׳ן ללא, ג׳ולמי סס כונדאי אני?„

מרד בורבונד אַ־יו אז אותהיי אנו תורה גופדי אַ־יו: „אי **א**, אי **ז**, גנא אי **ש**, אי **ב**, גנא אי **כו**, אי **בי**, גנא אי **רו**, אי **ז**.

ג׳וּפן גורד אַ כייל כושדא סס כונדאי אות־הרא, סר גורד כונד, בדירמא ארי־יו הג׳י: **אַז שַב כובי רוז.** שרי סכד ג׳וּפנלא דייא מקבוני נפשי.

אי יתימלא בו אמבר זירכ המיגא חבסלו, די טנוסד כי כונדא במוכדא עסנתי, עדת סכד ארי כושדא, המישא מיכרונד גוסבנדהרא אַ נזניכי קורק רח. הג׳י הר רוז מיפורסי או אַז הר אדמי רח—גיררהא אז אותהיי אנו תורליי כושדא, אוהש מיבורבונדות אַ־יו מיגופדירות ארי־יו. יוש מיגורד אַ כייל כושדא מיכונד אזבר מיסכד.

הג׳י אַ פורסירא־רבז סר־גורד ג׳וּפנלא טנוסד כונדרא אַ זובון דדאי כושדא, תמיסי הר גפש ברסי, שירין אמא ארי־יו, שרי סכד, דייא נפשי היג׳ תנגי מקבוני.

אי ג'וכלא ג'ופנלא כונד המיי אנו תורלרא, ג'ו איכדילתהא שירהא בבוגא אאו.

אזו בקדא במוכד פם-כם כתיש חוסביש, כונד גנא יא ג'נדיגש אַז תורהיי-עאילי, ביסדא ברבר אַ תלמידהא תייהיי כושדרבז, כמיכי אַ אושכלא רפדנבירותהא, כונדנבירותהא.

כהילי נא חבס.

I.

חבס, בייגא, זו מיאפו רח כונדרא,
כהילי, כור-דולי, מיגרדו רח בהנרא.

II.

מורה נכונד, א כיילמא נובא נמונד,
רח דורי, פיימא במונד, א סנק דמונד.

III.

מרא גיסנא בו, דדיי נון נדא,
כסדום אז בבא, ימישיש נדא.

IV.

כונדגר א ג'וליש רסירני א כונדא,
נכונדגר, שינירא אז גוש בדכונדא.

V.

כונדגר, סוראיני רויי אישוקיני,
נכונדגר, המישא גיסנאי יקיני.

VI.

כונדגר, רזיני רוזהיי עאילי כושדא,
נכונדגר, פשמוני שעם ז'ונא כושדא.

ז׳ינגיריהיי זימוסדו.

ז׳ינגיר ביסדא אמא זימוסדו. קהרגון פיפיר סכד או, המא זינדהרא אז עולם פוג׳ סכו. אבורד כיניפירא, מורקהרא לרזונד. מורקהא זרות כלא בז׳ח, ז׳וב־ז׳וב. אבורד כיניפא ברברי ריכונד בלג דרהרא. מורקהא סכדות מסליחת, דסדא—גורדא, רפדות אַ גרמא כריהא, אַ פסיי כבורא דרייה הא. מונדות פקירא מרג׳יגהא, אוהא נרפדות, ביסדרות פחנו אַ זיר ז׳רא בוניהיי כונהא.

קהר גורד זימוסדו רפד אסר חייבנהיי ג׳ולי. ריכונד או אַ ג׳ולהא אמבּרא ברפהא, כרהא—כרהא, אבורד כלא בייאיהא. חייבנהא נתרסירות, בעזיהרא בו גרמא פוסטי כבזי, בעזיהא טרפדות פחנו ביסדרות אַ מוקרהא, לוקנא כהפנהא, בעזיהא פחנו ביסדרות אַ קבקושי כלא דרהא. קוג׳ק טבשניש היג׳ נתרסי, סכד בידב—בידבי גרם ברמא. גבהא גוספנדהש נושדות אַ גרמא גבדוהא, כורדות חזורא גייב נא סומרא.

סכד קהר—גורד זימוסדו, רפד אַ סר מהיהא, קורזומהא. בסד אניפרהא נהורהא ז׳יליד אַ סר ז׳יליד. גורד פורפי ז׳ילידי אז רויי אב קד—בקד. מהיהא קורזומהש אפדות ג׳ריי כושדרא, טרפדות אַ לוקני אַ זיר אב, דייא אישורא אונז׳א היג׳ כיניפ נביסדא.

פאית, מוגו זימוסדו. מיבינית מא ג׳ו מיסכומגא. מורם מגורום אמנביר אינסנהרא. סר גורד או, אבורד בייאי אַ פסיי בייאי, דו אז—יפי סכדתא. ז׳קוסדות דרהא דיברהא, ז׳קינא סכדות תירהא פרדוהא, תהרז כורד בירא. ז׳יליד בסדות תורא—תור שישהיי פנז׳רא.

דירות אדמיהא זלומי ז׳ינגירי זימוסדורא, סוכונדות אתש אַ פיג׳הא נא פילתהא, גרם סכדות כונרא, תמשא סכדות ז׳ינגיריהיי זימוסדורא, כנדוסדות אַ כרהא—יו, בכונדות אתן כושדא פוסטירא נא קלינא פלתונהיי כבזירא, בנרות אַ סר כושדא פפך בראירא, אַ גרדן בסדות שרף פשמירא, אַ דסהא גירבונדות אלז׳ג—הרא, אַ פייהש בכונדות מחסהיי נמרירא, בטרפדות גשדות אַ כוג׳הש.

כירשהש רפדות ארי הוזום אבורדא. כירשג׳יש רפד פיידא, פייהרא כופדא—כופדא, גרם ברמא.

אז הממא אמברתא, קהר אמא זימוסדורא אז בלא—עאיללהא. דירני, זימוסדו אוהש אז—יו ניסא תרסירנות, אוהש יורא אדרות קהר—דרא. דירני, אדרות כירשא ז׳סדא, אברפהא רבז תופא—תופ בזירא, סכדת אז ברפהא סורתהיי אדמי, בכונדת כונהיי ברפי, דהישדת ז׳יגא פנז׳רהא, דרהא, אביש שנדת אסר ברף, דרת סובק ז׳ילידי סכדת המבר. מוגו זימוסדו: «אי כרז אז דסמא כילס ניבשית»: אמא קהרא—קהר, זא קרמק גוש יא עאילא סכד בסוכונד, אן יא עאילא ביונד ביני—יורא, אן יא עאילא רויי—יורא. עאילהא זורי אפדות פנד ג׳ריי כיניפירא, בגורדות כושדן ברפא, סבוסדות אַ דסהא רוייהיי כושדא, אוזמו באיסדא סיפת אישו ביסדא גרם, אתשא כונא, פאיסדות, גנא סכדות בזיהיי כושדרא.

די זימוסדו, היג׳ כס נתרתי אז יו, די אז דס—יו יא פריש נברמא, אַ היג׳ כס זרלי סכדא נטנוסד. אז קהר־דול כושדא פאיסד סכד כלא גירייא גיריסד אמבר סכד, אז ג׳ומהא יו ריכד דיקלא—דיקלא ערס. אז ז׳יגיי ערסהא יו כריהא ביסדרות סולא סולא, ג׳לפי—ג׳וכורי. ג׳רוסד או פסבא די בסל נזניפי, אמרי רסירי אַ אכיר שהר, סר גורד ביריכד, היג׳ ז׳יגא—יו מעלומיש נביסדא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

ג׳רומון בכש

IV-й отд.

לינין נא עאילהא.

כש-אמרי ברף!

I.
„ביכיי ברפי“—זימוסדו אמרי,
אסר עולם לרז בנגסדי;
כרי א כפא פושירא אמרי,
אב ניכרהא באיסדי.

II.
ג׳וכלא עאילהא פחנו-בירנות,
אז כיניכי מה שבטי.
דסדיי קילקהא קרקר-זרנות,
אפתאי א קותרוז מונדי.

III.
ז׳סדא, בז׳סדא תופתופייא ברף
כוב אז הבא פר-זרני;
ז׳סדא הא פוז׳סדא עאילהא כייף
אסר ברף, אסר ז׳יליד סכדני.

מורקהא א זימוסדו.

בו רז זימוסדו, ברף פושונדנבו רויי כרירא. בו כלא כיניכי. יא כרז דן נושדבו אַ פושיי פנז׳רי כוניי כושדא אדבו נובא בגשדא, דירני יא כיילי כרגהא בג׳הא גשדא אַ פסא-פושיי פנז׳רא יזוקלרא כונא, אדרות זוב-ז׳וב סכדא. דנא אמבר יזוקי אמא אַ אוהא, זורי בידבוסד טרפד אַ כוכני (אשפז-כונא), בגורד אזונז׳א יפם אַז תיפהיי נון, בדירבונד דפונד ארי מורקלהא.

כלא כהר אַן דן די אירא, מוגו:

„אַ דן, אי ג'ו כרי תו סכדני, נונהיי כונרא ברסונדני, בגא אינקדא מורקהרא כס מיסכו הממא נונהיי כוניי-מורש דכונדיגא אריאו?!"

דן מוגו: „רסד גופדירא תו, כהרמא, אי מורקהא רסדי אמרבות, אממא, אימו עאילהש אמרבים, אגא הר יכי אזימו עאילהא, יא תיכלא נון דכונדימגא אריאו, אוזמו בס מיבו הממשורא, סוראי מיבשות.

—

מורק א פנז'רא.

איי, בכון, בכון דוכדרלא,
פנז'רייתורא ארימא!
א ביאא אמרי ברפלא,
די טלטא ארי סרמא.

הר רוז ברוז מידי מרא,
יכם יכם אז תומלהא;
הר שב מוכונום תרא-רא-רא,
הר ז'ור מעני בישהא.

קברא סכדיי ליניגא.

(כ"ז ינבר).

אימורוז קברא סכדת בלדימיר כוכ אליה ליניגא. מרא לפ סכד באיסדנבו ארי רפדא רח-סכדא יורא. זו בכושדום אז סבחי רפדום אַ „מיידן סבירדלב".

אַ כוניי דסדהיי פישאי, אַ כמינז'א נרא אמרבו תבות לינין בו כלא סייל אן פלחיית נן רעיית. איני ז'ומוסדות קירמיזינא עלמהא אַ סייהא לנתהא גורדא אמרא. נא פלכתהיי אבילי—חללבה-כהי. בדי ביסדא קירמיזינא תבות, המא רויי ביסדרות אַ תרף קירמיזינא מיידן. מוזיכ זא „מרש אבילירא".

אַ סעת 4 פורבונדות תבותא אַ קברא, שינרא אמא זלפּ אַן תופהא, פולימיתהא גא גודפּהיי משינהא... אַ סקא אורסיית (C. C. C. P.) ארי 5 מינותי פיונדא אמא כר גא גשדאי: ביליית חללבה-כסד אז סר-כּליי כושדא.

סלמת-בשי אַ סר-כּלא רבז.

I.

סלמת-בש סלמת בש תו,
איי עזיזא סר-כליימו!
רפדנים א רח גפהייתו,
א דוסדי רבז הממיימו.

II.

נסהמינדות אימורא
נא א אב נא א אתש אבז.
שעמליי ריבליוצייראַ
א סר כרי דגסונדים.

III.

אזיר קירמיזנא עלם
אינסנהא זורי דירמרנות.
בסייתהיי אן לינין
א קד זונהיימו זינדיות.

IV.

סלמת-בש סלמת-בש תו.
איי עזיזא סר-כליימו!
גנא הממיימוש, עאילהא.
רפדנים א רח גפהייתו.

גורונא ביר-בּיראי.

אַ 21 רוז אן מה ינבר אַ 1924 סל, הממא ז'פכשהא דמונדות אַ דרד אן יא גורונא ביר—בּיראי, אן יא בוהלויא אדמי גרכּי אן עולם.

בלדימיר אילאיג' לינין נמונד דייא אַ עולם! עאילהא אמבר סכד כּברדר ביסדרות אז דרד אני אפדא נייבהא ביר—בּיראימו. אמבּרא איכדילתהא נובוסדות, ג'ז תהר דרד כּשירנותגא הממא אדמיהיי אן תרפהיי כרי אַ אי רוזהיי מקבוני.

ג'נד—ג'נדי עאילהא נובוסדות ירבורדי רוזהיי אני (סכדא) גורונא ביר-בּיראירא.

מורדי לינין, סר-כּליי מכלוק,
מורדי או, ניסדי או זינדא.
סא בסייתהא-יו א קד ז'ון מכלוק:
במוך, במוך, במוך, המישא היסד זינדא.

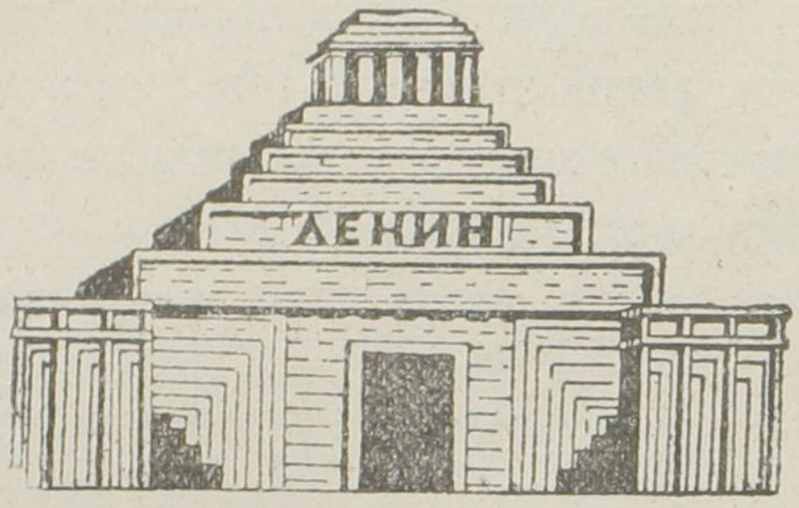

א חרם-קברא.

I.

מא דירום יורא: יו דגשדבו,
א תבושא מנג אזיר רושנבת
יו טנוסדרא כונא ג'ו ארכהין בו.
בסייתהיי יורא א ז'יגא מיירו גופדירא
אורסיית.

II.

יו דגשדבו הונרלויא סומור־קושא כונא,
תהר סנוהבר לל־בירא אז בירנקינא.
הג'י מכלוק גירשד אקירריינא
עזיזא סר־כלא! אז תו ארי מחילאי כסדא.

עאילהא, אייר ביירית בסייתהיי ליניגא.

21 מה ינבר מורדי סר כליימו נא מורה-מו, בלדימיר כוכ אליה אולייגב—לינין.
ז'פא-כשהיי אַן דסדיי ריספובליכהיי מסליחתי אורסייתי, הג'י ז'פא כשהיי אַן
סקא עולמיש, ביר—סכדות לפ כלא רחבר אישורא.
ז'הילא פיאנירהא, עאילהיי פלחהיי אַן הממא ביליייתהא ביר—סכדות עקולמנדא
נא זלדא רח—בורבון אישורא.

ג'ו בייא סכו הר פיאניר אאי גורונא רוזהיי מקבוני?

פיאניר בייא גויו: כוכ אליה כותא סכדי אימורא ארי נאימיד נבירא, ארי רסירא אַ נרא אמריהא מתלב, אימו אַ ז'יגא מיירים או בסייתהיי כוכ אליה-רא.

ארי כונדא, דעבא—סכדא נא ארי זיהיסדא, ג'ולם כי זיהיסדי דעבא—סכדי כוכ אליה, איני לפ גרכ היסדיהא כר.

היסדות עאילהא.

אַ גושדכי אישמו, עאילהא, אַ כונהשמו איין בבא דדייהשמו אסר בראיסדא כורסי אייר ביירית היסדי גופדירא עאילהא תייהשמו, בתבוסדנותהא קהתירא אַז ניסדי נון ארי כורדא.

אַ דגשדכי אישמו אסר כרבת אישמו, שב אזיר גרמא ליחיף, אסר גרמא תמיזא דושג, אייר ביירית היסדי גופדירא ג'וכלא עאילהא כיסירגותהא אסר כרי, ליחיף אַ כול אישו נברי, דושג אזיר אישו נדרי.

דיריתגא, כי עני יא ביג'רא, דור מבשית אז אישו, תרג מסכית אישורא, דית אישורא הרג'ו אַז דס אישמו ברמא. אגר ג'י ניסדיגא אישמורא ארי דרא אישורא, תסלימי דית אישורא אַ כובא גפהשמו רבז.

יתימלא.

I.

בו יא שב, אסטרא ז'סדבו,
א בורו כלא בייא בו;
א כוג'א יא עאיל גירשדבו,
כבו זרא, לרזירבו.

II.

איי כלא דינייה, גופדי עאיללא,
„בייא זרם, מונדם גיסנא,
כי רחם מיברו א ג'וכלא ז'ונלא
ארי ברדא, כרונדא א כונא?"

III.

אזו רח יא כלא זן רפדבו,
שינרי נליי יתימא.
אבורדא, כוב גרם ברבונדבו,
כורכיש דא יתימא.

IV.

דגרדונד יוריא ארי כיסירא.
גופדי עאיל: „ג'ו כוב גרמי!"
שר ביסדא, כוב בסד ג'ומהיי כושדרא
כוב כיס'... א כב תהמיני.

V.

מורקהש המא ברונדא אמרנות,
גוללש אז שיי ניסא מונדא:
כובא אדמיהש רחם—ברדנות
הר יתימא ארי דשדא.

ג'ואי פרפסת?

אַ הר ז'יגא פיאנירהרא היסדות דסדהא; אַ פבריכהא, אַ זבדהא אַ כלובהא, אַ אושכלהא... דסדהיי פיאנירהא כונדא אמרנות „אתרדהא". אתרד—דסדיי—פיאנירי—בירניהא אַ אושכלא כונדא אמרני „פרפסת". תמיסי פרפסת הג'יניגא היסדי אבלי קלבנדלויא פזיצייא אַ דעבא. הג'י אַ אושכלא רפסת היסדי קלבנדי אַן פיאנירהא.

פרפסת הרכת סכדני ארי סכדא פיאנירהיי כושדרא נושונלו אַ פושיי עאילהייגא.

פרפסת הרכת סכדני ארי סוכ סכדא תהר כונדאי עאילהרא אַ אושכלא נא תהר זינדגוני תלמידהרא אַ מורה רבז.

פרפסת אינתיריסבת בירני אַ הממא כרהיי אושכלא, מועידהיי אושכלאי נן ריבליוציאני הממא גונז'ונדא, ברבונדא אמרנות אַ דסדין פיאנירהיי אַן פרפסת אבז.

פרפסת היסדי מינרא ארי הממא אתרדהיי פיאנירהא, היסדותהא אַ פבריכהא, אַ זבדהא, אַ כלובהא.

שיריי ז'הילא פיאנירהא.

I.

אימו א תונדא בבריני רבז גורדנים
תיכ זברא, ארי בייבתהא דברהא
עלם אן ז'הילא פיאנירהרא:
תו' חזורי? „המישא חזורום!"

II.

הר כרא, אימורא במוכדא באיסדני,
תורה-עזיזא דוסד-אימוני.
אימו טנוסדנים בזי-סכדא,
בכד, רחתי בירא בעדא.

III.

אימו ניסא שונכדנים א עריימו,
אוהרא, כי תמבלות, דורוגונות.
אזטי-דדיי חסולתימוני
סלמתא ז'פא-בביימוני.

IV.

הממיימו, בוררהא כהרהאים,
הממיימו יא כילפת אן ז׳פא-כשים.
דדיימו גולולוני, רנגא ברנגי,
א אוכשש גולהיי ג׳ימנגהי א בסל.

ז׳הילא פיאניראהא.

פיאניראהא היסדות או אדמיהא כמיהכי ז׳לד נא הונרלו רפדנות אַ הר דעבא אַ הר קורבו ארי רסירא אַ מתלב....

איז׳ירא פיאניראהא בירות או אדמיהא, כמיכי רפדנבירות, אַ פיי אדמי נרסיריהא בילייתהא ארי אפדא ז׳יגא ארי תזא מובגירי. אדמיהא כוג׳מישישו, זינדגונישו מיגירשד א כלא קלתיהא רבז, אַ כלא קורבוניהא רבז, אמא דול אישו כורד ניסא בירנבו. סכד בו בייגשו, אישו בג׳רונדנבורות הממא תחזירייהרא, אכיר מירסורות א מתלב אישו. אי ז׳ירא פיאניראהא כונדא אמרנות פלחהא—בלשיביכהא אַ פיי פיונדתהא הממא ז׳פא—כשהרא ארי אזטישו נא ארי מוסלתי.

כיני ז׳הילא פיאניראהא? או עיילהיי אן פלחהא, כמיהא, כי ז׳חד-סכנדנות, כומכי-סכדנות אַ חמרחהשו, אַ בבא דדייהשו ארי גרכייא כר, חזור סכדנות כושדרא ארי סבחינא ז׳פלויא זינדגוני נא דעבא, ז׳הילא פיאניראהא—פושתא אז הממא עאיילהא יכ—בירת אַ אתריידהא, ביז׳ירת אריישו רח-בורבונהא ארי בורבונדא רחא.

פיאניראהא ברדוש סכדנות כושדרא אַ סופייתי, בזי—סכדנות אַ גימנסתיכא, ארי תונד, ז׳לד—סכדא קובת ז׳נדגא. פיאניראהא טנוסדנות, כי הממא קובת אַ כונדאי דרי גופדירא, אאו גורא אז דולי כונדנות, בגשדנות, נובהא תורהא. פיאניראהא כותא בירנות אַ פישא, בקדא טרפדא טנות גופדירא א פבריכהא זבדהא.

«בש חזור!»—גף פיאניריני

«המישא חזור!»—ז׳והב אישוני.

פיאניראהא היסדות ז׳יגא-גירהיי אן ז׳הילא כמוניסתהא.

מרש פיאניראהא.

I.

ז׳לד, חבסלו ז׳ם-ז׳הילהא,
א מכלוק בוררי רבז,
מיבשים חזורהא
ארי ז׳פא, ארי דעבא.

II.

נושונא מיבשים,
ארי דעבא, ארי ז׳פא
הריי אן פיאניר:
„המישא בשית חזורהא!“

III.

בולונד-בש א עולם,
קירמיזינא עלם אימו,
עאילהיי פלחהא,
„ז׳לד בשית אאימו רבז!״

IV.

נזניכ בירני בעדא,
אן תבושלויא סלהא...
הריי אן פיאניר:
„המישא בשית חזורהא!״

ג׳ו סכדנות פיאנירהא.

מרא כש אמא כר פיאנ׳רי, מא טרפדום אכישו, אימיד דשדום כותא מיבשום גופדירא כובא כרהרא אזישו. אַ טרפדכי מא אונז׳א טנוסדום קלת נביכרמהרא. פיאנירהרא היסדות רסמהא, סכדנות גימנסתיכא, גורדנות ג׳נד ז׳ור דסדלהא, מסלא: אן דרמתי, נכג׳ייתי, ליתירתורי....

אאי זוריהא אימו, פיאנירהא מדפינים גזית דיברימורא. כקו, קלמטש, רנג אימו אז יפיש ניסא כסדנים, נא אז רחבר אושכלא נא אז כמיתת בבהיי עאילהא, קייר אַ קובת כושדנימו רבז. אפימו נובוסדת אמבּרא תלמידהא, הממשורא כוש אמרני פרהיי פיאנירי.

מתלב אימו היסדי ארי בכורדא סניעת כוניי, כררתי נא ג׳כמא ג׳יאי, סק—גרדא פרפסת פיאנירהיי אושכלאי, כמיהא, כי כושדנישו מידברות אישורא אַ כובא רח.

—

שבועיי פיאנירהא.

I.

אימו עאילהא, פיאנירהא
אימו מיבשים ז׳יגא-גירהא,
אז הונר ז׳הילא דסהיימו
מיבו מרג אדי דושמנהיימו.

II.

ביהיל טנו בימלויא דושמא:
קובת דס אן לשגר אימורא
ניבו דסהיימו זינז׳יללמא
פוג׳-מיסכים בוכבוהרא.

III.

הי׳ג׳ נתרסירא מי׳גיררים
ספנייא טורזא רחא,
דושמנהרא ז׳רו-מיזנים
מינים אישורא א ג׳ר רחא.

IV.

אז לינין מונדיהא בסיית,
פרונת אימורא ניסופרים, נידים,
א זינג מוסלתי אן סבית,
יא מימירים יא בסקון מידים!...

—

רסמהיי פיאנירהא.

1. פיאניר בבריני ארי כר כלס אן ז'פא—כשהא.
2. פיאניר היסדי ג'וכלאי בורר נא כומכג'י ארי ז'הילכם נא ארי כממוניסת.
3. פיאניר חמרחי ארי פיאנירהא נא ארי עאילהיי פלחהיי אן הממיי עולם.
4. פיאניר ז'פא דוסד-דרי, גף-גירי.
5. פיאניר ז'לדי, דורוסדי, דוזי,
6. פיאניר ז'ון—סקי, דהמלוני, היג' בכדיש דול בוש ניסא בירא.
7. פיאניר הרכת סכדני, דול בירני ארי כונדאי, כונדאי נא טנוסדאי—קובתי ארי דעבא אַ כר פלחאי.
8. פיאניר כר כושדרא סכדני זן, המיגא אַ סליקאי רבז.

אַז עדתהיי פיאנירהא.

1. פיאנירהא רויי כושדרא שושדנות אַ סליקאי רבז; אַז כייל ניסא בדשנדנות ארי שושדא גרדנא נא גושהרא.
2. פיאנירהא הר רוז תמיז—סכדנות דנדוהרא, טנוסדנות, כי סק בירא איג'לת אַן ז'נדג דנישירני (טולולוני) אַ סקי דנדוהא.
3. פיאנירהא נושדנות, פאיסדנות, רח-רפדנות כמרא קוז נגורדא.
4. פיאנירהא סכדנות גימנסתיכא.
5. פיאנירהא ספירוס ניסא כשירנות, ספירוס כשוהא פיאניר, דייא או פיאניר ניסדי.
6. פיאניר דורו ניגויו, פיאניר דוזדי ניסכו, פיאניר בעדרא אַ נהקי פוג' ניסכו, פיאניר בבריני ארי דסדיי פלחהא.

בי־סחיבהא.

I.

אימו אמבר דיריים תנגי הר יכי:

כיניכי, גיסנאי, הממרא בתבוסדיים,
גולם זועבא א שרילויא דרייה בירכי
אי סחיב סוזירא, הא תב-דריים, נושדיים.

II.

אמבּרא ז׳ונהיימו פּוג׳-ביסדרות:
עאילהא אזיר משין דמונדות,
ג׳רכהיי משיניש א חבס אפדרות
„מעניהיי מרגירא" ארימו כונדות.

III.

ערסהיימורא כיניכי ביונדבו,
סוכונדבו אימורא סכדא כיניכי,
ג׳בקון אסר אימו ברפהא שנדנבו
פיט זרנבו: „תו כונא-סוזי כי!"

IV.

א ז׳פא כילפת אבז קריש-מיבשים
א תרף תבושי רח מינים ארימו
א אישמו רבז, עאילהא א יכי מינישים
אזיר עלם אן ז׳פא המממיימו.

—

זימוסדו.

טבת, שבט, אדר, סא מה זימיסדוני. אפתאי בדירמרני אעסמו דיר, קרק בירני זו. גרמי בירני כמליי, ארי אני, רוזהיי זימוסדו בירנות כותח, כיניכ, שבהא בירנות קדר-סוז טורז. ברף תיהי-בירני סוכא פרא כונא. הממא כריהא, דרהא פושירא אמרנות אַ ברף אבז. בירני כלא ברבריהא, ביונדני אב ניכרהא, ארכהא, נהורהרא. בסדנות סכדא קלינא ז׳יליד. ז׳נברהא חייבנהיי ג׳ולי פחנו-בירנות אַ מוקרהא, ג׳לכיהא, אַ לולהיי כושדא אז פושיי כיניכי זימוסדו. אדמיהש אתש סוכונדנות א פיג׳ גרם-סכדנות אויר כונרא. אַ בורו בטרפדכי בכונדנות גרמא פלתונהא פוסטיהא נא פלתרהיי פשמי כושדרא, עאילהש רוזהיי זימוסדו סכדנות כלא שרי, קוג׳ סכדנות אדמי—ברפי, ז׳סדנות אַ סר ברף אַ כירשהיי כאי רבז, בזי סכדנות אַ תופהיי ברפי רבז. אז לילבוהיי בונהיי—כונהא טולולו—בירנות טורזא תיכהיי ז׳יליד א אוכשש קנדיל.

—

היסדי יא דוכדר סיפרא שאי:
ניסד אַ—יו סנק, כרפוג׳, הוזום בישאי,
נא תבר, נא מושר, נא כרסדי פישאי.
בכונדני כורפי סא מרתבאי קושא-קושאי.
בירני ארי עולם עז׳איבי, תמשאי. (1,44,L)

אשלגנ׳ב

שב זימוסדו.

אַ רויי כיפלת רפדא ג'וכלא שהרלא, פרפר סכדני כיניכא תבושלויא שב זימוסדו.
אַ בירהמנדי פדשהייתי רבז דנישירני מנג אַז בולונדי כברא עסמו אסר ג'וכלא
כונהיי הוזומי, אַ ג'רכינמונד-יו תב-דרנות אסטרהא, סוגלהיי אתשא כונא.

אויר כיניכי, אַ הר גיל כלא כמושיני. ג'וכלא כונהיי הוזומי קד-בירת רויא
כרי אַ סיפרא תבושלויא בונהשו רבז, אַז עריי פנז'רהשו טרפדני לוקנא זולמתי.
בירני בכד, אַז יא פנז'רהא בדירמרני תרא לרזירניהא תבושילא, אונז'א שינרא
אמרני בכד בבכד נזוכא דמונדא, דמונדא סס: אונז'א כייף-סוזא סברא עאיל כבר
בירני אז כב כושדא גיריסדא; אַ פסיי סס עאיל ברמרני אַ יא לעזא סס ז'ומוסדניהא
גופרא אַ ז'רגייא ססהא רבז. יכם בכד בקדייגא פאיסדני עאיל, בקדא פיונדא אמרני
סס ז'ומונדיי גופרש. הג'י כיניכא סבורלויא שב, מוסלתי סכדני תחנא.

אריג'ו דדיי?

I.

„אריג'ו, דדיי, ברך
זימוסדו אמרני?"
—אז יו טבע, ליחיך
דוכדא בפדני!

II.

„דדיי, גו ארימא
או ג'ו גרכי?"
—או סוז א קד זימי
מיבו כיניכי!

III.

„כי אז יו, ז׳ן דדי׳,
גרמי מיגרדו?“
—בוהא אברא.
א רוז זימוסדו:

IV.

ארי ג׳וכלא תומהא,
תומלהיי נונהא,
רגלהיי סבזהא,
תכולהא נא גולהא.

כלא לשגר.

אימורוז סר סל אן כונדאיני, נא אבלי רוז כונדיימא אַ כלא כלס. פושיי אַ אושכלא רפדיימא גופדי אמא בבא: אימורוז הממא אדת כונדא: פלחהא אַ פסיי חשד סעתינא כר אישו רפדנות אַ אושכלא אַ נוביי—שבי; או אדמיהא מז׳ל ניסא בירניהא אישורא ארי כונדא אַ מיחפדא, אוהא כונדנות אַ רוז—רחתי; סלדתהא, בגשדכישו אז בז׳סדשו בגורדנות תורה ארי בגשדא.

תו אַ אושכלא רפדכי הא אאו מחל, הא אאו שהר רפדנות ג׳נד הזר עאילהא אַ אושכלא. אזוהא זיידתא קדר סוז, אמברא עאילהא אן הממא ביליתהא, הר סבח רפדנות אַ אושכלא,—א כמושא דיההש, א ססלויא שהרהש, אַ נזניכי דרייהא נא ניכרהא, אזיר קוז-קונא אפתאי נא אַ ביליתהיי ז׳יליד נן בייא.

אי עאילהא גיימיש בירנות ז׳ירא בז׳ירא, אישו גף סכדנות אַ ז׳ורא בז׳ורא זוהונהא; אממא הממיי אני ג׳נד מיליאן עאילהא רפדנות ארי כונדא.

כימיהא אזישו רפדנות פיידא, כימיהשו אַ כירשא אסר ברף, בעזיהשו אַ גמי אסר אב, כימיהייגשו אַ תרמביי, כימיהשו אַ בגון, אממא הממשו תורהא אדס דרי רפדנות אַ אושכלא.

אַ כרי סיביר כובא—כונהא דרות אזיר קלינא ברף, אַ כרי ערב מדרס—כונהא דרות אזיר סייאי כורמב—דרהא, אממא אַ הממא ז׳יגהא כונדנות הא אזוני עאילהא, כמיהכי תורא כונא היסדותהא. כונדנות אַ ז׳ורא בז׳ורא זוהונהא, תהרהא (מיתדהא). אממא מתלב כונדאי הממא יכיני. ברבורד סך אַ עקולתו אי כלא קושון כונדנותהא עאילהיי אן הממא קיימהא.

תבושי אַ כונדאי דרי, אַ כונדאי בנדי ניכימו, אַ יוני אימיד אימו. ז׳לד—בש אפדא אַ פושא, ג׳וכלא סלדת אן כלא לשגר.

פנז׳ומון בכש

V-й отд.

שהר נא דיהבן.

ש ה ר.

אַ שהר בירנות כלא רג׳א כונהיי סנקי יא כרפוג׳י אז דו מרתבא יא סא מרתבא. אַ כלא שהרהא בירנות חפד, חשד מרתבייא כונהש. כונהא אַ שהרהא בכונדא-אמרנות אַ פלן—אבז אַ ז׳רגא רבז דו איין יכי. א ערהיי כונהא גירשדנות טורזא רסיי כוג׳הא, בולברהא. אַ קורק כוג׳הא אַ פושיי כונהא בירנות ספוהא (תרתוארהא) ארי אדמי-רחי, כשדא—אמרת דרהא אז דו תרפהא יו ארי סייאי—סכדא רוז המינן.

אַ ערבא—רחי רפד—אמר סכדנות: ערבהא, פייתונהא אבתמבילהא. אַ כלא שהרהא בירני כנפא יא תרמביי. שב, כוג׳הרא תבוש—סכדני אלכתירי. אַ שהרהא בירנות: כלא בקג׳הא, ז׳יגא פריקתי ארי אדמיהיי שהר, מגזינהא כלא תוכוהא, נובא—כונהא, אוניברסיתת, כייף—סוז כונהא, תורה-כונהא, כלובהא, תיאתירהא, דפוס-כונהא, דרמו כונהא. אַ קורק שהר בירנות פבריכהא, זבדהא. אדמיהיי שהר מוכשול—בירנות, אַ סניעת, אַ פלחאי, קוללוק-פדשהיי נא אַ אלוש—ברוש.

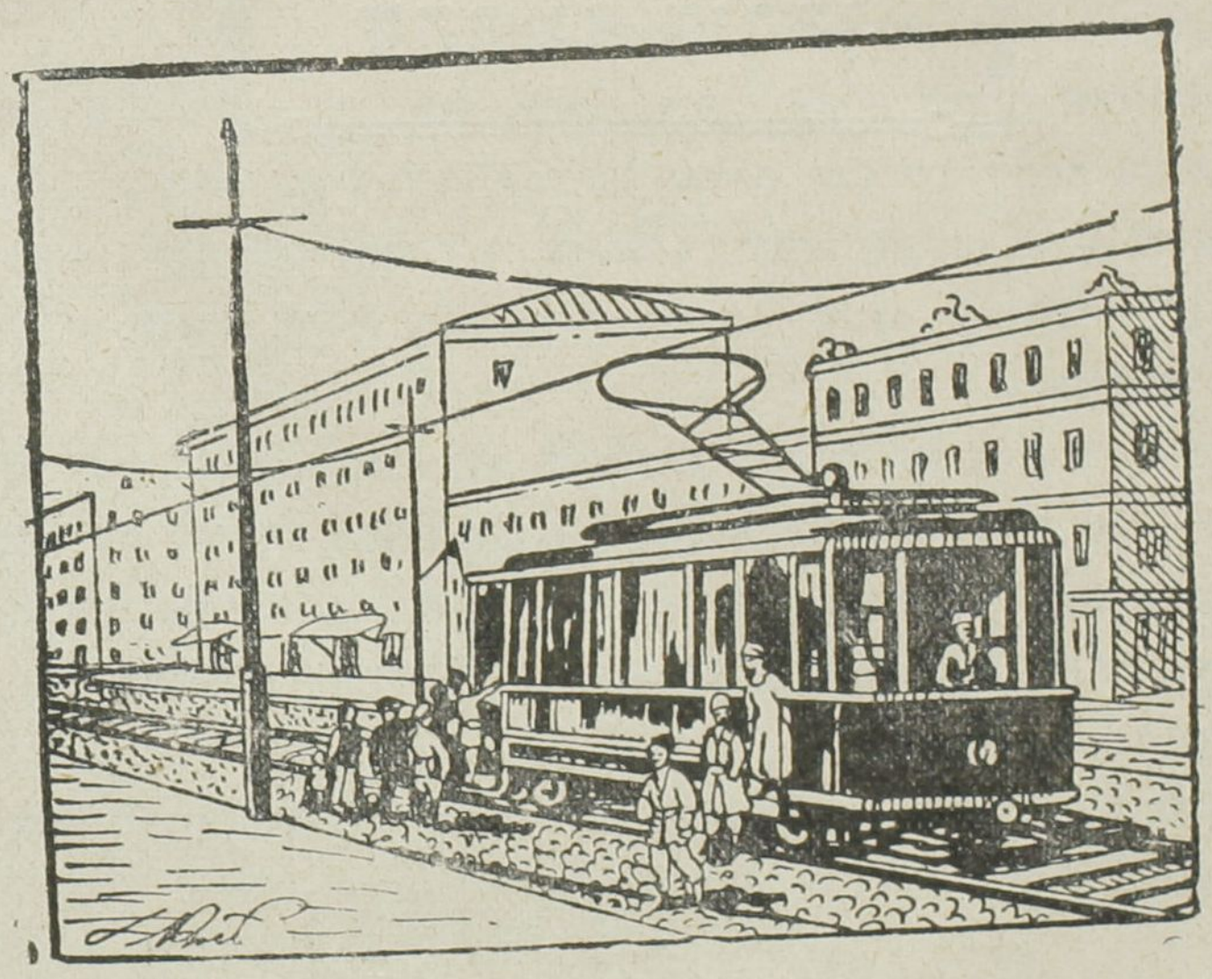

תרמביי אלכתיריאי.

פלן שהר.

נוגא אדמי אמגא אַ יא כלא שהר היג' נדירכי בסדרני ארי כושדא פלן שהרא.
אַ פלן בבירנות הממא כוג'הא, ז'ילקהא מיי—דוזיהא, בולברהא נא בקהא, נושונא בירנות
אַ פלן כלא אוג'ריז'דיניהא. דנישירכי אַ פלן עסנת בירא ארי אפדא רח אַ באיסדא
ז'יגא ארי רפדא היג' אז כס נפורסירא.

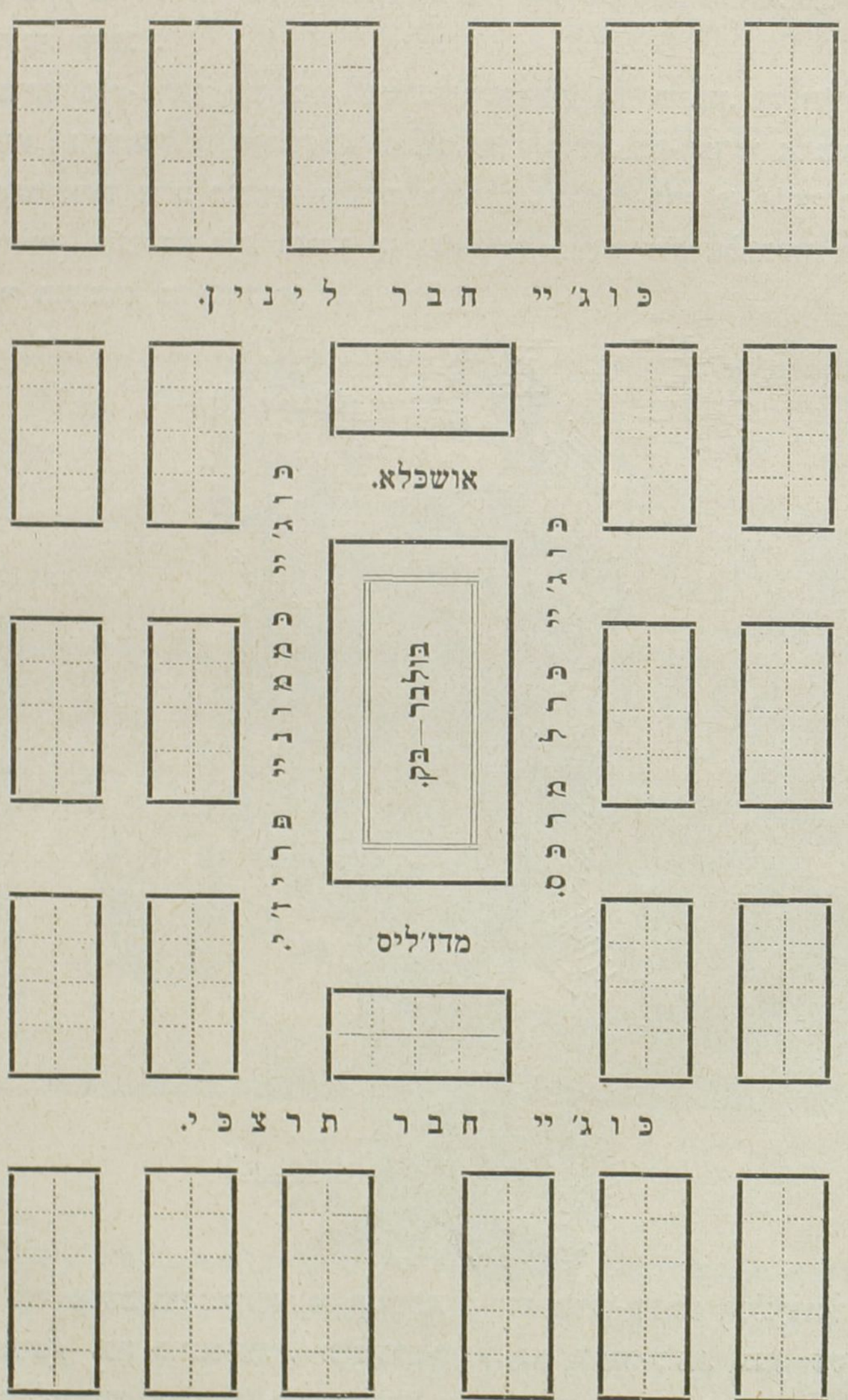

שהר אימו (קובא).

שהר אימו, קובא, אפדא אמרני אַ סר דוזא כרי, אַ ביליית כב-כז. אויר שהר אימו היסדי מיינא, נא אמבר גרם, נא אמבר כיניכ. כריהיימו היסדות סבזגהי, גול-ג׳ימני, תכול—דרגר, בהר—דרגר.

תרף כזרי (צפון[1]) שהר אימו היסדי סורת, כריהיי אכיני, גייב-זני, מל-כרונדאי.

אַ פסיי סורת—כולהא, אזו בקדא בישהיי הוזומי, כלא דרהא ברי.

אַ בישהא ברי: דרהיי אלואי, אלוג׳אי, בעליאי, סיבי, אמבורואי, אזגילי, גבלואי, זוקלי, פונדוקי, קרבג׳י.

כוג׳היימו סנק-דראי (מסתביי), גשדני אבתמביל נא פייתון. אַז דו קורק כוג׳א היסדי ספוהא (תרתואר) אַז קירמיזינא כרפוג׳, ארי פיידא רח-רפדאי אדמיהא.

אַ שהר אימו דרי: תוכוהיי פרג׳אי, כורדבתי, כושגא-ברי. אַ פושיי תוכוהא ברי אהון (ביביספא), נובוסדא נום, תוכויי אַן ג׳ואיניגא, גנא אישוק אלכתירי, ארי אישוק-סכדא פושיי תוכוהרא נן כוג׳הרא.

גנא דרי אושכלהיי כונדאי נן סניעתי. היסדי אזרלו-כונהא (בלניצא), נא דרמו-כונהא (אפתיכ), גנא כזינא-כונא, תיליגרם-כונא נא פושד-כונא. גנא כשירא-אמרת תלהיי אַן תיליפוניש ארי גף סכדאי שהר אַ או דיההא רבז, כמיכי אַ ג׳ר תרף יו היסדותהא. אַ אכיר שהר היסדי כלא דוזי ארי גשדיי אדמיהא.

[1]) ספון.

טורזי פוג'היימו היסדי מזרח מערב. אַז מינז'י שהר רפדני יא ג'וכלא ניפרלא, נום יורא הריי—זרנות: ניפריי „קיד-יל," בינא-יו בדירמרני אַז כרי, אַז ערלוק דקהיי ברפי „ש ה - ד ק" אַז תרף מערב. אַ סר ניפרא, בפונדאי כלא פירהא פורפי, זיר-יו סנקי, רויי-יו סוכדא פרפוג'י.

אב ניפרא בירני זימוסדוהא פלש, לאיקי ארי הנז'ירא. אַ קורקהיי ניפרא בדירמרנות בילקהיי אבי. איזמו, אבעדיי מוסלתי סכדאי חופוממת מסליחתי, כשירא אמרת תורבהא אַז זיר כרי, ארי אמרא תמיזא פלשא אב בולק אַ קד כושדני שהריש. אַ בעדיי המינן אַז ניפרא גורדנות קורזום אַ תור נא אַ דרזא-קירהא רבז.

אז נזניפא דיההא אמרנות אַ שהר אימו אמברא תלמידהא ארי כונדא. אזו, תלמידהא אמברהשו חברות אמא רבז אמברהשו אַ בוררמא-רבז.

בירני בעדהא, רפדנים אמרנים דו אַ יפי קונקלוק אַ מועידהא. אמברא שרי, אמברא כוש-חלי דירנים דו אַז יפי.

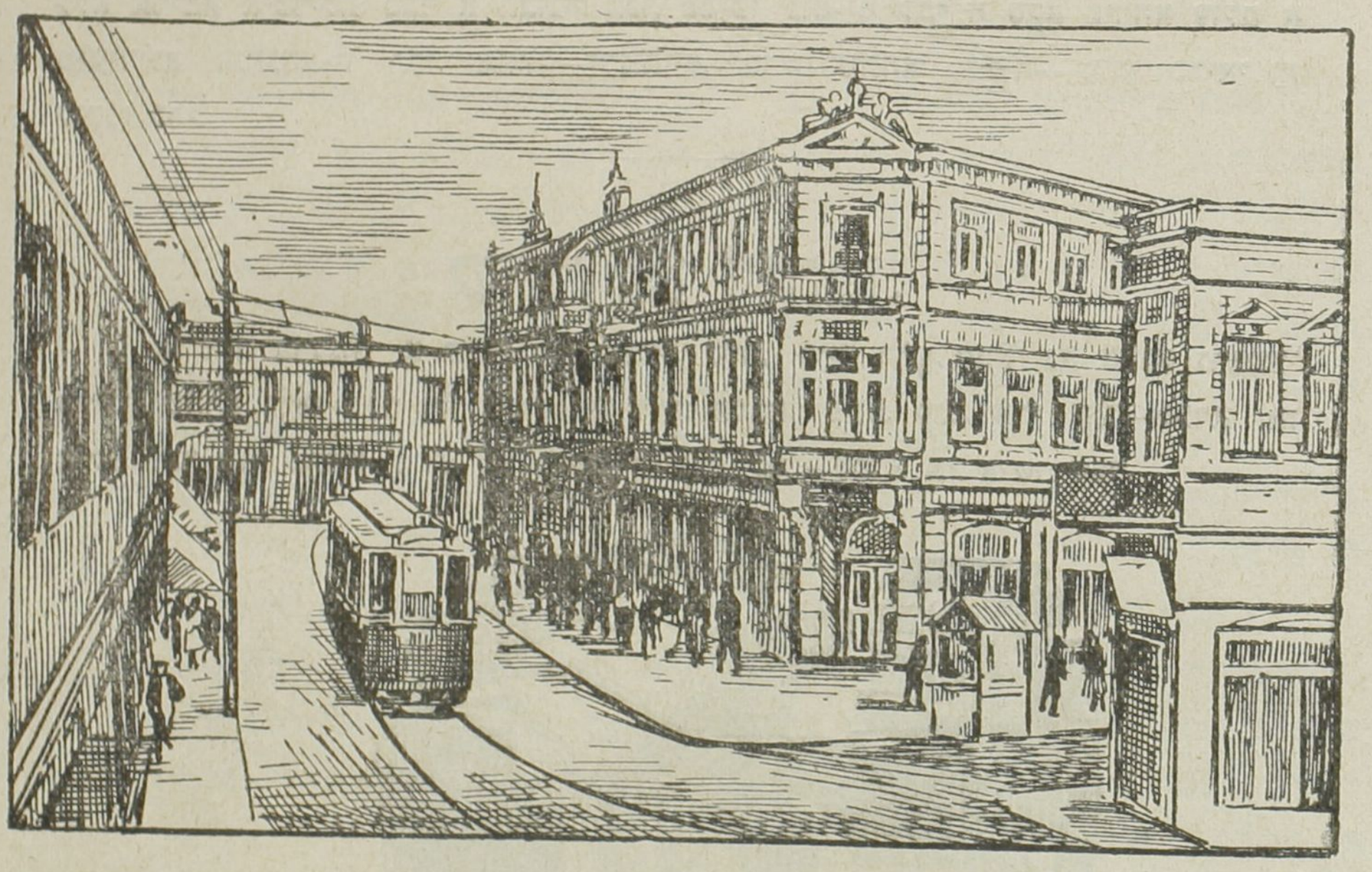

אַ שהר בפו.

עאילהא אמרנבורותהא אַז בפו איכדילת מיסכדות יא מועוז'וזא איכדילתהא: ג'ולם בגונא כונא, עסבסוז רפדניגא אַ קד שהר „תרמביי" גופדירניהא משין אַ הונר תלהא רבז, ג'ולם סומורקושא כונא יא משין „אאירפלן" גופדירניהא פר זרניגא אַ הבא אַ קד יו אדמיהא דרי, גולם אדמי גף סכדניגא אַ יא שהריגא, שינרא אמרני אַ בפו אַ הונר משין אבז, כונדא אמרניהא „רדיא".

ג׳ולם אתש להבת-סו בדירמרניגא אַז קד כרי, ג׳ולם נפת בורוק-זרא בדירמרניגא אַז דרון כרי אַ שהר בפו.

אמבר בייא סכדום ארי דירא או ג׳י הרא אאו שהר, ארימא בבריש ניסא אמרא אי ז׳ירא פרהא מיבו גופדירא אַ עולם. לליימו המישא אַ בפו מירפד מיאמא. יא-כרז מינת סכדום אַז יו מרא אַ בפו ברו גופדירא, כתור מרא ללא אמבר כסדנבו, רזי-ביסדא ארי ברדא מרא. ללא פרמונד אַ דדיי, ארי חזור-סכדא פלתרהיימרא. אסר בגון ברים, פושיי משין אַ בפו דירמרא ללא בורבונד אמא אַז פנז׳ריי בגון כונהרא אַ אוכשש סר כיליסהא. אַז תעדי ארי אַ קד שהר טרפדא דול מא כורת-כורת אדבו סכדא.

רסירום אַ בפו, פורמרום אַז משין, דירנום עאילהא ג׳ולם ארימא איכדילת סכדבורותגא בגון עסב סוז, „תרמביי„ גופדירניהא אדיי בידבוסדא גולולרא כונא. אַז מחתלי, לעיימא רחסא מונד רפד. פאיסדום אַ בפו אַ נזניפי יא מה. אַ קד אני מה הממרא דירום אַ אלכתירי גשדניהא בגונש נא ג׳וכלא בגונלא „כופושפא„ גופדירניהרש. פושיי אַז בפו בגשדא יא חמרח בורבונד אמא „חרם אן כנא„ נא „קליי דוכדרירא„. ללא ארימא איכדילת סכד אַ תבוניי בפו, כמיפי נום-יו לבי אַ סקא פירהא עולם אַ מועוז׳וזא פנתנהא-יו רבז, בורוק—זרנותהא, בדשנדנותהא „נ פ ת„—רוקן כריאי אַז לוקני כרי.

שהר נא דיהבן.

אז דיה ברדנות אַ שהר: נון, גושד, שיר, כייא, רוקן, חבוז׳ נא אוזגא גרפיהיי כורפי. שהרא גרפי ג׳נד ז׳ור מלהא אז דיה: פמבא, פשם, קנפ, ארי קוג׳—סכדא אז אישו ג׳נד ז׳ור מלהא, זרדא נא ג׳וקונדור ארי קוג׳—סכדא אז אישו שפר.

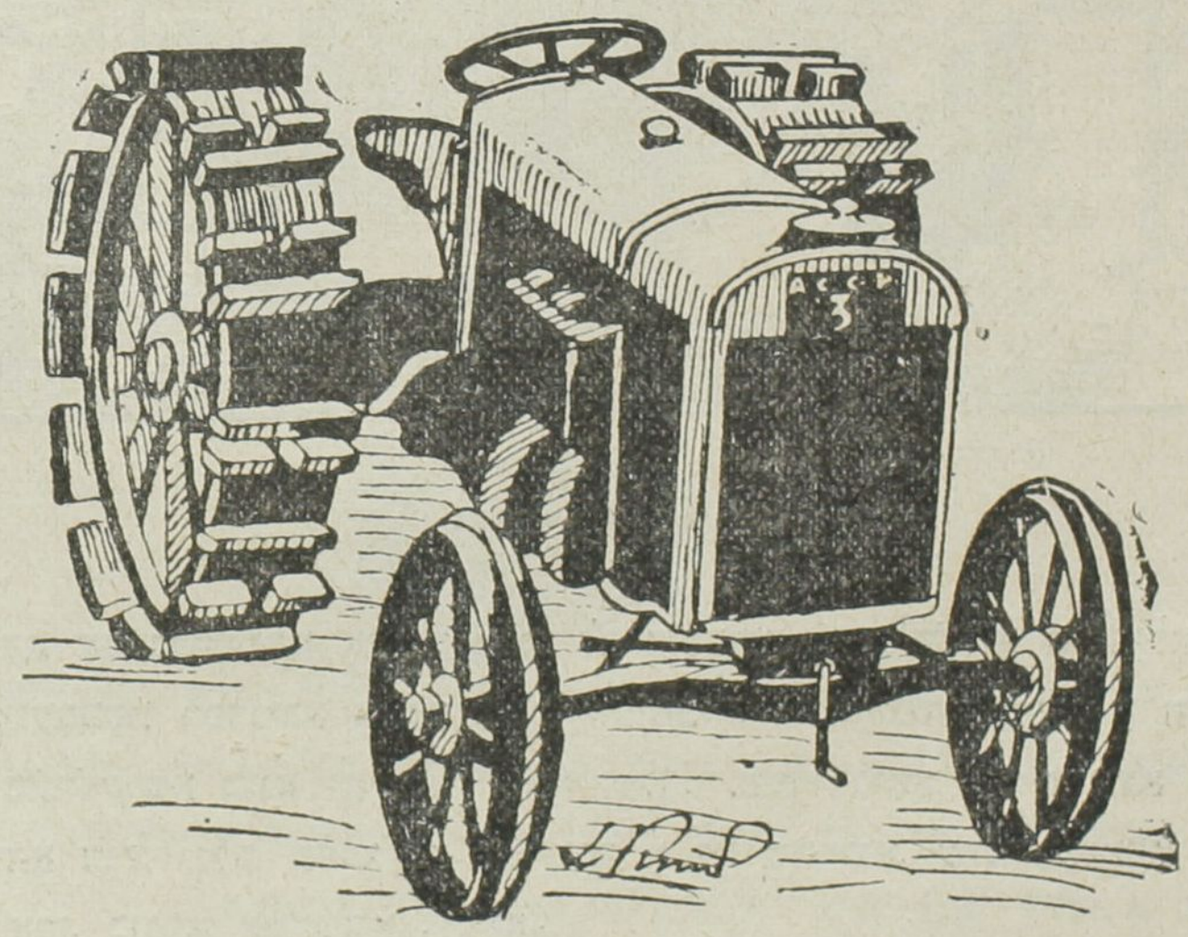

תרכתר.

אז שהר אַ דיה ברדנות: פרג'א, ג'יי, שפר, מונוֹפ, דרזהא, רוסמוהא, אהון, מיכהא, פרסדיהיי סניעתי נא אוזגא מלהייגא גרכ בירנותהא ארי גרפי כונא. ארי זימי—בקי גרפות אמברא כישהא, ג'ינהא תרכתרהא נא אוזגא משינהייגא.

אַ שהר מכלוק כונדגרי, אונז'א היסדי כלא נובא-כונהא, אוניברסיתתהא אז כמיהא כי בדירמרנות אגרנומהא, מורה—הא, אינז'ינרהא, דוכתירהא.

אַ שהרהא בדירמרנות תורה—הא, כלינדרהא, גזיתהא, ז'ורנלהא. אזישו טנוסדא בירני ג'ולם רג'—סכדא באיסדגא זינדגונירא, ג'ולם כייר בגורדא באיסדגא ארי גרפי זינדגוני כושדא אז חכמה, אַ כמיפי מיחתז'ות שהריש דיהיש.

שהר נון סוז ניזיהוהרא כונא, הג'י דיהיש שהר—סוז זיהיסדא ניטנו. שהר נא דיה יא קובתי?

בכדברי דיהבן.

מובא גירית אַ דיההא, או מחל מיבינית ג'ולמא מספן גורדגרהיי דיה זו בכושדנותגא, הלם מוסלתי שב ברי אסר כרי. דקהא נא ז'בקתהא ז'ורא—סכדנות יבש-יבש פרדיי תריפי זולמתירא, ליחיף שבא פושירבירותהא א—יו. או מחלי מרדהא בטרפדנות אַ זימי אַ כר, זנהא דרנות דס אישורא אַ פשם נא—אַ פתן ארי בפדא אזישו תן-פושוש פלתר ארי אדמיהיי כונא. אאי בכד אז סר ז'בקתהא, ז'סדני אפתאי, אַ סס מעני כונדיי מורקהא הבא גורדני רנז'ברהש סס אישורא מעני ז'פרא. רנז'בר בגשדנגא אַ כונא יו, ביפיי כונא קבול-סכדני אַ שרי רבז רויי-יורא אַ עאיל הא רבז אַ יפי, הממשו נושדנות כורדנות אז בהרהיי זימי, אז בהרהיי בק ביסדושו, סכדנות חז עולמא.

אַ שהר ג'ו מיבינית? בעזי אדמיהיי שהר הלמיש טורז בירת—דגשדת אסר בוהלויא פרבתהיי כושדא, ג'רוסדני אזי פהלו, אאי פהלו, בכושדני יבש—יבש אַז גרמא פרבת כושדא, שושדני אַ סעבו רבז סר-סיפת כושדרא, בפונדני רג'א פלתרהיי כושדרא, רפדני אַ פנז'—שש סעתי פר כושדא. אממא בעזיהא בכושדנות אַז סבחי רפדנות אַ פר כושדא אַ זבדהא נא מעדנהא.

אדמיהיי שהר שבהא מונדנות אַ גשדא אַ פרפהא בולברהא תא נימא שב.

בשקאי זינדגוני פנדוסתני: בפונדנות סופא פלתר, כורדנות סופא כורפ אַ סר סבזגהיהא אַ תמיזא זיירנא אויר גירבונדנות רוז אישורא, דו אַ יפי פכילי נסכדא, דו ארי יפי דושמני נגרדונדא. רוזהיי מועיד, הממא אדמי דיה יא משפחה*) רא כונא פורא בירנות אַ יא ז'יגא, סכדנות—פייף, דירנות זורבייא חז.

*) מישפחא.

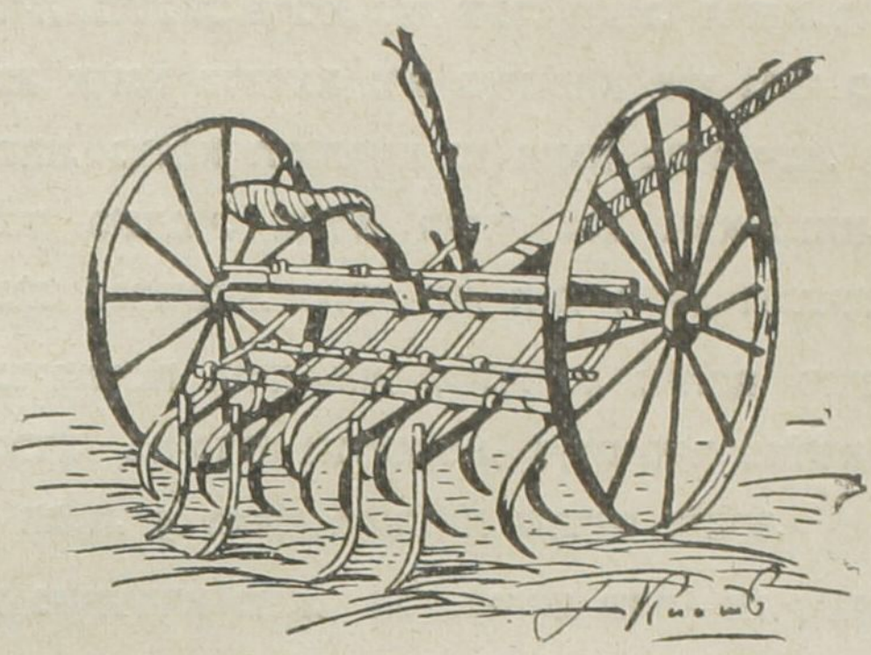

כ י ש.

I.

תו ניסדי מי, כיש, דדיי הממיימו,
כומכ ארי תלחא כסיבימו,
תו רסדא בברינא ננג׳י
המישאינא ז׳פא-כשי ג׳י!

II.

אז ניכיתו, כיש, היסדי ארימו,
אז תכול אשלוק פור המנרהיימו,
סוראינות הממא, כובהא בדהא,
א כלינג׳א פושירת זימיהא!

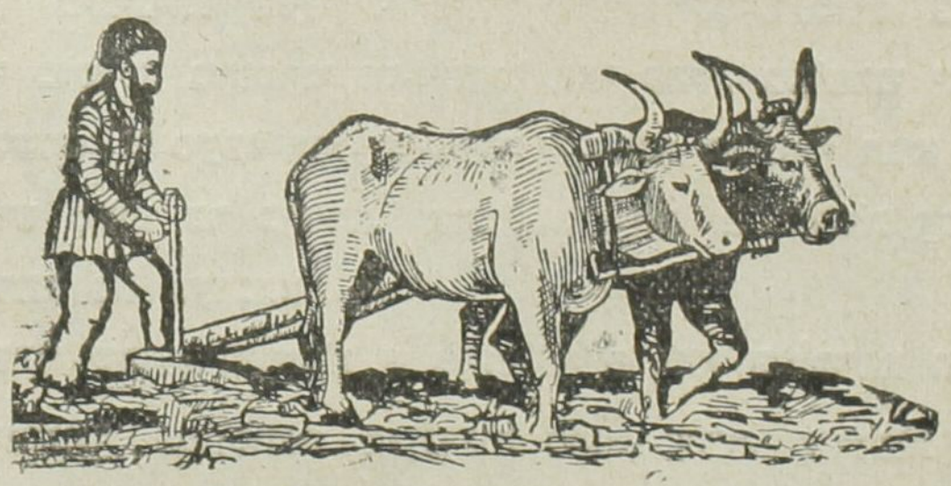

עמל אמראי נון.

זימי כרונדני אינסנא, אממא ז׳פא סוז ניסא כרונדא. אמבּרא ז׳פא, זחמת בייא כשות אינסנהא תא קבול סכדא גירגרו נא גנדום ארי נון, דונא נא מרז׳ומכ ארי אש, אבל רנז׳בר כיש-זרני זימירא (כיש זרא אמרא זימי,—הממא-יו פור בירני אַ כלא תיכהיי אן ככ) פאין שנדני, בקדא מלא זרני זימירא סב סכדא כלא תיכהיי כפא.

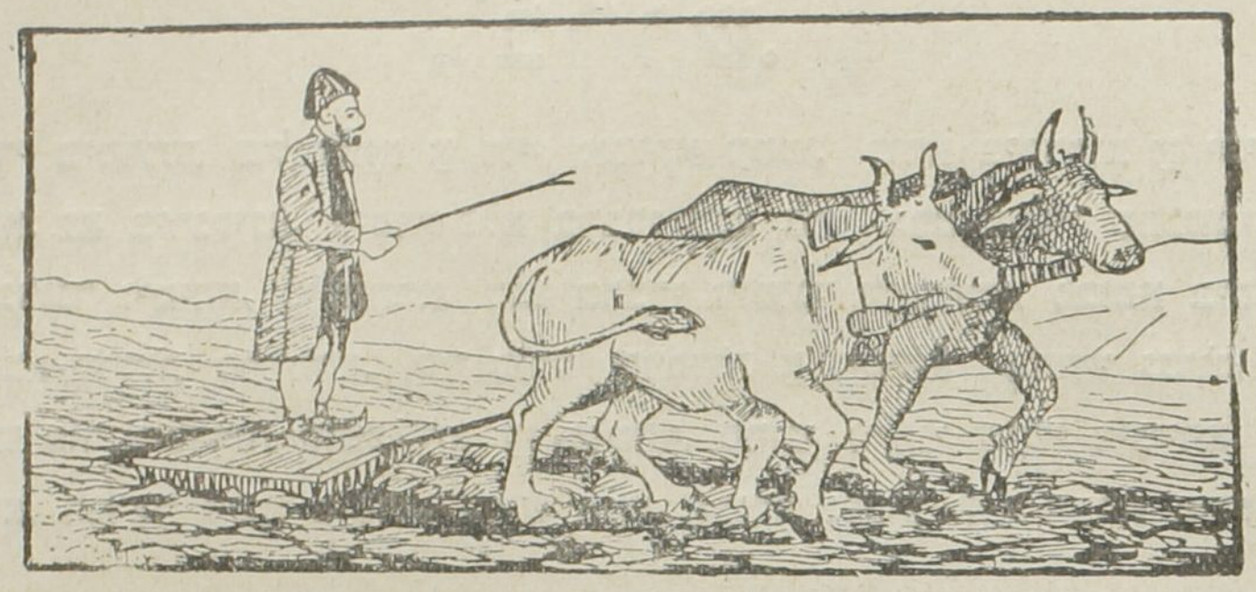

בקדא תום שנדני אַ סר נרמא כּכּ אַ בסל יא אַ פאיז. המינן גנדום רסירנגא רנז'בר בטרפדני אַ ג'ינהא רבז ארי ביג'ין-סכדא, גורדני אישורא אַ בפהא, דרזהא בקדא דג'ירנות אישורא אַ ערבהא, אבורדנות אַ כרמן, אונז'א כופדנות יורא, ז'ורא— סכדנות תומא אז סומר, דכונדנות תכולא אַ תורבהא, פורסרנות אַ יסייב ארי ארד כשירא. ארדא דרני אַ נונבנג'י ארי בורז'ונדא נון. אימוהיי ביניש, ג'נקדא ז'פא כשירא אמריגא אסר אנו תיכיי נון אימו כורדנימהא.

בילית למא.

ג'וני או מורדא אַ כרי שנדא—אמרא,
אינסן תן בירחנא קברא—סכדני יורא,
זיהיסדני, זנדני הא אַ קריש קברא,
עאילהא בדירמרנות גיימיש בירא.
(חזון)

ברוש.

בדי ביסדרות בולותלהא אַ רויי אג׳וקא עסמו. כורא ביסדרות אַ יכי ג׳רוסדות אַ דומנהא. זא בירנקינא, ביסדא כלא ברברי בנא גרם—גרם. פושיי שחנגומיהא ברונד ברוש. הנז׳ונד זימיהא, סורתהרא. בנא ברברי ז׳ומונד דומנהרא, סבזהא ביסדרות-סבז, גולהא הבא-גורדות סר הרא. שר כורם בז׳סדות אַ זימיהא קותהיי גנדום, ז׳וה פיי-קמברי, זו פור ביסדרות סומבולהא אַז תומהא. סריני זיירני שישי דינייהא. דול בקבן שר-ביסדא, רנז׳בר דינז׳ ביסדא, ברוש אמא, אבורד נפוקא ארי הממא אינסנהא.

כושגי זראי (קירקי).

אמברא בעדא נאמרת ברושהא. תוז ברורא כונא פאיסדי אַ סר רח. זימי סכד-בירי סנקא כונא, סר-גורדי ארי ג׳ת-זרא. נהורהא נא ניכרהא כושג בירת, גולהא אַ יזוקי נא אַ מקבוני רבז פושנדת סרהשורא, סבזהא זרד בירת. גנדום, ז׳וה נא אוזגא בהרהיי תכולי, אשלוקי סר גורדת ארי ז׳רוסדא, ארי פז׳ירא, כרי ארי יא דוק ברוש חסרתי. כושגי בנגסדי אסר זימי אסר סבזא סהם כושדרא. רנז׳ברהא אפדרת אַ לרז ארי ברוש נאמראי. כושגי זראי זימיהרא, ביסדוהרא גנא בקהרא היסדי כלא בד-בכד, ארי אינסנהא. אַז כושגי פוג׳ בירנות תכול, אשלוק, בירני קהתי.

דוסד נא דושמן אַן רנז׳בר.

אַ בישא אַ זימי רחהיי כרי פרנצייא פיונדא אמרת פייהא (קית), אַ אישו זרא אמרת תכדלהא אאי כתהא רבז:

ז׳ז׳ו כורכ יו היסדי: מושהא, שוטרהא, כורמהא, מכישית ז׳ז׳והרא.

מושדרי כורדני אמברא כורמהרא בלהשורא נא כיילהשורא, הר דושמהיי זימי בקירא מור ז׳ולהרא. אַ שולדויי מושדרי יא בעדש נאפדת כורכ סבזיאי. מושדרי אבורדני כלא כייר, מכישית מושדריהרא.

בק גום-סכדני אַז 20 תא 30 מור ז׳ול אַ סעתי. בק כלא כיירי ארי זימי בקי מכישית בקהרא.

בוחולויי המיננני נא בלהא יו פוג׳-סכדנות בלגהא נא רגהרא.

מרגלויא דושמן אַן רנז׳בריני, גום סכית בוחולוהיי המיננירא.

פרנדא פוברדנות כייר סוזא מורז׳ילהרא נא בלהשורא אַ קדר-סוזא שומרוש אבז. אַ או רבז אבורדנות כלא כייר ארי זימי. מבג׳רונית לולהיי מורקהרא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

אַ ביג'ין.

מוֹעיד אן תכוֹל, אשלוק, מוֹעיד אן לוקותי נזניכ בירכי, רנז'ברהא דירנות חזורלוגישורא: תיז'—סכדנות יגא זרנות ג'ינהיי כושדרא. סר מה תמוז הישדום שהרא ארי רפדא אַ דיה ממרג'י אַ כלוי'י דדיימו רבז, כמיכי היסדי יורא אונז'א זימי נא כיר. רוזהש היסדות גרם, אפתאי פיג'א כונא אדיי סוכונדא. בבא ביסדרי ארימא כילח זנבילי, גרמי נרסו גופדירא אַ סרמא אַ קד דיה.

סבח הלא בירא נבירא אפתאי תזלא סר—גורדי ארי פורסרא סורגהא יורא, מא כבר ביסדרום אז מע גוסלא, זו בכושדום תעדי-סכדום ארי אַ ביג'ין רפדא, כלא-דדיי מרא נהישד רפדא, תא כוב כרונדני מרא אז בולא שירהא, כרהא קיימקהא, נא פניהא, איז'ירא נטושמנדא סבחא מא נדירבירום אַ שהר, אַ דיה יא ז'ירייגא עולמי: אויר תמיז כש כשי, זבק נע, כמושי, סבזי פור, זיירני, אַ פושא בדי בירני פירהי אן כלא זימיהא, אַ לעא רבז מא גופדירא ניסא טנוסדנום שרי מרא, פורמוש—סכדום רפד הממא שיריניהיי שהרא.

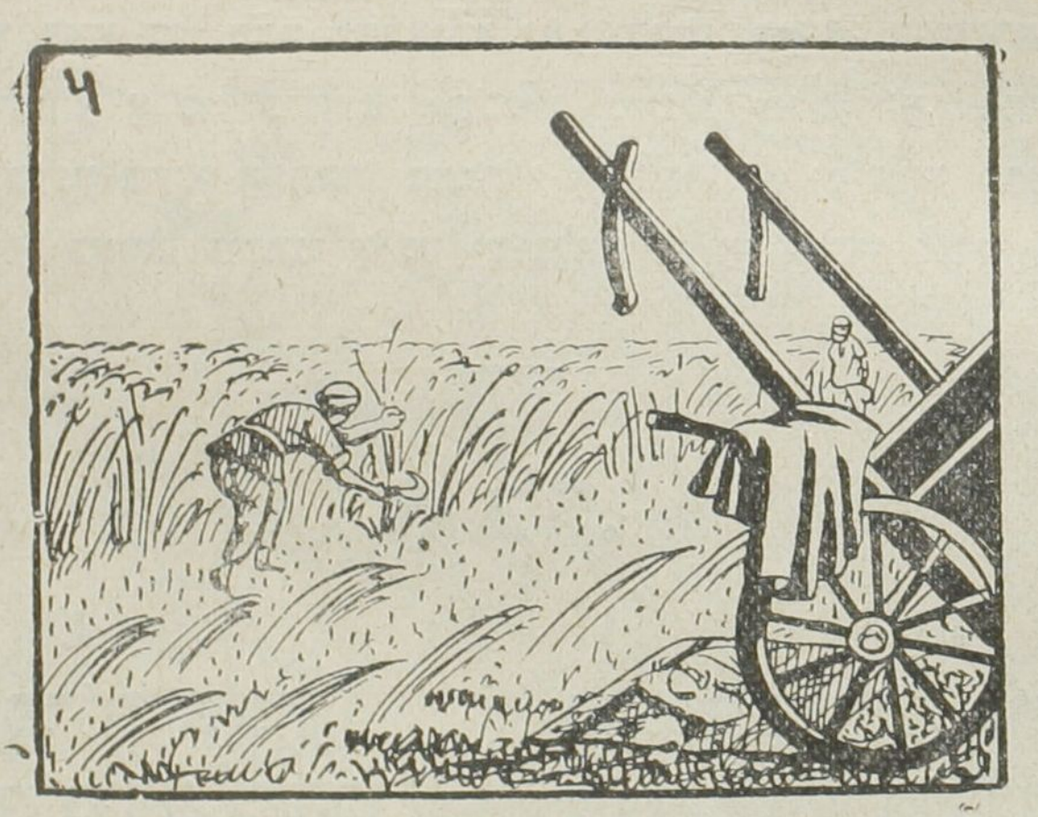

רפדים מא נא כלא—דדיי אַ ביג'ין. דה רנז'ברהא בדינות אז דורי. נזניכ ביסדרים גופדירים: קובת אישמו זייד בו! כש—אמרית, ספא אבורדית! הממשו אז יא לעא ז'והב דרות אימורא. רנז'ברהא בירות אַ תחנא שאי שבל אבז, כלא זמבילהא אַ סר אישו ברי. אימורא כש—אמרי סכדא ברסדכי גנא סר—גורדות אַ חבס אבז ארי ביג'ין—סכדא גנדומא. אי ז'ירא סורת כר-דסי, יא בפא סומבולא הא יא בירדן ג'ין זרא, בקדא סכדא יא דרז, נדירבורום נא אַ פבריכ נא אַ זבד. יא זן דרזהרא מיברד כרא מיזא. כלא—דדיי רפד דורתא ארי דנישירא אכי כירהא, מא פאיסדום ארי דנישירא אַ ביג'ינג'יהא. אמבר בייא סכדום ארי בגורדא אַ דס ג'ין ארי ביג'ין סכדא יא כם. א בק בירניהא שהברא תו ניאפי אַ זימי, קייר גרמא בר זרניהא אַ רויי—תו. מרא דהם נביסדא אז ארק, אז עסמו גווייגא אדיי להבת אתש תיהי בירא. בג'ירום יא כם סומבולהא ארי לוקותי, בידבוסדום אז זיר קיזקיני גרמי אַ כיר אכי כלא—דדיי.

ביסדו.

אַ תרף כזרי שהר אימו היסדי ז׳רגא-ז׳רגא ביסדונהא, הג׳יניגא בישדרכי ביסדונהא בירנות אַ דיההא. ג׳ר תרף ביסדונהא גורדא-אמרת אַ ג׳פר, אַן כימיהא כשדא-אמרת אַ ג׳ר כונמונד יו דרהא. ביניי כר ביסדו בירני אַ בסל. סקא ביסדו בכש-בירני אַ לכהא, אַ הר לכ כשדא-אמרני יא נבל חבוז׳, יא נבל ימיש כריאי. אַז הממא זיידתא תמחלו אמרא ארי ג׳ום ארי דירא ג׳ולם עסב יא כר כשיריגא אַז ג׳ל אב אַ כיז אבז, כמיכי אַז כושדא תיהי בירני אַ ארכלהא, אַז ארכלהא אב בכש בירני אַ הממא לכהא.

אַ ביסדו כשדנות הר ז׳ור חבוז׳ נא הר ז׳ור ימיש כריאי: ירלמסי, כלם, זרדא, ג׳וקונדור, כייר, קבון, קרפוז, פכלא, נכות, כודו, תום-סבחי, טורופ, פייז, סיר, כבי, כישניש, ז׳ורכום, תרכון נא ז׳ור בז׳ור סבזיהא.

אַ בסל נא אַ המינן ג׳נד כרז אַלא-סכדנות, אב דרנות לכהרא כושג נבשות גופדירא.

הר תלמיד בייא טנו תהר כשדאירא נא קוללוק סכדאי ביסדורא. כולתורא לב היסדיהא אַ ביליתהא אַ כר ביסדואי מוכשול בירנות תלמידהא, ז׳הילתא עאילהא. הר תלמיד ארי שונך בירא אַ תהר ברמראי חבוז׳הא נא ימישהיי כריאי, אגא ז׳יגא ניסדיגא יורא ארי כשדא, כרותגו אַ קד ישיגלהא יא אַן קבהיי לוקי.

אַ בָּק.

I.

יא רוז ברפדום א בק,
סכדום כוב בידב בידב.
אז ג׳ושמיי זינדא בולק
הנז׳ירום סרינא אב.

II.

טרפדום א סבזא בק,
נושדום א סייאי תות-דר.
כשירום אויר שה-דק,
ביסדרום זינדא מדר.

III.

פור ביסדרות גושהיימא,
מעני, פיט בולדורז׳יהא.
תזא ביסדא ז׳ונמא,
אז כושבויי קוזול-גולהא.

IV.

מרא סוראי-סכדות,
אנר, אנז׳יל נא כתמי.
מרא כוב פיין-סכדות
מעני, שרי, כורמי.

בָּ ק.

היסדי ג׳נד ז׳ור בקהא. אאו בקהא ברמרנותהא תחנא ימיש—דרהא, כונדא אמרנות ימיש—בקהא, תחנא אנגור—ברמרנותהא בקהא, כונדא אמרנות אנגור—בקהא. חזי ארי דירא בקא אַ בסל, מיביני הממא דרהא פושירת אַ רג׳א רנגי רנגלויא גולהא; סופדלא שינירא אמרני סס זום—זום ענגהא, אמרתהא אַ אב אַ סר גולהא. בקא קוללוק—סכדני בקבן, אַ בק דנישירני בקבנג׳י. אַ בק בכונדא אמרני אז ליגהא נא קמישהא אַ סר יא הונדורא דר „תלבר״—כונא ארי בקבנג׳י. אז בסלי סר גורדני בקבן ארי ביל—זרא ארי לוגנדא—בכנדא, שיתיל—כשדא יא ארי קלם-זרא. אַ סלי ג׳נד כרז בקבן אב דרני בקא. אַ אנגור—בק, בקבן שנדני דרמו כפרוס, אסר בלגהיי תהנג, בהר אזר נגורו גופדירא. אלא סכדני ג׳נד בש זרני חג׳הא אכי ליגהיי תהנג. אַ ימיש-בק ברמרני ג׳נד ז׳ור ימיש דרהא, סיבּ, אמבורו, אנר, קייסי, מושמושו, גבלו, תות, בעלי, שבלו, אלו—בוכרא, אַ אנגור—בק ברמרני ג׳נד ז׳ור אנגור: אקא-דאי, רוש—בבא, כתמי, גולבי, נרמא, כייתקי, כלדר, דובות, מרז׳ני, שהני, ז׳ונגא, מושפת.

גולהא, בלגהא נא בהרהיי דר.

אַ יא בק בבו יא כלא דר סיבי. אמא בעדיי בסל, בדי ביסדרות אַ דר קורוק הא (כופהא, דוגומהא), אַז קורוקהא בדירמרות תזא בר—סבזא בלגהא. כלגדי-סכדות אי בלגהא, גופדירות אזי פירא דר סיבי: „אימונים תורא רג׳ סכדנימהא, יעני אימו נבירא, תו אַ היג׳יש ניברזי״. כנדוסד דר סיבי, מוגו: „ביהילית הלם, מימונים מיבינים.״

אמא או בעדא, כי דר סיבי פושירא אמא אַ כובא גולהא רבז. כורא ביסדרות ענגהא אַ פסא פושיי אני גולהא ארי מג׳-סכדא אישורא, גנא אדמיהרש כוש אמרנבו תמשא-סכדא גולהיי אני דרא. אוזמו גולהא ג׳רוסדות אַ תכבורי רבז גופדירות אַז פירא דר סיבי: „אימונים רג׳י קורבוקזי אַן דר.“ כנדוסת גנא אי פירא דר סיבי, מוגו אַ אוהא: „ביהילית הלם, מימונים מיבינים.“

אמבר נכשי כלגדי אַן גולהש, יכם בכד בקדא אוהש פז׳ירות—ריכדות, אַ ז׳יגיי אנוהא ברמרות בר—סבזא דוגומלהא.

אַ מינז׳י המינן, אאי פירא דר סיבי אַ ערלוק סבזא בלגהא אדבירות אישוק-אישוק דרא קירמיזינא סיבהא.

איני—מוגו דר סיבי,—רג׳ימא. אַז תומהא אַ קריש אני סיבהא דרותהא, מיטנות ברמרא, גנא תזא סיבהא אזמא בקדייגש. כמירא כי תעריף מידות אדמיהש, מיכורות-הא איזיני שירינא סיבהרא, מיגויות „סק-בשי“ אַ פירא דר-סיבי.

ג׳ולם שאי ברמריגא אַ זימי (ג׳ול).

די חנה בבי כושדרא אדבו שנדא אַ מושד אבז כורדא תומלהיי תבתבי אסורת.

— אַ בבא, תו ג׳ו סכדא?

מא אדרום כתן—כשדא,—בליימא—מרב שאי אריתו נא ארי גד בוררתו!

חנה פאיסד, מונד מחתל מוגו: היג׳ נדירם שאירא אַ סורת (ג׳ול) ברב.

דו חפדא בקדא, סבז ביסדא או זימי נרמא אברושומא כונא, מוגו חנה אַ דול-כושדא: „הא, כשפי מיביסדא מרא אזיני רג׳א שאילא!“

סא—ג׳ר כרז אמא חנה נא כהרהא יו ארי אלא—סכדא אי סורתא, הרביי מיגופדירות אַ חנה: „רג׳א שאי מיבו אריתו, חנה!“

יא ג׳נד חפדא בקדא, ברמא זימי, אַ סורת בדי ביסדרות אַ סר סבזהא—כבורא גוללהא.

„ג׳ומלהיי גד בוררמש אזיניהאי, מוגו חנה, אממא אזיני שאי, אַ תן היג׳ כש מא נדירם!“

ריכדות גולהא, סר סבזהא ביסדרות תופ, קירמיזי, כושג. דדיי חנה נא כהרהא יו בכנדות קותהיי כתנא אז כרי, בסדות דסדא, דג׳ירות אַ כרי ארי כושג סכדא.

כתן ביסדא כושג, בוררירות סר קותהרא, דנרות כתנא אַ ניכרא, בנרות סנקהרא אַ סר—יו.

חנה מקבון דנישי, אריג׳ו דשנדותגא שאילא—יורא אַ ניכרא. אממא כהרהא יו גנש גופדירות אז יו: „רג׳א שאי מיבו אריתו, חנה!“

דו חפדא בקדא בגורדות כתנא אז ניכרא, סכדות כושג, כופדות אַ ג׳ובוק נא בלהא רבז. בטרפד ג׳ופהא יו, זרות יורא שונא, ביסדא נרם אברושומא כונא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

„שאיתו אמבר רג' מיבו, חנה!" גופדירות כהרהא יו. אממא חנה מוגו אַ דול כושדא: „אז'י אינז'א שאי? אי אוכשש זרני אַ מויילהיי סר גד בוררליימא, אי שאי ניסדי—פי!"

אמרות טורזא שבהיי זימוסדו. כהרהיי חנה שונא—זרות כופדא פתנא, בר—דרות רוסמוהא. «איהא רוסמוני, פיפיר—סכד חנה: אינז'יגא שאי אז'י?»

רפד זימוסדו, גירשד בסל, ברסד המינן, אמא פאיז; בפיי חנה בנא רמפיי כנא—רא אַ דיבר, בפשי רוסמויי ארקז'א, סר—גורד ארי בפדא. גרדונד זורי רוסמורא, בפד ג'נד ז'רגהא. אינז'א דירני חנה, ג'ולם אז רוסמוהא בדירמרניגא אק כתני.

תמם ביסדא תופ אק. בכשירות אורא אַ סר ברף ארי סכד דרכ בירא. אַ—בעדיי בסליש בשנדות אַ פושיי אפתאי, שנדות אַ סר יו אב, ביסדא כבורי רנג יו סיפ—סיפי ברפא כונא.

אמא רסי גנא זימוסדו, דדיי בוררי אזו אק ארי חנה נא ארי גד שאי, כהרהא דוכדות בפונדות אַ מועיד אַ תן חנה נן גד סיפרא שאי כתנירא, סיפ—סיפי ברפא כונא.

ב י ש א.

בישא דרני אימורא זמברא כייר. דרהא ברמרנותהא אַ בישא דרנות אימורא תירהא, פרדוהא, קיימהא נא תכדהא ארי אבדונאי כונא, גנא הוזומיש ארי סוכונדא. גנא סכדנים אז תכדהא, פרסדיהיי כונרא: שולחן, אוסתול, בופת, אישגב, כירבת. בישדרכי ג'יהיי כונא הממא אז תכדאי, אז הוזום בדשנדנות סולמא, (ספירת—הוזומי), סכדנות כומור, סכדנות כקזיש. אז פילכיי דר בפדנות תירייכהא, ליפהא, סומר, חסדילי, פילכיי דר ארי דבקי אַ הר ז'יגא אַ הר כרסדי. אימו דירנים הוזום, כמי כי אבורדני אמברא כייר ארי אינסן.

אַ בישא אב זרנות חייבנהא נא מורקהרא. אַ בישא ברמרנות ז'ורא ימישהא נא ז'ירא בז'ירא בהרהא. בישא תמיז—סכדני אויר אנו שהרא אז יו נזניכ היסדיהרא אַ בישא זיהיסדנות ג'נד ז'ירא חייבנהא נא מורקהא.

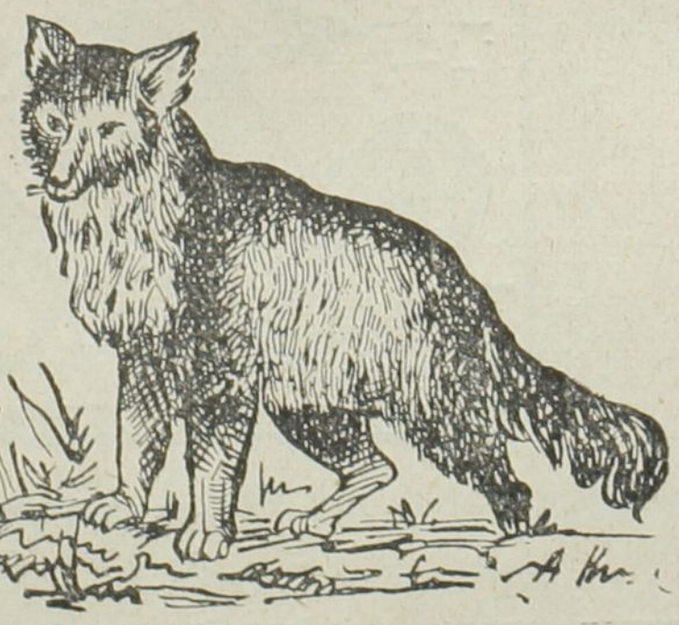

תולבי.

גורג.

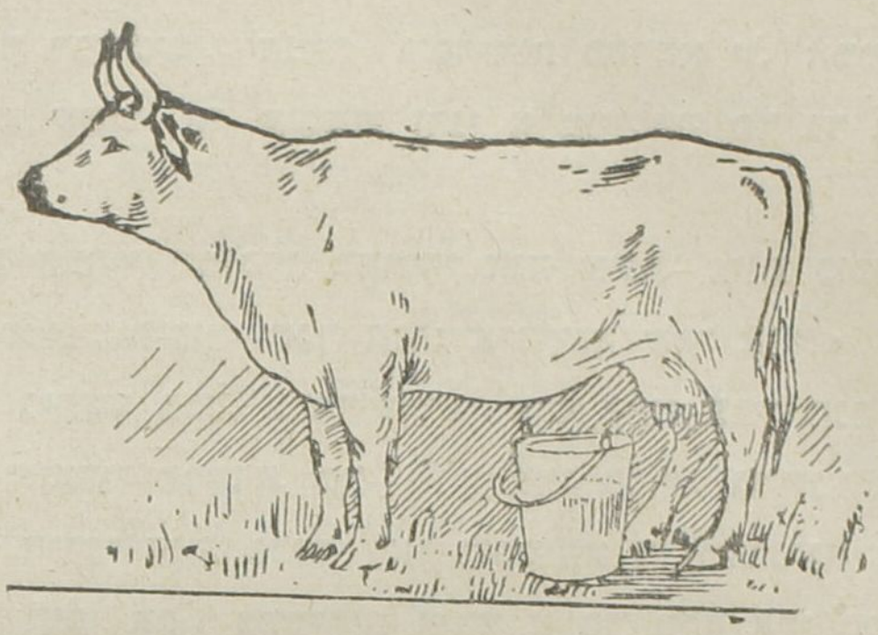

כייר ג׳רבהא נא חייבנהיי־כונאי.

ג׳רבהיי כונאי דרנות אימורא אמבּרא כייר: עסבּא נא אוכוזא דבּסדנים אַ ערבּא, גנא אַ אישו רבּז כיש־זרנים כרירא ארי תכול כשדא, אַ כול אישו ברדנים בר, שלא. אַ עסב סובר בירא רפדנים אַ דורא רחהא ממזולהא.

גב דרני אימורא שיר. אַז שיר סכדנים: קיימק, קתוק, כרא, שיר, פני.

גוסבּנד דרני אז שיר בקייר, גנא פשמיש. אַז פשם סכדנות מהות, של, בפדנות כלינג׳א, סומק, יפינז׳י נא אוזגא ג׳יהייגש. אַז פוסט גוסבּנדי קוג׳ סכדנות פורוכ, דוכדנות פוסטי (כבל), כילח.

סג קרבול־סכדני מחלרא, כונרא אַז דוזדהא נא אַז חייבנהיי ג׳ולי.

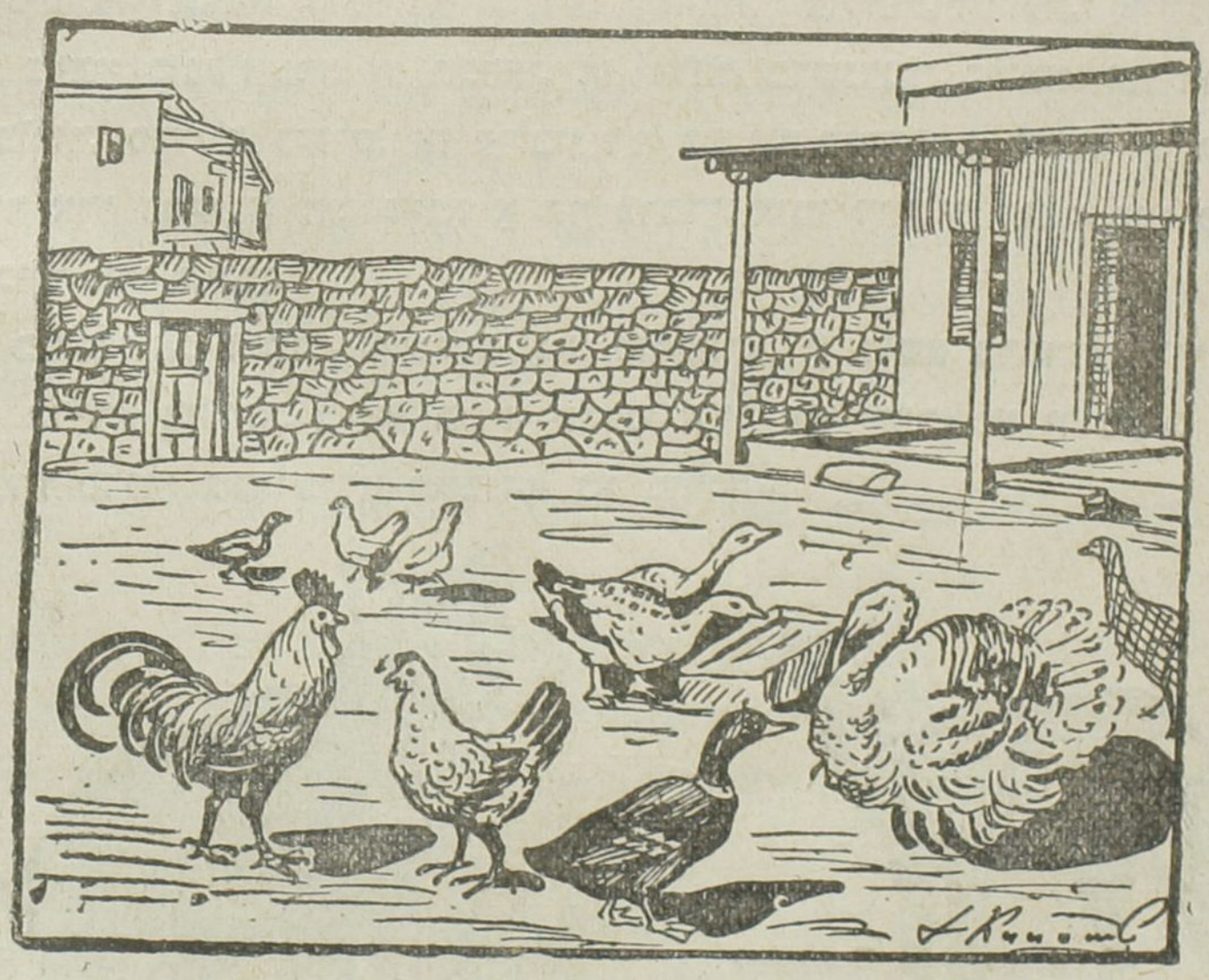

מורקהיי כונאי.

אַ מחליי שלום איהא, אַז גבהא גוסבּנדהא בקייר, דרי גנא אמבּרא מורקהיי כונאיש: קזהא, אורדגהא, אינדושכהא, כורוזהא, כרגהא נא בג׳הא.

שושן, דוכדר שלום, הר סבח דכונדני אַ בל כושדא דן ג'ינרא, דו—דו דו—דו סכדא, הריי-זרני מורקהיי כונאירא, דכונדני אַ פוששו ג'ינרא. בדבוסדנות אמרנות הממשו ארי דן-ג'ינרא בג'ירא כורדא.

בעדיי שחנגום בירכי שושן דשנדני הממשורא אַ כרגלו. מורקהיי כונאי דרנות אדמירא אמברא כייר: קזא נא אורדגא כורדנות גושד יורא, אַז פר אישו סכדנות בלושהא דושגהא. כרג דרני כייא, בדירבונדני בג'הא. בג'הא כלא בירכי, בירנות אוהש נגא כרגהא נא כורוזהא.

ענגלא.

I.

א בק א סר סבזא גולהא,
פר-זרני ענגלא.
כורדני שיריי גולהא,
אי סורכייא ענגלא.

II.

כורא-סכדני ברדא,
תעדי א לולא,
אונז'א ענגלא שם-סכדא.
תעז'ובי-אי לולא!

ענגהא.

ענגהא זיהיסדנות אַ סרביני אַ דסדהא רבז. ענגהרא בירני „ddיי"—כליי ענג, (זנדניהא כייהא, אזישו בדירמרנות ענגהא) נא פלחייא ענגהא. ענגהייגא אַז ddיי קיירי ניסא סכדנות כייהא, אאו גורא דשדנות אַז סכנאי ddייא. כייר ענגהא אמברי: יכיהשו פר-זרנות ביתב רוז אזי ליגא אַ אי ליגא ארי גרכי מום נן עסל; כימיהשו קוג'-סכדנות דרקא, בעזיהשו דנישירנות, קוללוק—סכדנות ddייא נא ז'הילא ענגלהרא, בעזיהייגא תמיז—סכדנות לולרא, מוקיית—בירנות אַז סרביני.

ענגהא אַ ז'נסוזי.

אמא בסל, אפתאי פיש—סכד ברפהרא אז ג'ולהא. דירות ענגהא, כי אפתאי אדיי רג' אישוק דרא, אַ הר תרף אישוקיני, גרמיני; בדירמרות אוהא אז לוליי כושדא פר—זרות רפדות אכי דר סיבי.

„ניסדי—מי תורא, איי דר סיבי, הרג'ו בו, ארימו פקירא ענגלהא? אימו ביתב זימוסדו גיסנא מונדיים!"

נע—מוגו אַ אישו דר סיבי—אישמו אמבר זו אמריית, הלמיש גולהיימא פחנונות אַ קריש כופהא, בוריית סינמיש—סכית ביניישית אפי דר אלו—בעליאי!

פר—זרות ענגהא אמרות אפי דר אלו—בעליאי: „איי, עזיזא דר אלו—בעליאי, ניבו—מי תורא גול, אריימו ענייא ענגלהא?“

סבח ביית, עזיזהא, ז׳והב—דא דר אַלו—בעליאי אישורא, הלם אימורוז אמא יא גוללש בדי ניסדי, לב ביסדרות כי גולהיימא ביית, מא אמבר שר מיבשום ארי קונקהא.

פר—זרות ענגהא אכי גול, סוסן—גול (תיולפן), דנישירות אַ רנגא ברנגא סר יו, אממא אורא הלמיש נבו נא בויי נא עסל.

הג׳י דרדלו, מקבון, גיסנא באיסדנבו ענגהרא ארי פר—זרא רפדא אַ כונא. הבירדן דירות אוהא אַ זיר כולא דרי יא בר-כבורא גול, אי בו גול (פיאלכא). אי גול בכונד ארי ענגהא שירינא בלגהיי עסלי כושדרא, רג׳א בויי אתיר דרנבירותהרא.

ענגהא כורדות הנז׳ירות פור סוראי, בקדא פר—זרות רפדות אַ כונא שר, דול שר.

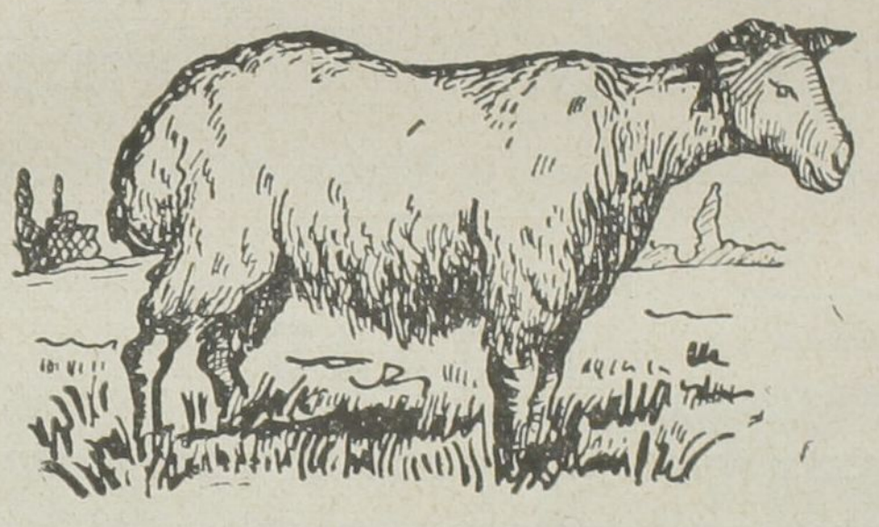

ענג נא ברא.

מוגו ענג אז אדמי: „היסדי-מי תורא א קריש ג׳רבהייתו ביירלו זיידתא אז אימו?“

— „הלבתא היסדי,“ ז׳והב דא אדמי.

— „ג׳ואי נום אנו ג׳רבא, גו בינום?“

— „נום אנו ג׳רבא היסדי ברא: פשם ברא לפ אמבר גרכיני מרא, אממא עסלתו, אנז׳ק לערא שיריץ-סכדא. קייר אזו, ברא אזתו מרתבלוני, ג׳ונכי או דרני מרא פשם כושדא הינ׳ זהמת-סוז, אממא תו, עסל דרכי, גזירש גזירני מרא.“

נהקא פכילי.

אַ קריש קפסיי סורכי דבו יא קוש, אַ פושא יו דן-ג'ינא פור בו, אדבו כורדא. גירשד יא קושיגא די אורא, מוגו: „ג'ו בכדברי תו כהרמא, נושדיי אַ קפסיי סורכי, ז'פא-סוז רחתי, אדיי סוראי כורדא, כסהא ז'פא-כשירנות דרנות, תו חזורי כורדא!?".

קוש אַז קפסא ז'והב דא מוגו: „תו אמא נהקי פכילי סכדא, רחתא כורפמא תלחי, עקוני ארימא, ג'ונכי קפסיי סורכימא דוסתקיני ארימא. אַז רסדכי מא אתו פכילום, ג'ונכי תו אזטי אדרי גשדא, אַ איכדייר כושדא, הלבתא תו בכדברי אזמש.

—

מורקהא דוסדהיימו.

יא כרז תלמידהיי אושכלא שינירות אז מורה איכדילת, ג'ולם מורקהא אַ ג'ולהא כוב קרבולי (מוקייתי) סכדנותגא בקהא נא ביסדוהרא. ניביסדרותגא מורקהא, אוזמו כורמהא, קומקומהא נא אוזגא-ז'ור מורהייגא מוכורדות פוג' מיסכדות הממא בלגהיי דרהרא אַ בקהא, אַ סורתהא, דייא ניברמרות היג' ימישהש. גנא פוג' מיסכדות הממא חבוז'הרש אַ ביסדוהא.

תלמיד הרא כוש-אמא אי איכדילת אן מורה, אאו כתור אוהש מסליחת סכדות, כי אישוש מוקיית בשות אז מורקהא, דייא אזי בקדייגא יכישוש אַ מורקהא דס נזנות.

ארי אזיני ז'ירא כובא כר אבורדות אוהא יא תכדאי נובוסדות אַ סר אנו אזיני ז'ירא כת: „דס מזנית אַ מורקהא, מוקיית בשית אז אישו".

גנא אַ עריי כושדש סכדות אזיני איקררהא;

1) לולהיי מורקהרא ארי נבג'רונדא,
2) כייהא נא בלהשורא ארי נבגורדא,
3) ארי מורקהרא נגורדא.

—

מוז'ינהא.

זינדגוני מוז'ינהא כלא מחתליות. ביתקהשו רג'ות, מוחכמות אַ לוקני כרי. מוז'ינהא בכונדנות שהרהא: אמבּרא ביתקהא, מחלהא, בזרהא נא כוג'הא. סבא ככהא בכנדנותהרא שנדנות אוהא דורתא.

תמם בירנגא כר אבדונאי שהר אישו, כורא סכדנות שנדתהא כפהרא אַ־יא ז׳יגא סכדנות כלא תפאי, קלבנדא ברורא כונא ארי סלמתי תזא שהר אישו. כונהיי מוז׳ינא בירנות יא מרתבאי דו מרתבאי, סא מרתבאי. גנא סכדנות פנז׳רהא נא קפו ארי שהר כושדא, כמיכי בכורדא אמרני הר סבח, סכד בירני הר שחנגום.

אַז אג׳וקא ביתקהא בקייר, מוז׳ינהרא בירני פחנוכייא רחהא. אַ מינז׳י אני רחהא בטרפדא דירמרא סכדנות מוז׳ינהא, כורא בירנות ארי אַ יכי ג׳י כורכ כורדא.

ארי מגזהא.

I.

אכי־כי בורם דד־סכום אז דס מגזהא,
נפס כשירא מרא מינכין ניסדי:
אסר ג׳ומהא, מיז׳הא רפדא־אמרא,
כונדנות אסר גושהא שירהיי דוסדי.

II.

כורום גופדירא נונמרא א תחנאימא,
גורדנות מרא גיסנא גורגהרא כונא;
דייש הנז׳ירנות אז פייליי שרבמא,
הריי־זרא דוסדהא קונקהרא כונא.

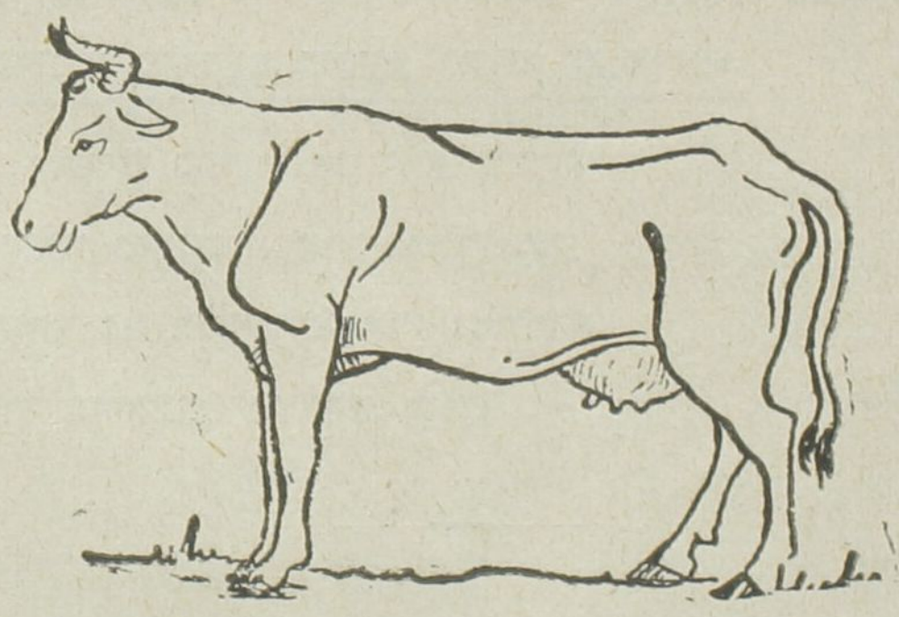

ג ב.

גב כיירלויא סבזא—כורא ג׳רבאי. בליי גב (גוסלא) היסדי סר ז׳נדג יו כלא, פייהא־יו כותח, קלין אַ הר פיי־יו דו סומהא ברי. סר יו פירהי, גנא דו כלא סורגהש אַ פושני יו, אַ כומכישו רבז או כילס־סכדני כושדרא אז בדא חייבנהא. סס גוסלא כונדא אמרני־מע.

כורכ גב היסדי אן עסבא כונא. גב כורדני ג'ירא אמבר-אמבר, אממא כוב ניסא ז'בוסדא, פובּרדני גייבא דסדא-דסדא, נז'בוסדא. בקדא רפדני נושדני אדינז'י רבז אַ יא ז'יגא ארי נוכשל סכדא, יעני ברבונדני אז בוקז כושדא כורדא כורפא, גנא ז'בוסדני בקדא פובּרדא.

גב דרני אדמירא שיר אז שיר סכדנות: פרא, קיימק, פני, סוזמא, שור, גנא אוזגא ג'יהייגש. גושד יורא כורדנות הממא אינסנהא. אז ג'רם יו סכדנות פיי-בכון, אז סורגהא יו—סדפהא, שונהא, אז סומהא יו דושונדנות יפישקן.

גבהרא כוש אמרני ארי זיהיסדא אַ נכיר.

ע ס ב.

עסב היסדי סבזא כורא ג'רבא. בליי עסב היסדי הונדור, ז'נדג יו—כלא, סר יו—טורז, אַז גרדן יו טורז בירנות ילהא. דום יו כותחי, פושונדא אמרי אַ טורזא מוייהא רבז, פייהא יו טורזות, קובתלונות. אַ הר פיי יא סום ברי, ז'נדג עסב פושיראי אַ תבתבייא פוסט אַ ג'נד ז'ירא רנגהא. סס עסב כונדא-אמרני חורשינא.

כורכ עסב היסדי: ז'וה, גייב, סומר. עסב היסדי עקולמנדא ג'רבא. שונכדני רחהרא אַ שב, שונכדני סחיב כושדרא, טנוסדני אמראי בדא חייבנהרא. עסב הרא כוש אמרני ארי זיהיסדא דסדא-דסדא. בליי עסב כונדא אמרני—טייג'א.

עסב אבורדני כלא כייר ארי אדמי: אַ כומכי יו-רבז קוללוק—סכדני זימירא, כיש—זרני, מלא—כשירני, בנרני אַ כול יו שלא, סובר—בירני אסר יו.

עסבא דבסדני אַ פייתון אַ ערבא. אַז פוסט עסב אדמיהא סכדנות פיי-בכון, כימיהייגא כורדנות גושד עסבא, הנז'ירנות שיר יורא (כומיס) שיר מיירו. עסב זיהיסדני תא 40 סל, חסולת עסב היסדי מרכז אַן אזייא אַ ערב.

עסבהא אַ בעדהיי תנגי כומכ בדירמרנות דו ארי יכי. כובא סחיב לאיק ניסטא ארי כושדא עסבא זררא, אי עקול-מנדא—ז'פא-כשא חייבנא.

בחס ג'רבהא נא חייבנהיי כונאי.

סג מוגו: אקיימא, מרא כוב דוסד—דשדא, ג'ונכי מא רבוסדנום, גורדנום אַ מחלא דירבהא כסהרא.

נזו מוגו: מרא כוב דוסד—דשדא אקיימא, ג'ונכי מא גורדנום מושהיי כונא יורא.

מוגו גוסבנד: מא נא רבוסדנום נא מושהרא גורדנום. מא דרנום עאילהיי אקיי-מרא שיר ארי הנז'ירא, המיגא פשם ארי פלתרהשו, אַז הממשמו כובתא זיידתא, מרא דוסד דשדא אקיימא.

שינרי סחיב אישו אי בחס הרא, מוגו אַז אישו: „פאית, אַ נהקי בחס מסכית, הר יכי אַז אישמו גרכינית סחיב אישמורא, הר מרד אַ ז'יגיי כושדא.“

ג׳ר תרפהיי כרי.

הר סבח ארימו בורבונדא אמרני גוייגא אז קורק כרי בדירמרני אַ עסמו אפתאי, הר שחנגום קרק-בירני אַ רג׳א-יו היסדיהא קורק כרי. אדמיהא זו אפדרת אַ עקול ארי טנוסדא תרפהיי כרירא אַ אפתאי גורא.

או תרף כרי, כמיכי ז׳סדניהא הר סבח אפתאי, כונדא אמרני מזרח. או תרף כרי, אפתאי קרק בירניהא, כונדא אמרני מערב. או תרף כרי אפתאי בבירניהא אַ זבר סר יו אַ פישנבי, כונדא אמרני דרום. או תרף כרי אַ רג׳יי דרום היסדיהא, כמיכי אַ או תרף אפתאי היג׳ קרק ניסא בירא, כונדא אמרני צפון.

מזרח, מערב, דרום, צפון כונדא אמרנות תרפהיי כרי.

אויר.

אויר היסדי או ג׳י, כי אימו אז הבא נפס-כשירנימהא. אַ לעא נא אַ ביני רבז כשירנים אוירא הר נפס, דברדנים אַ שושלוג אימו, בקדא בדברדנים גנא אַ תזא אויר-אבז דגיש—סכדנים נפסא.

אויר נבירא היג׳ מינכין ניסדי ארי סק מונדא אדמירא, חייבנתהא, מורקהא נא סבזהרא. אויר נביסדגא, הממא זינדהא מימורות, סק נימונות, הממא ג׳יהא אַ עולם פוג׳ מיבשות.

אז אויר כונא, אויר בורו תמיזתאי, אז אויר קריש שהר, אויר אן דיהבנהא, ג׳ולהא, בקהא, סבזגהיהא תמיזתאי.

תמיזא אויר, תזא אויר ארי נפס אדמי היסדי ז׳ון-סקי, עומור-טורזי. כוהנא אויר, ביתמיזא אויר היסדי זרלי ארי ז׳ון סקי אדמי. אַ כתור אני כר, אדמיהא בכורדנות דרהא פנז׳רהיי כונרא, ג׳ונכי כוהנא אויר בטרב אז כונא, תזא אויר דירב אז בורו.

אויר נא גרמי אן אפתאי עומור דרנות הממא אפורנושהיי עולמא. א ב, א ו י ר נא א פ ת א י היסדות כלא זינדגוני, ז׳ון-סקי ארי עולם. אי ססאי נביסדגא, זינדהא מימורות, אוזגא ג׳יהייגיי עולמיש פוג׳ מיבשות.

אמלחילנם

נא פאי נא דסי יורא,
אז תורכהיי דר נן פנז׳רא,
אַ כונא נפורסירא דירמרא.

(ᴄᴌᴄᴌᴄ).

א ב.

אב נבירא אַ עולם, ניטנות מונדא אינסנהא, חייבנת, מורק נא דרהא, סבזהא. אב נבוהא ז'יגהא בירני ברוש. אב בירני אַ ניפרהא אַ בולקהא אַ נהורהא אַ דרייההא. אאו סבב גורא, אדמיהיי שהרהא דיהבנהא נושדנות אַ נזניכי אב.

אב בירנ: שית, שור, ליחא, פלש. ארי הנז'ירא כובי שיתא אב, פלשא אב, תזא אב.

אַ קב נא אַ נהורהא אמבר דמונוהא אב, כוהנא מיבו, בויי מיגורו; אזוני אבא זרלי ארי הנז'ירייי אינסן.

—

א ת ש.

כלאי קובת אתש, הג'י כלאי כייר אתש ארי אינסנת. אַ הונר אתש אבז אדמי חזור—סכדני ארי כושדא כורכ, גרם—ברבונדני קד כוניי כושדרא זימוסדו. אמברא סניעת-כרהא אתש-סוז כר-סכדא ניסא טנוסדנות. אהונג'י אַ הונר אתש-אבז תבונדני, גרם-סכדני אהונא, בקדא קוג'-סכדני אַז אהון, יורא באיסדא כרסדירא.

אַ הונר אתש-אבז אַ כר אפדרנות משינהא, ברדנותהא אדמירא אַ כושגי נא אסר אב. אַ הונר אתש-אבז אַ כר אפדרנות אמברא משינהיי אַן פבריכהא נן זבדהא. יסייבהיי אתשי כר-סכדנות אַ אתש אבז.

הממא סכנאיהא יא זרליהא בירנותהא אַז אתש, היסדי סבב מוקיית-סוזי אדמי אַ אתש-אבז. כימי מחל אַז יא כירביתלא סוכדני יא סקא מחלא. אַ בישהא אתש אפדרנגא אַ חפדהא רבז סוכדא. רסדי כלאי זרלי נא סכנאי אַן אתש, אממא הממיי אני זרליהא בנדי אַז תיקת נדנישיראי אדמי אַז אתש.

—

א ת ש ל מ א.

I.

קרישא זינג זרא-אמרני,
דולהא כמוש סהמוסדנות:
רויי עסמו כוב קירמיזי-בירני,
א כומכי גורד-בירנות.

II.

רוזא כונא שב תבוש-דרני,
א שהר סס אפדרני.
זוהוניי אתש טורז-בירני,
ז'יק-ז'יק תכדא קית סוכדני.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

III.

יכי אב בכשירא דכונדא,
יכיגא מל כילס סכדא;
אתש-כושהא הממרא שנדנות,
הממא א ככ ג׳רוסדנות.

ג׳רך כורדמונד אב.

זימוסדו אַ סר כרי נושדני ברף, המינן—ברוש. אז׳א רפדא הממיי אני אב, ברוש נן ברף? בסל ברף חל—בירני, אב סייל זרני אַ רויי כרי ניפרהרא כונא, אז הונדוריהא אז דרייההא אב סייל זרני אַ ארכהא, ניפרהא. יא בכש אני אב ג׳רוסדני אַ בוק ברפדני אַ אויר. יא בכשיגרא בג׳ירנות דר—דורכתהא, סבזהא. מונדאי אב טרפדני אַ לוקני כרי. גנא ברמרני אַ סר רויי כרי אַ סורת בולק.

אז בולקהא אב סייל זרני אַ רויי כרי, רפדנות, קריש בירנות אַ ניפרהא, ניפרהא—אַ דרייההא, דרייההא—אַ אפינהא. אפתאי גנא בפרדני אבא זברא אַ סורת בוק. גנא אז בוקהא עמל אמרנות בולותהא. ברהא אז בולותהא ברונדנות ברוש אסר כרי, הג׳י אב כוג׳מיש בירני אז דרייה אַ עסמו, אז עסמו אסר כרי, אז כרי גנא אַ הבא.

דרייה.

דרייה בירני פירה לוקן. אכיר דרייה בדי ניסא בירא. הג׳י זיך דרייהיש בדי ניסא בירא, ג׳תיני ארי דירא יורא. ברברי ניסא בירניהא בעדא דרייה בירני כבו המבר.

ברברי בירניגא דרייה ז׳ומוסדני, רויי—יו בירני ג׳לא—ג׳וכור, זרני אסר דרייה שרהא, לפורהא; שרהא דו א יכי רסירא בירני כה, שרהא ברדני אבורדני גמיהרא תופא כונא.

ג׳יאביהא (ז׳עהא).

ג׳יאביהא זיהיסדנות אַ קד אב, ניסא בירא אישורא נא פייהא נא פרהא, קייר יפם הרא בקייר. ג׳יאביהא אוזגום—זרנות אַ אב.

ג'יאביהא פושיריות אַ פולא—להא, כמיהא כי ג'רכות (גירגיניות) פולא כונא. אסר שוקם ג'יאבי יא אסר כמר יו בבירני פרדושהא, א אישו רבז זרני אוזגום. ג'יאב י אַ כושגי מורדני.

ג'יאבי היסדי לל, ניסדי יורא סס. ג'יאביהא פוברדנות: מורהרא, ז'ולהרא אַ אב ז'ול—זרנותהרא. ג'יאביהא פוברדנות דו יפירש, כלא ג'וכלרא, איגיד עז'יזא.

כיליתלמא
- מא נושדבורום אַ כוניימא,
- דוזדהא אמרות ארי דוזדירא מרא.
- כונהא בטרפדות אז פנז'רא,
- מא דמונדום אַ תחנאימא.

(ג'יאבי—ז'ע).

שיריי דרייה.

I.

טופון אבורדיבו ארי עולם כרבאי,
היג' בדי ניסדי רויי כושגא כרי.
אינסן, חייבן, הר פרנדא נא מובגורי,
הממא פוג' בירא סורגום-בירי.

II.

א הר תורף דירנום היג'נא נא ניסדימי,
קייר תחנא אב, עסמו נא גמי;
דרייה לפור-זרא דול סכדני כורמי,
ארי נזניכ בירניהא זימי.

גמי נא פרכד.

פושתהא, (אבלדנהא) אינסנהא ניסא טנוסדנבירות ג'ואיגא פרכד. אַ סר דרייה מנושדות מורפדות אזי שהר אאו שהר אַ גמיהא רבז, אממא אמבר זחמת בירנבו אינסנהרא אזיני ז'ירא רח רפדאי אַ גמי רבז, ג'ונכי אַ כמי תרף בר מיזגא ברברי, גמיש אאו תרף מורפד.

גמי.

אאו סבב גורא, אאו גמי בנושדגרהא מיפאיסדות דו רוזיגש יא זיידתש, חייתא, כי בר— זרא ברברי אאו תרף, כי רח אישו בוהא.

בכדהא מיביסדא, כלא זועבהא ברבריהא מיברדות גמירא אַ קורק ג׳ולהא, סחרהא, אונז׳א או אדמיהא, אַ גמי בנושדגרהא מימונדות גיסנא תשנא, המיגא בירנבו תרס אַז קג׳קהיי קורק דרייהיהא.

„נע,—מוגו אינסן, אַז גמי-פרכד כובי, או אַ גפמא מידנישו, מיברו מרא אַ באיסדא רחמא״.

סכד אינסן ג׳רכהיי משיני ארי גמי, קוג׳-סכד כלא קזקו, סוכונד אַ קריש יו אתש. סר— גורדות ג׳רכהא ארי רח רפדא אַ קריש. דרייה, אַז כושגי בורבהרא כונא.

אַ פרכד אבז טנוסדנים אימו רח רפדא אז׳א אימורא באיסדגש, אאו בעדהא, כי כלא ברבריהא זועבהא בירניהש.

אדמיהש נושדנות אַ קריש פרכד אכובא תמיזא גרמא כונהא, כמיכי קוג׳ סכדא אמרת ארי נושדיי מיניג—ג׳יהא.

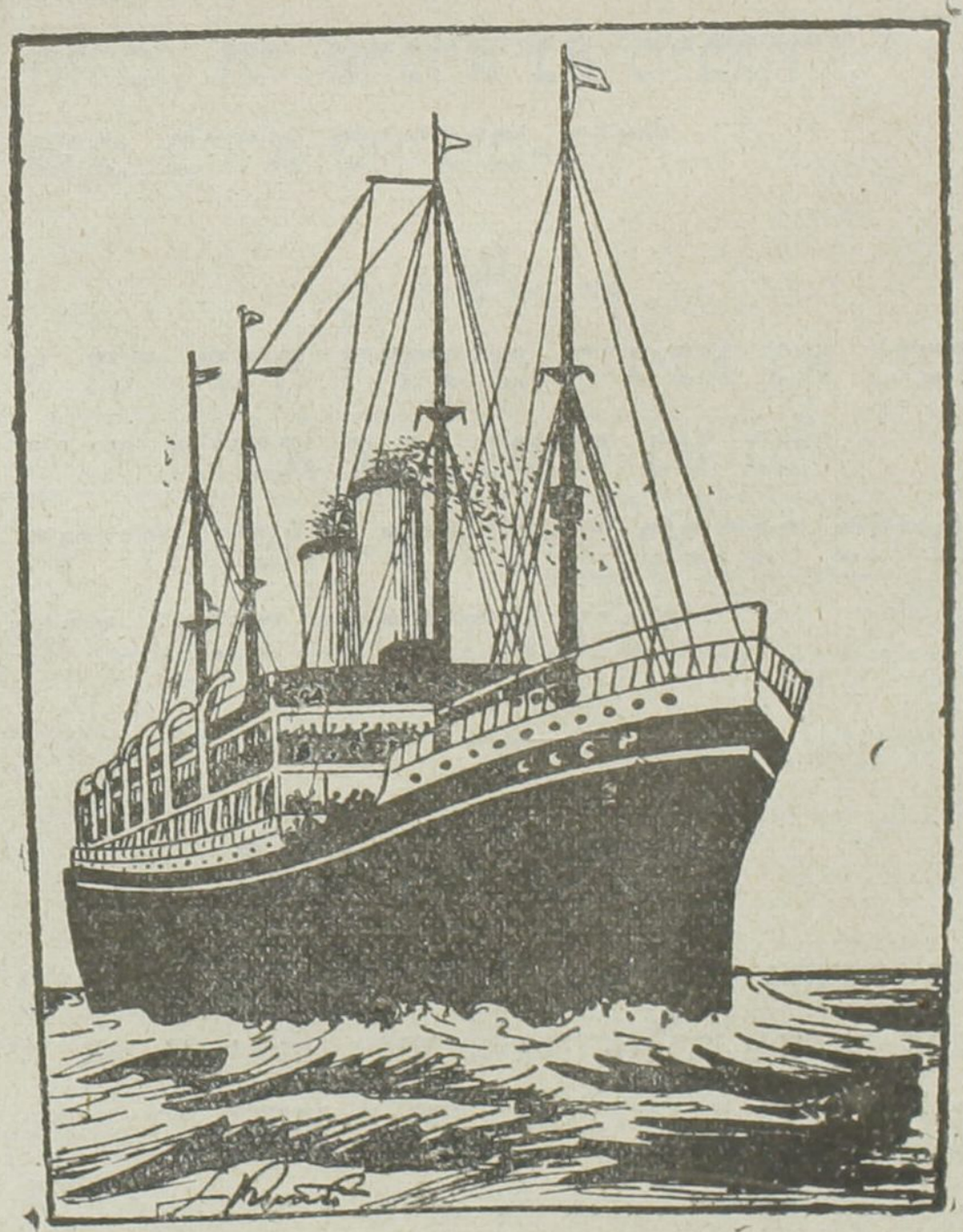

פרכד.

ג'ולם כוג'מיש בירנות אינסנהא
עסב-סוז (בגון).

די אינסן, כי עסביש גנא דבש זו במונדנות אַ דורא רח רפדכי, מוגו אַ דול כושדא: בייא קוג' סכום ארימא עסב אהוני, כמיכי ברו מרא אזי אכיר עולם תאי אכיריגיי עולם, היג' נבמונו.

אאו כתור גורא, אינסן סר—גורד בכנד דקהרא, פור—סכד, דוז—סכד ג'לא ג'וכורפיהרא, קוג'—סכד, טורזא רחהיי אהוני. גנא קוג'—סכד יא משין אהוניש ג'רך-ברי.

אַ קריש משין דנא כלא קזקו, אזיר קזקו דנא פיג' נא תורביי תבי. פור—סכד קזקורא אב, סוכונד הוזומא אַ פיג', בנא משינא אַ סר רח אהוני.

דושי אב אַ קריש קזקו, בדירמא בוק אז אב, סר—גורדות ג'רכהיי משין ארי ז'ומוסדא. אי משין מע-זא, פיט-זא, בידבוסד גולו-גולו.

רפדות ג'רכהא אסר רחהיי אהוני, כשי אַ פסיי כושדא אמבּרא כונהייגרש, ברד הממרא אַ—יפי.

אדמיהא נושדות אקריש אני כונהא, זורי רפדות אזי שהר אאו שהר, אַ באיסדא ז'יגהיי כושדא.

כיליתלמא { מא מורדיום זינדא ניסדום, כר סט עסבא מא סכדנום;
סוכונדיגא תו אמא הוזום, היג' במונדאיש ניטנום.
(חזל).

בגון א בגזל.

רח אהוני.

אזי סט סל פושא נבו יא רחלי אהוניש. היג' פס פיפיר ניסא סכדנבו הג'י זו, תונד כוג'מיש—בירא מיבו גופדירא.

אימוהיי אַ הממא ז'יגהא רח אהוני היסדי, מיליון אינסנהא כוג'מיש בירנות; אמבּרא מלהא אַ אישו רבז פורסרא אמרני. אדמיהא זו רסירא טנוסדנות אזי שהר אאו שהר, אזי ביליית אאו ביליית אַ כותחא בעדא.

היסדות אזוני משינהא, כמיהא, כי רפדנות אַ סעתי 70—60 תא 100 כילמיתר (ברס) זברתש. אבל אַז קובא אַ בכו ארי רפדא אַ עסב אבז, אדמירא גרכ בו דמונדא אַ רח ד' יא ה' רוז.

אימוהיי סבח-מונדא אז שהר דרבנד בנושדנגא אַ משין, פישנבי רסירני אַ בכו.

כילית למא:
- דו בוררהא אַ פושא,
- דו בוררהא אַ פסא;
- בידבוסדנות, בידבוסדנות,
- דו אַ יכי ניסא רסירנות.

(ע,לל).

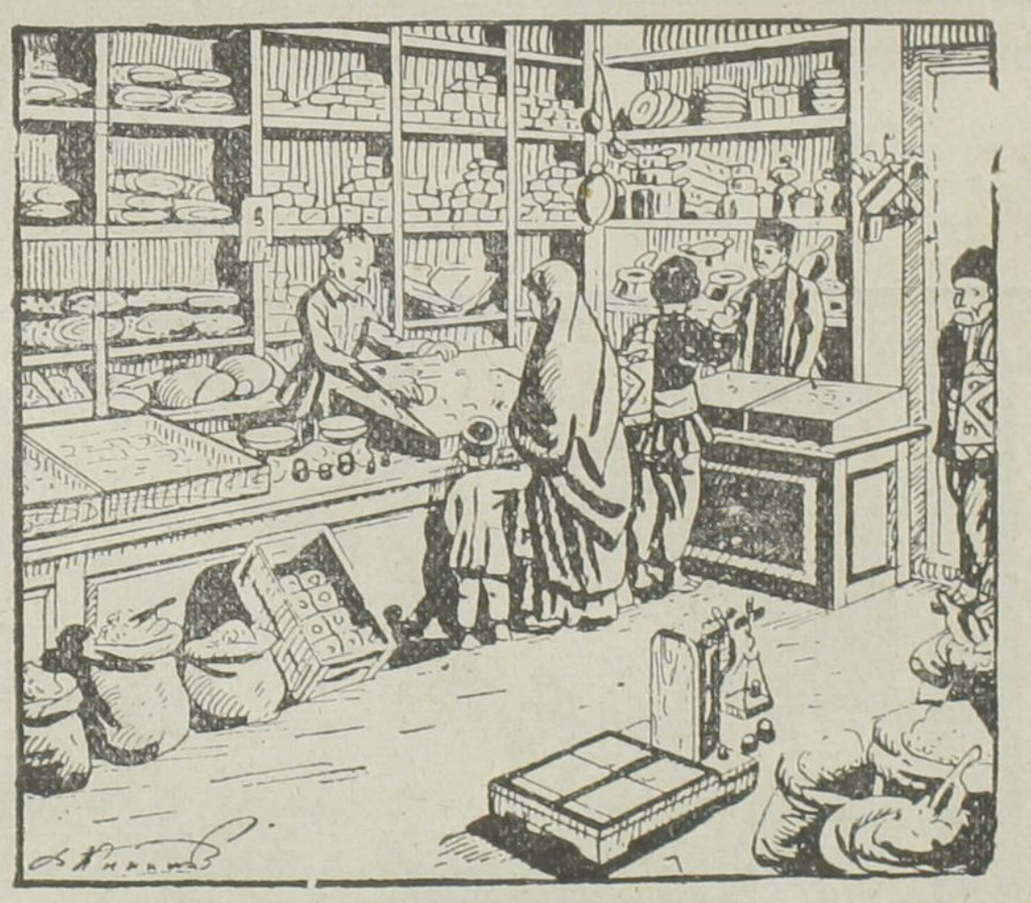

ג'ולם עמל אמרתגא תוכוהיי כאפירתיבי.

בו יא בעדא, נבו תוכוהיי כאפירתיבי. אלוש ברוש דבו אַ דס תוכנג'יהא אוהא מיכוררות פוללויא מל גרכיאי תוכויי כושדרא אז פבריכ—כונהא נא זבד—כונהא אַ תופהא תייהא רבז. אוזמו קימת כוררנבוהא מלהא מינושד אַ יו אוז'וז, אַ בעדיי פורוכדא מיפורוכדות אַ זברא קימת, אזו יו כורריהא; סכדנבירות אוהא אמבּרא קזנז' בירנבירות עשיר.

בלכי תו פורסירי: כושדני מכלוק אז תופנג'י ביסדרגר אריג'ו ניסא ביסדרנבירות גרפייא מל כושדרא אז כושדני פבריפהא נא זבדהא?

ג'ונכי אַ הר ז'יגא פבריפהא נא זבדהא נבו, המיגא אונז'א ניפורוכדות כמלייא מלא, יא שאי—לוק פרג'א, יא נבוגא ג' כילא שכר, יא ג'תבר ג'יי, ג'ולם כי אימורוז תו ביסדרניהרא כונא. אונז'א פורוכדנות א תייהא תופהא רבז.

איני פלחהא פיפיר סכדות ארי אַ יכי בירא, ביסדרא גרפייא מלא אַ תייהא תופהא רבז.

ארי אני כר, אבלי בעדא כורא ביסדרות אַ נזניכי 200 אדמי, מסליחת סכדות פול בג'ינות אַ עריי כושדא, אַ או כורא סכדא פול ביסדרא מל, ארי פורוכדא מלא אהר אדמי אַ נובת אבז, הר מרדא ג'ו גרפיגא קדר יו, אאו קימת, כי תופוהייגא פורוכדנותהא. ארי חברהיי כאפירתיב (ג'ילנהא) פול דרגרהא, קימת פורוכדיי מל בירנבו אוז'וזתא.

אמברא בעדא נגירשד, נובוסדות כושדרא אמברא חברהייגש, ביסדא קדר אישו אַ נזניכי 2000 אדמי.

בכד בירנבו, אגא או חברהרא ניביסדגא קדר גרפייא פול ארי מל כורא, אוזמו פבריפהא זבדהא אַ קרדיש מידרות אַ אישו מלא, אַ אוהא איחדיבר סכדא טנוסדנבירות.

איזמו אמרא—אמרא אדיי זייד בירא אזיני ז'ירא תופוהיי כאפירתיבי, בפורדא אמרת אזוניהא גנא אַ דיהבנהש.

כר ז'עמי.

הר אדמי גרדונדני כר כושדרא. רנז'בר כיש—זרני, תום—שנדני, ביג'ין סכדני ז'ורא סכדני גנדום קדר כרז'י כוניי כושדא, מונדאירא ברדני אַ שהר, פורוכדני אַ „אלף—כונא" ביסדרני ארי יו גרכ היסדיהא ג'יהרא. סניעת-כר בגורדני זפז, מל ביסדרני קוג' סכדני, בדברדני סכדא כר יורא פורוכדא. פלחהא ז'פא-כשהייגיי אַן פבריפהא נן זבדהא אַ ז'יגיי ז'פשו קבול סכדנות כורכ, פלתר, פיי-בפון נא אוזגא ג'יהייגש. הג'י הרפי א רח—ברדני כר כושדרא.

רסדי, הרפי ז'ורא אַ רח—ברדני כר כושדרא, אממא כובתא נא כיירלותא בירני אַ יכי בירא כר סכדגא. סניעת-כרהא דסדא בירא כר—סכדנות אַ יכי אַ פבריפהא. המי אוז'וזתא, המי כיירלותא פורוכדא אמרני אַז פבריכ בדירמרניהא מל. רנז'ברהא נא בקבנהא חמרח—בירנות פורוכדנות אַ יכי בהרהשורא, דהביינא קזנז'—סכדנות זיידתא אַז ז'ורא בירא־ישו. איז'ירא דסדיי חמרחי יא ארי כר-סכדא, יא ארי ביסדרא—פורוכדא, כונדא-אמרני כר כאפירתיבי יא נבוגא „כאפירצייא».

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

ששומון בכש

VI-й отд.

יכום מה מיי

יכומון מיי.

I.

א בסל אפתאי
א מינז׳י עסמוני;
רוז יכומון מיי-אי,
פלחא א בורוני.

II.

ביהילית כרהרא,
בגירית עלמא,
זנית קבלהרא,
בכיזונית קיימא.

III.

כהים חשד-סעתי
ארי רוז פלחאי,
מיבו פריקתי
ארי דס ז׳פאי.

IV.

פוג׳-גרדא כנלוקי!
חוכומת בגייתי,
סק-גרדא מכלוקי!
ממלכת ז׳פייתי.

בסל אדיי אמרא.

אימורוז קדר-סוזא כובא רוזגרי, גרם, אג׳וק; אפתאי רויי-שר גשדני אסר הל בירניהא ברפהא, הממא תב-דרני דוק-דוק ריכדני; כבתרהא אז עקול בטרפדרא כונא סם סכדנות אסר ארק בשנדתהא ג׳פרהא; שירינא אויר א חז נא א לרז אבז כבר-דר סכדני סינרא...
בסל, בסל אדיי אמרא!

בסל אמרי.

I.

זימוסדו ג'ו אינז'ימיש סכדבו;
כלקא כבונדבו.
אז ברף ברוש כילס ביסדרים,
איזמו הממא שרים.

II.

ז'ומוסדת בישא נא אב זומזומי,
ג'יימיש—בירי זימי.
אפתאי א אימו דנישירני,
ג'ו כוב גרם ברבונדני.

שב בסל.

ספיתיני אַ בורו, לתהיי פנז'רא פושיות, מחלא כיסירי, ביפייא מנג סייל—סכדני אסר פבורא דרייה, פור—סכדני אַ שירינא תבושי רבז כונרא, אסטרהא אַ הזרהא ביברהא רבז תב דרנות אַ נטושמנדא קפלמיי עסמו. פר כופדניהא בר אבורדני אַ פרדושהיי כושדא רבז כושבוייהא.

פאיסדם מא אפי רחזא היסדיהא פנז'ריימא, רג'א מנג תיהי סכדני אסרמא סייל אן תבושירא, מא בפשירנום תמיזא אוירא, מא שינרנום רג'א סטהרא, דשנבונדא אמרנותהא אז דוריהא.

ג'ו כלאי חז! תיפ בגורדום גומהיימרא רויא רג'א אסטרהא, רויא ביפייא מנג, רויא פבורא עסמו, דירנום אז דורי ז'רגיי סבזא קבק דרהרא. ג'ו כושות אי דרהא, ג'ו תמחלונות סבזא נרמא בלגהשו!

דינייה, דינייה, ג'ו רג'י עולמתו!....

שרי קושלא.

I.

אזבר-סר-פנזיריימא, קושלא אדיי לולא בפדא,
גה למבא, גה פר, א נכו-רבז אדיי אבורדא,
קושלא ארי בללהא, כונלא בכונדא באיסדא;
תמם רוז, אז בדירמריי אפתאי תא טרפדא,
או קושלא הם גילשמיש-סכדא הם שירא-כונדא!

II.

בירני שב כיניכי, אז ניכרא ברמרני דומן,
פקירא קושלא כיסירני, במונדא אז כונדא בי-אמן,
בכד כי, סבח בירני, קושלא כונדני שדגומן,
סק, סוראי, שר, כונדני א סר דר א גולגיימן.

כיליתלמא: דס-סוז, תבר-סוז, בכונדא אמרי כונא. (אלוך)

הימן ארי חוריית.

I.

חוריית-זינדאיני, חוריית תבושיני!...
א כרי חוריית שירה תיהי בירא:
א ביליית ביגרי ניסדי מעני:
אונזיא הא אך נלא שינרא אמרא... דו כרז.

II.

כלא חוריית איזמו אריכו אמא,—
כונים תעריפי ארי סר כלהא!...
אכירדן תו אמרי ארי רעיית,
אמבר אימיד סכדנבירימהא חוריית! דו כרז

יכום מה מיי פושתא נא איזמו.

אַ סלהיי 1916—1917 מועיד גורדא ניסא טנוסדנבירים יכום מייא הג'י זַ אזטי-רבז, גולמפי איזמו גורדנימהרא כונא, ג'ונפי דבלתמנדהא ניסא הישדנבורות. אוהרא באיסדנבו, כי פלחהא הממישא, הר בכד כר—סכות, ז'פא—כשות אריש.

אגא פלחהא או רוז כר ניסכדותגא, אוזמו משינהא מיפיוסדות, פיג'היי זבדהא פבריכהא ניסוכדות, אדבלתמנדהש זרל מיבֵיסדא גופדירא.

אממא פלחהא רזי נביסדרות אַ אזיני מתלב אנוהא, שנדות כרא, כורא ביסדרות אַ שהרהיי קריש דרייהי, אַ פחנוכיהא, אַ בישהא, אונז'א מועיד—מיגורדות יכום מה מייא. גפהא מתלבהשו בירות הג'י:

„אַ סבב נבאיסדאי פדשהא, רוזי חשד סעת כר-סכדאי פלחהא".

כורא בירנבורות אַ דסדהא רבז, סכדנבורות איכדילתהא, גפהא נא שירהיי ריבליוציאניאי.

אגא אדמיהיי פדשה, חכימהא כבר מיטנוסדותגא אזי כרהא, אוזמו מוגורדות אוהרא, מינושונדות אַ דוסתקיהא.

איזמו, פלחהא מועיד גורדנות יכום מייא הג'י אשגר אַ אזטי רבז, נתרסירא גשדנות אַ כוג'הא, א דסדהא רבז, עלמהא אדס אישו דרי, גף סכדנות איכדילתהא אַ הר ז'יגא אַ מיידוהא נתרסירא, בנושונדנות עאילהרא אַ אבתמבילהא, גרדונדנות אַ כוג'הא.

אַ הר תרף אַ הר ז'יגא בדי בירנות קירמיזינא עלמהא, שינירא אמרנות סס—שירהיי ריבליוציאניאי.

יכום מה מיי היסדי מועיד יכי ביראי פלחהיי אַן הממיי עולם אַ פושיי חוכוממת אַן דבלתמנדהא.

אימורוזינא רוזא פלחהא אַז הממא אכירהיי כרי סכדנות מועיד. אסר עלמהא נובוסדא-אמרנות כתהא אהר זוהון, אַז תבוניי יכ ביראי פלחהיי הממיי עולם.

ארי לש אפדרתהא.

I.

אפדרת ג׳ין כובהא, א ככ קבורה-בירת,
א בייבו, פלסא דגשדת;
לשהא אז ערס יכיש שושדא נאמרת,
דס כסהא אישורא דפוג׳ונדת.

II.

ניסדי נא תאריך, נא גולהא, נא ג׳פר,
ארי לש אפדרתהא ז׳ברדהא.
קד-בירי בי-קובתא סבזא בי-קדר,
דפוג׳ונדי ככא דשדא סורא.

III.

תונדא גוז׳לויא לפורהא, אי שהידהא,
ברמרא הבלו—בירנות,
אממא אישוש אי קובתלויא לפורהא,
דור, א בתן כבר נירסונות.

מיידויי אן חורייתי.

א קד שהר אימו דרות אמבּרא בקג׳הא (בקהיי-סיילי). אז הממא זיידתא מרא חז אמרניהא היסדי בקג׳יי אן „26 כמיססרהא" אַ מיידויי אן חורייתי. אי בקג׳א דרי אַ ערלוק ג׳ר כוג׳אי. ג׳רכונמונד אן בק כשדא אמרת דו רד ז׳הילא דרהא, אַ עריי רד ז׳רגא מיביני כולהיי נא לכהיי אן ז׳ור בז׳ור גולהא.

אַ מינז'י אן יא סר בק היסדי כלא ג'רכי, קד-יו פור קום נא גוש-מהיהא ארי בזי-סכדיי ג'וכלא עאילהא. אַ מינז'י אנו סריגיי בק בכונדא אמרי ברו „קפו-קפו" תמיז אַ תירשירא אמרא סנק. אַ מינז'י פושיי ברו פיונדא אמרי סורת אדמי נכיג' בכנדא אמרא אז גיפס, אי היסדי סורת אן פלחא, ג'ומהיי אן כמיכי אדת דגסירא, פושני יו קוז' דירמרא, טורז סכדי בזו יורא, בורבונדא מושד קזבירא אסר דושמנהא, תיהי סכדתהא כון סרכלהיי אן פלחהא נן ריבליוציאניירהרא. אי ברו נא אי סורת היסדי סנק ירבורדי ארי „26 כמיססרהא» אפדרתהא לש קורבוני אסר כר אן פלחיית... אַ פושיי אני סנק ירבורדי, היסדי כלא פנתן.

אַ או תרפיגא אַ מינז'י אן סקא בקג'א היסדי כלא ג'רכי, כשדא אמרא לכ—לכ גולהא אַ כלא אוסטייתי רבז. אַ אינז'א אַ פושיי ג'ום בדי בירני ז'בהר גולהא נן ריחנהא. אַ מינז'י אני ג'רכי ז'ורא כשדא אמרת ז'ור בז'ור רנג גולהא, בורבונדניהא סורת סר לינינא כיפכא אסר ברי. אי היסדי אמבר אינתיריסא ז'יגא, מרא כש אמרניהא, אאי סורת אז דנישירא ג'ום סוראי ניסא בירא.

—

כממונא.

I.

קרק ביסדהא אפתאי ז'סד אַ מזרח,
כממוניי פריז'י זינדא ביסדא אַ דבר אימו.
פירה בכונדא אמא ניכא רח,
ארי ז'פא־כשא מכלוק אפדא־אמא דרמו.

II.

ארי כסא כר בוררהא פוג' בירתהא,
תבושישמו אסטראי ארי ז'ון יתימי.
אישמו אבל לב־סכדיית קלהא,
ארי ניכי ז'עמייתי אן ז'פא־כשא זימי.

—

נוגא עולם.

I.

נוגא עולם סר גורדי אמרי,
תפיעת ניסדי א עריי עשיר נן עני.
הממיי עולם ארח רפדנות כוב א יכי,
אישוק-מנד בירת ניסא דירנות תריכי.

II.

איזמו תזא אישוק אפתאי ז׳סדני,
פיר נא ז׳היל נושדנות א יא דסדא.
או כונהא כוג׳הא בורותהא תריכי,
בירת אישוק ניבונות זולמתי כיניכי.

III.

אימיד דשדנבירימהא מייב ניכי בכדברי,
אז כייל מטרב תנגיהיי די פרי.
אימוהיי, שר בירנים הממיימו א יכי,
גשדנות הממיי עולם א פסיי ניכי.

ג׳ולם יכומון מיי ג׳רוסד אַ מועיד.

36 סל פושא אַ מדז׳ליס פלחהיי הממיי עולם, אַ אבלי כרז יכומון מיי כונדא אמא מועיד אַן ז׳פא—כשהא.

אַ אי רוז פלחהיי אַן הממיי ביליתהא שנדנות כרא, אפדרנות אַ כוג׳הא ארי בורבונדא אַ עשירהא יכ—ביראישורא, דסדא בירא־ישורא, קובת א־שורא.

א דסדהיי סבית יכומון מיי היסדי מועיד אַן אזטלויא בירא ז׳פא. אַ אי רוז הממא פלחהא נא רנז׳ברהיי אורסיית הריי־זרנות ז׳פא־כשהיי אַן הממיי ביליתהרא ארי שנדא ביכ דבלתמנדי עולמירא.

דבלתמנדהא נא חוכוממתהשו אַז הממא זיידתא תרסירנבורות אַז מועיד אַן ז׳פא נן חוריית. אַ או גורא אישו ניסא הישדנבורות פלחהא, רנז׳ברהרא ארי מועיד גורדא רוז יכומון מייא.

שיריי פּרוסתכהא.

I.

אז דורי פּר זרא אז דורי אמריים,
א אי כיניכא ביליית.
אז דוריהא א אימו רבז אבורדיים
זינדאי שרי מהפּיית.

II.

אימו אז דוריהא אכישמו אמריים,
בּייא בגורדא אימורא.
אימו אז דוריהא אריישמו אבורדיים
סקי, שרי, תבושירא!

III.

כּבּר-בּשית כיסירגרהא,
בריית אפּימו תזא זיהית!
הר כולא, הר סבזא, הר תום אן זימיהא
איזמו בריית, איזמו זיהית!

אַ מועיד גולהא.

רוז דרני תבושי נא כורמי, כּבורא קפּלמיי אַן עסמו אייר אבורדני רויי דרייהא, אַז קבקושי אויר שינרא אמרני הזר פּיטהיי אַן מורקהא מושדולוקג'יהיי אַן בסל. אפּתאי לנג-זרא אַ סבּור אבז רסירני אַ תכד חורמתי יו אַ מינז'י כּבורא מוסלתי יו, אַ עסמו. אימו חמרחהא מסליחת סכדים ארי רפּדא אַ סייל אסר דקהא, ארי גירבונדא רוז „מועיד גולהרא". בגורדים סופּא כורכּהא נא בהרהא ארי רח אימו.

אפּדרים אַ רח, רפּדים רסירים אַ קלא, פּאיסדיהא אַ פּייניי דק, נושדים ארי פּריקתי בגורדא, סר-גורד ארי זרא אַ רויי אימו שהבר, ברפּדים זבר זבר אסר כּללייי דק, הג'י טנוסדימכּי, אַ עסמו אדיים ברפּדא, גוייגא פּרדהיי עסמו פּרא ביסדרות אַ פּושיימו.

הא יבּא יא כּלא דראי אַ פּסיי דק, פּורמרנים אַ דראי. אונז'א אַ פּושיימו בכּורדא אמרות דרבזהיי אַן ג'ימן-גהי.

אַז יא תרף בדיני ג׳וכלא בישלא אַ ג׳וכלא טבשן יו־רבז, אַז יא תרפיגא בראיסדא ערוסא כונא סחרא אַ רג׳א רנגא רנגא גולהא יו רבז. אַ מינז׳י כלא מיידו סבזהיי קרישי פורי סט ז׳ירא בז׳ירא בולדורז׳יהא חפד־רנגיהא זרנוחהא אַ ג׳נד ז׳ירא סימהא רבז מעני אַן „מועיד גולהרא".

ארי אני ז׳ירא סורת נבו קדר שרימורא, תא כי פורמוש סכדים גיסנאימורש.

ז׳לד־בש, חבר!

I.

ז׳לד־בש, חבר, ז׳ופד יכ פיי בג׳ינים,
סכד תיר גירים כוב דול בנים.
א פדשהייתי אן חוריית אימו,
רחא סינייימו מונו ארימו.

II.

זינז׳ילהא בבורות א דס אימו,
אז גיסנאי זחמת כורדנבו ז׳ון אימו.
איזמו גירשדות סייהא רוזהא
סעת אן כילסי נזניכ־אמא.

III.

הממיימו היסדים בלהיי רעיית,
עאילהיי אן משפחיי ז׳פאי.
דסדיי שרת בוררי נן חוריית,
אנימו איני גף אן דעבאי.

IV.

א גוז׳לויא דס אבז מנגנים,
זבונא ביכא א הממישאי.
אסר הממיי כרי מיפיונים
קירמיזינא עלם אן ז׳פאי.

מועיד בסל.

(יכום מה מיי).

אַ רוז 30 מה אפריל, פושיי אז אושפלא בדירמרא, מורה קדקא—זא אַ אימו, עאילהא: סבח סעת דהי הממשמו ביית אַ אושפלא, סבחי רוז היסדי יכום אן מה מיי, מועיד הממי—קיימי אן זחמתכשהיי עולם, מועיד אן אמריי בסל.

גנא מורה גופדי אַ אימו: סבח, אריששמו עאילהא, ג'נד ז'ירא כובא ג'יהא חזור-בירניני: נונהיי שפרי, ככלהיי רוקני, קנפיתהא, כושגא—ברהא. גנא או קדקא—זא אַ אימו: ארי כונדיי סבחי, דו—סא שירה אזבר—סכים, אז תעריפי כושי בסל אז זינדגוני דרהא, סבזהא, גולהא, אז שירה כונדאי קושהא.

סבחומי רוז סבח מונדא סעת נוהי, שינירום יפי הריי—זרני מרא פלא—פלא: איי סבגיל,—סבגיל, זו בש בכיז, חבר הא מחתלות, ג'ואי כיסיריי תא איזמוש מונדיי, רוז פישנביני!»

מא בכושדום, זורי דס רויי מרא שושדום, בכונדום פלתרמרא. בדירמרום אַ בורו. דירנום, הממא חבר-הא, 40 תלמיד, אדסהשו דרי קירמיזינא עלמהא ארימא פאיסדת.

ג'רי—ג'רי דסדא, אימו רפדים אַ אושפלא. דירנים, מורה נושדי, שלום דרנים אימו יורא. סעת דהי, מורה ז'רגא נא אימורא, ברד אַ פלא בק ז'עמתי, אַ אכיר שהר היסדיהא, גנא קוללוקג'יהש אזנבילהא רבז אמרות א פסיימו.

אמרים—רסירים אַ בק, אינז'א נושדים אַ ז'רגא רבז אַ סר סבזהא, אַ קריש גולהא, גנא מורה אַ מינז'ילוק אימו.

אמברא שרי—סכדים אימו אז רג'י טבע אויר, אז בויי גולהא, בראיסדאי דרהא, סבזהא; אז הממא זיידתא, אז שירה כונדיי ז'ירא—בז'ירא קושהא.

אינז'א מורה ארימו—איכדילת-סכד אז ענין—פסיני איסתרייא, אז ביריהא דעבהא, ביריהא בדיהא, כרבאיהא, אדסדי בדא, זלומא פדשההא נא גינירלהא—גובירנתהשו רבז, גולם בירתגא ארי עולם גורגהרא כונא.

גנא או גף-סכד ארימו אז אכירי ריבליוצייא, אז אזטי אבורדאי חופוממת מסליחתי אורסיית.

או מוגו גנא: „איזמו מסליחתי אורסיית, דרי אימורא אזטי, ברברי, מיללת אז מיללת תפיעתי נע, עני נא עשיר יא תהר. בכונדי אושפלהיי כונדאי, אושפלהיי סניעתי, אזרלו—כונהא, חכימהא דרמוהא פול—סוז;

אישמוש, עאילהא, בשית ז'לד, כוב במוכית נובהשמורא, אוזמו מיטנית חכמהיי זינדגונירא, ארי כייר כושדא, נא ארי כייר הממיי עולם. סק גרדא מסליחתי אורסיית! סק גרדא בוררי הממא כלקהא! סק גרדא אזטי!»

מורה אי גפהרא גופדירא, אימוש הממיימו אַ יא סס ז'והב—דרים סא כרז. „הור—ר-רא! בקדא כונדים שיריי אן „כש אמרי בסל». בקדא גנא אַ דסדהא רבז אמרים אַ אושפלא, אז אונז'א אמרים אַ כונהיימו.

—

כש-אמרי, בסל!

I.

איי בסל, בסל, כש-אמרי,
תו א עולם ז׳ון דירמרי!
תו ג׳ו כוש אויר בכדברי,
נא-גרם, נא כיניכ, נא ברברי!

II.

נום תו היסדי בוהר נא בסל,
נפס-תו פורי שיר נא עסל!
הממא מורדהיי אן זימוסדו,
זינדא-בירת אז כושי רוז-תו!

III.

כריהא, סבזהא, נא הר דר,
אז כב, איזמו בירת-כברדר!
ג׳ו מור, ג׳ו חייבן, ג׳ו מורק שירה,
איזמו פרברושיני אישוראו!

IV

מורקהא כונדנות חבס-יכי,
רג׳א אבז, שיריי מוזיכי!
אכייש! ג׳ו כוב רג׳י אי עולם,
מגרדא שב דייא, הי׳ג׳ א עולם!

V.

תו סכדי רחתי אז זלומי כיניכי,
חכמה סכד אישוקי אז נטני תריכי!
תעריך אנתו, תעריך אן חכמה,
דרית רחתי, אישוקי ז'ון עולמא!

אַ גייב זני.

(ירבורד אַז רוזהיי עאילימא).

יא רוז, אַז רוזהיי בסל, נושדבורום אַ סר ברכון אימו, אדבורום נובהיי מרא אזבר—סכדא.

דירנום, קונשימו רנז'בר, נום-יו רחמן גופדירניהא בדירבונד אברקהא דירייסהרא, פחנו—בירבירותהרא זימוסדו אַ גבדו. נושד או אַ פושיי מחליי כושדא, סר—גורד בעזיהרא ארי אַ מסא רבז תיז'—סכדא, בעזיהייגרא כורד בירא דנדוהשורא קוג'—סכדא, הג'י כי תיז'—סכד נא חזור ארי בעדיי גייב זני, ג'ונכי אימיסל או בגורדי אז ז'עמתי יא ג'נד דיסתין כרי ארי גייב זני.

דירנום גנא רחמן, בדירבונד אופוז הרא דבסד אַ ערבא, בכונד תירייכהיי כושדרא, בנא אַ ערבא דירייסהיי גייב זנירש, גנא בולונג נא ג'ירקילש, יא פוזייגא אביש, שש—חפד לבשיש דנא אַ הייבא, בנושד יו נא דו פופהא יוש ארי אַ סורת רפדא.

מרא אמבר באיסדנבו דירא ג'ולם בירגא גייב—זני אַ סורתהא. אַ או כתור, פורמרום. אמרום אכי רחמן, עייב אמרא—אמרא תבקא סבדום אז יו מרש ברות אכושדא רבז, מרא באיסדני דירא גייב זנירא.

קונשימו רחמן כתורמרא נהישד, ג'ונכי אימו אַ יכי דוסדא קונשיהא בירים, המיגא בביימו אז יו מיכוררי הר סל גייב ארי מלהיימו אַ סלי ז'—ח' ערבא גייב.

אימו אמרים רסירים אז'יגא מרז'. פורמרים המממיימו אז ערבא. רחמן זורי בכנד אופוזהרא אז ערבא, רחא—סכד אישורא אַ קריש מרז' אַ יא קורק ארי כורדא.

„ג'ו רג'י אי מרז' ברמריהא אברושומינא גייב! ג'ו רג'י אי סבזא—גהי!" גופדירום מא אַ כלא שרי רבז.

אזיני כושא אויר רוזהיי בסל נא ג'נד ז'ור שירה כונדיי ז'ור—בז'ור קושהא, איללה—כי סס אן גוגופ אַ גושמא טרפדנבוהא דרות מרא אמברא שרי, ברזירות אריכא אַ אמרא תמשא—סכדיימא גייב זנירא.

רחמן נא כופהא—יו בגורדות הר—יפישו יא דירייסא, סר-גורדות אז יא קורק ארי גייב-זרא שירה—הא מעניהא כונדא—כונדא.

מא נושדבורום אַ זיר ערבא אַ סריני, אדבורום תמשא סכדא.

בכד שחנגום ביסדכי, גנא בנושדים אַ ערבא, בגשדים אמרים אַ כונא.

ג׳וכלא ממלכתלא.

(מוז׳ינא).

אַ קד שהר דרי שהר, אַ אי שהר דרות סט כוג׳הא. אדמיהיי שהר לפ ג׳וכלליות. אז סבח תא שחנגום כר—סכדנות אדמיהיי שהר אַ שלומי רבז—בעזיהשו ברפדנות אסר דרהא ארי ג׳ירא בלג, ליגא, בעזיהשו כשירנות גייבהא ארי דברדא אכונא, בעזיהשו אבדו—סכדנות תזא כונהא ארי נושדיי כושדא.

רסדי, שלומי נא דוסדי דו ארי—יכי מוסלתי סכדני אַ ערשו, יכישו אַ כוג׳א רפדכי, אַ כמר יו גורונא שלא ברי, תעדי סכדנות בוררהא יו אַ כי יו, היג׳ הריי נזרכי, ארי כומכ בירא אַ יו. אישורא ניסדי נא שריעתג׳י נא יסבול, נא לרבא בסדגר. טנוסדנית—מי, אישמו, אי ג׳ו שהריגא, כיניגא או ג׳וכלא קיימלא נושדיהא אַ קד יו? אגא בטרפדיתגא אַ בישא יא אַ סחרא אַ רוזהיי המינן, אוזמו מיבינית או שהרא נא ז׳לדא אדמיהיי—יורא.

סייל אַ בָּק לונג׳רסכי.

מורה איכדילת סכדבו ארימו אַז זינדגוני חייבנהיי בישאי נא אַז זינדגוני אַן יכם דר דורכתהא. נובהא ברסדכי, מורה אא־מו מעלום סכד, סבח אַ סייל אַ בק „לונג׳רסכי" ברדני גופדירא עאילהרא.

סבחומון רוז, 37 עאיל רג׳ סלדתהרא כונא פאיסדא, פיי—זרים אַ בגזל ארי אַ תרמביי בנושדא. ארימו הג׳י אמא כי אימו אַ דעבא, אַ בישא ארי אב זרא בדא חייבנהרא אדיים רפדא גופדירא. אַ קד אַן יא ג׳תבר סעת רסירים אַ בק, בויי גול־סבחי, גול־בנבשא, סירין, קוזול־גול, סוסן־גול שישי אימורא. אַז יא סריגא גושהיימו בנג ביסדרות אַז מעני בולדורז׳יהא, גוגרג׳ינהא. ביניהיימורא, גושהיימורא נא ג׳ומהיימורא מז׳ל נבו אַז בויי—סכדא, אַז גוש בנרא נא אַז דירא אי בכדבריהרא אַ קד בק. ז׳ון הממיימו גוייגא תזא אַז דדיי ביסדא.

יא עאיל גופדי אַ מורה: ג׳ו כוב מיביסדא אַ איז׳ירא ז׳יגא מיביסדגא נובא־כוניימו; אַ ג׳ו חז אבז, א ג׳ו לזת אבז מגסירות אאימו נובהא.

מורה איכדילת־סכד ארימו אַז זינדגוני אנו נובא־כונהא כונדנותהא אזיר קפלמיי עסמו אַ תמיזא אויר. אַ ביליית אימוש סר כלהא ברותהא אסר ממלכת ז׳פאי, אדת הרכת־סכדא ארי או ז׳ירא נובא־כונהא סכדא. נושדים ארי רחתי—בגורדא אזיר סייאי אַן סרא דרהיי בק אַ נזניכי פנתן.

מוֹרה כסד אַז בקבן בשנו גופדירא אב פנתנא. התתא אב פנתן ברפדכי זברא אַ בוֹלוֹנדי ג'נד סז'ין, יא כלא ז'וֹריי אַז שרי דשנבונדות עאילהא; ברמא בויי זיירני אַז סבזא. אב פנתן תיהי בירנגא ביסדא רג'א סריני.

אזכי פנתן מוֹרה ברד אימורא אַ חייבון-כונא ארי בורבונדא אַ אימו כונדיימהא חייבונהרא. דירנים אַ קד ישיגהיי אהוני הממא חייבונהא דוֹסתקוֹת: גוֹרג, תוֹלכי, כוֹרס, ז'יירן, מרהא, כסוהא...

מוֹרה פוֹרסי אזימו אַז זינדגוני אני חייבונהא. שחנגום מוֹרה פיונד אימורא אַ ז'רגא בנוֹשדים אַ תרמביי בגשדים אַ כונא סק-בשי סכדא מוֹרה-רא.

כהר מזרח.

I.

מזרח א זר, תב שירמהי ז'סדנגא,
כלינג'רא כונא רנגלו ז'רגא-ז'רגא,
א תבוניי ג'ו, א יקותלויא סבח,
פיכיר-סכדני אריתו, כהר מזרח?

II.

מזותלויא כספי אדיי שר-זרא,
גמי אסר שורא אבהא אוזגום-זרא,
אסר גמי עלם קירמיזי ברי,
„פושבאו!"—אי נום אסר גמי תבדרי.

III.

תו נושדיי א כלא ג'דור פושירא,
בורבונדא סיפתא תו אז עייב תרסירא,
אנז'ק תו בעזי בכד פיכיר-סכדני
ארי חוריית, ארי בגורדא ארכיני.

IV.

אממא סכד תיקתות רחהיי מסבי,
שובריוש א דול יו קנאה*) לפ כלאי;
ניסדרא ארכיני, נסטא חוסבי,
כלא-בירי א אבמי, נכונדאי.

V.

רסדי קרבש בירא זחמת-כורדיי
א „דרייה ערס" ג׳רוסדא כף ברבונדיי;
ביריי קרבש, איזמו הונרלוני
א רוז אפתייביר קבול סכדי ארכיני.

ב ס ל.

ניסן, אייר סיון סא מה המיננ׳.

רוזהא אמרא-אמרא בירנות טורזתא, שבהא—כותחתא. רוז ברוז זייד—בירני קובת גרמי אפתאי. סר גורדנות ארי חל-בירא ברפהא ז׳ילידהא. אב זייד בירא, בדרכשירני אז ניכרהא.

רנז׳ברהש חזור—סכדנות פרסדיהיי זימיאירא, סר גורדנות ארי כיש—זרא, מלא-כשירא, תום—שנדא סחררא.

סבזהא גולהא סר—גורדנות ארי ברמרא אז כרי. א דרהא בדי בירנות קורוקהא, גולהא, בלגהא.

חייבנהיי בישא כבר בירנות אז טורזא כב זימוסדונאי כושדא, בדירמרנות אז לולהיי כושדא.

מורקהש בגשדנות אז גרמא כריהא, סר-גורדנות ארי בכזנדא לולהא. זינדא בירנות סט ז׳ירא מורהא מוג׳כהא בוחולוהא, גבוריהא, פלפליהא גב—כודאיהא. (אקריש סבזהא) אזימיהא, אכינהא, ג׳ולהא ברמרנות סבזהא גייבהיי אברושומי. אקריש סבזהא בדי-בירנות רנג—ברנגא גולהא, ז׳ור—בז׳ור סבזהיי כוש—בואי.

ענגהיי עסליש בדירמרנות אז סרביניהיי כושדא, גשדנות אסר תזא גולהא, ז׳ומוסדנות אזישו שיריינא שיריי דושבי, ארי חזור—סכדא עסל.

אַ בקהא בקג׳הש, דרהא בדירבונדנות רנגא—ברנגא גולהא. אויר עולם בירני מיינא, נא גרם נא כיניכ. הממא אפורנושהיי עולם שר—בירנות אַ כושי הביי רוזגר בסלי, גורדנות מועיד ארי אמריי בסל.

*) קינאה.

זן ז'והור.

III.

אז תו, זן ז'והור, כבר-דר כיני,
אמרא רפדייתו זולמתיני;
דרדתו, שריתו, אימ'דתו, בייגייתו
בהם-בירנות, מורדנות א קדתו.

II.

בדדר בירא זנדני, שיר-דרני,
כורכ סכדני, בי-בכד פז'ירני.
א תהר ניכר רפדא א הר גיל כוג'א
כרגא כונא כלא-סכדני בג'א.

I.

זורכמנד נבירא הינ' נטנוסדא,
זו רפדני א שובר ארי זנדא.
הלם נא כונדא דוכדר נבירא
בירני ערום, דדי עאיל בירא.

IV.

סרא קוזגי פחנו-סך רויי תורא,
דור-גרדא נביני נומגיר תורא,
פירי, עאילי, מנקוזי, לקרי,
תורא רזיני בבשמו ביז'ירי.

V.

ג'ירא כונא פורוכדנות תוללרא,
בבא-דדייתו אז תו נפורסירא.
א עאילי מושד בבראבגורדא,
א כונליי שובר-ג'נד ז'ור דרדא.

כממונרהא.

I.

כומכהיי איכדיירי נן ז׳פאים אימו,
תו רסדי ארימו היסדי דוסדימו,
כונדאי נא אינסנייתי מתלבהיימוני,
בוררי אן קיימהא אסטריימוני.

II.

אימו נקמה-בגיר ניסדים כממונרהא,
ארימו כורפי דושמני אינסנהא,
כלא מתלבהרא, אימו גרדונדגרהא,
ארי אזטא כוכהיי כסא ז׳פא.

III.

או דושמנהיימו גנא באיסדגא אישורא,
א זינז׳יל דשנדא קול פלחהרא,
כממונרהא ארי הק, דעבא-גירהא, אימו
מכיזים הממא אסר דושמנהיימו.

IV.

קירמיזינא עלם „כממונא" רויי-בירני,
עלם ארי ז׳פא הריי-זרני,
ביהילים במונדאי, נא בושיהיימורא
א תרף אפתאי ג׳רונים ג׳ומהיימורא.

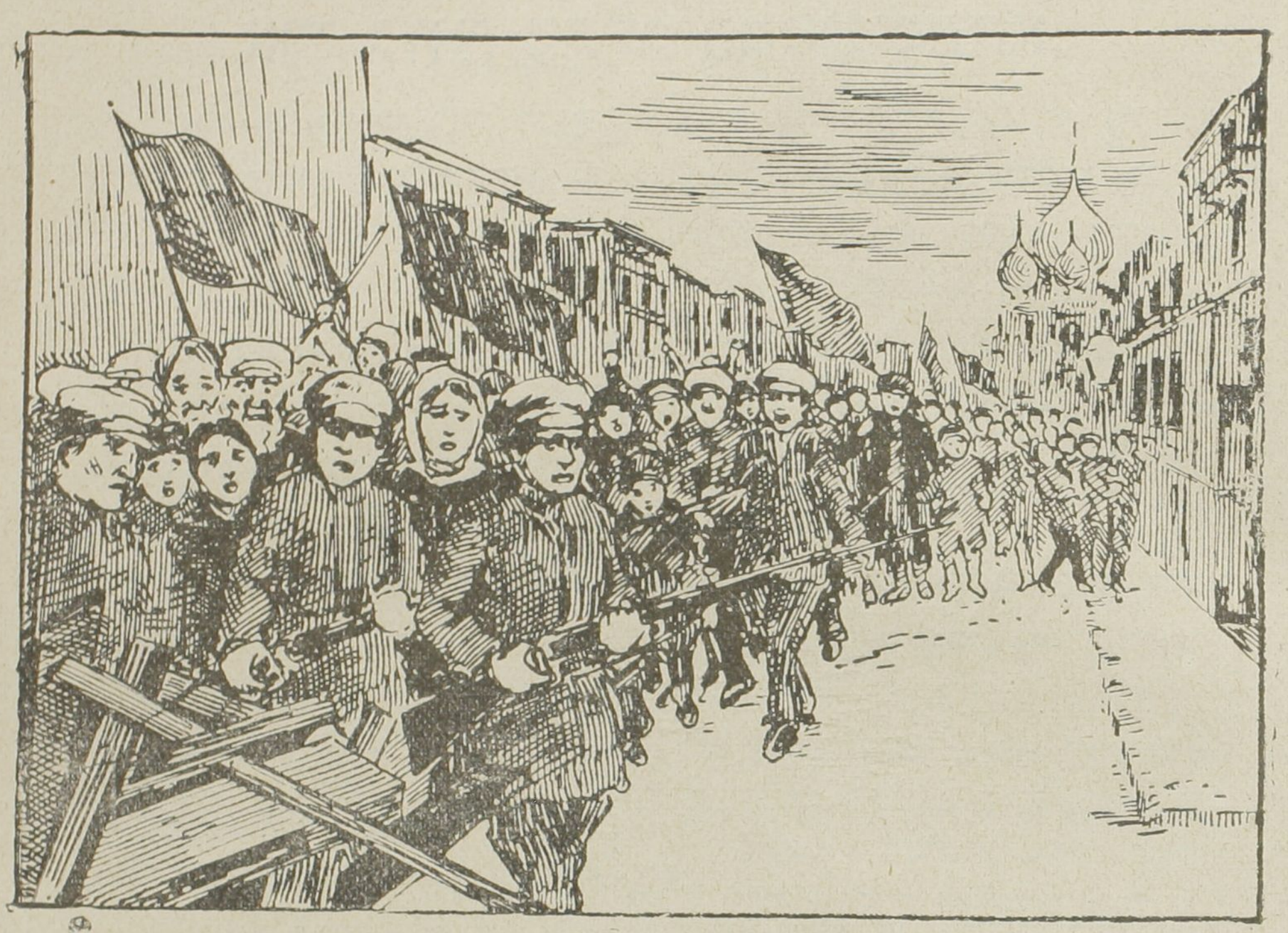

פּרכלמצייא ארי יכּומון מיי.

א כוג'א הרי זרנים אישמורא חמרחהא.
כושית אתשהרא א פיג'הא, פּיונית בז'סרניהא ג'רכהרא!
זנית גודכ, דגישא קבל, נושוניי קרישי!...
אימורוז מועיד פלחאימוני, מועיד אן דעבא!
הרכי ניבדירב אימורוז, או דושמן אימוני!
כהים השד סעת רוז פלחאי ארי ז'פא-כשהיי המיי עולם!
בגירים חוריית אן פליתיאירא...
פוג'-גרדא פּדשהי, בגייתי, כנייתי!
סק-גרדא חוכומת אן מכלוקי!
זיהא חשד סעתינא רוז פלחאי!
זיהא רוז מועיד יכומון מיי!

ארי ג׳ואי מתלב כממוניסתהא.

שהר, רוז פריקתי דייש רג׳תא בדי בירא; הממא כונהא ברבונדא אמרת אַ קירמיזינא עלמהא רבז, פנז׳רהא נא דרהא כונג׳לו בירת אַ בוהלויא פרג׳הא רבז. הממא כוג׳הא נא אדמי—רחיהא יכיללי נדמונדא דג׳ירא אמרת אַ גולהא רבז.

אַ הר ז׳יגא שינרא אמרני סס מוזיכ, ז׳הילא כופהא דוכדרהא כונדנות אַ יא לעא, מעניהשו תיהי בירנות זינגלויא שרהרא כונא, נזופא סס עאילהא ברפדני תא בולונדי עסמו. הממא מכלוק אַ כוג׳אי, גיימיש בירא אַ רג׳א אברושום, בוהא פושתא בוהא, אימוהיילא אַ תן הממש ברי.

מכלוק בדירמרי אַ אפתאי ארי גירבונדא אַ תמיזא אויר רוז פריקתירא. הממא כייפלונות, סייל—סכדנות אַ רג׳א פירהא כוג׳הא. אַ הר ז׳יגא בכונדא אמרת תיאתר־כונהא, בזי־כונהא ארי הממא.

אַ זבדהא נא אַ פבריכהא נושונלוני רוז מועיד: הממא ג׳רכהא נא משינהיי זבדהא, פבריכהא בתמיש בירנות אַ תבושי. בכשהיי משין היסדותהא אַז פולט נא אַז מוס תב־תב דרנות סנקהיי ז׳בהילתהרא כונא

פלחהא, אמברא ז׳ם־ז׳הילן כופהא, דוכדרהא אמרת ארי ברבונדא משינהרא אַ גירלנדהא רבז אַז סבזהא נא אַז כושבויא גולהא.

משינהש בכש בגורדנות אַ מועיד: חורמת דרת ז׳פרא, הג׳י בירכי גרפי אויי חורמת דרא אישורש, קובתלויא משינהרש „בויירון קולהא", סוכ סכדנותהא ז׳פיי אינסנא.

אַ הר ז׳יגא זינגלו בירני שירהא, בדי בירני כייפלויא דסדיי בז׳סדגרהא, שינרא אמרני חר־חרהיי כנדא. זבד יא פבריכ, גוייגא, בו יא כלא ז׳יגיי אַן שרי נן כורמי.

רג׳ תמיזות דיברהא נא כריהא. כלא משינהא אַ סיסתימלויא (ז׳רגלויא) מחשביי אַן ג׳רכהא רבז ברבונדות הממא כרהרא אַז ג׳ין כלא גורונא כר סר גורדא תא כורדא נזופא כר רסירא.

הממא משינהא אַ כר אפדרנות אַ הונר אלכתירי רבז; אלכתירי פדשהייתי סכדני אסר הממא. אלכתירי פדשהייתי סכדני אסר הממא. אלכתירי היסדי גשדניהא כון אַ רגהיי אַן זבד—פבריכ. אלכתירי היסדי תכא מעדן אַן תבושי, גרמי, ז׳ומונדאי, זינדאי אַן זבד—פבריכ.

אסר דקהיי דגיסתן.

אַז כישיי כילפת רפדא כבורא דרייה אַן כספי זנדא אמרא, פרא בירא בדירמרני אַ אתשי גיימיש בירא אפתאי אַ כלא בירהמנדי-יו-רבז, כמיכי פורסרני ריגזהיי סורכי יורא אַ ג'רכונמונד כמושא עסמו. אזונז'א תב אַן ריגזהא אַ מג' אבז כבר סכדני יסר כיסירא מונדגרא קוזול-גולהרא נא שושן-גולהרא אסר „תבבש" דגיסתן.

הג'י הממא גולהא, סבזהא נא דר דורכתהא כבר בירנות אַז שירינא כב אישו, שושדנות רויי אישנרא אַ שיי סבחי רבז, אַ אפתאי דנישירא כונדנות ארי חורמת יו הימן אַן סבחירא, שיריי אַן גולהא... כבר סכדני ז'לדא סופא פרנדהיי עסמורא, דשנבונדא אמרני רג'א מוזיכ אַ ג'נד ז'ורא סימהא רבז אַן חפד רנגי, בולדורג'י, גוגרג'ין...

ברמרני סבח, בירני כלא רוז, הממיי דינייה כבר בירני הממא אפדרני אַ כר. קריש אן דינייה פור בירני ז'בק אַן פבריכהא זבדהא נא ג'נד ז'ור זנגהא. דורתלא אַז שהר אַ פייניי אַן דק כשירא אמרני טורזא ברהיי אַן זימי. אַ פושיי ג'ום בדיני כלא דרייה אַן סורכינא סומבולהא, ז'ומוסדנותהא שרלו—לפרלו בוררא כונא.

ביג'ינג'יהא ג'ינהא אַ דס דרי בדירמרנות אַז דיההא, ברותהא אסר כמנדהיי אַן דקהיי דגיסתן פורמרנות אַ נזניכא דרייה. איני אישו קרק בירנות, בתמיש בירנות אַ דרייה אַן סומבולהא, כונדנות שירה, ג'ינהא תב דרנות אסר אישו. מליחהא, גבזריהא בז'סדנות אַ אויר אַ סס מעני ביג'ינג'יהא.

אַז עסמו אפתאי תיהי סכדני תבושי יורא,
אַ כרי ביג'ינג'יהא ביג'ין סכדנות זימירא.

חפדומון בכש

VII-й отд.

אדמי נא ז׳פא

פלחא נא רנז׳בר.

פלחא כומכי סכדני אַ רנז׳בר. פלחא קוג׳—סכדני ארי רנז׳בר: כישהא, כותנהא, ג׳ינהא, בילהא, כייההא נא כרסדיהייגא.

רנז׳בר כומכי סכדני אַ פלחא. רנז׳בר אבורדני ארי פלחא: נון, ימיש, חבוז׳, בהרהייגא נא גרכיהייגא. פלחא משינהרא נא כרסדיהרא קוג׳—סכדני אַ זבד אַ כבריכ. רנז׳בר נונא, בהרהרא, ימישהרא, חבוז׳הרא חזור סכדני אַ זימי, אַ ביסדו אַ בק. אַ או גורא ארי פלחא ג׳תיני ארי זיהיסדא רנז׳בר סוז, הג׳י ארי רנז׳בר—פלחא סוז רנז׳בר נא פלחא יא קובתי. פלחהא נא רנז׳ברהא היסדות דסדהא נא בכילהא, כמיהא, כי ארח ברדנות בילייתא. גרב—נושוניי אני ביליית היסדי „ג׳ין נא כג׳וכ".

—

אימו בוררהאים.

I.

מא נא תו בוררהאים,
תו רנז׳בר מא כלחיום;
קל אן דוסדי הרדויימו,
היסד אולום אן נכה אימו.

II.

מא כופדא, תו כיש זרא,
אז ז׳פא זיהיסדנים.
א כובא בייגא ז׳ון-דרא,
סרי לנג זרב זרנים.

III.

בכרונדא כרירא,
אפדנום מוס, פולת
דסלב בכש מודום תורא
ארי ז׳פא ברכת.

IV.

מא נא תו בוררהאים
תו רנז׳בר מא כלחיום
קל אן דוסדי הרדויימו
היסד אולום אן נכה אימו.

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

רנז'בר.

רנז'בר כותן—רונדני כרירא אַ כותן אבז, בקדא מלא כשירני רויי אנו כותן רונדא כרירא. או תום שנדני אַ כותן רונדא—אמרא כרי: גנדום, ז'וה, סול, מער, ארזו.

רנז'בר ביג'ין—סכדני ברמרא תכולהרא, בקדא דרז בסדני. או ברדני דרזהרא אַ כרמן, אונז'א כופדני אישורא, בקדא אַ כייה אבז בשנדני, תמיז סכדני תכולא אַז למבהא סומרהא.

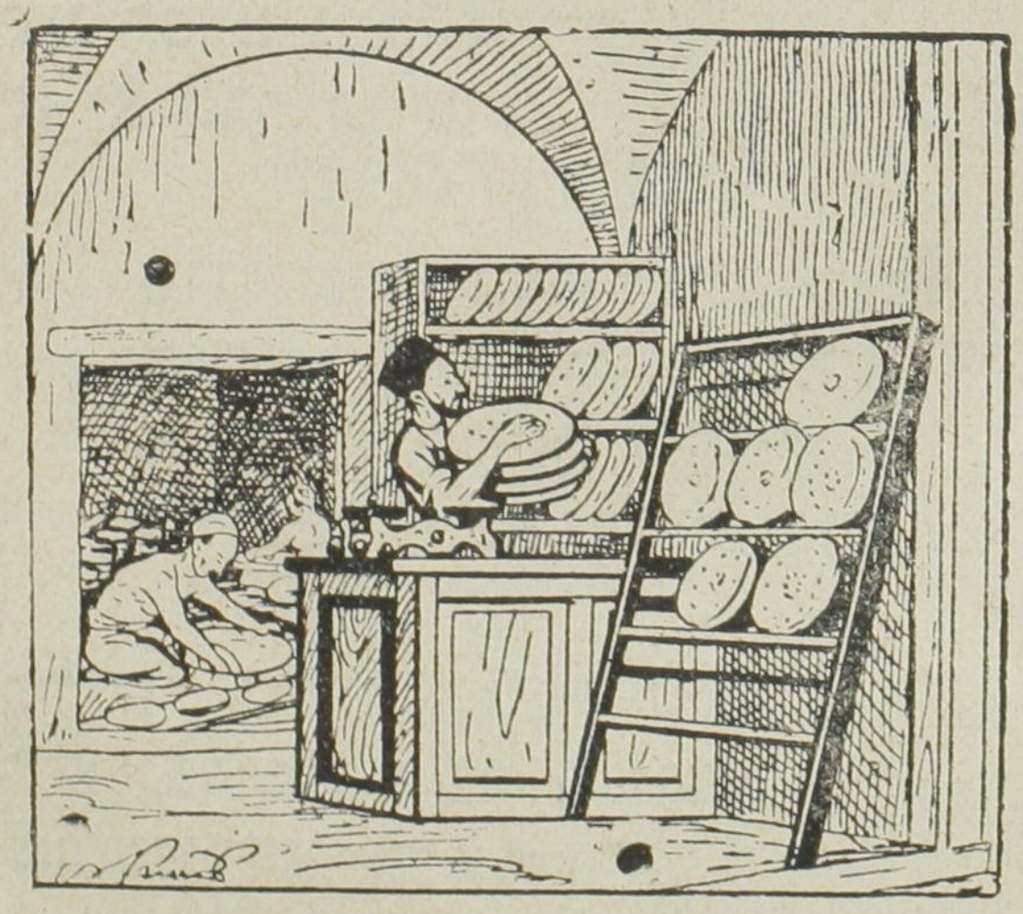

אַ תנו נון בורז'ונדגר.

תמיז בירא תכולא בג׳ירני אַ ג׳נת־יהא, ברדני אַ כונא. גנא אַ כונש תמיז
סכדנות תכולא אַז סנקהא, כפהא, סומרהא. בקדא ברדנות אַ יסייב ארי כשירא.
כשירא ארדא בשונדנות אַ אב אבז, סכדנות כמי, בורז׳ונדנות נון אַ תנו.

רנז׳בר.

I.

רנז׳בר הלמיש סבח נבירא,
בכושדא זורי תירייך בכונדא.
א זימי רפדא גרכי אורא,
רפדא יא כבר טנוסדא.

II.

מוגו: בירי בעדיי תום-שנדא,
א סר רונדא אמרא זימי.
א תורבא גנדום דכונדא,
בנרא א ערבא, ברדא לזימי.

III.

רנז׳בר שר כורם א זימי אמרא,
בגורדא גנדומא א בל דכונדא.
אזו או בגורדא, מושד זרא,
אסר רונדא זימי תום שנדא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

ג'ו פיכיר סכדא עסב אן רנז'בר.

איני, מייב בסל, חל מיבו ברף אַז סורתהא, מידבסדות מרא, עסבלרא, אַ כותן ארי כרירא רונדא.

אגרמא בעדיי המינן מיזנות גייבא אַ סורתהא, אינז'ש מא בייא ברום ערביי גייבא.

אַ בעדיי פאיזיש גנא בייא ברום אַ כרמן דרזהיי תכולא. גנא ג'ו גרכ ביסדגא רנז'ברא ארי כוררא אַז שהר, בעזי בכד בירני, ביתב רוז דמונדנום אזיר ברוש.

גנא זימוסדוש בייא פיום אַ קד בישא, תא סוקרא-זני אַ קד ברף נן בייא, חייתא, כי סחיב-מא בנז'ירא ברסדא הוזומא אַז קד בישא, בנרא אַ כירשא.

הג'י אַ אזיני ז'ירא תהר, גירשדני הממיי זינדגוני עומור אימו אַ ז'פיי כר אבז.

כירשא מוגו: ארימא זימוסדו ג'תיני.

ערבא מוגו: ארימא המינן ג'תיני.

עסב מוגו: ארימא המיניש זימוסדוש ג'תיני.

אַ בומכי דו־יכי.

מא דירום יא מוז'ינלרא, אדבו גשדא ארי כושדא כורכ. אפד או יא דנלא ארזו. אורא אמבר באיסדנבו ברו או דנלרא, אממא ג'ו סכו? דנליי ארזו אז יו גורוני.

איני ברפד או אַ סר יא הונדורא סנקי, דנישי אַ פסא פושא, ג'ר—תרף כושדרא. דירני, דו חמרח—יו אדרות אמרא אכי יו, נזניכות. או בורבונד כושדרא אַ אוהא, נושונא דא אוהרא, גוייגא גופדיררא כונא: „ביית זורי אמא רבז, אינז'א יא כובא ג'י אפדם".

הר—סא מוז'ינא אַ—יכי בידבוסדות אכי אנו דנליי ארזו, ברדות אורא. הג'י כי, אַ בומכי דו—יכי רבז ברדות אוהא או דנלרא עסנת, היג' אינז'ימיש נבירא, כמיכי אמבר גורונא זחמת אינז'ימישי בו ארי ברדא אורא תחנאי יכישו.

ז׳פא כש!

I.

היסדיגא קובת כר-סכדא מיטני,
ביהיל א דסהא ברבתגו קברהא,
ביהיל ארק תיהי בו אז פושני,
הממישא תונד בש! ארי הקא ז׳פא!

II.

אכי דסהיי קברי יא מחליש,
אכי כרסך ניטנו אמרא,
קלת ניסכו א דמיי דריש
בדא קהתי ארי פיי-זרא...

III.

ז׳פא-כש, ז׳ונתו דינז׳ מיבו,
א כורדכי ז׳פלויא נונתורא...
קובת בירכי, כריש מיבו,
ז׳לד-בש ארי כסא ז׳פא!

ז׳פא כרונדני.

אַ יא שהר בו יא דמורג׳י אדבו כר סכדא אַ דמורג׳י-כונא.

יא ז׳הילא סבדגר, הר רוז אַז כבלתי כושדא אמרנבו אונז׳א, פאיסדנבו דנישירנבו אַ כר סכדיי אנו דמורג׳י.

יא כרז דמורג׳י מוגו אזו: „במוך אריתו ברי יא מיך קוג׳ סכדלא, כי טנוסדא, בלכי או תורא יא בכד גרכ ביסדא״.

אי ז׳הילא סבדגר כנדוסד אַ אי גפהיי דמורג׳י, אממא אַז כר-סוזי כושדא אמרנבו פאיסדנבו הממישא אַ פושיי דר, דנישירנבו אַ כר סכדיי דמורג׳י. הג׳י ביסדא כי ורי במוכד או, טנוסד קוג׳ סכדא כובא מיכהיי ג׳כמג׳יני.

ז

גירשד יא ג'נד סלהא, ברסדות פולהא—מלהיי אני ז'הילא סבדגר, ביסדא עני, נטנוסד ג'ו סכוגא, כי כושדרא דשדא טנו. כר פלחאי סכדש או ניסא טנוסדא.

יא כרז בטרפד או, רפד אַ דיההא ארי גשדא ארי כושדא יא ג'רא. אינז'א זיהיסדנבירות אמברא ג'כמג'יהא, או ג'כמג'יהא ביסדרנבירות הממישא גרכייא מיכא ארי ג'כמא דוכדא אַז קונשישו בוהא שהר, כמיכי אמבר דור בו רח אישו ארי רפדא אמרא.

אינז'א אַ כייל אני ז'הילא סבדגר אמא, כי יו טנוסדני קוג'—סכדא אזיני גוכלא מיכהיי ג'כמג'יני. סר גורד או ארי ז'פא—כשירא קוג'—סכדא אזיני מיכהא.

אַ הג'י רבז או טנוסד דשדא כושדרא זיהיסדא, אַ כס מיחתז' נבירא.

ז'פיי הרכי ארי הממא יכי.

1) זחמת כשירנות כומור בכנהא, בדכונדנות אז זיר כרי כומור סנקי ארי אהון—כונא, ארי משינהא, הג'י ארי זבדהא נא ארי כבריכהא.

2) זחמת כשירני אהונג'י אַ אהון—כונא, כוכדני דירייסהא, ג'ינהא, סקתהא ארי רנז'בר.

3) אַ ססלויא כבריכהא נא זבדהא כר—סכדנות בכדגרהא, ביירדגרהא, דבקג'יהא, כולתג'יהא, נכג'ברהא. אישו קוג'—סכדנות, ג'ית, מהות, ג'רם נא אוזגא מלהייגא, נא ג'נד ז'ור משינהא.

4) כר סכדני רנז'בר אַ סחרא אַ ארק רויי אבז אבורדני נונא, אַ פאיז ברדני סורכינא גנדומא אַ יסייב אַ שהר. אדמיהיי שהר נון סוז ניטנות זיהיסדא, אישורא גרכי ז'פיי אן רנז'בר נא נון יו.

5) רנז'בר פורוכדני תכולא, ביסדרני אַ אי פול אבז פרג'א, פיי—בכון נא כרסדיהא. רנז'בר זיהיסדא ניסא טנוסדא ז'פיי שהרוסתון סוז, רנז'בר מיחתז'י אַ פלחא, פלחא—אַ רנז'בר.

6) אסר אני תורה זחמת כשירת סופר—הא נא דפוס—ג'יהא.

7) ז'פא—כשירני מורה אַ נובא—כונא, עאילהא טננדא בשות גופדירא, כונדנות עאילהא אַ אושכלא, הממא כר—סכדנות ז'פא—כשירנות. ז'פיי הרכי היסדי ארי כייר אן הממא.

מעני ארי ז׳פא.

I.

אזיר כרי כי טרפדא,
א פנז׳א דנרא ז׳ונא,
כג׳וכ אהונירא בגורדא
כי אבורדא כושגא נונא?

II.

אסר כיש ארק כי ריכדא,
כיני בי-מוזד ארי אקא?
א זיר שלא כמר כי קד-בירא,
ארי כילפתא כרונדא?

III.

תעריפי ארי ז׳פהא;
ארי הר דוק ארק חורמת,
הונר ארי כובא דסהא,
כר אישו מידו ברכת!

IV.

א נום ניכי גופדירא באיסדא,
כי א חכמה עומור דרא,
כר-סכדא, גיסנא דמונדא,
שרא עולמא פס זרא.

—

ז'פיי מורהא.

ג'ו סכדנות אַ ג'ולהא, ג'ימנגהיהא אינקדר מורהא, מוג'כהא, ענגהא, גבזריהא, פלפליהא פר—זרכי אַ רויי עסמו, יא נבוגא רח—רפדכי אַ סר כריהא, נושדכי אַ ס'גולהא נא אַ סר סבזהא? אוהא ג'ו סכדנות אונז'א?

בלכי אוהא הג'י ארי כושדא גשדנות, סייל—סכדנות פר—זרנות אז כבלתי כושדא אַ אינז'א אַ אונז'א יא נבוגא א סר גולהא ארי אַ אפתאי המיננ'י גרם—בירא נושדנות?

נע, אוהרא מז'ל כבלתי גשדא סייל—סכדא ניסדי. הר חייבנת, ג'נד קדר יו ג'וכלש היסדיגא, גרכי יורא נפוקא כורדא ארי זינדגוני כושדא. מעלומי, בייא או ג'לשמיש סכו ארי גשדא אפדא כורכ כושדרא.

או מורהא, מוג'כהא, ענגהא, גבזריהא, פלפליהא אמברות. הר מור—מוג'כא ניסא באיסדניהא יורא אז גיסנאי מורדא, אמבר ג'לשמישי—סכדני גשדני ארי כושדא כורכ, קדר זינדגוני כושדא, ג'ונכי זיהו נמורו. ארי כבלתי נושדא יא נבוגא כבלתי סייל סכדא גשדא, אורא היג' מז'ל ניסדי.

ז'פא נכשירגר, נון ניכורו.

דו כותן.

יא דמורג'י כופדבו אַז יא תיכא אהון דו כותן. יכי אנו כותנהרא כוררי רנז'בר ארי כותן רונדא, יא כותניגרא כוררי סבדגר.

כותן אן רנז'בר, האו סעת סר-גורד ארי כר סכדא אַ ג'וכ, אממא כותן אן סבדגר דמונד אַ קריש תוכו יו, מונד תא יא סליש.

יא כרז אי דו כותן קרשו—אמרות דו אַ יכי. כותן אַ תוכויי סבדגר דבוהא, די חמרח כושדרא סיפ-סיפיני נוקררא כונא, אממא יו, אַ תוכויי סבדגר דמונדי, פרס-גורדי, בירי סייה.

„מא אזתו ארי ג'ו כרבום, פורסי פרס-גורדא כותן, אַז חמרח כושדא,—אכי הרדויימו חמרח בירים?"

כותן אַן רנז'בר זוהב דא יורא, מוגו: אַ או סבב, כי מא הממישא כר—סכדם, תו אַ סר פהלו דגשדיי, רחתי נושדיי כר נסכדא.

כר סכוהא אדמי מיבו קובתלו,
כונוהא אדמי מיבו עקול—יו אישוקלו.
כבלת מונוהא, מיבו ז'נדג—יו קובת-סוז,
עקול—יוש מיבו תריכ אישוק-סוז.

מוז׳ינא.

I.

א סר לכ א בעדיי כרי רונדא,
יא מוז׳ינא, בו אונז׳יגא נושדא;
די רנז׳בּרא אדרי כר-סכדא,
א אוכוז אבז או כרי-רונדא.

II.

מוז׳ינא א ג׳וכלא דוללייּ כושדא,
כלא תכבוריהא פיכיר-סכדא,
מוגו: „איני אינסן דו פאיש,
גנא יא ז׳וכד אוכוז סורג בריש;

III.

סבח תא שחנגום כר-סכדנות,
ארק אז פושני ריכונדנות,
חזורא נונא המינן מא כורום,
ארי זימוסדואיש זפס דרום".

IV.

מוז׳ינא אמבר תכבור ביסדא,
סרלא-יוש זברא, לפ תיכ ביסדא.
הבירדן, אוכוז אז סר לכ רפדא,
מוז׳ינא א זיר פיי-יו דמונדא.

כר־סכדא.

אישמו עאילהא, בכונית ג'ומהשמורא ביניישית, הממא ג'ו היסדיגא אַ עולם,
אדרות כר סכדא.

ענג, אדרי פר זרא אַ ג'ול אסר גולהא, ארי ז'ומוסדא אזוהא שירא, אבורדני
שיררא, דכונדני אסרביני, קוג'־סכדני עסל.

מורקלא, בכונדני לולא, סכדני כייהא, בדירבונדני בג'הא, אבורדני אז ג'ול ארי
בלהא, הזר הזר מורהא מוג'כהא, פוג' סכדנותהא בהרהיי בקהיימורא.

מוז'ינא, כשירני דנהא, פור סכדני לולהיי כושדרא ארי כורכ זימוסדונאי כושדא.

סג, סכדני קרבולי מחלרא אז דוזדהא, גוסבנדהרא אַ סורת אז גורגהא.

אוכוז, כשירני כישא אַ סורת, חזור—סכדני כרי זימירא ארי כשדא תכול
נפוקא ארי אינסנהא נן חייבנהא. כופדני כרמן, כשירני ערבירא.

ברברי, גרדונדני אברהרא אַ רויי עסמו, ברדני אזי תרף אאו תרף, ז'ומונדני
אברהרא, ארי ריכונדא ברוש—א כרי ארי גרכי עולם.

אפתאי, גשדני אעסמו, אישוק—סכדני כרירא, דרני גרמי כיניכא ז'נדגהרא, כבר
סכדני כיסירא ז'ונהרא אזינדגוני, רסונדני בהרהרא תכולהרא.

אישמוש, עאילהא, עקול בגירית אז דירא כרהשמו. גושדרית גף מורה—רא,
ברסית כוב, גירית אַ כייל אישמו גפא. דינז' פאית אז כרבא בזיהא. מפאית כבלת,
סכית או כרא, מיבוהא כובי אריישמו נא ארי ניכי עולם.

אז כי כהום כומכי?

I.

אמבר שינירום מא כובא מסליחתהא,
אימיד, כושי, דענא, אדב, נסיחתהא.
גופדירות אזמא: מסך היג' תשליחי,
אימו תורא מידרים, מידים נון שפיחי.

II.

בבר-סכדום א כוש-בכדי, ניכ-תליחי,
שנדום אז דולמא תנגי, מקבוני נא תלחי.
א אימיד כס דנישירום, מונדום ג'סנא,
לעא שית, בוקז כושג, גורדום סרא-סינא.

III.

אסר אפדרום, א גף כס בירם קלת,
א כבלתי, בי-כרי שנדום תוף נעלת.
הבירדן, אפדום יא כובא מרדא כומכ,
הממיי עומורמא דא מרא כרז'י נא כורכ.

IV.

מוזדיש נכסד, הר רוז דא טולנמישי,
נמונום ג'יסנא, או סכד ג'לשמישי.
באיסד קל גורום מא או כובא מרדא,
גויום: „סק-בשי כומכ, רחם-בר ז'ון בנדא!"

V.

דירום, ניסדי כס כומכ, ניסדי הי'ג' מרד,
אנז'ק כושדנימנום או כובא מרד.
אגא נביסדרומגא מא, כומכ כושדא,
כס ניבו אמא כומכ, כושדרא הישדא.

מועוז'וזא כונלא.

היסדי יא מועוז'וזא ג'ופלא כונלא אַ הממא גרכיהא-יו רבז, אקד אני כונלא דרי יסייבלא; היסדי יורא אשפז—כונא אַ או ז'יגא כי הר רוז נא שב חזור בירני גרמא כורכ.

אי כונלרא היסדי אמברא רחהא נא ז'ילקהא, אַ אישו רפדנות כורכ אַ הממא פונז'להיי כונלא, דרי אַ אי כונלא סרברחי—סך, נא שב נא רוז ניסא כיסירא, הממישא סכדני כורת—כורת.

היסדי אי כונלא יא כלא ביתק אַ אונז'א טרפדני תמיזא אויר, היסדי דו תבושא פנז'רהא אַ לתהא רבז; שב אי לתהיי דר פושא בירנות, רוז רחזא בירנות.

ג'ואי או כונלא?

אבחזהיי ז'נדג אדמי.

שש אבחזהא היסדות אדמירא ארי גרכי קוללוק יו. ססא אזוהא אַ איכדייר יוני, ססייגא ניסדי אַ איכדייר יו.

ג'ום, גוש, ביני, ניסדות אַ איכדייר אדמי: ג'ום אדמי דירני נבאיסדא—ג'י יורש, גוש אדמי שינירני נבאיסדא—גף-יורש, ביני אדמי בויי—סכדני נבאיסדא—ג'י יורש.

אממא זוהון, דס, פיי, היסדות אַ איכדייר אדמי: אַ זוהון אבז באיסדגא גף—מיסכו גפהיי עקולמנדי, גפהיי רסדי, שלומי, באיסדגא גף—מיסכו גפהיי פוג'י, ניפריאי, דורוגוני; אַ דס אבז באיסדגא מיסכו כובא כרהא, סניעת, כת, חוסב, פול דרא ענירא, באיסדגא מידדו מג'רונו; אַ פיי אבז, באיסדגא מורב אַ מז'לוס כובא אדמיהא ארי עקול שינירא, מורב ארי ניכי—סכדא אַ חבר-הא, אַ ניכי מיחתז' היסדותהא, באיסדגא מורב אַ כבלתי, גשדאי פוג'הא, יא אַ דסדיי בדא כרבא חבר-הא.

בחס אבחזהיי ז'נדג אדמי.

אבחזהיי ז'נדג אדמי יא כרז דעבא גורדות אַ-יכי, ביסדרות סכד קהרי דו אַז-יכי.

פייהא מוגו: „אימו דייא רח ניריים, ניבדים אישמורא".

דסהא מוגו: „אימוש כר ניסכים ארי המשמו".

כורכ-פזיש מוגו: „מש ארי הממשמו ז'פא ניכשום, כורכא חל ניסכום".

ג'ומהש גופדירות: „אימוש נידנישים, ארי דירא פהם—סכדא".

אאי תהר, הממא אבחזהא אַו קהר דו-יכי פאיסדות הר מרד אַז כר כושדרא סכדא. או בכד הממיי ז'נדג אנו אדמי ביסדא כיניכ, סוסד קובת. אבחזהא סר גורדות יכי—יכי ארי זחמת כורדא, כושג—בירא.

אַ אי חל אפדרכי, הר אבחז ביסדא כבר-דר אז דרד זחמת כושדא. הר יכישו ברסירות אַ סר—אפדרות קלתי אני דעביי חיז'תירא, נכהי דו חמרח—יכירא, ביסדרות פשמו.

סר—גורדות אוהא זורי ברישמישירא שלומירא, הר אבחז סר—גורד אבלינרא כונא, כר כושדרא סכד. גנא תזדן ז'נדג אמא אַ קובת, זיהיסד מונד תא אכיר עומור כושדא.

כ'ליתלמא:

סבח מנדא רפדני אַ ג'ר פאי,
פישנבי רפדני אַ דו פאי
שחנגום רפדני אַ סא פאי.
(אזכל).

אושכלא נא ז׳פא.

I.

אושכלא.. ג׳וני אושכלא?
נבא א דדיי גופדירא,
—א פקירא נבלא
אז כר נס דנישירא.

II.

אונז׳א כונדנות גופדירנות
נא תחנא גפהא, חוסב,
זינדאי אנו שירינות
אן ג׳ון אימוני כסיב כוסוב.

III.

אגא אי רסדיגא, דדיי,
אונז׳א רפדא באיסדא,
תלחירא ניטנים אימו
נייב קהתי אכימו.

IV.

ניסא שינרא פירא דדיי
הא בפדני פאיסדא,
א עקול עאיל ג׳ו דגא
אי כר פהם ניסא סכדא.

V.

רסדי, נבא ז׳ן עזיזמא,
כונדאי—עשיריני
כי עקולמנדיגא, ז׳ונמא,
או אדמי בכדלוני.

דרזי נא ג׳כמג׳י.

דרזי דוכדני אריכו פלתר אז פרג׳א. סר סופדא או פיימונדני פיימוניי קדר טורזי—פירהי ז׳נדג אן סחיב פלתרא, או נושונא סכדני פרג׳רא, בקדא בוררני אַ קייג׳י רבז אַ קדר פיימונא דנישירא. בקדא דוכדני תיפהיי פרג׳רא אַ דרזא רבז אַ דס, יא נבוגא אַ משין אבז.

ג׳כמג׳י.

ג׳כמג׳יש דוכדני ארימו ג׳כמא (פיי—בכון) אז ג׳רם ג׳רבהא. ג׳רמא דבקי סכדני דבקג׳י. ג׳כמג׳י כוררני חזורא פדוש ארי גרפי כושדא. גנא אוש, דרזירא כונא פיימונדני פיימוניי קדר פיי אנורא, ארי כי או דוכדניגא ג׳כמרא, בקדא בוררני אַ תיז׳א כרדא רבז נושונא סכדא פדושא. פדושא או בגסונדני אַ זיר ג׳כמא אַ מיכהיי ג׳ובוקי יא אהוני רבז.

עשיר נא דרזי.

יא ענייא דרזי נא יא סבדגר עשיר זיהיסדבירות אַ יכי קונשי, דרזי הממישא אַ כר סכדכי מיכונד שירהא, עשיר אז סס יו שבהא כיסירא ניטנוסד.

יא כרז אי עשיר הריי—זא דרזירא, דא יורא יא כיסא פול. אזו רוז בקדא דרזי ביסדא עשיר, דייא כר נסכד.

אזו רוז כי, כר ניסא סכדנבו, בוררבו ערייי שירה כונדרש, הר בכד אדבו פיכיר כייל פולא כשירא, שבהא אז דול פסאי כיסירא ניסטנבו, תרסירנבו דוזדהא קג׳קהא אמרא פולהרא נדוזדות, הג׳י ביסדא כי אי דרזי אמבר אברא מונד אז כב כושדא.

ג׳ו סכד או? בגורד—ברד בגרדנד אַ עשיר כיסיי פול יורא, מוגו:

„גי פול—תורא, מרא אי כיסירא ניסא הישדא, היג׳ מא דינז׳ ניסדום, אדם גנא סר—גורדא ארי סניעת מרא סכדא, כונום גנא שירהיי—מרא, פושתרינרא כונא, שבהא דינז׳ סלמת כיסום״.

ג׳וכיי כסיב.

I.

ג׳וכא היסדי מרא אַ קרבל כומונא
גנדומא יא ז׳והא ארי בשנדא;
שב לב סכדימא כיימרא כונא
אסטרהא אַ-יו אישוק דכורדא.

II.

במונדום אַז שומרדא סולהרא
אוכשש זרנות אַ דנדוהיי יגא;
ניסדי קדר רוסמוהיי פלוהרא
אמברות אַז בפדא בריי ז׳רגא.

א ב ר א.

I.

עני כופדני דרא,
רוז שב בירם אברא,
א רח ג׳ולהא, בישהא,
רח שהרהא, דיהבנהא.

II.

א כונא כס מיחתז׳ ניסדי,
תנו, תב, למפש היסדי,
אנמא מנג למפיימני
דסדג׳ו חבר מני.

III.

רחמלוהא, בכונית דרא,
כיסירא ביהילית מרא,
אימישב רחת בשום,
סבח מורם נינושום.

תבר נא דרזא.

יא הוזום בנז'ירגר, אַ דוש יו תבר ברי, יא רוז דירמא אַ כוניי דרזי. דירני אי תבר, אַ עריי אנגושדהיי דרזי, אדרי בז'סדא דרזא זורי זורי, יורא היג' חוסביש ניסא גורדא. הריי-סכד תבר אַ סר דרזא, מוגו:

„אַיי נטן, בגם כלאי ג'וכלאי ניסדי אַ עולם, זו-בש, אַ פיי בכיז, חורמת די אז כושדא כלתרא!"

„אסרמא מסך כלגדי נהקי,—מוגו דרזא אַז תבר—תו אכלא ז'נדגתו—רבז דרני סחיב כושדרא, אנז'ק נונליי תיהי קפון-סוז, אוש יא כרז בירא יא כרז נבירא, אממא מא אַ ג'וכלאימא רבז, כרונדנום סחיב מרא נא כילפת יורא נון סוראי, גושדיש נא הר כורכיש, רסונדנום פלתר אישורש, אַז ז'פיימא רסירני מוזד כונדאי עאילהא יוש, הממא אַ אי כונא דריהא דורלוג, כרסדי, אַז ז'פיי כר דסמא בירי ארי סחיבמא!"

כיליתלמהא:

1) יו קדר יא אנגושד טורזי, אממא דום-יו אַ קדר דו גזי. (אוצר).

2) יו בירחנהרא פושונדא, אממא תן-יו הא בירחנא מונדא. (אוצר).

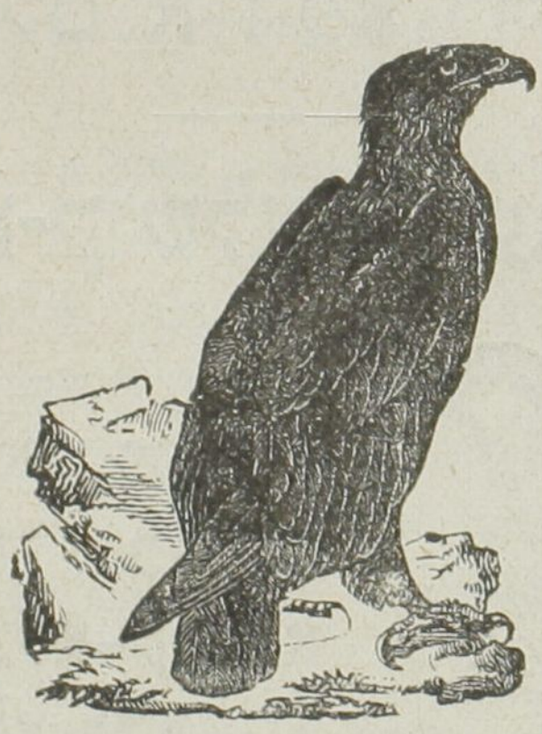

סומורקוש נא ענג.

יזוק-ברי סכדנום מא אַ סרתו,—גופדי סומורקוש אז ענג,—הממישא תו כר—סכדני ז'פא—כשירני, ארי כיני הממיי אני זחמת תו, ארי אינסן? עסל דרני תו יורא, מום חזור—סכדני תו ארי יו, פס או תורא היג' יא כלא—יתיש ניסא דרא, נא נומיש ניסדי תורא אַ רויי כרי.

אממא מא, כר ניסא סכדנום ארי אדמי, זחמתיש ניסא כשירנום ארי כייר אישו, גנא נוממש כלאי אַ עולם. אדמיהא דירנכי מרא מחתל—מונדנות. חייבנת פחנו בירא, פרנדא לרזירני אז פושיימא, פדשה הריי זרנות מרא.

אריג'ואי מרא חורמת, ארי גואי מרא כלאי, כייר אבורדנום ארי אינסן, איני כלאי מא, איני חורמת—מא. אממא תורא דירנגא אינסן, אַ גולולא רבז זרנות תורא, איני כלאי נא חורמת תו—גופדי ענג.

כר.

כר לפ כובא בכדבריני
אַ הר ז'יגא אַ פבריכ, זימי
כר-סך תייתא ארק פושני,
ניכי עולם אַ ז'פא דרי.

בלא-קושלא נא עאיל.

I.

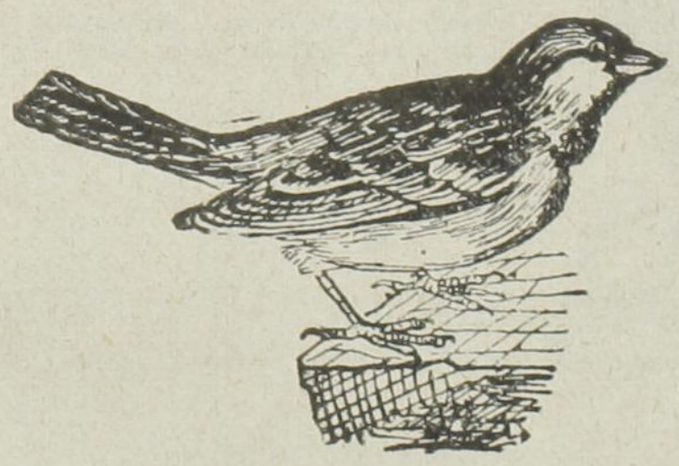

ביניש, דדיי: איני אכי פנז'רלא
כיניגא יזוקלא אדיי ז'וב-זרא?
ביניש אונז'א יא בלא-קושלא
נושדי או, אדיי נלא זרא.

II.

בלכי א ג'ול ניסדי מורהא, פלפליהא,
בלכי רסדכי קושלא היסדי גיסנא?
בלכי באיסדא אורא תיכיי נונלהא
יא נבוגא ז'וה-גנדום דו-סא דנא.

III.

איי דדיי, בכון ארי-יו פנז'ררא!
ביהיל או דירב אינז'א אכימא!
או יזוקלא אמא אדיי דנישירא!
ביניש ג'ולם מינת-סכדגא אמא.

IV.

איי עזיזא קושלא, פר-זא דירא אינז'א,
קוג'ק היג' נתרסי'א א כונייא
מא תורא כוב מידרום אינז'א
מיכרונום גנא מיהנז'ונום מא.

אַ דמורג'י-כונא.

אַ קריש דמורג'י—כונא בפורדא אמרי יא פיג', נום יו היסדי „תון". אַ קריש אנו תון דבירני כומורהיי אתשי, גנא אז פהלוהיי אנו תון קוג' סכדא—אמרי יא ז'יגא ארי כורוכ.

שגורד יא חמרח אן דמורג'י, בר—זרני אַ כורוכ אבז כומורהיי קריש תונא, ארי קירמיזי—אתשי ביריי כומורהא.

בקדא דמורג'י בגורדני יא שושיי אהונא דנרני אַ קד תון אתשי. אהון אקריש תון תבוסדני, בירני קירמיזי, (בקדא סיפי), אוזמו או שושיי אהון בירני נרם,

דמורג'י בגורדני אוזמו אַ יא כלא משא (כלבתי) רבז או תבוסדא תיפיי אהונא אז קריש תון, בנרני אורא אַ סר זינדן אהוני, סר—גורדני ארי כופדא אפלא גורונא כג'וכ אבז. קוג'—סכדני אזו ז'ור—בז'ור גרכייא כרסדיהא: אברק, דירייס, מיך, נעל, תבר, סקת, קימא-כו, אוך—ערבאי.

אפושיי סיניי אן דמורג'י בבירני יא פושא סיניי אן פוסטי, ג'ונכי אַ כופדכי תבוסדא אהונא ז'סדנות אַ סר יו ז'ורכומהיי אתשי.

אמבר גורונא כרי, כר דמורג'יני, ג'ונכי אמבר ג'תיני, גורוני, זחמתי ארי בגורדא אַ כלא משא רבז או כלא שושהיי תבוסדא אמרא אהונא, המיגש גורוני ארי כופדא אורא אכלא גורונא כג'וכ אבז.

ג'ומהש אמבר דרד—דרא ארי דנישירא אַ תבוסדא אהון אַ סר זינדן בבירכי ארי כופדא.

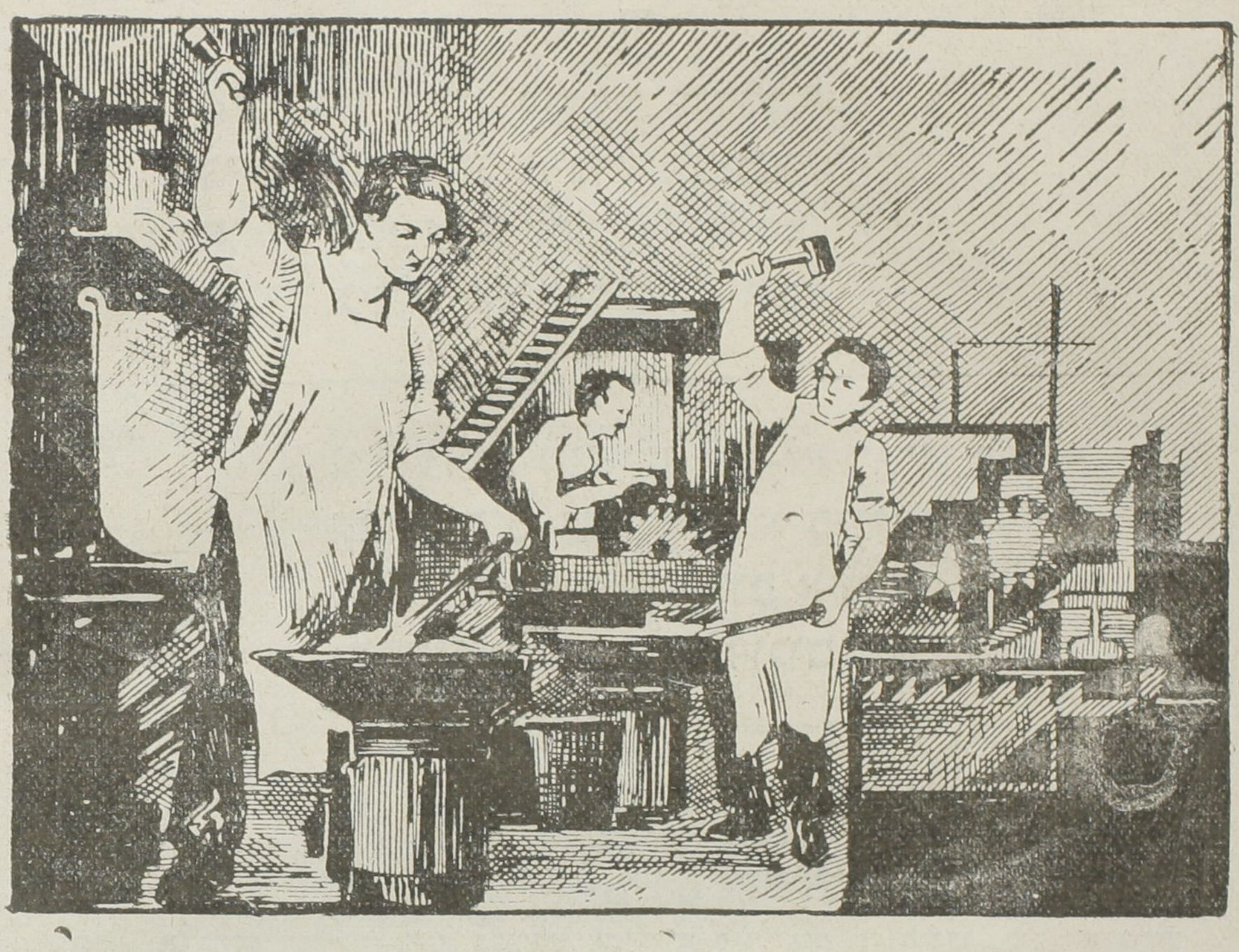

או בכד, כי דמורג'י כופדני אַ כג'וכ אבז אז סר—תבוסדא אהון, אוזמו ז'סדנות כורדא-זורכומהא טילישכהיי אתשי אז תבוסדא אהון.

אגא אזו ז'ורכומהא טילישכהא טרפדגא אַ ג'ום דמורג'י, אוזמו או ביר—סכדני אישוקי סקא ג'ום כושדרא, בירני שופסד, כור.

מעני אהונג'יהא.

I.

גורוני כר אימו הממישא:

ביתב רוז א פושיי כורוכ חל-בירנים,

גרמא תבוסדא אהונא, אתשא,

א כג'וכ אבז כופדנים, כופדנים.

II.

דסהא א ז׳חדי רבז רפד-אמר סכדא,
כג׳וכ א אהון זרני, זרני:
בילא, בולונגא, דירייזא, סקתא,
הממישא או כופדני, כופדני.

III.

זחמת-כשהא אימו זיהיסדנים,
סכד-זחמת דרני אימורא תנגי בכדהא,
אממא אימו, הר בכד הממישא כופדנים,
ג׳יהא אנז׳ק ארי ז׳פא גרכ היסדותהא.

ד מ ו ר ג׳ י.

I.

—אריג׳ו,-אזמא פורסירנות,—
תכיי בגם כג׳וכ מיכויום?
כופדכי, מא ז׳והב-דרנום:
—נון באיסדא מא כורום.

II.

—אריג׳ו,-אזמא פורסירנות.—
כיש, ג׳ירקיל מא כופדנום?
כופדכי מא ז׳והב-דרנום:
—ז׳פרא מא דוסד-דשדנום.

III.

—אריג׳ו,-אזמא פורסירנות,—
כבלתירא מא ניסא גשדנום?
כופדכי, מא ז׳והב דרנום:
—מא אורא דוסד ניסא דשדנום.

IV.

—גו, כיני או כוב מיסכוהא,—
זחמתייא זינדגוני תורא?
כופדכי, מא ז׳והב-דרנום:
—מנום או כושדניליימא.

סניעת-כרהא.

אינז'א המיימו כרסכהא,
נושדיים ארי סכדא כרהא;
א בכשימו שר-בירנים,
א רחתי כר סכדנים.

מא דולגרי'תי סכדנום,
המימשא מושר-זרנום;
אז הווום סכדנום פנז'רא,
רג'א כרסדיהוי בונרא.

ג'כמג'ינום, א ביז אבז,
סכדנום סולא סולהא;
דוכדנום ג'כמהא, מחסהא,
הר ז'ור: סוכהא, רג'הא, נרמהא.

דמורג'ינום, זרנום מא
כג'וכמרא א זינדנמא,
אי רג'א כרסדיהרא,
א-'ו רבז סכדנום מא.

נונבנג'ינום, ס'פרא ארדא,
א תשדא בשונדנום מא;
בורז'ונדנום רג'א נונהא,
פור סכו ג'יסנא שוקמא.

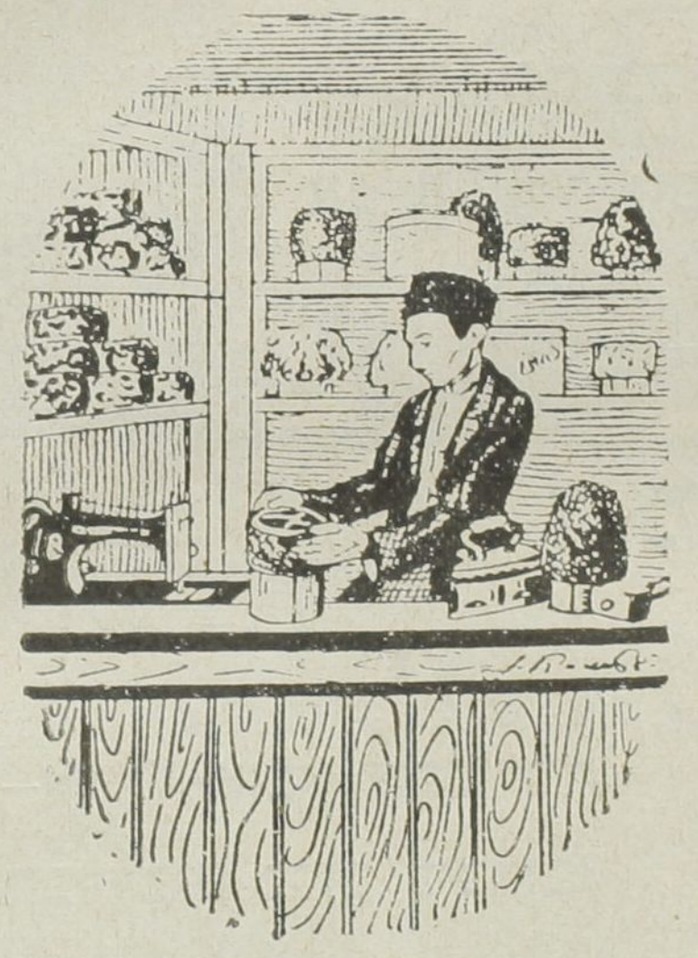

דרזינום, א דרזא רבז
דוכדנום מא הר פלתרהא,
סניעתמרא שנדומגא
בירחנא מומונות עאילהא.

בהילהרא ניסדי פ'שא,
יזוקות אישו המימשא.
בכדברות או כרסכהא,
ארי כר-סבדא אמריים.

בהילהרא ניסדי פ'שא,
יזוקות אישו המימשא,
בכדברות או כרסכהא,
ארי כר-סבדא אמריים.

תמבל.

אעריי דסדיי ג'נד פר סכדגרהא דבו יא תמבל. נושדות אוהא ארי כורכ כורדא. אבלדן אבורדות נרות ארי כורדא יא כלא תיכיי לבש רוקני. יכי אַז כר סכדגרהא מוגו: „כי מיטנו אי כלא תיכיי לבשא כורדא?„ „מא, מא„—מוגו תמבל.

בקדא אבורדות נרות ארי כורדא יא כלא קזג'יי הינקר. „אי קזג'יי הינקרא כי מיטנו כורדא?„ פורסירות כר-סכדגרהא. „מא, מא„—גנא ז'והב דא תמבל.

ברסדות כורדיי כורכא, בכושדות אַז סר סופרא, גופדירות: „איזמו כי מיטנו אי ג'נתיי גנדומא אַ יסייב ברדא ארד כשירא?„ „דייא ארד כשיררא מא ניטנום, ז'והב דא תמבל, ג'ונכי מא דו כרא אַ סרמא בגורדם, דייא ארי סיומוני כר קובתמא ניסדי, מא ניטנום סכדא„.

תמבלא אדמי פיכיר סכוגו,
אַז מוז'ינא עקול בגורוגו:
ג'ולם או כבלת ניסא פאיסדא,
כורכ זימוסדואירש המינן חזור סכדא.

סא תמבלא בורר.

אַ זיר יא דר אנגורי נושדבירות סא תמבלא בורר. דירות אוהא יא קירמיזינא סלכום אנגורא, טולולו בירי אַז דר תהנגי א כרי, אַ פושיי לעשו. אמבר סכד באיסד אישורא ארי כורדא אזי אנגורהא.

יכי אַז בוררהא מוגו: „כי מיג'ינו יא אנגורלא מידנו אַ לעיימא, מא כורום?

דויומון בורר מוגו: „מא אדרום גופדירא, אריג'ו יכי אזי אנגורהא אסרי כושדא ניסא דירמרא אַ לעיימא, אורא מא כורום?„

סיומון בורר מוגו: „ז'ן בוררהא, מרא כהילי גורדי, אי גפהרא גופדירא, מרא באיסדני כורום אנגורא, אַ שוקממא טרב, אממא ז'בוסדא, אַז בוקז פוברדא, מרא כהילי גורדי.

תמבל דסא אַ בסדויי עסלי דברדא,
כהילי גורדא דסא אַ לעא אבורדא.
אזו שירינא עסללא ארי כורדא.

א דפוס-כונא.

I.

מא, אות-הא בג׳ירגר-דג׳ירגר, מא כר סכדגר,
מא חבר אן אות-היי קורקושוני.
בג׳ירנום דג׳ירנום הר רוז ברוזהא,
אריישמו, עאילהא, בו גופדירא תורה-הא.

II.

בג׳ירנום-דג׳ירנום אות-הא נקוד-הא,
אכי דינק-דנק נן פיט משינהא,
תא קדר בעדיי במונדאי דסהא,
אריישמו, עאילהא, בו גופדירא תורה-הא.

III.

שב-רוז דינק-דנק סכדנות משינהא,
אות-הא, נקוד-הא הר רוז ברוזהא,
בג׳ירנום-דג׳ירנום ז׳רגא אכי ז׳רגא,
אריישמו, עאילהא, בו גופדירא תורה-הא.

IV.

א הר תרף בירנות דינק-דנק נא פיטהא,
מא אות-הא בג׳ירגר-דג׳ירגר, מא כר סכדגר,
מא חבר אן אות-היי קורקושוני,
אריישמו, עאילהא, בו גופדירא תורה-הא.

רוז המינן.

עסמוהא תב—דרנות, ניסדי נא סופא בולותלש, אפתאי סוכונדני, בר ניסא זרא, אויר ניסא פופדא, תכולהיי סחרא נא דרהא פאיסדת תם—זרא, דזרא אמרא מיכהרא כונא.

גבהא במונדת, פימיהשו גילגז סכדת אַ גבדו מייל דרא גרדנא ז'ומונדנות גושהרא, פימיהייגא קוז גורדת סורגהרא אַ כרי כרוסדנות אישורא אַ סומהשו רבז, מע-זרנות אז גרמי.

נרגב בז'בונדני דומא, לה-לה סכדני זרני פייהרא. עסבהא פאיסדת דו אַ—ין יפי דפוג'ונדת אַ גרדנהשו רבז דו כמר יפירא ארי סכדא סייא, זרנות אַ דום אבז ארי פיש—סכדא אז כמר אישו מגזהרא.

ספיתי, כמושיני אַ הממיי רח: בלג ניסא ז'ומוסדא, ליגא שהונדא ניסא אמרא, קייר מוג'כהא, מגזהא פר-זרנות אַאי-גיל אַאו גיל, גירשדנות אז ין גוש זיז—ביז זרנות פר-זרנות, ניסד בירנות, אי סכדא—רויא כלק, אז בז'סדא פוז'סדא בקייר ניסדי אישורא היג' כר אַ עולם....

רנז'בהא.

I.

דור אז זחמת אן שהר,
אז הריי ז'וריי אינסנהא.
זימי כוב דרני בהר,
ארי כרסכא רנז'בהא.

II.

א סר כוההא, דקהא,
א סר סבזיי סחרהא,
ג'רוסדנות גוספנדהא,
אן בכדברא רנז'בהא.

III.

קובת נא ז'ון סקי אישורא היסדי
קהר קייקו אישורא ניסדי.
כר סכדנות דס אישו,
כורדנות אז בהר דס אישו.

IV.

בכדברות רנז'בהא,
טנוסדני כייר כושדרא,
בכדברות רנז'בהא,
טנוסדני כייר כושדרא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

מנגא שב המינן.

המינן.

תמוז, אב, אלול, סא מה המיננ׳י.

אפתאי פאיסדני אַ עסמו אמבר, אאו סבב גורא רוזהא בירנות טורז, שבהא—כותח.

אפתאי גשדני תיכ אַ מינז׳י עסמו דוז, אַ רג׳יי זבר-סר כרי, אאו סבב גרמי אפתאי בירני סכד, תבונדני כרירא.

המינן תמם בירני בלגהיי דרהא, סבזהא, גולהא. אז אמברי בלג אן דרהא, קריש בישהא בירנות תריכי, אונז׳א לולא גורדנות הזר-הזרי מורקהא אַ דרהא כולהא. סבזהיי מרז׳הא, בקג׳הא בירנות הונדור, אַ קריש אישו דבירנות אמברא בוחולוהא, מורהא.

אכינהא, זימיהא ברמרנות הונדור. דן תכוליש פור בירא רסירני אַ קריש סומבולהא.

רנז׳בר דירני אכינהרא, סכדני שרי אז ז׳פיי דס כושדא. תכול רסירנכי, רנז׳בר סכדני אורא ביג׳ין.

אַ בקהש כורא-סכדנות בקבנהא רסירא בהרהרא, ז׳רונדנות אנגור ארי שרב, ביסדונג׳יהש ג׳ירנות בהרהיי ביסדוהרא.

אַ דקהא אַ דראיהא גופנג׳יהא ג׳ירנות גוסבנדהיי כושדרא ארי פשם.

בירני בעדא, אַ גרמי המינן סר גורדני כלא ברבריהא, דגורדני סכד רויי עסמו, בירני כלא בירנקינהא, אמרני כלא ברושהא.

אז ברוש בקדייגא, ארויי עסמו בדירמרני „כמונא" רנגא ברנג: זרד, סבז, כבו, קירמיזי.

המינן.

I.

עולם א כלא בוקנק דרי,
בלגהא ניסא ז'ומוסדנות.
א זימי סבזא זרד בירי,
בילהא זו כושג בירנות.

II.

פחנו בירת עאילהא,
א סייאי אן תות-דרהא,
א ניכרא בז'סדנות,
קורזומהרא כונא ביתב רוז.

III.

א רויי זרא אמרנות,
הא-יבא ג'וכלא בר נא תוז.
אז בישא זא בירנקינא,
סס גרם תרסונד אינסנא.

אַ גרמא אבהא.

כהרמא הא אז עאילי כון־כס בו, דוכתירהא קדקא זרות ארי פורסרא יורא אַ דג׳, אַ גרמא אבהא, אַ פנז׳־דק (פיאתיגרספי). הג׳י הר סל בסל בבא מיפורסא יורא אַ מינירלניהא ארי הנז׳ירא אבהיי זון־סקירא גרמא מינירלני אבהרא.

יבא תבקא סכדום אז בבא פורסו גופדירא מרא אַ כהרמא רבז אַ מינירלניהא. סא מה בסל הא גוזת סכדום, פאיסדום כיי מייב מירסו רוז המינן, בעדאי אן דג׳, בורם אאו כרי כי מוׁעוׁז׳וׁזא פנתנהא בדירמרנותהא אז קד יו, ארי דירא קוק סר אן בולונדא דקהיי כבכזא.

אכירדא רסירום אַ מתלבמא, בבא פורסא מרא אַ כהרמא רבז אַ מינירלני ארי גירבונדא המיננא. אַ אונז׳א דירנבורום הא סורתהיי אן טיבע, בבר ניסא סכדנבורום אַ כרי דנישירנגא גויגא דג׳ירא־אמרי אַ סבזא כלינג׳הא. אז אויר אמרני יא רג׳א נטושמנדא ריחנא כושבויי, גוייגא אַ אויר שנדא—אמרי אתיר.

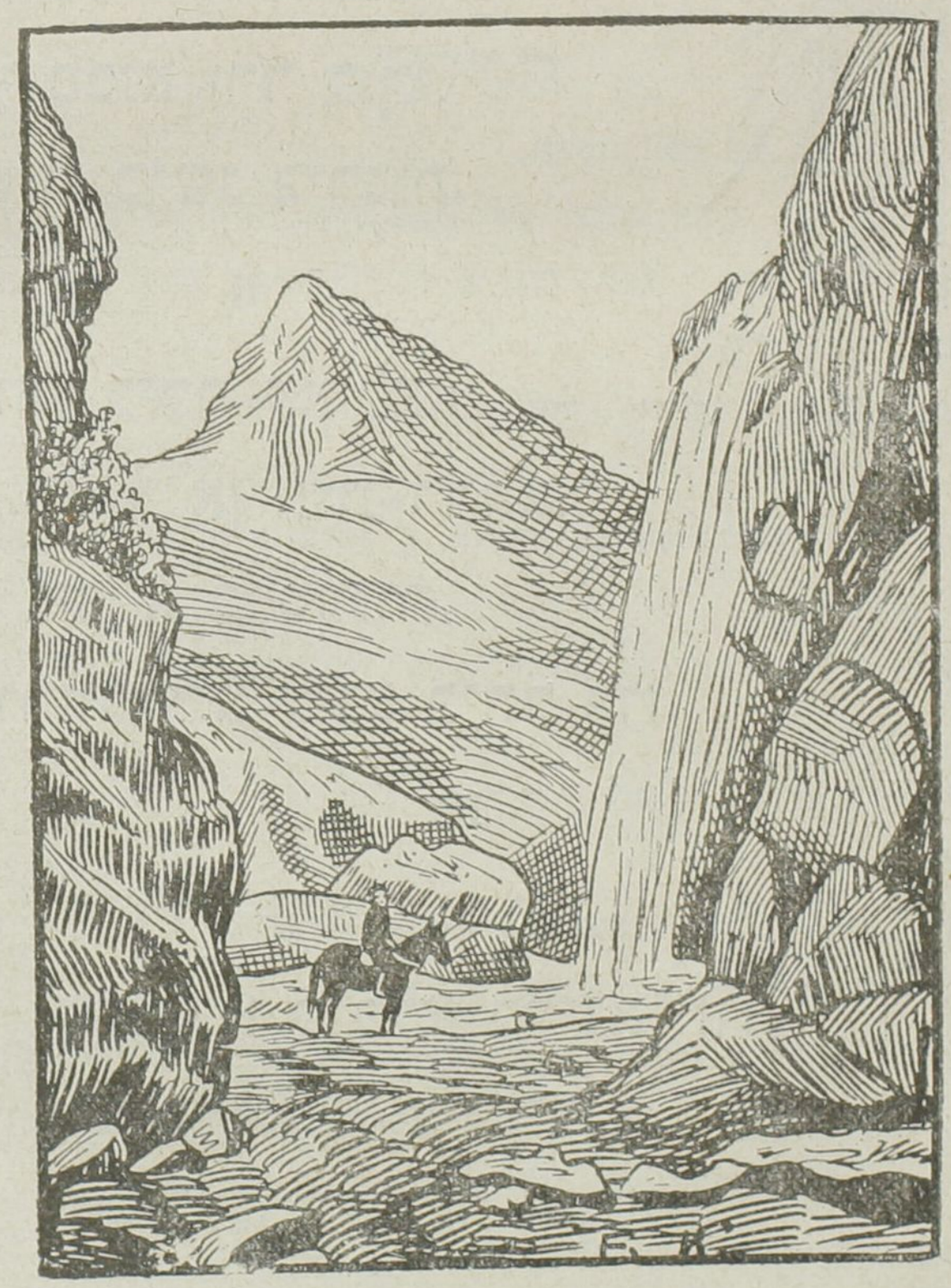

רוזגר אַ דקיקאי יבא דגיש בירא; אז דו סעת יבא אמרני ברוש, 10 דקיקא כשירני, גנא בדירמרני אפתאי, אז גולהא לב בירני ז׳ירא בז׳ירא בוייהא. סבזהא שושדא אמרתהא אַ ברוש אבז דרנות זיירנישורא, אַ או מחל היג׳יש בייגא ניסכו ז׳ונתו, אנז׳ק הא בויי מכשו אז תמיזא כושבויא אויר.

אז דורי בדינות קוק סר הונדורא דקהיי כבכז ברפהיי המישאי אסר אישו ברי, אַ עריי דקהא מסכן גורדת אדמיהיי דק. דיההא אסר נא אַ עריי דקהא דרותהא כונדא-אמרנות „אאול״. אדמיהיי דק לפ איגיד בירנות; בז׳סדנות אסר בידבוסדניהא עסב, כמיכי כונדא אמרני „דזיגיתבכא״ דו בוהלויא ג׳יהיי כוהירא: עסב נא כנג׳ל.

תופ נא כיש.

I.

גוש-דר, כלא מרד-גופדי תופ,-
כישא דירכי בירדן זא לופ:
„איי כיש, כיש, בגם תו כרי?
מא אינז׳א תופ שנדום, נשיניריי?
תו א ג׳ו כר דרי, כא-כא?״
כרירא רונדם, סכדם כבא,
הגי׳ זוהב-דא כיש-
רונדם זרם-כיש-

II.

-„כיש-זריי, ג׳ו בירי תורא!
תו ארי כי סכדא כרא?
יא סקא ז׳ון דמונדימי
א דיה, חייבן יא אדמי?
איזמו ג׳ו כר מונדי תורא?
נושי בגירי דינז׳ירא?!
רובון נבו ג׳לא, תפא!״
זוהב-דא כיש כלא תופא.

III.

אסר תום שנדא אמריהא זימי,
א עריי סנקהא נן תלוהא,
אז אסטריי סבחי תא שחנגומי,
כר-סכית, ז׳פא-כשית, בורהא!
הונר אישמו ג׳ו כסי במזרי א קש,
א דעבא אזיר תופהא א אב א אתש,
זיהא אינסנהא דשדנותהא רנז׳ברהא!
סק-גרדא כולתורלויא שלומייא ז׳פא.

סגהיי פז׳ריי.

אמבּרא בכדהא אַ בעדיי פז׳ר, אַ כונא דמונדנות ג׳וכלא עאילהא, אוהרא אז קריש סויי אתש בדירבונדא ניסא בירא. ארי אני כר אַ כלא שהר לנדן (אַ אנגלייא) במוכדנות סגהרא. אוהא טרפדנות אַ קריש אתש אַ בויי סכדכי רבז אפדנות בדירבונדנות עאילהרא אז קריש פז׳ר בירא כונא.

או סגהא זיהיסדנות בירנות הממישא אכי אדמיהא אתש כושהא.

יכי אז אזיני סגהא אַ שהר לנדן, כילס סכדי אז קריש פז׳ר 20 עאילא, נום אנו סג בו „בבּ".

יא כרז סוכדבו יא כונא, אתש—כושהא אמרכי ארי אתשא כושדא, אמא אכישו יא זן גיריסדא-גיריסדא, מוגו: „אַ קד כונא דמונדי יא דו סלא דוכדרליימא". אוזמו אתש—כושהא זורי רחזא סכדות או סגא. בבּ זורי ברפד אז סולמא טרפד אַ קריש אתש נן דורא. פנז׳ דקיקא בקדייגא בידבוסד אמא בבּ אַ דנדוהא יו גורדא יא ג׳וכלא עאיללרא אז פלתרחא יו.

דדיי עאיל אז שרי אדבו גיריסדא.

אתש—כושהא אדבירות דירא סגא נסוכדיגא—מוייהא יו אקד אתש, אממא סג אדבו תפרונדא כושדרא אז דס אישו, באיסדנבו יורא גנא בידבוסדא טרפדא אקד אנו סוכדא כונא. אתש—כושהא פיכיר סכדות, בלכי גנא עאיל דמונדי גופדירא אַ כונא. אאו גורא רחזא דרות סגא. בידבוסד בבּ טרפד אקד סוכדא כונא.

יכם בכד בקדא בדירמא בבּ, גנא אַ דנדוהיי כושדא ג׳ואיגא גורדא. הממא אונז׳א פאיסדגרהא כנדוסדות, דירות כי אַ דנדוהיי אן בבּ דרי יא ביתליי עאילי אַ אוכשש עאיל.

מעני גופרא.

I.

כים א כב ברא, כובא עאיל,
נימא-שב מרש כיסירא ביהיל,
בביתו פלחאי ניסדי כהיל,
דדייתוש א כר דרי היסדי אהיל.

II.

אמבר-אמבר דיריים עזיית,
אימו א תבוניי זינדאימו,
כים, בליימא טן קוריית,
ננם-ננויי! כים אזמו...

III.

ג'תין בו זינדאי רעיית:
אזיר ביכ דמונדבו.
ארי ז'נג גורדא ארי חוריית,
בביתו טרפדבו.

IV.

א קורמיזינא לשגר
בביתוש דרי א דעבא.
כים ז'ונמא בש תבסר,
ננם-ננויי! הא... הא... הא...

V.

ג'נד מההא, ג'נד סלהא,
כשי א עולם דעבא.
אמא בגירדים חורייתירא,
אימו זינדאי ז'פאירא.

VI.

אזיר קירמיזינא עלמהא,
טרפד כלק פלחאי ז'פא,
כוהנא דינהא-רחהא,
ניסד ביסדרות ברבריא כונא.

VII.

אמא אכיר אן דעבהא,
ארי יא ביליית:
אזט ביסדרות הממא קיימהא
ננם-ננויי! בג'א חוריית.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

חשדומון בכש

VIII-й отд.

א עריי אינסנהא

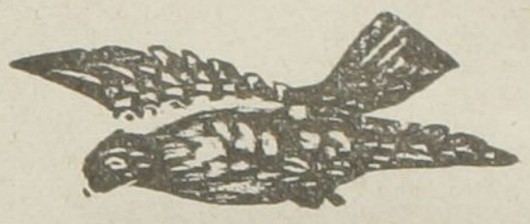

אַ בדי כס מכנד.

קוש זיר-ג׳פרירא, גורד בד-כרא ז׳לא,
פקיר א קד יו סכד פרפר, כשי נלא.
אי כרא די, כנדוסד יא בלא כבתר:
„עייב ניסדי,-מוגו,-תו אפדרי הייתר?
א מינז׳י אישוקי רוז, נא שב נא תריכ,
ג׳ולם ביסדרי א בדי כושדא שריכ?
ניטנוסד גורדא מרא, מיכונום סבגנד!“
הבירדן, יוש אפדא, א תור דמונד, ביסדא בנד.
—איש כר תו, איי כבתר, א בדי כס מכנד!

דו חמרח.

בירות דו חמרח, גד נא חנן. אמרות אַ נובא-כונא הרדושו מקבון, ג׳ונכי גד בו גיסנא, או רוז אישורא אַ כונשו נון נדבו, חנניש, דיהנא נובא מורה דרבוהרא ניסא טנוסדנבו.

די חנן רויי גד חמרח כושדרא פלאיסדי, מוגו: „בלכי תורא חמרחמא, גד, גיסנאי גי אַז נונמא דום תורא, נונמא הרדויימורא בססי!„

כורד גד, סוראי ביסדא.

בקדא, חנן נושד מקבון אַ סר נובהיי כושדא, מוגו גד אַז יו:

„אַ חנן, באיסדניגא תורא, בייא אזבר סכום אַ תו נובייתורא, תא מורה אמרא!„

נושדות הרדושו אַ יכי אזבר סכדות, תייתא כי חנן נובדא כוב טנוסדא.

חוז'ת-גרא בוזהא.

אסר יא ניכרא בבו יא קיימא, א מינז'י אני קיימא רסד אמרות דו בוזהא „רח-די מרא!" ז'ורי'-זא יכי אזי בוזהא. —„תו רח-די מרא!" ז'והב דא דויומון בוזלא. הג'י בוזלהא כיילי בכד חוז'ת סכדות. בקדא סר-גורדות דו יכירא ארי סורג-זרא. סורג-זרא זרא דו יכירא ג'מוסדות אז סר קיימא, הרדושו אפדרות טרפדות א קריש אב.

דו ג'ופנג'יהא.

בורות דו ג'ופנג'יהא, שאול נא חנן. אדבירות כרונדא גוסבנד א קורק בישא.

שאול מוגו אז חנן: „חנן, אגא יכי אז גוסבנהיי תו דריגא מרא, אוזמו הרדויימורא יא קדר גוסבנד מיבו".

חנן ג'רוסד מוגו אז שאוּל: „שאול חברמא, אגא תו דריגא מרא יא גוסבנד אז גוסבנהייתו, אוזמו מרא גוסבנדהא דו אונקדרתו מיבו".

ג'נד גוסבנד בו שאולא, ג'נדיגא בו חננא?

טניהא ג'ירא דייא כבר מבגי.

יא כרז יא ערבג'י אדבו יא ערבא גייב ברדא אַ בזר ארי פורוכדא. קרשו אמא אַ פושא יו קונשי יו, מוגו: „רוז אכייר בו, קונשי!"

—„אַ קיבת—תו אכייר בו!"

—„ג'ו ברדא אַ ערבא רבז?"

—„הוזום!"

—„אז'י הוזום? איני גייבי—כי!"

—אורא כי תו אדיי דירא גייבי, דייא אריג'ו פורסירא? מוגו אַז יו ערבג'י.

ניכי אַ ז׳יגיי ניכי.

יא מוז׳ינא אפדרבו אַ קד אב אַ ניכרא, ניסא טנוסדנבו בדירמרא, הג׳י ביסדא כי קרק—בו נבו.

האו סעת יא כבתר אמא אכי ניכרא ארי אב הנז׳ירא. אי כובא כבתר די מוז׳ינרא, אורא יזוקי אמא אַ או.

—„גו סכד או כבתר? בוררי יא נזובא בלג לא אז דר, שנד ארי מוז׳ינא אַ קד אב.

אי בלגלא ביסדא אַ אוכשש כורפי ארי אני מוז׳ינלא. או ברמא אַ סר יו, אמא בדירמא אַ קורק ניכרא.

ביסדא יא כרז כבתר פרזא, רפד—נושד אַ סר ליגיי אַן יא דר, אמא יא אבג׳י די כבתרא, בגורד תופנגא ארי קרז־גורדא יורא.

אי כרא דירכי מוז׳ינא אמא בסוזונד אבג׳ירא אנגושד יורא. אבג׳י ז׳ומונד דס כושדרא, אוזמו כבתר כבר־דר ביסדא די אבג׳ירא, זורי פרזא ביריכד, כילס ביסדא אַז פושיי תופנג אבג׳י.

—

כורוז נא ז׳בהירת.

כויירא פספס־סכדא יא רוז,
סנק ז׳בהירתי אפד כורוז.

מוגו: „אכי כיירי אי ג׳י?
אגר־כי לפא־סוזי, פוג׳י!

עקול־סוז ניסדות־מי אוהא,
נרת אירא הג׳י קימת בוהא?

אממא מא, יקין רסדכי,
שרום יא תום ז׳וה אפדכי,

ז׳והא ניסדיגש שבק רואי,
סכדני גיסנרא סוראי.“

—

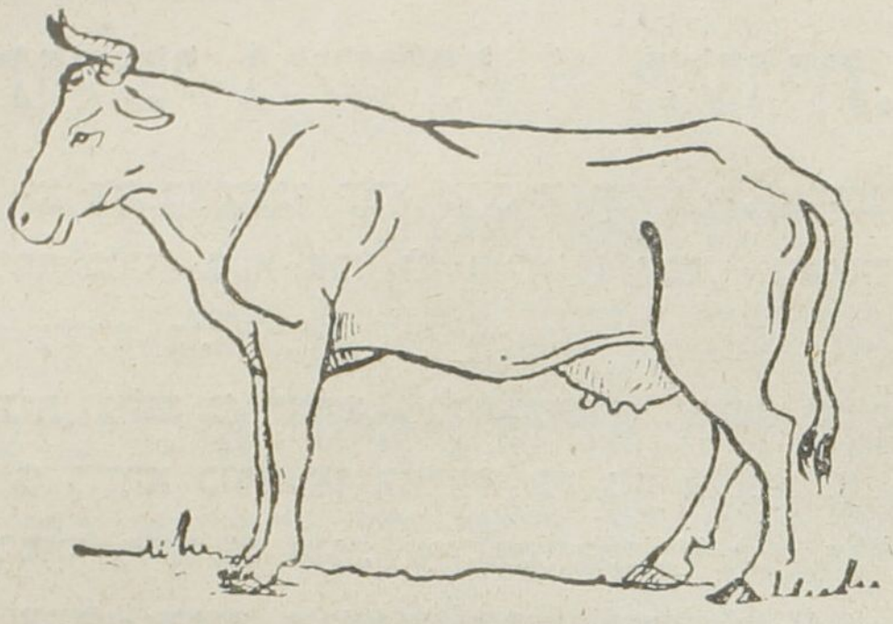

גב־שירדי.

יא מרדא בו גב, הר רוז אי גב מידא א' גבדוש שיר. יא בכד סחיב גב הריי־
זרני מיהמוהא. דה רוז פושיי מיהמוהא אמרא אי מרד נדושי גבא. ג'ונכי מיהמוהא
אמרכי אמבּרא שיר בו גופדירא יורא בס סכדני ארי מיהמוהא. מרד הג'י כייל—סכד,
דהומון רוז גב שיר מודו בדל נדושירא רוזהש דה גבדוש שיר. אַ אי ג'נד רוז גב
אז שיר בוררי כושג ביסדא פושדו יו, מרד בייבור ביסדא אַ פושיי מיהמוהא.

גמיג'י נא סבדגר.

יא כרז פורסי סבדגר אז גמיג'י: „אַז־ג'ו אזר מורדי בבייתו?"

גמיג'י מוגו: „בביימו בתמיש בירי אַ דרייה".

גנא פורסי סבדגר: „כלבבשמו אז'א מורדי?"

גמיג'י ז'והב דא מוגו: אוש בתמיש בירי אַ דרייה".

„פס הג'י בירנגא, תו ג'ולם ניסא תרסירא, גמיג'יני סכדני אסר דרייה?"—פורסי סבדגר.

גמיג'י מוגו: „איזמו תו גו בינום אריימא. בבייתו אז'א מורדיגא?"

מוגו סבדגר: „אַ כונא אסר דושג, אסר כרבת".—„כלבבייתו אז'א מורדי?"—„אוש אַ כונא אסר דושג אסר כרבת."

„הג'ו בירנגא—מוגו גמיג'י אַז סבדגר, פס תו ג'ולם ניסא תרסירא, דגשדני אַ כונא אסר דושג אסר כרבת?"

סבדגר ז'והב דרא נטנוסד דייא גמיג'ירא, טנוסד כי הממא אינסנהא אַ יא ז'ירא תהר ניסא מורדנות. סבדגר כז'לתי כשי פאיסד.

כילית־למא: ג'ר פיי ברי מרא, חייבן ניסדום;
פריש ברי אמא, מורקיש ניסדום.
(בלבש).

תולכי נושדני אַ תענית.

תולכי אפדני יא בק, באיסדני יורא טרב אַ קריש יו, אממא בק ג׳פרלו בו אז הר תרף. תולכי ג׳רך כורד בקא אפד יא סולא אַ ג׳פר, באיסד יורא ארי טרפדא, נטנוסד, ג׳ונכי סולא גוכלא בו.

ג׳ו סכד? תענית גורד ג׳ רוזהא, לקר ביסדא דרושד אז סולא טרפד אַ בק. תולכי דמונד אַ בק ג׳ רוזהא כורד אז בהרהיי בק ג׳ק ביסדא, אַ בדירמרכי נדרושד אז סולא. בדירמרכי ג׳רוסד רויא בק מוגו: איי בק, בק! ג׳ו רג׳י תו, ג׳ו כובי בהרהייתו אממא ג׳ו כייר דרי אתו? „גיסנא דירמרום, גיסנא בטרפדום!“.

כור נא כות.

כור נא כות אמרות אַ לב ניכרא באיסד אישורא ארי גירשדא ניכררא, נטנוסדות, ג׳ונכי תנג—בו כורפי בבוהא אסר יו. נושדות הרדושו אַ קורק ניכרא גיריסדות.

כות גיריסד: כי מיגירבונו מרא אי ניכררא, מא כותום ניטנום גירשדא כורפירא תרסירנום מייפדנום בתמיש מיבשום אַ קריש אב.

כור גיריסד: כי מיגירבונו מרא אי ניכררא. מא כורום ין מיבשום הל—בהל מיאפדנום בתמיש מיבשום אַ קריש אב.

גופדי כות אז כור: סובר—סך מרא אסר כמרתו, מא מיבשום אריתו ג׳ומהא, תו מיבשי ארימא פייהא, מיגיררים הרדויימו ניכררא.

סובר-סכד כור כותא אסר כמר יו גירשדות כורפירא אַ סלמתי רבז.

קולק נא סבו.

קולק פקיר, אַז תשנאי בירבו סוסד—הלכת נימא מיר. גשד ג׳ולא, נאפד יא דוקלא אב ארי הנז׳ירא.

הבירדן, רסד אמא אַ פושא יו יא סבו, תא נימא אב דרי אַ יו. ביסדא ארי קולק אב סבו אמבר ג׳תין: טרפדא אַ קד סבו מינכין נביסדא יורא, גנא סבורא בנגסדא, אבא ריכונדש נטנוסד, כי יכמליי אב הנז׳ו אזו.

אממא פקיר קולק אדיי אַז תשנאי סוכדא, אב באיסדא, ג׳רא ניסא אפדא.

אכיר אכיר קולק אפד פנדא: סר-גורד אבורד דכונד אַ סבו יכי-יכי כורדא-כורדא סנקהא, תא אונקדר כי אב סבו תא לעא יו זברא פור ברמרא.

אוזמו בקדא פקירא קולק הנז׳י אזו אב סבו, תא סוראי כושדא.

קז, רכ נא סגדן.

א עריי חמרחהא שלומי נדבירכי,
סר רסד כר אישו נייב א יכי,
בהר ניבונות אזו כר קייר אינז׳ימישי,
רסד אמרות יא בכד קז, רכ נא לשי
פורא ערבא ארי כשירא בגורדות,
ערבא נז׳ומוסד, דמונדות א אך נלא.
אריש סוכיש מיאמא שלא,
הר בכד קז פר ניזגא א תרך הבא.
סגדן א תרך אב, רכ פסבא.
אימו ניבנגנים אישורא א שריעת,
רסדי, שלא בנדי א מסליחת.

מיימו נא גוזגי.

יא כרז מיימו דנישי אַ גוזגי, די סורת כושדרא אַ קריש יו. או הריי—זא כורסא, מוגו אז יו יבשליי-יבשליי:

„איי ללא, ביניש ג׳ולמא, בירג׳א—סורת חייבן דריגא אינז׳א, ג׳ולם סיפת יו, לבהא יו שפדותגא? ביניש ג׳ו שפדכי רח-רפדא ז׳ומוסדגא, היג׳ יא כמלאיש, מא אַ אי אוכשש מיביסדרומגא, יקין מיתסונדום כושדרא אז דרד, אז קירת נא אז׳עייב; רסדי, אז קאומהיימוש כם—ביש אזיניהא היסדות, אממא כמלאי, פנז׳—שש אנז׳ק בו, מא שומרדש מיטנום אישורא!“

בקדא כורס מוגו אז מיימו:

„אַ בלם, היג׳ זחמת מכש, משומר או שפדא כסהרא, כובי כי, תו חזור אַ כושדן כושדא דנישי“.

כובא אדמי עייב כושדרא בייא טנו,
עייב כסהרא שומרדא טנוסדא גרכ ניסדי.

פהמלויא כר.

יא כר אַ כמר יו שליי מונוכ ברי גיררו גופדירא אַז ניכרא פיי-יו ג'מוסד, שלא יו אפדא אַ קריש אב. בדירמרנגא אַז קריש אב, שלא יו בנרא אמרא בקדא כבר-דר ביסדכי שלא יו אַז אבלינא סוכי, ג'ונכי חל בירבו בישדרכי מונוכ אַ אב.

—„הג'י בירנגא—פיכיר סכד או, הר בכד שליימא גורון ביסדא אַ אב מיזנום ז'נדגמרא סוכ מיבו שליימא„.

יא רוז, רסד אמא כר גנא אַ ניכרא, פמבא אַ כול-יו ברי, בנגסד כושדרא אַ קריש אב ארי סוכ סכדא שליי כושדרא, אי כרז טורזא—גושהא אפדא אַ בלא. פמבא בג'י אמברא אב ביסדא שלא יו גורון, ג'נקדא גוז'-זא בדירמרא נטנוסד, בתמיש ביסדא כר אַ אב.

גורג נא ג'ופן.

יא ג'ופנג'ירא מורדבורות הממא גוסבנדהא יו אז אזר.

אי כבר רסי אַ גוש גורג, אמא אכי ג'ופן ארי גיריסדא יזוקברי—סכדא ארי מורדאי גוסבנדהא יו, מוגו:

„אמבר תנגיני מרא אריתו, פקירא ג'ופנלא,—גופדי גורג ערסהא יו ריכדא—ריכדא, אימוהיי ג'ו מיסכי תו, פקירלא, אַ אזיני תנגא בעדא ביסדרי עני, תורא היג'יש נמונד?

ג'ופן שינרי גפהיי גורגא, מוגו:

„אמבר אמבר סק-בשי, ז'ן גורג, ארי אני יזוקברי, תורא אמא אמרניהא, אממא, מוגו ג'ופן, ניסטנום אי ערסהייתו ארי ג'ואיגא, רסדכי תורא אמא יזוקי אמרגא, דול תו ארימא סוכדגא, נבוגא תו תרסירני, כי איזמו תוש אז גיסנאי מימירי גופדירא.... דייא אדס תו יכיאי דודואי ארי כורדא גוסבנד נידירב?„.

רחמלויא ג'ופן.

יא מרד ג'ופנג'י בדברדנגא גלרא אַ ג'ול, די יא רוז יא ברא ז'ורא ביסדא רפד דור אז גלא. ג'ופנג'י כייל—סכד, רח ביר סכדי הלבתא. בידבוסד אַ פסא יו ארי בגרדונדא יורא אַ גלא. ברא בידבוסד ביריכד, מרד רסירא נטנוסד אַ יו.

בקדא, אכיר פאיסד ברא אכי בולק אב, הנז'י אַ כלא עשק אבז. או בעדא טנוסד מרד ג'ופנג'י, מתלב ז'ון ג'רביי כושדרא גופדי: „איי פקירא בריימא! אגר מיטנוסדומגא הג'י תשנא בירא תורא, מא ניבידבוסדום אַ פסיי—תו מנדא כסדא ניסכדום תורא„. אַ גופדירכי יו בגורד בררא אַ קוז'ק כושדא קל—גורד ברד יורא אַ קריש גלא.

תולכי נא אנגור.

I.

תולכי בו סכד ג׳יסנא, טרפד אבק אנגורי,
די סלכומהיי אנגור קירמיזיני טולולו בירי
דנדוהא ג׳ומהיי תולכי סוכדות אז תמח,
סלכומהא תב דרנות יקות, א קירמיזי סבח

II.

אממא סלכומהא הונדורות, איני דרדי כלא,
ג׳ו סכדגש תולכי, נייב אדס-יו יא תיכלא,
אנז׳ק ג׳ום-יו דירני, דנדו-יו אפדרני א אב,
הי׳ג׳ תהריש אנגור א לעא-יו נידירב!

III.

סעת תמם, תולכי נהקי ג׳רך טרפד,
בקדא קהר-גורד גופדי, בגשד רפד:
„ג׳ואי בגם או! רנג-יו כובי, אממא נרסיראי, כל,
הר-כי כורד אורא, דנדוהא-יו מיבו כול!".

גול נא סומבול.

גול נא סומבול אדבורות איכדילת סכדא אַ יפי. תפבורי סכד גול אַ פושיי סומבול ,גופדי:

„פיני מרא כונא, פיני אַ קימת מא! המא דנישירנות אסרמא בויי—סכדנות נטושמנדא ריחן מרא, המא חז בגורדנות אַז רג׳ימא, בוהלונום מא ארי אדמיהא, אממא תו יזוקא סומבול, פיני דנישירגר אתו, פיני חז בגורדגר אַז תו, נא קימתי תורא, נא רג׳יני תורא, אנז׳ק אמבר זייד—סכדני תו ז׳פא ארי אינסנהא!„

ז׳והב־דא סומבול גופדי: „איי גול נבו כשי דרד מרא, גונפי המא טנוסדני מא אַז תו כובום גופדירא, רסדי תורא בואיש היסדי רג׳יש היסדי, אממא ג׳ו כייר דרי אַ בווייתו, ג׳ו דרא רג׳יתו, אַ ז׳נדגתו כייר נדבירפי? אממא כייר מא אמברי: אדמיהא נא חייבנתהא שר—בירנות ארימא, ג׳ונפי מא דרנום אישורא נון ארי כורדא, דושג ארי דגשדא.

דו כג׳יהא.

דו כג׳י קרשו אמרות דו אַ יפי אַ יא תנגא רח אַ סר יא הונדורא דק.

רח בו תנג, נבו מינפין הרדושורא ארי גירשדא, המיגא דו יפירא ארי רה דרא, ג׳ונפי אז יא תרף בו הונדורא דק דיברא כונא, מינפין ברפדא נבו, אז יא תרפיגא בו ג׳ל, ג׳וכורפי.

פאיסדות אי דו כג׳י דירות רח כושדרא, פי מינפין ניסדי אישורא רפדא פסבא יא פושבא, יא נבוגא אז ינהא.

כג׳יהא פאיסדות דנישירות דו אַ רויי־יפי מסליחת סכדרא כונא דו אַ יפי ג׳ו סכותגא?

יפי אזוהא אפד יא כובא מסליחת: קד—סכד סוקרא זניהיי כושדרא, קוז ביסדא אַ כרי, אוזמו או כג׳יגא אחיתייתי רבז לנג—שנד אז סר אנו, גירשד.

הג׳י ביסדא פי, הר יפישו גירשדות רח—כושדרא רחת, סלמת.

קרבג׳ נא פודו.

יא מרד רח־גירר דירמא ארי רחתי סכדא אַז במונדאי רח כושדא אקריש יא בוסדו, דגשד אזיר יא דר קרבג׳י, א קריש לפהיי כודו.

אי מרד ג׳ומהיי כושדרא תיפ בגורד די קרבג׳היי דרא נא כודוהרא אַ פסא־פושא־יו בבוהרא, מוגו: „ג׳ו מיביסדא, אגא אזיני כלא רג׳א כודוהא אסר אזיני כלא קובתלויא דר מביסדגא, אזיני ג׳וכלא קרבג׳להא אַ אזיני ז׳יגלהא אסר לפהא מביסדגא?„ אי גף אַ לע־יו דבו, הבירדן אמא יא כלא ברברי שהונד דרא, אפדא אַז דר יא קרבג׳ אסר ביני־יו, אמא כון אַז ביני־יו. בכושד או מרד אַ קהר—אבז אזונז׳א, מוגו: „כוב בירי אאי דר אזיני כלא כודוהא נברמרי, אגא אַ דר אזיני כודוהא מרמגא, איזמו אפדרפי אַ סר מא, כלליימרא לפ ג׳ך מיסכד.„

דו פישינכא.

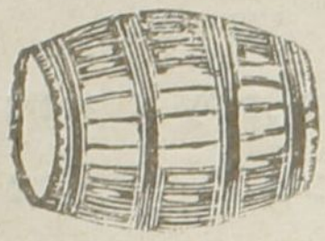

נחום רפד אַ בביי כושדא רבז רוז המינן אַ ג'ול. שחנגום בעדיי בגשדשו אַ כונא, דירנות דו מרד, הר יכישו יא פישינכרא גולו-גולו אדרות—ברדא אַז כוג'א אַז סר כרי.

דירני נחום, יא פישינכא דינז' סס-סוז אדיי רפדא אַז כרי כוג'א, יא פישינכייגא ארח רפדכי אדיי גם—גם סכדא. נחום פורסי אַז בביי כושדא:

„אי ג'ו כרי בבא, יא פישינכא סס-סוז דינז' אדיי רפדא, יכיגא אדיי הריי גם—גם סס סכדא?„

בבשו מוגו: „ביניש, כלפמא, אי פישינכא קד-יו פורי אַ או סבב אדיי דינז' סס-נסכדא רפדא, אוניגא תיהיני, ג'י נדרי אַ קד-יו, אַ או סבב אַז סר סנקהא רפדכי גם—גם סס סכדא.„

רנז'בר נא מר.

יא רוז, מר אמא אכי רנז'בר, מוגו: „איי קונשי, בייא איזמו אַ יכי חבר בשים ביניש, מא קבוק מרי בוהא מרא פושנדם אַ אי גירשדיהא בסל. ביניש פוסט מרא דייא רנג אן מרי ניסדי, איזמו מר גזירני חוסב מסך מרא, דייא תורא אזמא מוקיית בירא גרכ ניסדי„.

ג'נדקדר מר שבועה סכד, רנז'בר פורמונדא נאמא. בגורד רנז'בר דום תברירא אַ סר מר, מוגו:

„אזמא נזניכ מייא, תו גנא מרי, רנג פוסט תורא אז רויילא דגיש סכדיי, אממא דרויי דול—תו, עקויי זיר זוהון-תו גנא האו אבלינא מרי„,-גופדי רנז'בר,-זא דום תברירא אז סר מר כושד יורא.

נהקא סהם.

יא רוז יא ג'וכלא מושלא בדירמא אבלי כרז כושדא אז לולא אַ בורו, די אַ קריש כונא נזו נא כורוזא, תרסי, בגשד אַ לולא שוש—נפס גורדא, איכדילת—סכד ארי דדיי כושדא, מוגו:

„איי דדיי, אימורוז אַ קריש כונא דירום דו חייבן: יכי בו פלתר יו נרמלא, רג'לא, יוש נושדבו יזוקלרא כונא סר—יוש בו קוז, מרא באיסד נזניכיש בורם אכי יו. אממא הבירדן, בדירמא אַ פושא יו אוניגא, או בד, אבדוניהא יו קירמיזי—אדמי דעברא כונא, סר גרדן יוש תיכ בו, תרסירום אז יו ביריכדום„.

מוגו דדשו אז יו:

„איי נטן, או תו דירייהא יזוקלא, סרקוז נושדא, או נזוני, אזו בדתא חייבן ניסדי אַ עולם, או דושמני אריטו, אזו מוקייתי גרכי! אוניגא, אבדוניהא-יו קירמיזי, סר גרדן—יו תיכ בירייהא—כורוזי, אורא אַ בדי—סכדא רבז כר ניסדי, תו סק—בשי גו אַ או, כלפמא, א או כובא מורק, אַ או כורוז, או תורא אז מורדאי כילס סכדי, נבוגא נזו מיכורד תורא.

ג'ו בוהלוני?

סומר, למבא נא ז'פור אדבורות דעבא—סכדא אַ יכי. אי גופדי: אַ תבוניימא כשדא אמרי זימי, איניגא מוגו: נע! אַ תבוניימא כשדא אמרי זימי.... שינירות גנדומהא דעבשורא גופדירות: סבור—סכית תא אַ כרמן טרפדיימו, אוזמו מיטנים אַ כתור כי כשדא אמריגא זימי.

אַ מחל כרמן, סחיב זימי כופד תכולא סר—גורד ארי דנבר-סכדא. ז'פורהרא בר—זא ברד סומרא שנד אַ כרי, למברא פורא—סכד סוכונד, גנדומא בג'י דכונד אַ תורבהא ברד יורא אַ יסייב, ארד—סכד אבורד בורז'ונד אז יו נון.

בלגהא נא רגהיי דר.

יא כרז, בלגהיי דר סכדות כלגדי אַ סר רגהיי דר כושדא, גופדירות:

„ביניישית, ירשוקי נא שריפתי אן דר, אימונים, בלגהא; אזיר סריני בלגהיימו נושדנות אינסנהא נא חייבנהא, דינז'י—רחתי אפדנות, אערלוק בלגהיימו קושהא לולא גורדנות, אכיר כי רג'י ירשוקי קורבוקזי אן דר, אימונים. אימו נבירא, ניסדי דרא היג' חורמת".

רגהיי דר שינירות תפבורי גף-סכדאי בלגהרא, ז'והב דרות אוהרא:

„איי בלגהא, בלגהא! מסכית נהקי אמבר לבקאי, מסכית כלגדי, רג'י קורבוקזי בלגהשמורא עומור אמבר ניסא בירא, זורי אמרני פאיז, זרד-בירנית ריכדנית. בירנית היג'—נבירא כונא. אַ בירניתהא בכדיש, ניסא דרנית דרא היג' כייריש. אממא, כוב דנישית אַ אימו, ביניישית רגהיימורא אַ קריש ככ, אזיר כרי דרימהרא שונכית טנית, כי אישמורא נא דרא דשדנימהא אימונים, אימו דרנים דרא זינדגוני עומור טורזי, אז שירייימו כשירני דר שיריי תרי שיריי זינדאי ז'וני, בירני הממישא שירלו, ז'נלו. אימו נבירכי, דר מיבו כושג, אישמוש היג' ניבשית אַ עולם".

גורג נא לגלג.

I.

גורג כורד נז'בוסדא,
יא כלא תיכיי גושדא,
מונד א בוקז יו אסדוקו דנושדא,
נטנוסד נא בדשנדא נא פובדרדא.

II.

מונד הלכ, נא מונדא נא מורדא,
נטנוסד היג' אז ז'יגש ז'ומוסדא.
לגלג אמא אינז'א רסד,
גורג ז'ומונד דסהרא, גיריסד.

III.

„רחמבר אמא, איי כוכ עמלא,
כילס-סך מרא אזי בלא!"
לגלג זורי דונדוקא דשנד,
אז בוקז גורג אסדוקורא בדשנד.

IV.

פאיסד או, אז גורג כסד מוזד;
גורג בז'ח-זא מוגו: „איי בג'יי דוזד!
איי ניכי נטן, נדורוסד!
פאיסד, א כלגדי רבז כנדוסד.

V.

תורא בגם בס-ניסד אי חורמת:
נטנא סר תורא בדשנדום סלמת?
ביר-בש זורי אז פושיי ג'וממא,
מוקיית-בש, מייא דייא רסד אמא!

סג נא עסב.

יא רנז׳ברא בו סג נא עסב. סר—גורד סג בחס פאיסד אַ עסב אבז מוגו אז יו אַ תכבורי רבז:

„אַ חוסבי רבז גרכי תורא אז מחלא לפ פיש סכדא, בגם יא כלא כרי אַ כול בר שלא ברדא, יא כרי כיש-זרא?! אי קוג׳קא כר תורא היג׳ כסיש ניסא שינירא; בגם מיטני תו, ברבר בירא אמא רבז, אַ הר כר? נא שב נא רוז, מא דינז׳י רחתי ניסא דירנום, רוז סורויי גוסבנדא אַ ג׳ול מוקיית בירנום, שב מחלרא, כונרא אז דוזדהא קרבול—בירנום דשדנום».

„הלבתא—ז׳והב דא עסב—גפהייתו רסדות, אממא מא כרי כיש ניזרומגא ארי סחיבמא, דייא סחיבא ג׳יש ניביסדא ארי מוקייתי בירא קרבולי סכדא, דייא אוזמו תוש אינז׳א היג׳ גרכ נבירי».

דורוגו.

יא נכירג׳י אַ כרונדכי נכירא באיסד יורא ארי פורמונדא רנז׳ברהרא. ז׳וריי-זא גופדי: איי—הריי! גורגהא אמרת אסר נכיר! בידבוסדות רנז׳ברהא אמרות אַ תופנגהא רבז אַ דסדג׳והא רבז, סגהש אַ פסשו, אמרות דירות „נא גורגי נא בישא.» רנז׳ברהא דירנגא אי נכירג׳י אדיי כנדוסדא אַ אישו בגשדות רפדות.

אי פרזיגא הא רסדפיש גורג אמרבו אסר נכיר אני מרד. אי מרד גנא בז׳ח-זא הריי—סכד מוגו: „איי הריי! פומפי—סכית, כילס—סכית! גורג אמרי אסר נכיר! זו בשית, רחם—ברית!„ אממא אי פרז היג׳ פס בבר נסכד, אַ פומפי נאמרות. גורגהא תרש ברדות הממיי נכיר יורא.

כוניי דורוגו סוכד, רסדירא היג׳ קימת ניסד,
פס בבר נסכד. אַז אפתאי תבושתאי רסדי.

הג׳יני ז׳ורמיי אַן דורוגו, רסדיש גופדיגא בבר ניסא סכדנות אַ יו.

גוגופ נא כורוז.

מוגו גוגופ, איי עזיזימא כורוז, ג׳ו הונדר כובא סס תו כונדא?

—„איי אישוק ג׳וממא, גוגופ, ג׳ו רג׳, תו כונדפי, סס תורא תו טורז כשירני, אבז דרני: אַ. קריש אני בישא תורא כונא כונדגר ניסדי,„ מוגו כורוז.

גוגופ מוגו: „אינקדר סס-תו רג׳י, איי קבום, תא סט סליש כושי מרא סס תורא בישנבום».

כורוז מוגו: שבועה סכדנום, אגא תו אז כונדא פאיסדיגא, מא תב-דרא ניטנום סס תורא נשיניראַ, אזו׳אי אזיני סס? תמיז, כושחל, הונדור, רסדפיש קומלת אישמו אַ בויי-בוכון ג׳וכללא בירנית, אממא סס כונדאישמו אוכשש-זרני א סס חפד—רנגי.

גוגופ מוגו: „סק—בשי, דוסדמא, אַ או כתור, אז רסדפיש אַ חוסבי רבז, תו הג׳י כוב כונדני כי היג׳ קושיש הג׳ו ניטנו כונדא, יקין, מא אדם קול כשירא״.

אינז׳א מרג׳יגא שיניראַ אי גפהרא, מוגו אזישו: איי חברהא! ג׳נד קדר אישמו דו-יכירא תעריף מידית-גש, כונדשמו אַ היג׳יש ניברזו!

—אריג׳ו גוגופ אַ נהקי תעריף-דרני כורוזא? ארי אנו, כי כורוזיש תעריף דרנבו גוגופא.

כונית אירא אַ סא אדמיני, בשית יכישמו אז׳יגיי גוגופ, יכישמו אז׳יגיי כורוז, יכיגשמו אז׳יגיי מרג׳יגא.

מסלא מיגויו: נטן נטנא תעריף מידו.

אבג׳י.

I.

מוג׳כ, פיכיר-כיללו, תחנא,
פרזא-גשד א ג׳ול בגא כונא.
אסר כולא מרג׳יגא גיסנא,
גוזת-סכד כורכ תהר דיהנא.

II.

זורי או פרזא, גורד מוג׳כא,
מוגו: „אכייש אפדום כורכא!״
א רויי עסמו גיסנא סומורק,
גוזת-סכד הרג׳ו-בו יא מורק.

III.

פורמא, זא מרג׳יגרא קרמק,
מוגו: „אילא נשטבי דמק!״
תופנג אדס, אבג׳י אמא רסד,
זא סומורקא, אכרי בנגרסד.

„ק׳ק-ק׳ק״ סכדא-סכדא סומורק מורד,
אבג׳י ברד סומורקא, בורז׳ונד כורד.

תכבורא אברהא.

אַ מינז׳י המינן, אַ בעדיי סכדא גרמי, אַז תשנאי אב סוזי סוכדות כושג־ביסדרות אפינהא, סבזהא, גולהא, ברוש נאמא. אמרות דסדיי תיהינא אברהא פאיסדות אַ רויי עסמו, גופדירות אַ תכבורי רבז:

„איי אפינהא, כריהא, טנוסדנית ג׳ו כלא ניכי ז׳ברדי סכדיימגא אימו? סא רוז סא שב, ריכונדיט ברושהיימורא אַ דרייה, אמרים.„

אפינהא, סבזהא נא גולהא גופדירות אַז אברהא:

„איי אברהא, אברהא! דרייה אַז כושדא אב פורי, או אַ ברושהשמו מיחתז׳ נבו, אישמו קדור ניכי נטנית, נהקי תכבורי אריג׳ו סכדנית, אימורא מיחתז׳הרא, אתשנאי סוכונדית, ברוש אישמורא אַ גרכ נבוהא ז׳יגא ריכונדית?„ הלבתא אימו אישמורא מוגויים נמרד, ניגויים ז׳ברד, ג׳ונכי גרכייא ז׳יגרא הישדא אַ גרכ־סוזא ז׳יגא כייר סכוהא, ניסדי ז׳ברד, אממא או היסדי נמרד.

כילית׳למא:

1) יכי דכורדני, יכי הנז׳ירני, יכיגא ברמרני. (כלים, כל״, פבוא).
2) נזוכלאי, טורזלא, נושדכי אקד סבזא, היג׳ בדיש ניסא בירא. (כלים).
3) מרא הממישא כסדנות, אמבר גוזת סכדנות, בכד כי בורבונדנום כושדרא, ביריכדנות, אזמא פחנו בירא. (כלים).

רנז׳בר נא טבשן.

יא רנז׳בר רח זימירא גירשדכי, אז דור דירני יא טבשן, רנז׳בר שר־בירני גופדירני: אַכייש אַ ברסד אמא רחמא! מורם יבשליי יבשליי אכי טבשן מיזנום יורא אַ דסדג׳ויימא רבז, מיברום מיפורוכום יורא אַ שהר. אאו פול אבז מיסדנום יא ברא. ברא מיזנדו אריימא דו ברלהא, או ברלהש כלא מיבשות מיזנדות הרכישו דו בלא ברלהא, אוהש כלא מיבשות מיזנדות מיבו מרא הג׳י יא סורו. בקדא מיג׳ינום פשמהשורא מיפורוכום אַ שהר, ג׳קא מיסמבייא גוסבנדהרא מיפורוכום אַ קסבג׳יהא אאי פולהא רבז מוכורום יא כלא כונא, אוזמו מא מיבשום כלא בכדבר. פסיני גפהרא גופדירכי רנז׳בר אז שרי כלא־כלא חר־חר זא כנדוסד. טבשן שינרי ססא תרסי ביריכד רפד.

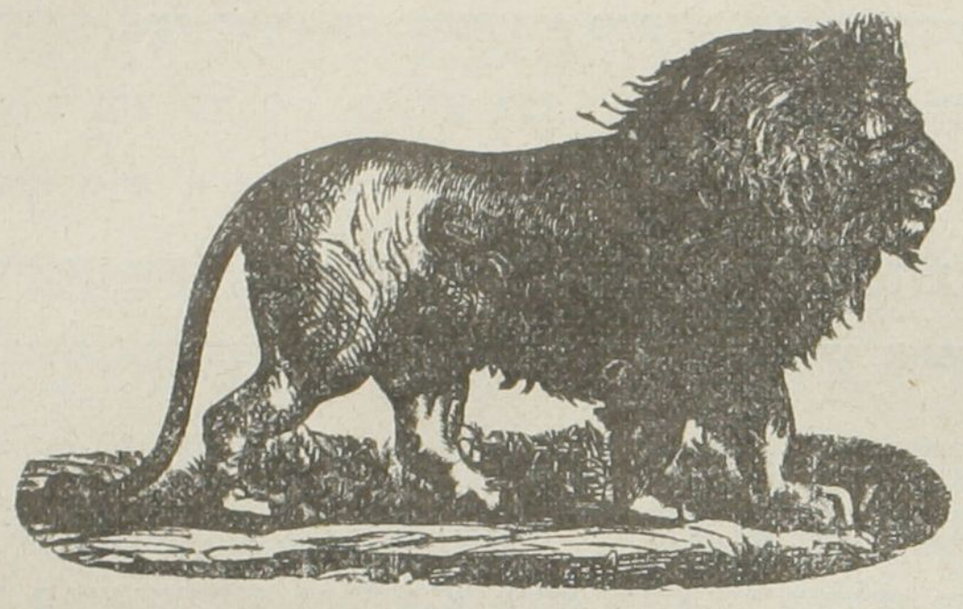

פּירא שיר.

יא שיר בירבו לפ אמבר פיר. ניסא טנוסדנבו בורב גרדו אַז חייבנהא אב גורו ארי כושדא, מונדבו או גיסנא. שיר אפד ארי כושדא פנד-עמל סר-דשדרא סכד כושדרא אזרלו, טרפד דגשד אַ יא מוקרא, כבר רסונד אַ חייבנהיי בישא כי יו אזרלוני דגשדי גופדירא. חייבנהא שינירות אירא, סר גורדות יכי—יכי אנובת אבז, אמרות טרפדות ארי דירא רויי שירא, פורסירא חל אבחל יורא, חלל-בא ארי כסדא. ארכהין נתרסירא, דירמרות אכי שיר, ג'ונכי אזרלוני חל-סוזי.

פקירמא שיר, מיגורד אזוהא רוזי יכירא מיכורד, הג'י סר מידשד.

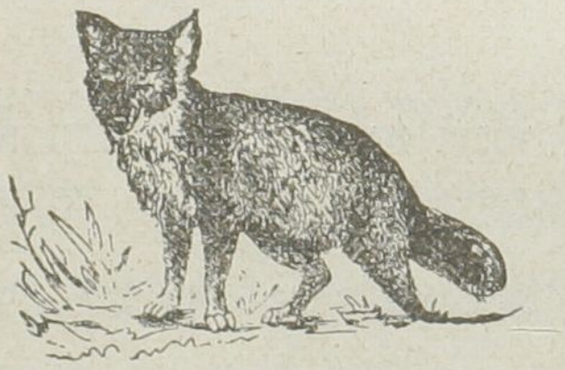

יאַרוז, באיסד תולכירש בייב סר כשו אַ שיר, בינו חל-יורא. תולכי אמא פאיסד אַ פושיי מוקרא, סס סכד כבר בגורד: ג'ולמי איזמו כייפתו, אַיי אקיימא? ז'ן בוררמא, אַז סס תו מרא ז'ון ברמא,—מוגו שיר,— זחמת כש יבלא דירא אכימא רויי יכירא בינים, יכם איכדילת סכים, דולמש ברב! תולכי ז'והב דא שירא, מוגו: „סק גרדא אקיימא, מש אמבר חסרתום ארי רויי תורא דירא, חלתורא פורסירא, אנז'ק כי מא דירנום, אכיתו דירמרגרהא אמברות, בדירמרגרהא היג' יכיש ניסדי, הלבת כי, מרא ארי דירמרא אכיתו רח—ז'יגא ניסדי.„

כובא בורר.

אסף בו יא ג'וכלא עאיללא, חשד סללא, כונדנבו אַ נובא-כונא, או בו כוכ אן יא בייא זן.

אַ בעדיי פישנבי מגשד אסף אז נובא—כונא אַ כוניי כושדא. אַ בעדיי כבלתי ממא חברהא-יו מדירמרות אַ כוג'א, בזי—מיסכדות, אממא אסף היג' נירפד אַ אישו רבז, מינושד אַ כונא אכי מזלות ג'וכלא כהרליי כושדא, בזילהא מיסכד אַ יו רבז.

שחנגום מינושד אסף חזור—מיסכד נובהיי סבחי כושדרא, בקדא גנא סר-מיגורד ארי בזי-סכדא אַ ג׳וכלא כהרליי כושדא רבז, מכנד פלתרהא יורא, ג׳כמהא יורא, מידגרדונד מיכוסונד יורא אַ שירינא גפהא נקולהיי עאילי רבז.

יא כרז מוגו אז אַסף זן קונשישו: „אַ אסף, ג׳ו כרי, תו היג׳ אַ בורו אַ בזי-סכדא ניסא בדירמרא, נושדני תחנא ביתב רוז אַ כונא ארי אַ כהר תו רבז בזי—סכדא?“

אסף קל-גורד מג׳-סכד מזלות ג׳וכלא כהרליי כושדרא, מוגו: דדיימו אַ כר-סכדא רפדי, מא אַ כייל בירא קוללוק נסכדומגא אורא, דייא כי קוללוק מיסכו?

—

דרד דדיי.

נימא שב גירשדי, הממיי מחלא אפדרת אַ סכדא כב. פושיות הממא דרהא, לתהיי דר פנז׳רהא. ריגזהיי תבושי ז׳סדנבירותהא אַ בורו אַז תורכ לתהא, תר ביסדרות סור ביסדרות, אנז׳ק מנג גשדני אונז׳א תחנלא אַ עסמו, דנישירני אַ מקבונא סיפרא רויי אבז אַ סרא כונהא כי בדי בירנותהא אסר פיי כיפלת רפדא כונא.

אַ הממא ז׳יגא ספיתיני, דינז׳י נא שירינא כב.

אַ יא ג׳וכלא ביתקלא הלם שעם נמורדי, אונז׳א יא זן ניסא טנוסדא נא דינז׳י נא כב.

רפד-אמר סכדני אי זן אַ אינז׳א אַ אונז׳א אַ קוז׳ק יוש ברי סברא עאיללא.

יזוקא עאיללא! הממא יו אַ אתש אדיי סוכדא... אך, יא דקיקלש לעא ניסא גורדא, ניסדי פריקתי.

שב טורז כשירא—אמרני, סבח ניסא בירא, עאיל לרזירני בכד—בכד, דדיי גרדונדני יורא אַ קוז׳ק, ג׳ומהיי דדיי פור בירנות ערסהא.

קובת יו בוש בירי, אבחזהיי—יו כיסירת, מיז׳היי—יו דו אַ יכי בגסירת, ג׳וכלא למפלש יבש-יבש אדיי תר בירא. אממא אתש דגסירני לוקן אַ דול דדיי, דגסירני ניסא מורדא. זנלא הא אדיי גשדא אַאי סר—אַאו סר אַ קריש תנגא ביתקלא, גה כונדני גה גיריסדני.

מנג גשדני אונז׳א תחנא אַ עסמו רויי יו לפ מקבונות סיפינות.

—

שיר, גורג נא תולכי.

I.

יאָכרז שיר, גורג נא תולכי,
ביסדרות חמרח א יכי.
אז אימורוז סכדות איקרר,
אבא בכש סכות יא קרר.

II.

הר מרד ג'ואיגא א יו קיסמת,
כורו דעבא-סוז סלמת.
הרססו ביסדרות רזי,
בסדות שרת נומיי כקזי.

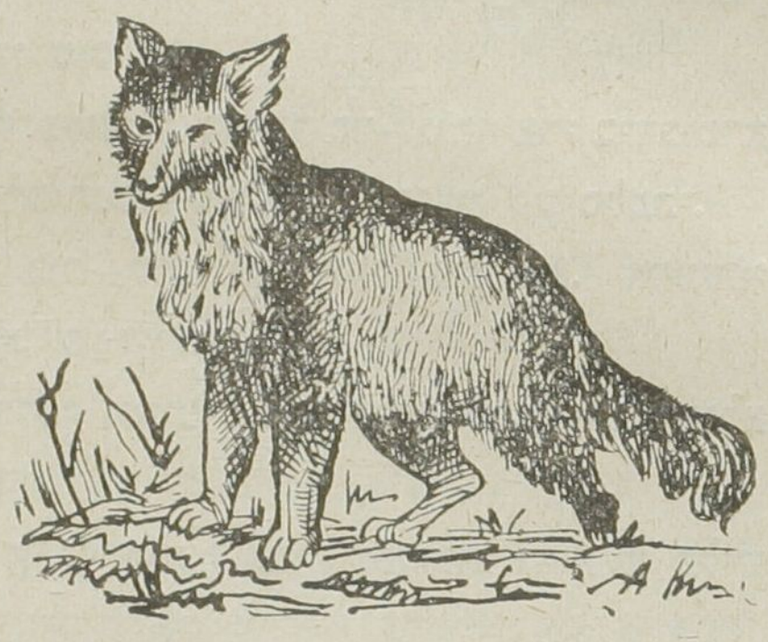

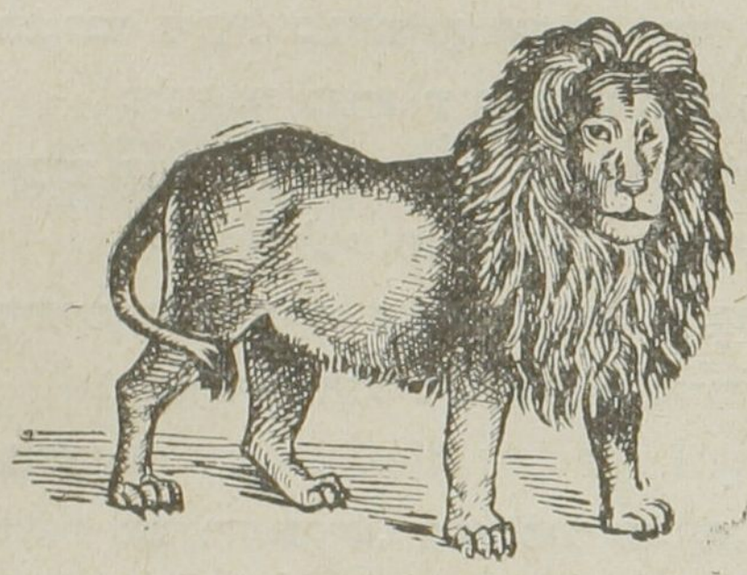

III.

רפדות גשדות סופדאי דב,
אפדות סא דנא חייבן אב.
יא גוסבנד, יא כג'י, יא ברא,
אבורדות הרסא אבהרא.

IV.

מוגו שיר: „ביית בכש-סכים,
הר מרד בכש כושדא שונכים,
אז אישמו היסדום כלתא,
גוסבנד אנמני, הלבתא.

V.

ברש אז'ינס גוסבנד בבי,
הרדושו יכי חוסבי.
אי כג'יש אמא מירסו,
ג'ונכי ברסוז מיתרסו.

הרכישמו סכדית דס טורז,
מיסכום אורא שול מרז!"

פלג׳י.

אַ יא דיה בו יא פלג׳י אַ פל דנישירגר. או גופדירנבו כי יו טנוסדני ג׳ו אַ עולם ביריגא, ג׳ו מיבוגש. אאו גורא אמבּרא אדמיהא בבר סכדנבירות אַ יו, אמרנבירות אכי-יו ארי פל דנישירא.

יא כרז הריי—זרות ברדות אי פלג׳ירא אַ יא דיהיגא. אכי אני פלג׳י כורא ביסדרות אמבּרא אדמיהא ארי פל דנישירא.

הבירדן בידבוסד יא ז׳הילא כוכ אכי אני פלג׳י אמא, מוגו: „איי פלג׳י! תו גופדירני, מא טנוסדנום ג׳ו אַ עולם ביריגא, יא מיבוגא, אממא תורא אַז כוניי כושדן תו כבר ניסדי, כונייתו אַ דיה סו—גורדי אדיי סוכדא״.

פלג׳י אי כבּרא שיניירא, אַז תרס, רנג יו פלאיסד, בכושד סר—גורד ארי בידבוסדא רפדא אַ דיה כושדא. אַ נזניכי כוניי כושדא רסירנכי דירני, כי כוניי יו סק סלמתי.

אינז׳א פלג׳י טנוסד כי, או ז׳הילא כוכ—יורא פורמונדי גופדירא. אדמיהיי דיהיש טנוסדות כי פורמונדא אמריי פלג׳ירא, גופדירות:

„רסדכיש, אגא פלג׳י טנוסדגריגא, אריג׳ו נטנוסד, דורו גופדיראי אנו ז׳הילא כוכא?״

אזו רוז בקדא, דייא היג׳ כס אזוהא אַ גף פלג׳י בבר נסכדות, דייא אַ פליש נדנישירות.

דו בוררהא.

זיהיסדבורות דו בורר. בוכראי (כלאי), זן נבגורדבו ארי כושדא, בו עאיל—סוז. אממא גוכלאי בו סחיב זן, בביי סא עאילהא. בוררו בורות רנז׳ברהא, אישו בורות פקיר, קייר אז סחרשו, כמיכי מונדבו אריש אז בבשו, דייא ג׳י נבו אישורא. בוררו, אז בבשו מורדנגש, ז׳ורא נביסדרות, ג׳ונכי אמבּר דוסד דשדנבורות דו-יכירא. אַ יכי רונדנבירות אַ יכי אורק זרנבירות אשלוקא, בקדא בכש סכדנבירות אַ-יא קדר אשלוק כושדרא. דג׳ירבורות א-ין ג׳דוריישו. יא שב אורק ברסדא בעדא, דגשד כלאי בורר ארי כיסירא, אממא היג׳ כב ניסא אמרא יורא, גופדי אַ דול כושדא: בוררמא סחיב זני, בביי סא עאילי, גורוני ארי דשדא כוניי כושדרא, מא כר סכדנום תחנא ארי כושדנימא,—עמל נייב אבוררמא רבז תנג ארי בכש בגורדיימא! כוב ניסדי מא סכדנומהא כר!״ שב נימא בירנגא בכושד אז הלב כושדא, בגורד יכם דרזהא אז גנדומהיי כושדא, ברד אז פחנוכי נא אסר דרזהיי בורר כושדא, יו בגשד אכונא, דגשד פריקת אַ כב ברפד, כב יו שירין ביסדא ארי-יו.

אינסן נא חייבנת.

חייבן ג׳ולי תרסונד אינסנא מוגו: „איי אינסן, מוקיית בש אז כושדא, נבוגא נכג׳ין מיסכום תורא, כורד מיסכום אסדוקוהיי תורא, מימירי תו אז גיסנאי, תא תו מרא אז קריש מרגא בישהא אפדא".

קוש מוגו: „פר מיזנום מא אַ הבאי הונדור, הונדור, דייא דס אינסן אמא רסירא ניטנו, אורא קנתיש נברי פר-זנו מרא גורו".

מהי מוגו: „מא זיהיסדנום אַ קריש אב, מיטרם אלוקנא ז׳יגיי ניכרא, דייא מרא אינסן ניאפו, או אלוקנא אב דירמרא אפדא ניטנו, ג׳ונכי או אקריש אב נפס כשירא—ניטנו».

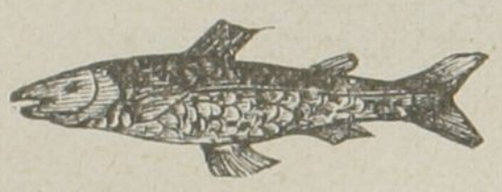

כורמיש מוגו: «מש פספס מיסכום מכנום כרירא, מיטרם לוקן אקריש כרי, דייא מרא אינסן ניבונו, אגא דיגש מא כירא גרכום?».

אינסן בדירמא אז כונא, בגורד אַ כושדא רבז סגא, תופנגא, ז׳לרא, תורא נא דרזא—קירא. גשד אַ ג׳ול זא כושד חייבנא, פורמונד גורד אַ ז׳לא רבז קושא, דשנד תורא אַ ניכרא גורד מהירא (קורזומא), בפנד כרירא אפד אזונז׳א כורמיש ארי בש דרזא-קיר כושדא.

קולק נא תולכי.

I.

קולק, א דונדוק יו פני, נושד א סר דר,
נאפד כבלתי, נביסדא כורדא מוקדר.
פנירא בויי-כשי אז זיר דר, די תולכי.
—„ג׳ולם תפרונום אורא?" סכד ג׳וכג׳וכי.
דום ז׳ומונד, ג׳רך טרפד, ג׳ום-יו זברא תיכי.
מוגו: „אי פנילא ארי קולק חייפי,
מיסכום ארי-יו סא-ג׳ר גף מיחנפי,
בכונו לערא, אז שרי תעריפי,
פני אפדנו, כורום נוג-בהר כייפי.

II.

מוגו: „איי דוסד, רסדי תו קרא-קולקי,
אממא אבז-תו אוכשש קרא-תבוקי!
רסדכיש, תו א פדשהי מורקהא לאיקי!“
קולקא כוש אמא, יבשליי מוגו: „קי!“
—„בבא-דדייתו בירות עקולמנד לאיק,
חורמת אישו זייד בו אכי כלאיק!“
קולק פנירא כוב סכד-גורדא, מוגו: „איק!“

III.

—„א בוררתו רבז סכדם חברי רפדר,
שיריי כהר תורש נובוסדם א דפדר,
תוש רחמלוני, נזריי יא מורקש דונדוק,
כורדיי נונליי ז׳פאי, אבש כורדיי דוק-דוק!“
פקיר קולק ביסדא שר, סס-סכד, מוגו: „אוק!“

IV.

—„ג׳ו רג׳י פר-תו, גורדי תבתבי שבקא,
ג׳ו כושי סס-תו, דרני חבס עשקא,
יא כרז כון שינום, שיריי כהר קולקא!“
קולק ביסדא לפ קיזמיש, קר זא יא כלא: „קא!“

V.

פני אפדא, תולכי אז הבא תפרונד,
זורי פוברד, רויא אכי קולק ג׳רונד,
מוגו: „אגא נטנהא א עולם ניביסדא,
מיחנפי ארי כי קבול מיביסדא?“

אַ אתשלמא.

(כּלא סו).

אַ יא לעזא להבּת גורד בּיתב כונרא, כריהיי כונא לרזירות ז'סדות ז'ורכּומהא, תבונדא אמרא סותונהא סר—גורדות ארי אפדרא; קירמיזינא דורא ז'סד אסר בון. זנהא אַ בז'ח אבז תעדי סכדות ארי כילס סכדא אבדוניהא נא פרסדיהיי כונרא. עאילהא בידב-בידב סכדא-סכדא תמשא סכדות להבּת אתשא ז'ורכּומהא פר-זרות אַ זועבּיי אתשי רבז, כונהא סוכדות. אאי בכד יא תזא בקיפאי כּורא סכדני מכלוקא.

נזו בידבוסד אסר תבוסדא בון אַן סירא נטנוסד אז'א שנוגא כושדרא. אַז הר תרף גורד יורא להבּת, פקירא חייבן אַ זרונז'ייא מייב אבז ז'וריי זא אַ כומפי. עאילהא סוסד ביסדרות אַז כנדוסדא אַ דירפישו איגידי נזורא. „אריג'ו כנדוסדנית שעיתוהא!" גופדי אהונג'י—רחם ניסדי-מי אישמורא, אפורנוש אדיי פוג' בירא אישמו חר-חר זרא כנדוסדנית!. אי אהונג'י בנא נרדובורא אסר סוכדניהא בון ברפד ארי בגורדא נזורא, נזו ברסי אַ סורת סק-בשי רבז בגסי אַ קול קביי מרד. נימא-ז'וך גורדא, פורמא אהונג'י אַ חייבן אבז אַ כרי.

סא בוררהא.

סא בוררהא מורס גורדות אַז בבּא: כוניי סא מרתבּאי, המבר, בלא-כונא. בוכראי נושד אַ המבר דפורד אַ קריש יו ימישהיי כושדרא. מינז'יאי בורר בגורד ארי כושדא כונרא, ג'ופלאי נושד אַ בלא-כונא.

יפם מחל בקדא אי בוררהא ז'נג גורדות נטנוסדות אַ רח רפדא אַ שלומי רבז.

סחיב בלא-כונא גופדירני אַז סחיב כונא, מרא רזי ניסדי דוריי תב תו ברב אַז תב כונייא, רפדני סכד—סכדני תורביי תב בורר כושדרא פור בירני כוניי בורר יו דורא.

סחיב כונא גופדירני, רזי ניסדי מרש כרי כונייא בו בון המבר בוררמא! בגורדני סכדני סולא—סולא כרי כוניי כושדרא, תיהי סכדני אַז סולא הממא שנדניהא אבהרא אַ קריש המבר, פוג' בירנות הממא בהרהיי בורר יו, פיסירנות.

ג'ו סכד סחיב המבר? רפד בפנד בונא ברויי המברא בקדא אפדא כונא, בג'רוסד בלא-כונא. אוזמו אי סא בוררהא מונדות מורס—סוז.

סא פלפלי.

יא רוז, סא פלפלי: קירמיזי, סיפי נא זרד, אדבירות פר-זרא אַ כושא רוז אפדאי אז סר אני גול אַ סר אני גול. אמבר בו שרי אַנוהא. הבירדן אמא ברוש תרי-סכד קנתהשורא, אמבר ג'תין ביסדא אישורא ארי פר—זרא.

איני אמרות אוהא אכי יא זרד-קירמיזינא גול (תיולפן), תבקא סכדות אַ יו:

„איי רג'א גול אימו, בכון אריטו גולהיי תורא פחנו-סך אימורא אערשו אזי ברושי".

גול תיולפן ז'והב דא אישורא:

„זרד נא קירמיזינא פלפליהרא מא פחנו מיטנום—סכדא, אממא סיפרא פלפלירא ניטנום, ג'ונפי או אַ רנג מא ניסדי".

אינז'א זרד נא קירמיזינא פלפלי הרדושו אז יא לעא ז'והב דרות גולא, גופדירות:

„אגא תורא ניסא באיסדגא פחנו סכדא חמרח אימורש, דייא אימורש כומפי תו גרכ ניסדי!"

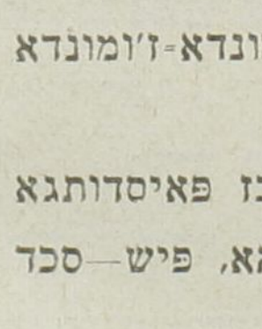

הג'י יבש—יבש פר-זרות רפדות הג'ונתא.

ברוש אדבו ערא מז'ל-סוז אמרא, אי פלפליהרא ז'יגא נבו ארי פחנו בירא אז זיר ברוש. דירות אוהא יא סיפרא גולא (ליליא), סר גורדות ארי אַ או מינת—סכדא:

„איי תו, רג'א קורבוקזא גול (ליליא), ביהיל אימורא פחנו בשים אערלוק בלגהייתו, נבוגא אימו לפ דכסיריים".

אי גול, ליליא, ז'והב דא אישורא אאי מינת אישו הג'י:

„סיפרא פלפלירא, אסר ג'וממא ארי פחנו-סכדא יורא, ג'ונפי או אַ רנג—מני, אממא או פלפליהייגא בורבתגו אז'א אישורא באיסדגא".

„נע—מוגו סיפרא פלפלי—אגא תו חמרחהיימרש ניסא—הישדגא, מרש גרכ ניסדי ארי פחנו בירא אַ זיר בלגהייתו, כושי אריטא הממיי ז'נדגמא תר בירא, אכיר כי חברהיימרא נשנום".

הג'י פר-זא רפד אַ חמרחהיי כושדא רבז אזכי גול, אַ גוז'י רבז ז'ומונדא-ז'ומונדא קנתהיי כושדרא.

אפתאי אז זיר אברהא שינרי ג'ולם אי סא פלפלי אַ דוסדי רבז פאיסדותגא דו ארי יכי, ג'ולם דו יכירא שנדא נרפדותגא, דנישי אז קורק אברהא, פיש—סכד ברושא סר-גורד ארי אישוק—דרא.

גרם ביסדרות קנתהיי פלפליהא, גרם—ברמא ז'נדג אישו, גנא תזדן סר-גורדות פלפליהא ארי בז'סדא, פר—זרא, אבלדניגרא כונא תא שחנגום. בקדא גנא אַ יכי פר-זרות רפדות אַ כונא כיסירות.

טנוסדאי זיידי אַז עשירי.

א.

יא מרדא בו דו כוכהא, כלאי כוכא קדר-סוז דוסד דשדנבו, באיסד יורא ארי מורס—דרא יורא הממיי מלהיי כושדרא. דדייא יזוקי אמא אַ ג'וכלאי כוכ, תבקא—סכד אַז שובר כושדא, הללוגא היג' גף מעלום נסכו גופדירא אַ סריבתי מל—בכשי, ג'ונכי דדייא באיסדנבו הרדו כוכהא בכש בגורו אַ יא קדר, בבא גוש בנא אַ גף זן, מעלום נסכד אַ דול כושדא דרירא.

ב.

דדיי יא כרז נושד אַ פנז'רא גיריסד, יא רח-גירר שינרי גיריסדא יורא. אמא פורסי: „אריג'ו גיריסדא?" דדיי גופדי: מא ג'ולם נגיריסום, הרדו כוכהא ארימא יכינות בבשורא באיסדני יכירא הממא מלהיי כושדא דו, יכיגרא היג'יש נדו, מא גופדירם אַז יו, הלם מעלום מסך—אי כרא תא מא יא ג'רא אפדא ארי אני כוכ, ג'י ניסא רסירניהא. איזמו מא יא ג'רא ניסא אפדנום ארי-יו, ניסא טנוסדנום ג'ו סכומגא, מרא פול ניסדי.

רח-גירר גופדי:—ארי דרד תו עסנתי ארי דרמו אפדא: מעלום—סך אַ כוכהא, אַ כלאי הממא רסירניני גופדירא, אַ ג'וכלאי היג'יש ניסא רסירא גופדירא, הרדושו אַ יא תן מיבשות.

ג.

ג'וכלאי טנוסדנגא אַ יו היג'יש ניסא רסירניהרא, רפד אַ דורא שהרהא כותא ביסדא במוכד פישא נא עקול. כלאי כוכ פאיסד א-ין בבא היג' כר כותא נביסדא, פיכיר סכד עשיר מובו גופדירא, ג'ונכי הממא פול מורסי אַ-יו רסירניני בבא מורדנגא. כלאי כוכ היג' כר אז דס יו נברמא הממיי ביראי כושדרא כורד, פורוכד היסד-ניסד כושדרא. ג'וכלאי כוכ אַ קריבא ביליתהא במוכד כר פישא זיהיסד אַ בולי, אַ פירהוני היג' תנגי נדירא.

תחנא דר אַ בישא.

אַ בישא אַ קריש אמברא דרהא ברמרבו יא ג'וכלא ז'הילא דרלא.

יא רוז די או ערבג'ירא אדוש יו תבר ברי, אמרי אבישא, אערבא רבז ארי הוזום בנז'ירא ברדא.

ז'הילא דרלא בדשנד ג'וכלא סרליי כושדרא אז ערי דרהא, אמבר סכד מינת—סכד אערבג'י, מוגו:

„מינת סכדנום אז תו, איי ז'ן ערבג'י, אמא ניכי סכי, מרא אז תנגי דריסקלי כילס סכי: בור אי דרהרא אז קונשיאימא, אַ אי עולם יא ניכי בינום, אז סבב קונשי ביראי אניהא, מא ניסא דירנום אישוקי עולמא, נא רנג אני רג'א אפתאי בסלירא, תנמא גרם ברב; פושיי אויר מרא איהא

גורדנות, בירניהא אפתאי אַ אישו רסירא, אמרניהא ברוש אַ אישו רסירא. איהא אפימא נבירפי, הלבת הממיי אני ניפיהא אמא מירסו, אוזמו מיבשום קלין, הונדור, בלגהא ליגהיימש לב־מיבשות אַ הר תרף״.

ערבג׳י אַ גף אני דרלא דנישי, בגורד תברא בוררי הממא קונשיהא דרהיי ג׳ר תרף יורא, הישד יורא תחנלא.

ז׳הילא דרלא שרי־סכד, מוגו: ״אכייש! איזמו בטרפדום אז תנגי אפירהי״.

גירשד בסל, אמא המינן, אמא פלא תגרגהא אַ כלאי יא קרבג׳, אזי תגרגהא כורד ביסדרות ליגהיי אני ז׳הילא דרלא. אמא פלא בירנקינא, בכורד אַ אי דרלא, ביסדא או פרא, ג׳תלק אז מינז׳י, ביסדא בעדיי סכדא גרמי אן המינן, גרמי אפתאי סוכונד יורא אז ג׳ר תרף, קבוק תן—יו ביסדא כושג, סר גורד יבש—יבש ארי כושג בירא, אמרות פלא זועביא ברבריהא קד־קוד סכדות יורא אזי תרף אאי תרף.

אי ז׳הילא דרלא ביסדא אז ז׳ון כושדא ביזר; גיריסד, שיבן־סכד, מוגו: ״אריג׳ו הישדום כושדרא תחנלא אז ג׳ר תרף? אמרא גרמיהא־תגרגהא, זועבהא, הממא אמא רסירות?!״ בקדא אמא זימוסדו, דמונד או אזיר פלא ברפהא, אמא סכדא בייאיהא, לרזי או, ביסדא סכדא אותגון, אפדא אַ סכדא קוזדורמא. אי ז׳הילא דרלא פאיסד, סכד פלא שיבן ארי תחנאי כושדא, פשמו ביסדא ארי סכדא עקול־סוזא כר כושדא. אממא גירשד, דייא ג׳רא נביסדא, רסיכי אַ אכיר זימוסדו, אבעדיי פושיי בסל, אמא יא ג׳וכלא ברברילא, כורד סכד יורא א דו ז׳יגא, בנגסד כושגא פיסירא דרא אַ כרי.

נוהומון בכש

IX-й отд.

אזהר זור

כלינדר אַן נובא-כונאי.

הר מה במה אימו טולולו—סכדנים אַ דיבר נובא-כוניימו תזא כלינדר. אימו אוהרא קוג' סכדנים הג'י: בגורדנים יא בלג כקזא ריז כשירנים אַ כונא-כונלהא, (אַ יא מה ג'נד רוז דבירגא אונקדא כונלהא), אַ זבר סר-יו נובוסדנים נום אנו מהא, אַ קריש אַן כונלהא נובוסדנים חוסב שומרוש קדר רוזהרא, (אַ או מה ג'נד רוז דריגא).

אגא או רוז ביריגא אפתאי, אוזמו קריש אנו כינלרא סכדנים בולול אַ אוכשש מנג. אגא ברושי ביריגא, אוזמו סייה כל-כלי קלמטשי סכדנים כונלרא. אגא ברפי ביריגא, אוזמו אַ חכ אבז כלכליהא סכדנים קריש אנו כונלרא. רוזגר אברלו יא נבוגא דגורדאי ביריגא, אוזמו קריש כונלרא סייה סכדנים אַ סייה קלמטש אבז.

בכד בירני כונלא נימא-יו בירני ריז-ריז כשירא, נימייגא יו תמיז. או בורבונדני דגיש ביראי רוזא אַ ג'נד ז'ירא.

מה ינבר 1927 סל.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
○																														

○ אפתאי. ברוש. ברף. אבר. דגישי רוזגר.

ג'ולם אימו נושונא סכדנימגא אַ נובא-כונא אמרגרא תלמידהרא.

אַ דיבר נובא-כוניימו טולולוני יא כקז נום נא פמילייא אַן תלמידהא ברי.

או כקז ריז כשירא אמרי אַ כונא כונלהא, ג'נד רוז דריגא אַ או מה אונקדא כונלהא. אזבר סר יו נובוסדאי נום מה. בקדא אקריש כונלהא נובוסדאי חוסב שומרוש קדר רוזהא. המיגא נום פמילייא אן תלמידש נובוסדנים.

הר רוז דיז'ורני (קרבולג'י) אן נובא-כונא נושונא-סכדני, כי אמריגא, כי נאמריגא אז תלמידהא אַ נובא-כונא, כי דיר אמריגא.

אגא תלמיד אמריגא, אוזמו או כונלרא סכדני סא-כונזא, נאמריגא-סכדני ג'רך-בולול, דיר אמריגא סכדני אַ אוכשש אסטרלא.

מה ברסדנכי, הר יכי אזימו שומרדנים או ג'רכהא, אסטרהא נא סא כונז'הרא אימו, אזוהא טנוסדנים, כמיני תלמיד ג'נד רוז אמריגא, כי נאמריגא, כי דיר אמריגא.

מה פיברל 1927 סל.

נום נא פמילייא	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
זלמנב זרח			△												○													
דנילבא רות					פ-ת			△				פ-ת							פ-ת		△					פ-ת		*
מרדכייב ציון		*			כ					△		כ			○				כ							כ		
אברמב רשי									*						△			*						*				

△ אמרי. ○ נאמרי. * דיר אמרי.

תלמידלא רחמים אכי דוכתיר.

רחמימא בו יא ג'וכלא סגלא. יא כרז אזרלו ביסדא רחמים: בדי ביסדא אסר פוסט ז'נדג יו יא קירמיזינא ז'יגא (לישיי).

רפד רחמים אכי דוכתיר, סגלש אַ יו רבז.

דוכתיר די, טנוסד, כי אורא אזי קירמיזיאי פוסט קיירי, היסדי אורא גנא יא אזריגש: אקד רוריהא יו דרי יא כלא תכדא כורם.

די דוכתיר סגלרא, פורסי אז רחמים: „תו דוסד דשדני אי סגליי-תורא?„

„הלבתא, ז'והב דא רחמים, או מרא א זוהון כושדא רבזיש ליסירני, אימו הרדויימו דו יכירא אמבר דוסד-דשדנים.„

דוכתיר מוגו: „או כובא כרי, כי אישמו דו יכירא דוסד דשדנית, אממא תורא סג ליסירני, או כרבא כרי.„ אז ליסיריי אנו תו קבול-סכדיי אי ז'ירא קירמיזיאירא אַ פוסט ז'נדג תו. המיגא תכדא כורמיש או בכשירי תורא, או מיטנו גנא אוזגא אזרהייגש דרא תורא.

גרכ ניסדי איכדייר דרא סגא ליסו תורא, המיגא תורש היג' גרכ ניסדי דס-זרא תימר-סכדא סגא נא נזורא.

מוקיית בש דנדוהרא.

I.

ארי ז׳נדג-תו סק בירא,
דנדוהרא תו כוב שו.
א אוהא סב פרשכרא,
לערא א אב בקדא שו.

II.

א יא סל דו כרז-לא,
דוכתיר לערא דיגא,
או בכדי דנדוהשמו,
תמיז סק מיבשות.

ג׳ולמי אויר זרליני ארי אינסן.

כוהנא ג׳ולפייא אויר היסדי זחר, עקו ארי אינסן. אדמיהא אזרלו בירנות אַז אזיני ז׳ירא אויר הא.

אַ או אויר כי דבוהא אמברא תוז, אוש זרלי ארימו, ג׳ונפי תוז טרפדני אַ שושלוגהיימו, אוזמו מיטנו סבב בירא אזו ז׳ור-בז׳ור אזרהא.

ארי אויר כונרא תמיז סכדא, גרפי דרהא פנז׳רהרא בכורדא, ברברי דרא אישורא, גנא בז׳יד תמיז סכדא אַ תרא לוגואי רבז תוזא אַז סר כורסיהא, דרהא, פנז׳רהא.

ז׳רו זרפי כרירא, גרפי תרי סכדא, אַ אב אבז ג׳ותפרא יא נבוגא ז׳רורא.

ג׳ו גופדי אַ אימו דוכתיר אימו.

(אבלומון איכדילת).

דוכתיר ז׳נדג אימורא פהם סכדפי, אמברהרא בורות שאיהשו, תנהשו ג׳ולפי.

אַז פהם-סכדא בקדא אימורא, או דירבונד אפימו יא קלינא בולולא (ג׳רכא) שישאי, בורבונד אַ הר יפימו ז׳ורא-ז׳ורא. בקדא בנא שישרא אַ סר דס אימו, פורסי אזימו, ג׳ו דירנימגא אימו. אימו גופדירים, פי אסר פוסט ז׳נדג אימו דירנים אמברא סולא-סולהא.

או מוגו אזימו, אַז קריש אני סולא-סולהא בדירמרני ארק, אַ ארק אבו בדירמרנות אַז ז'נדג אימו ז'נדגא זרלי דרנותהא ג'יהא.

אגא אַ או סולהא ג'ולכ דרפדגא, אוזמו או זרלייא ג'יהא אזו סולהא בדירמרנותהא אַ ארק אבז, מידמונו אַ קריש ז'נדג, זרלי מיסכו אַ בדן אדמי. אוזמו אדמי בירני לקר, כון-סוז, פלאיסדא.

איזמו אימו טנוסדנים אריג'ו ז'נדגא גרפיגא תמיז דשדא!

(דויומון איכדילת).

עאילהא, מוגו דוכתיר, איזמו מא דירנום אישמורא, ג'ולם בעזי בכד אישמורא כהילי אמרא ארי שושדא דסהשמורא פושיי כורכ כורדא, אממא אי אמבר גרפיני, ג'ונכי אַ דס אבז אימו בגורדנים נונא, דסהא ג'ולכי בירפי אוזמו אַ נון אבז או ג'ולכיש אַ לעא דירמרא, אזו סבב בירני ז'ירא בז'ירא אזרהא: בוקזי, סוברוז'א נא אוזגא אזרהייגא.

אזרלויא זן קונשי.

אַ קונשימו אזרלו בירבו יא זן, ברכשירנבו או, המיגא אתשיש בבו אַ או, ז'נדג יוש אדבו דרד—דרא.

סא רוז בקדייגא בדי ביסדא אַ תן יו אַ אוכשש קירמיזינא כל-כלילהא. אמא דוכתיר די אזרלורא, מוגו: „אי אבלאי, אי אזז'א גורדי אבלרא?" פורסי דוכתיר אז פירא זן דדשו.

„גום סכדת אַ יו,—מוגו פירא זן—מא פורסירם אז ז'ררח, או הג'י גופדי אמא".

„—אז ג'ום סכדא, אדמי היג' אזר ניגורו, מוגו דוכתיר,—בלכי או טרפדי אכי קונשיהא, אונז'א אזרלויי אבלאי דריהא?"

— „רסדי, רסדי" אזי דה רוז פושא טרפדי או אַ כוניי קונשי-עאיל אבלאי דריהא— מוגו פירא זן.

עדתי הממישא הג'י בירא, מוגו דוכתיר, אזר מעלום ניסא בירא אַ אדמי הבירדן, אנז'ק יא ג'נד רוז גירשדני, בקדא בירא מעלום אַ יו: בוקזי נא כליר אַ סיומון רוז, שוקמי—אַ פנז'ומון רוז, אבולא—אַ יזדהומון רוז, נג'קי נא קוזדורמא—אַ דובזד'הומון רוז...

אז ג'ו בירא סכנה-לויא אזר.

יא כרז אמרות דו עאיל אַ אזרלו—כונא, ג'ונכי אוהא אַ הוזום בנז'ירכי בוררבורות אנגושד כושדרא.

דוכתיר שושד ז'יגא בוררי אנגושד הרדושורא, דרמו בנא בסד.

או עאיל, אנגושד יו אמברתא לוקן בוררבוהא, היג' דס נזא נבכנד לרבי כושדרא, ג'ר רוז בקדייגא כוב ביסדא.

או עאיליגא אַ כונא אמרכי, בדירמא אַ פושא רחי-יו יא ג׳ררח, די אנגושד בסדא יורא, פורסי ג׳ולם דוכתיר כוב סכדגא אנגושד יורא, מוגו: „דוכתיר כוב ניסא סכדא אנגושד תורא גרכ היסדיהרא כונא. גרכי אַ אי ירא בנרא לוליי פלנג, באיסדניגא מא כוב מיסכום אנגושד תורא.„

עאיללא רזי ביסדא, או ג׳ררח בכנד ירא יורא בנא אסר יו „לוליי פלנג.„

אַ אי רוזיגא ירא ג׳ולכ-גורד, דס יוש אמבר דרד-דא יא ג׳נד חפדא, אכיר כוב ביסדא. אַ או ז׳יגא כוב ביראי ירא, במונדבו יא כלא נבג׳אי.

טנוסד דוכתיר אי כרא, מוגו: אי נבג׳אי דמונדיהא אַ אנגושד תו אז „לוליי פלנגא„ בנראיני, אַ או רבז טרפדי אַ קריש ירא ג׳וכלא כורמלהא, אזו עמל אמרי ג׳ולכ גורדיי ירא, נהישדי יררא זותא כוב בירא. גרכ נבו היג׳ בכנדא או אבלדנינא בסדאירא, אוזמו או ניהישד טרפדא אַ קריש ירא הר יתן תוזא, ג׳ולכא, נא כורמא.

אב בולק.

בו יא עאיל, פינחס גופדירא. יא כרז אַז בק אכונא בגשדכי, אַז גרמי ארק סכדבו, אַז תשנאי לעא-יו זוהון-יו כושג בירבו.

אמא רסי או אכי יא דחרי, אַז ביניי כמיכי אדבו בדירמרא יא כיניכא אב בולק ז׳ילידא כונא. או קוז-ביסדא הנז׳י אזו כיניכא אב תא סוראי כושדא, בקדא טורז ביסדא אזיר יא דר, דגשד כיסי.

פינחס אכונא אמרכי סר-גורד ארי לרזירא קוזדורמא גורדרא כונא, אכיר הג׳י ביסדא כי, דגשד אזרלו ביסדא. אוזמו או עאיל מוגו אַ כושדני-כושדא:

—„אגא מיטנוסדומגא אזוני בכדברא אב בולק אזיני זרלי זרניהאי, מא אורא היג׳ נ הנז׳ירום„.

בבשו שינ׳רכי אי גפהיי כוכ כושדרא, ז׳והב דא יורא, מוגו: „איי כוכ—מא, אַו בכדברא אב בולקא אריתו היג׳ תכסיר ניסדי, תו כושדן-תו תכסיר-כרי: אַ תן-תו ארק בבירכי, ג׳נד קדר אַז תשנאי ז׳יגרתו סוכדנבוגש, כיניכא אבא נייסדי הנז׳ירא.„

אַז ג׳ו בירא כרושי?

אזר כרושי דו אַז יכי גורדא אמרניהאי.

היסדי יא ז׳ירא, לפ ג׳וכלא מורלהא, כמיהרא כי אַ ג׳ום אבז דירא ניסא בירא אוהרא, אנז׳ק אורא דירנות אַ שישא, ג׳י—כלא בדיבירניהא רבז (מיכרסכפ), אזו מורלהא אפדגא אַ סר ז׳נדג אדמי, הבירדן או-דשגדני כושדרא אַ קד פוסט.

אוזמו או מורלא גשדני אזיר פוסט אדמי, סכדני כייהא, אזו כייהא עמל אמרנות ג׳נד מורלהייגש. או בכד כר אנו אדמי אמבר גורוני, ג׳תיני.

דו בכשיש, אדמי כרושי גורדני: אַז בי-תמיזי, אַז חמום כם רפדאי, אַז דיר דגיש סכדאי זירי פלתר כושדרא.

ג'ו תהר מוקיית בירא גרכי אז סותנז'אי.

הא אז סר פאיז הא סופדא סר-גורדני ארי אמרא ברוש, אז סס סוברייי עאילהא, אז סרב-סוברא נא תומב פאיסדא ניסא בירא אַ כלסהא, הג'י רס'רני אַ עאילהא כיניכי, בירני סותנז'א. ארי מוקיית בירא אז סותנז'אי הר עאיל אַ-יר יו בייא בייב אי סא רסמהא:

1. תר מסכית פייהרא, אגר תר ביסדרותגא פייהא, זו דגיש-סך ז'ורובהרא נא פיי—בכונהרא.

2. ארקלו מבטריית אַ בורו, מוקיית בשית אז דו תרף אמרניהא ברברי אַ קד כונא.

3. ביניי גף: סבח נא שחנגום שורית ז'נדגא אַ כיניכא אָב אָבז תא כישדי בנד. שחנגום כובי הג'י ארי כיסירא, ג'ונפי אז כיניכא אב גרם ברמרני ז'נדג. סבח—מונדא אַ כיניכא אב אבז תן שושדאי, דרני אדמירא ז'ון סקי, המיגא ז'ורא-סכדני אדמי כבלואירא. אַ אי תהר אבז אַ תו יא מחליש נירסו כיניכי, ניבשי סותנז'א.

ריגזהיי אפתאי.

אפתאי פורסרני ריגזהיי אתשי יורא אַ כרי, ריגזהיי אפתאי רסירא אַ ז'נדגהיימו סק—סכדני ז'ון—אימורא. אַ קד ריגזהיי אפתאי אז גרמי בקייר, דרי גנא סק סכדניהא ג'יהא, עמלז'ת דרמואי. אַ קובת ריגזהיי אפתאי רבז דוכתירהא כוב-סכדנות כייף-סוזהרא איללה-כי כון-כם היסדותהא, בוש קובתא אדמיהרא, כוב ביראי אַ הונר ריזגהיי אפתאי רבז, כונדא אמרני „בנניי אפתאי". תלמידהא אַ מחל כניכולהא בייא קבול סכות בנניי אפתאירא ארי ז'ון-סקישו.

ג'ולם דשדא גרכי ז'ון-סקירא.

תמיז דרית כונרא, כרסדיהיי כונרא, ליהיף-דושגא. המינן אַ כיסירכי, פנז'רהרא ביהילית רחזא. זימוסדו דגיש—סכית אויר כונרא. בכונית פרתג'כהא נא דרהרא. שורית דסהרא, אַז סבח—שחנגום בקייר הר בכד פושיי ג'י כורדא.

המינן תן אמבר שורית אַ פלשא אב.

תמיז—סכית דנדוהרא, שוכסדא דנדורא כוב—סכית.

זימוסדו אַ תן אמברא פלתר בכונרא גרכ ניסדי.

פייהרא דרית אַ מחל גרמי, סרא—אַז כיניכי.

מכורית נא שושדא חבוז'א נא ימישהרא.

מהנז'ית נא דושירא אבא.

פוג׳—סכית מגזהרא, שוטהרא נא כפהרא. ערא־ערא בדברית ליחיפהרא, אדיילהרא נא פלתרהרא אַ בורו, כוב תור־תור—סכית תא תוז בטרפדא אזישו.

זימוסדו תמיז—סכית אישורא אַ ברף אבז. שוטהא נא כפהא תרסירנות אַז ספיפיתר. אַ שוט דריהא ז׳יגהא תיהי סכית לכלכייא אב, סבית אַ סולהשו דייגית—(дегет).

נונא, הג׳י גנא הר כורפש סר־רחא מהילית.

תמיז־כרא אדמי, סקא אדמי, כם כייף־סוז בירא, אגר כייף־סוזיש ביסדגא זוש כוב בירני, אממא בי־תמיז נא סרכשא אדמי יבא דגשדגא הלא־מהל ניסא בכושדא.

אגר כייף־סוז ביסדריגא, אַ גפהיי זנהא נן דוכדירהיי כונאי גוש מבפון, בורא דוז אפי דוכתיר אַ כייף־סוז־כונא.

„ז׳ון־סקי בוהלוני אַז עשירי.“

ז׳ון־סקי באיסדניגא תורא.

1. בייא בשי סליקלו נא תמיז־כר.
2. בייא שורי הר סבח רויא, דסהרא, גושהרא, תמיז־סך נכוהרא.
3. סבח שחנגום תמיז—סך דנדוהרא.
4. נבו דני אנגושדהיי תורא א לעא, מבכרון דנדוהרא אַ נכוהא—רבז.
5. הר בכד שו דסהרא פושיי ג׳י כורדא.
6. אַ חפדיי יא כרז בורא אַ חמום.
7. כיסירייתו בשגו הממישא אַ יא בכד.
8. נבו אז לעא נפס כשי, קייר אַז ביני.
9. הממישא כושדרא תיכ־גי יא אַ גשדכי יא אַ נושדכי.
10. תוף נא כייף משן אַ כרי.
11. מוקיית־בש אז תוז, ג׳ונכי אַ קד יו דבירנות אזרהא.
12. אַ הר בירא ז׳יגייתו בשגו תמיזי, יא אַ כונא יא אַ נובא־כונא.

„אַ סקא ז׳נדג אפד אמרא פלשא עקול.“

ז׳ון־סקי תלמיד.

I. סקי אן לעא נן דנדוהא.

1) תמיז—סך לעיי תורא סבח שחנגום, שו יורא א אב כונאי רבז, הג׳י אַ פסיי ג׳י כורדייתוש. אגא שירינא ג׳י יא תורשא ג׳י כורדיגא שך־שך סך כוב לעיי תורא.

2) אַ כורדכיתו ג׳ירא ז׳ב כוב, נבו תיכא תיכא פוברי. כרב נבו שוקמתו, פושיי כיסירייתו שו דנדוהרא אַ ג׳ותכיי דנדואי רבז.

3) אַ עריי דנדוהייתוֹ ג'י דמונדגא בדשן יוֹרא אַ קלם פרי רבז, נבו בכרוני אַ קלם אהוני רבז, יא אַ דרזא רבז.

4) כוֹרד מסך אַ דנדו רבז קרבג' יא סכדא ג'י, מבור אַ דנדו רבז רוסמו יא דובלא. דר דנדוהייתוֹרא אז כיניכא אב נא אז גרמא-ג'י.

5) אגא דרד-דגא דנדווייתוֹ יא נבוגא סולא אפדגא אַ יוֹ, זו בורא אכי דוכתיר-אן דנדו, גוש נגוֹרדיגא מיאפדני אַ דנדונא דרד.

II. סקי אן גושהא.

6) בז,—דר גושהייתוֹרא אַז כלא ז'וֹריי אַז סס, מכו גושהייתוֹרא אַ דס אבז ז'וֹריי מזא אַ גושהיי חבר תוֹ.

7) מבכרון אַ קלם אבז יא אַ קלמטש אבז גושהרא, נבו פמבא דנרא סכד—סכי אישורא.

8) שו אַ תמיזא אב אבז נא אַ סעבו רבז גושהרא אַז בורוש גנא קרישהשורש, בקדא פכון אישורא תא תמיז בירני.

9) אגא יא ז'וֹל יא כוֹרם טרפדגא אַקריש גוש תוֹ, או סעת דכוֹ אקריש יוֹ 5—6 דוק אַז גרמא רוקן זייתון תא אכי דוכתיר רפדני.

10) רים אמגא אַז גושתוֹ מגו יא כריש ניבו גופדירא. בורא אכי דוכתיר, סך יוֹ גופדיררא.

III. סקי אן ביני.

11) תמיז—סך ביני תוֹרא, בשגו פכ. פים—מסך הרדוֹ תנב-הרא אַ יכי יא כרז, יכירא פים-סך בקדא אוניגרא, אַ—יר תוֹ בייבגו נפסא תוֹ אַז ביני כשירניהרא.

12) נפס מכש אַז לעא, ג'וֹנכי לעא גוֹרדא ניסא טנוסדא או בכתירהרא, כמיכי דרותהרא א אויר.

13) מכיס לעא רחזא, נפסא כש אז ביני, נטנוסדיגא ארי סכד-גוֹרדא לערא בולונד סך סריניי תוֹרא.

IV. סקי אן שושלוג.

14) דר נפס תוֹרא אַז ביתמיזא אויר נא אַז תוז, מנוש אַ ספבזניכ גרמי ביסדגש.

15) אַ המינן רחזא ביהיל דר-פנז'ריי תוֹרא, זימוסדוש בכון אישורא, תמיז בו אויר כוניי תוֹ.

16) משן כייך-תוך תוֹרא אַ כרי כונא מדכוֹ יוֹרא אַ יקלוקתוֹ, דכוֹ כייך-תוך תוֹרא א קריש קב כייפי.

V. סקי אן ג'וֹמהא.

17) ארי כר—סכדא נושדכיתוֹ, הממישא פנז'רא אַז תרך ג'פיתוֹ בשגו כוב תבוש בו אריתוֹ, מנוש אזיר ריגזהיי אן אפתאי.

18) אַ אפתא-זרדו מסך כר תורא, מנובוס, מכון, שב בירכי כלא סך תבוש למפיי תורא, סך ארי יו שר, נים גז בירני דור בשגו למפיי תו אַז תו.

19) במונדותגא ג׳ומהייתו אַז דירא פיון כר תורא, דניש אַ פנז׳רא תא דינז׳ בירני ג׳ומהא, אַ דגשדכי תו סכד—סך תוריי תורא. אַ סר ערבא יא אַ סר הרג׳ו גשדניהא—ג׳י תורה מכון.

20) דרד דרותגא יא תר ביסדרותגא ג׳ומהייתו, יא נבוגא ג׳י טרפדגא אַ ג׳ום תו, בדכורדא נטנוסדיגא, בורא אכי דוכתיר.

VI. סקי אן ז׳נדג.

21) דוסד דר תבוש אפתאירא נא תמיזא אוירא, דירבון אישורא אַ כונייתו, ג׳ונכי אַז אישוני זינדגוניתו.

22) מבכון זיידייא גרמא פלתרהא, אסר תו בבשגו סוכא ג׳י מדפוג׳ון גרדן—תורא בשגו רחזא, מבכון תנגא פלתר—הרא, הממישא פלתר תו בשגו פירה.

23) פייתו מבשגו בירחנא, פיי-בכוייתו מבשגו תנג, דבן פיי-בכוייתו בשגו סר, פירה. ז׳ורובהיי תו תר ביסדרותגא הל-בהל דגיש—סך אישורא.

24) זו דגרד ארי כיסירא, הג׳י זו בכיז ארי דירא ז׳סדיי אפדרא, סבח-שחנגום בז׳הון אבחזהיי ז׳נדג תורא אַ תמיזא אויר.

25) איני קדר ארי כיסיריי אינסן: תא עאילא אַז שיר בוררא אַז 16 תא 20 סעת, אז 9 תא 12 סלא עאילהא (תלמידהא) 8 סעת, כלהא 7—8 סעת.

VII. א כר סבדכי.

26) נושדכי תו ארי כר סכדא, בשגו פנז׳רא אַז ג׳פי תרף-תו, קד—מסך כמר תורא, נוש כוב, כמר תורא אַ כמר כורסי בגסון, זחמת נדו שולחן סיניי תורא, אַ נובוסדכי יא אַ כונדכי, (יא אַ כורדכי).

27) אַ נושדכי תו פשניי פייהיי—תורא רסון אַ כרי, מבני פיי אַ סר פיי, קד-מסך פייהיי—תורא אַזיר תו, ג׳ר-זני זרא מנוש אַ כרי, גונכי זרלי ארי איג׳לת.

28) ערלוק דבשגו אז ג׳ומהיי תו תא תו כונדניהא תורה אַ סר שולחן תו בריהא, יא אַ דס תו דריהא תא 32 סנתימתר.

29) אַ כר סכדכי תו, בגי כילח תורא, סוכ-סך ז׳נדג תורא אז גורוני פלתר, לכ אמברא בכד מנוש אַ יא ז׳יגא.

VIII. סקי אן איג׳לת.

30) דור—סך אז שולחן תו כרב בירא ג׳ירא, מכו אמבר שירינא ג׳ירא, ג׳י—תו בשגו סוכא כורכ, קדר ביני ארי כורדא אַ רוזי סא—כרז אַ בעדא רבז.

31) אמבר דוסד-מדר תונדא ג׳יהיי עדבתירא, מכו נרסירא ימישא המג׳ין נשושדרא, מכו ג׳יגא גושד.

32) דוסד מדר היג׳ בכד איג׳גירא. מנוש ארי ג׳י כורדא, תא כוב גיסנא בירא תורא, בקדא שירין בייב אריתו כורכ.

IX. ג'האי נפוקאי נא קדר פזירא-חל ביראישו.

	סעת	לעזא
ביידא אש	1	—
סיב שירין	1	30
שיר דושונדא	2	—
כמא—כייא	2	—
סיב תורש	2	—
כמא-שיר	2	—
כייגינא	2	15
לבש תותואי	2	50
ג'יגא כייא	3	—
כבב (שישליג)	3	—
נון	3	15
בורז'ונדא, פור—סכדא-רורי	3	20
כרא	3	30
כוהנא פני	3	30
גרמא נון	3	30
דושונדא יר-אלמסי (סיב זימיאי) . .	3	30
חבוז' (סבזי)	3	45
אב גורדא דושונדא מהי	4	—

ג'רוסדאי כוהנא פיימונהיי אורוסי אַ תזא פיימונהא (אַ מתר-הא).

חוסב פיימונייי טורזי כרי, (ממזול).

1 מתר היסדי 100 סנתימתר יא נבוגא 10 דיצימתר.

1	ארשין	„ 71	„	
1	ברשכ	„ $4^1/_2$	„	
1	פות	„ $30^1/_2$	„	
1	דיויים	„ $2^1/_2$	„	

1 כילמתר היסדי 1000 מתר.

1 דיצימתר = 10 סנתימתר.

1 סנתימתר = 10 מיללימתר.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

חוסב פיימוניי תירזואי.

1 תן היסדי 1000 כילגרם יא נבוגא 61 פוד.
1 כילגרם „ 1000 גרם „ „ 2½ גורבנכא.
1 גרם „ ¼ מיסקל.
1 פוד „ 40 גורבנכא „ „ 10 כילגרם.
1 גורבנכא „ 32 לת „ „ 400 גרם.
1 לת „ 3 מיסקל „ „ 12 גרם.
1 מיסקל „ (96 בכש) „ „ 4 גרם.

(תירזו).

כזקא חוסב סכדנות א דסדא (דסת) רבז.

1 דסדא (דסת) בירני 24 בלג.
20 דסדא (דסת) „ 1 תופ.
1 תופ כקז נובוסדני בירני 5-6 כילגרם.

פיימוניי רושומא-ג׳י.

1 ב ד ר א היסדי 12 ליתר.
1 מיר (ג׳תביריכ) היסדי 26 ליתר.
1 ב ד ר א א ב בירני 12 כילגרם.
1 בדרא רוקן-כתן „ 11 כילגרם.
1 בדרא שיר „ 12½ כילגרם.
1 בדרא אב „ 50 פיילא אב.
1 פיילא אב „ 17 לקיי ג׳י כור אב.
1 לקיי ג׳י כור „ 4 לקיי ג׳יי כור אב.
1 לקיי ג׳ייכור „ 45 דוק אב.

הונדורי סותון אן תיליגרפי בירני 8½ מתר.
אַ עריי דו סותון דרי ערלוק רח 65 יא נבוגא 58 מתר.
1 ארשין כבדרתי בירני ½ מתר כבדרתי.
2 סז׳ין „ „ 9 „ „
1 בירשכ „ „ 20 סנתימתר כבדרתי.

1 ג י כ ת ר ב י ר נ י 100 אר.
1 אר „ 100 מתר כבדרתי.
1 מתר כבדרתי „ 100 דיצימתר כבדרתי.
1 דיצימתר „ 100 סנתימתר „

קדר בעדהא.

עומור היסדי 100 סל.
סל „ 12 מה = 366—365 רוז.
מה „ 30 רוז.
סל „ 52 חפדא.
רוז נא שב „ 1 סותכא.
1 סותכא „ 24 סעת.
1 סעת „ 60 לעזא (מינות)
1 לעזא „ 60 דקיקא (סיכונד)

אמ ירוסים בשב אבא
דובדה בוכהא (סל).
הר בוכ ארמ ברס
הנד אלאיעא אנד (מה).
הר אלאיעא ארוז
בלא, ירוז ארוז, ירמה
ירט, ירמ ושמינ, ינפס
(רוז נא שב).

אשלטיבים:

אינתרנציאנל.

בכיז, נכג׳לו-בירא א ניפרי, ארי בנגסדא גורונא ביכא
עולם גיסנהא, ניכרהא ארי בגורדא ניכירא
עקול אימו איני דושירי כוב כואית אהון אן כורוכא
חזורי א מרג, א דעבא. גרם היסדי, תא כיניכ בירא.

עולם אן גוז׳א מג׳רונים אי היסדי ג׳ין אכירי
תייתא בינא, בקדא אימו, נא כלא דעביימו
עולם, ארימו נוג מכונים: הממיקיימי יכ-בירי
בוהא היג׳ איזמו שר מיבו. סר ארי הממיימו.

אי היסדי ג׳ין אכירי אנז׳ק הא אימו זחמת כשהא
נא כלא דעביימו כלא לשגר כסא ז׳פא
הממיקיימי יכ-בירי היסדי אימורא איכדיירי
סר, ארי הממיימו. ארי בירא סחיב כרי.

כילסי יכיש נידו אימורא אגר שישיגא כלא דומן
נא פשא, פדשה נא קוג׳י דסדיי מיר-קזבהרא,
מגורו ארימו אזטירא אפתאי תהר רוז המינן
הונר דס ז׳פא-כשג׳י. לב מיסכו רגזהרא.

אי היסדי ג׳ין אכירי
נא כלא דעביימו
הממיקיימי יכ בירי
סר ארי הממיימו.

גף־נמא.*)

א דו זוהונהא: תתי נא אורוסי.

א.

* אאירפלן	Аэроплан	משין פר זרניהא אַ הבא.
" אבמי	Невежество	נטני.
" אַבר	Облако	בולות, דומן.
" אברק	Серп	ג׳ין.
* אגרנם	Агроном	טנוסדגר זימי פרירא (חכים אן זימי).
" אדבי	Нравственный	תרבייתי.
" אדמי—רחי	Тротуар	סכו ארי פיידא רפדא.
" אהון—כונא	Кузница	כוניי אהון—כרי.
* אויר	Воздух	הבא.
" אוג׳מישי	Перелет	פר—זראי.
* אוג׳רז׳דני	Учреждение	חכים—כונא.
" אוזגום—זרא	Плавать	סימב זרא.
* אוכוז	Бык	ארכגא גב.
* אוניברסיתת	Университет	כלא נובא—כונא.
* אורדג	Утка	נבל פרנדא.
" אותגם	Гордый	כלגד.
" אזר	Болезнь	כייף—סוזי, נכושי.
" איג׳לת	Организм (чел.)	דרון ז׳נדג אדמי.
* אינדושכא	Индюшка	גור-גור.
* אינז׳ינר	Инженер	פלן כשירגר.
* אינתרס	Интерес	כייר, אינתרס.
* אירן	Персия	נום ביליית.
* אידיאלי	Идеальный	רוחני.
" אינסניית	Гуманность	אדמי—כהי.
* איסתרייא	История	כבר—דברי.

*) תזא גפהא טרפדתהא אַ אי תורה „בולק—דקי„ נושונלו בירת: תזא גפהא אַ נושוניי גרדוס ○) ביגנייא גפהא—אַ נושוניי אסטרא *) סכדא-כוהנא גפהיי זוהון תתי—אַ נושוניי דו יודי ").

* אישוקי	Свет	תבושי.
" אכין	Нива	ג׳ול, זימי.
* אכסכורסייא	Экскурсия	סייל סכדאי אַ תמשא.
* אכסכורסייא	Иллюстрация	סורת, שיכיל.
" אלף	Фуражный рынок	אשלוק—בזר.
" אלא—סכדא	Полоть	ג׳ירא זרללויא סבזהרא.
* אלמז	Алмаз	בוהלויא סנק.
* אלכתרי	Электричество	אלכתרי.
" אמבורו	Груша	ערמו—נבל ימיש.
" אמנביר	Временный	בעדלוג.
* אמיר—קזב	Палач	ז׳ללד.
* אקירריינא	Скромность	מיסכין—ז׳וני.
" ארזוני	Быть счастливым	קיסמת—בירא.
* ארשין (גז)	Аршин	חוסב פיימוניי טורזי.
" ארכהין (אלכהין פרכת)	Спокойный	דול—דינז׳.
" אשוק	Рифмач	מעני כונדגר.
" אשפז—כונא	Кухня	כורכ סכדניהא כונא.
" אשלוק	—	—
* אתרד	Отряд	דסדא.
" אתיר	Аромат	כובא בויי.
" אבז	Ударение—мотив	בולונד סכדיי סס.
○ אבן	Водород	נבל אַן גז.
" אבחז	Орган	בכש ז׳נדג.
* אות	Буква	נושוניי כת.
○ אות—אכירי	Флексия	—
○ אות—ללי	Согласная бук.	ללא אות—(סס-סוז).
○ אות—נוקתי	Гласная бук.	ססלויא אות.
○ אות—פושאי	Приставка	
○ אזבר—כתי	Диктовка	נובוסדאי כת אזבר.
* אינתרנציאנל	Интернационал	הממי-קיימי, יכ-בירא.
* אמז׳גג׳י	Кормилица	שירדי—עאיל.
" אפורנוש	Существо	זינדא ג׳י.
○ אתשלמא	Пламя	כלא סו.

ב.

" בַּב	Подходящий (имя)	חבר—אוכשש, נום.
" בוכב	Кандалы	זינז׳יל ארי פיי-דס אינסן נן חייבנת.

" בויי—בוכון	Возраст	תיי.
" בול	Вдоволь	אמבר.
" בולול—(דוגרג)	Круглый	ג׳רך, גירגינא.
" בולונג	Вилы	כרסדי רנז׳בר (יבא).
* בופת	Буфет	אישגב כורכי.
" בורוק	Вышка	כונא רושומא ג׳י אז כרי בדשנדניהא.
" בוקנק	Духота	חום.
* בויירוק	Приказание	קדקן, פרמון.
" בי—אמן	Бессильный	קובת—סוז.
" ביגנא	Иностранный	גף אז אוזגא זוהוניגא.
" בירהמנדי	Величие	כלאי.
" בי—קיריית	Безнравственный	עייב נטנוסדגר.
" בי—אזטי	Неволя	בסדא אמראי.
" בי—קובת	Бессильный	קובת—סוז.
" בית	Идол	תוכמא.
* ביבליאתיכא	Библиотека	כונא דרניהא תורה ארי כונדא.
" בז׳יד	Быстро	זורי—זורי.
" בכ	Бак	כלא קב אהוני.
* בכתר	Бактерия	ג׳וכלא מורהא.
" בלד	Специалист	שונכדגר (אוסטא).
" בעזי	Некоторые, иногда	כימי—אוזגא.
" בפא	Сноп	דסדיי דרז.
" בקדא	Потом	פסדא.
" ברבר	Наравне	דו אַ רג׳יי יכי, דו קדר יכי.
* ברכון (בלכון)	Балкон	—
* בריליאנת	Бриллиант	נבל בוהלויא סנק.
° בינא—כרי	Глагол	בכש אַ זוהון—רסמי.
* בוהר	Весна	בסל.
" בי-מוזד	Даром	הבאי.
* בית-פרז	Идолопоклонник	בית (תוכמא) קוללוק-סכדגר.
° בייבהא בעדא	Будущее время	אַ זוהון—רסמי

ב.

" בדרכשירני	—	פור-בירא אז קדר יו זייד.
" בז׳ה	Танец	בז׳סדאי.

IV.

" ביז׳ירא	Сортировка	דו־ביז׳—סכדא, ביכדא.
* ביסתבכא	Выставка	בורבונדאי רג׳י כרא.
* ביתירינר	Ветеринар	דוכתיר מלי.
" ביתק (אותק)	Комната	ג׳וכלא כונלא.
* ברשכ	Вершок	אז פיימונהיי טורזי.
* בתן (חסולת)	Родина	ז׳יגא, אז דדיי ביריהא.

ג.

" גברזנג	Юла	טומטומא.
" גבלו (דמבול)	Слива	נבל ימיש.
* גוביונת	Губернатор	סרבר אן יא גוביונ׳י כרי פושתא.
" גוגוף	Кукушка, жажда	נבל פרנדא (סכדא תשנאי).
" גול־ג׳ימן	Луга	סבזא־גהי.
* גול־סבחי	Подсолнечник	סימיג׳כא.
* גול־בנבשא	Фиалка	נבל גול.
○ גורד־למא	Собрание	ז׳עמיית, כורא—ביראי.
* גורבנכא (גירכא)	Фунт	פיימוניי כשיראי אַ תירזו.
* גיגיינא	Гигиена	חכמיי אן תמיזי.
* גימנזייא	Гимназия	מייניא אושכלא.
* גימנסתיכא	Гимнастика	ז׳לד סכדאי ז׳נדג.
* גינירל	Генерал	ג׳ין אן בגי, כני פושתא.
* גיפס	Гипс	נבל סנק חכי.
" גירגרו	Рожь	נבל גנדום, תכול.
* גלבוס	Глобус	שר בורבונדניהא סרחד כריהא, שהרהרא.
" גס־גס	Шум, гам	כלא—סס.
○ גף־נמא	Словарь	תורה, בורבונדניהא סכדא גפהרא.
* גרם	Грам	חוסב פיימונאי.
" גרמונייא	Гармония	יכי בירא ססהא.
* גרב	Герб	נושוניי אן קיים, ממלכת.
○ גירשדהא—מחל	Прошедшее время	אַ זוהון רסמי.
○ גף־ערא	Предлог	בכש זוהון—רסמי

ג׳.

" ג׳בקון	Стужа	כלא כיניכי.
* ג׳ותכא	Щетка	פלתר תמיז סכדניהא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

V.

○ ג׳י אבי (ז׳ע סזן)	Рыба	חייבנהי אבי (מהי, קורזום).
* ג׳ימן-גהי	Степь	סבזא גהי דוזי, אבלקי.
" ג׳ירקיל	Грабли	אז כרסדיהיי רנז׳בר.
" ג׳רוסדא	Пасти	כרונדאי מל אַ סחרא.

ד.

" דבור	Век	סט סל.
" דב	Раз	כרז.
* דביז	Девиз	בינא-גפי, מתלב.
* דבלתמנד	Богач	עשיר.
* דבלתמנדי	Богатство	עשירייתי, (עשירי).
* דג׳	Дача	ז׳יגיי פריקתי אַ המינן.
* דולגר	Плотник	כררת.
* דוכתיר	Доктор	חכים אן כייף—סוזי.
" דושב	Душаб	שיריי אן ימיש.
" דורוגו	Лжец	דורגו גופדירגר.
" דושג	Матрац	נימדר.
" דודוכ	Свирель	זורנב.
" דוביז׳—סכדא	Сортировать	ביז׳ירא.
* דויים	Дюйм	קדר פיימוניי טורזי.
" דינייה	Вселенная	עולם.
* דיאגרם	Диаграмм	שיכיל חוסבי.
" דיאגת	Деготь	רוקן ז׳עי.
* דיריז׳ר	Дирижер	סר אן כאָר.
" דיסתין	Десятина	בכש פיימוניי כרי.
* דיסציפלינא	Дисциплина	גוש—בנראי.
* דיז׳ורני	Дежурный	קראול.
* דכרת	Декрет	בויירוק, קדקן.
* דמק	Состояние здоровья	כייף.
* דסכא	Доска	תכדא—כתי.
" דס גירי	Взаимопомощь	דו אַ—יכי כומכי סכדא.
* דפכת	Дефект	כם—סוגי.
" דפוס	Печать	פיג׳ת זראי אותהא.
" דפוס—כונא	Типография	פיג׳ת כונא.
" דפוסג׳י	Печатник	פיג׳ת-זרגר (אות-הרא).
* דצמתר	Дециметр	פיימוניי טורזי.
" דקיקא	Секунда	דקיקא, דק—דקא.

VI.

" דרמתי	Драматический	כר תיאתירי.
" דרק	Соты	שם ענג עסלי.
◦ דגישת—נומי	Склонение	דגיש ביראי סורת נומהא.
◦ דגישת—כרי	Спряжение	דגיש ביראי סורת כרהא.
" דורכת	Куст	כולא, כומא.
◦ דו-נקוד (:)	Двоеточие	נושוניי שומרדניהא אַ זוהון—רסמי.
◦ דמון	Примечание	אַ דמון בלג אמרניהא גף.
" דניי-גף	Слог	בכש גף.
◦ דקמת (...)	Многоточие	נושוניי נברסדאי גפהא אַ זוהון—רסמי.
◦ דקמן (،)	Запятая	נושוניי פאיסדא אַ זוהון רסמי.
◦ דקם (.)	Точка	נושוניי ברסדאי גף אַ זוהון רסמי.
" דפדר-כונא	Канцелярия	—
◦ דשנבן	Восклицат. знак	נום אַ זוהון—רסמי.

ה.

" הבלנג	—	בזי עאילי.
* הימן	Гимн	שירה.
" הייתר	Подобие	אזיני ז'ירא תהר.
" הלכת	Уморенный	במונדא, קובת—סוז.
" המג'ין	Также	הג'י, גנש.
" המיסלא	Терпение	סבור.
" הממי—קיימי	Международный	קבולי ארי הממא קיימהא.
* הרגשה	Чувство	כבר—דרי.
* השפעה	Влияние	קובת.
" הז'דהא	Крокодил	כלא חייבן אבי.
◦ היג'נא	Ничего	ניסדיאי.
" הנינא מחל	Настоящее время	האי סעתינא בעדא אַ זוהון רסמי.

ז.

* זבד	Завод	כר—כוניי משיני.
* זגרניצא	Заграница	אז סרחד בורו.
" זום	Жужжание	סס ענג.

° זוהון—רסמי	Грамматика	רסמהיי זוהון.
" זומזומי	—	רג׳א פלשא אב.
" זינג	Звон	סס.
" זירכלו	Способный	פלשא מוח.
" זינדן	Наковальня	כותוכ אהונג׳י.
" זיירני	Свежий	תזא.
* זלפ	Залп	אַ דסדא רבז הא יבא גולולא שנדאי.
" זמינייתי	Поручительство	—
" זרדא	Морковь	ג׳יטא. נבל ימיש כריאי.
" זרונז׳י	Трагический	דרדלויא גיריא.
" זועבא	Мятель	כלא ברברי.
* זומרוד	Изумруд	בוהלויא סנק.

ז׳.

" ז׳בק	Шум	הריי—חשיר.
" ז׳בהירת	Бриллиант	בוהלויא סנק.
° ז׳הילפם	Комсомол	ז׳ם-ז׳היל פממוניסתי.
" ז׳ור—בז׳ור	Разное	ג׳נד ז׳ור.
" ז׳ול	Род насекомого	כורדא נבל מור.
* ז׳ורנל	Журнал	גזית בעדאי.
" ז׳ולב	Узда	לקום.
" ז׳וך—גורדא	—	יפם סוכדאי אַ להבת אתש.
" ז׳ורעת	Право	איכדייר.
" ז׳יב	Карман	כיף.
" ז׳ינס	Род	נבל.
" ז׳יירן	Серна	נבל גב—כוהי.
" ז׳מכב	—	ז׳מא—כב, (יעני פלתר אן כיסירני).
° ז׳עמיית, גורדלמא	Собрание	כורא ביראי אַ מסליחת.
" ז׳עמתיאי	Общественный	כר ז׳עמתיאי.
" ז׳קינא	Поздняя ночь	דיר בכדי שב.
" ז׳רמא	Наказание	—
" ז׳ררח	Знахарь	נכונדגרא חפים—כונאי.
° ז׳ולמור	Насекомое	כורדא חייבנת.

ח.

* חִבּור—בסדא	Составить	תורה גונז׳ונדא.
" חבוז׳	Зелень	סבזי.
" חג׳א	Кол	פייא דו־לייא.
* חדר	Старая школа	נובא כונא (אַ כוהנא בעדהא).
" חורש	Озлобление	קהרא־גונא הריי.
* חוריית	Свобода	אזטי.
○ חוסב־נומא	Арифметика	חכמיי חוסבי.
" חוכוממת	Правительство	רחבֿרי ממלכֿת.
" חייבנת	Животный мир	זיהיסדניהא אפורנושהא.
* חכמה	Наука	עקול, כונדאי.
" חללבא־כהי	Прощение	מחילאי—כהי.
" חסול	Род	זנדאי.
" חפד־רנגי	Соловей	נבל פרנדא.
○ חרם־קברא	Мавзолей	קברא אסר יו כונא.
" חר־חר זרא	Хохотать	כלא כנדא.
" חרם־כונא	Дворец	כוניי פדשהי.
" חשיר	Крик	כלא הריי, ז׳וריי.
* חום	Духота	זיידייא גרמי.
○ חוסב־בכשי	Деление	בכש אַ חוסב נומא.
○ חוסב־כרזי	Умножение	" "
○ חוסב־זיידי	Сложение	" "
○ חוסב־כמי	Вычитание	" "
○ חוסבן	Задачник	תוריי חוסבי.
○ חוסבלא	Пример	מסל חוסבי.
○ חוסבינא	Задача	איכדילת חוסבי.

ט.

" טבע	Природа	אַ דינייה בדי בירא, אפד אמרניהא.
* טבשן	Заяц	כרגוש.
" טומטומא	Юла	גברזנג.
* טופון	Потоп	כלא סייל אב.
" טלטא	Убежище	ז׳יגיי פחנו בירא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

" טננדא	Знаток	טנוסדגר.
○ טבע-נומא	Природоведение	חכמה אן טבע.

י.

* יחס	Отношение	דרא ביסדראי.
" יקות	Рубин	בוהלויא סנק.
* יר-אלמסי	Картофель	כרתושכא, סיב כריאי.
" ירשוקלו	—	בראיסדא.
" יתק	Овечий загон	ז׳יגא גלא.
" יל	Грива	מוייהיי אן עסב, שיר.

כ.

* כאפירצייא	Кооперация	ג׳י אַ אוז׳וזי דרניהא חכים—כונא.
* כוכני	Кухня	ג׳י סכדניהא ביתק
* כורגא	Курага	כושגא מושמושו.
○ כומורן	Углерод	נבל-גז.
* כוכושכא	Узкоколейка	ג׳וכלא משין רח אהוני.
" כורת-כורת	Биение сердца	כופדאי דול.
* כילא	Кило	פיימוניי קבי.
* כילגרם	Килограм	הזר גרם.
" כילפת	Семья	אדמיהיי אן יא כונא, כוזו.
" כיליסא	Церковь	נומז כז׳-פרזי.
" כיליתלמא	Загадка	תפמז׳א.
" כירשא	Сани	ערביי ברפי.
" כיפכא	Кепи	נבל כילח.
* כלס	Класс	כונדניהא ביתק, דסדיי פליתיאי.
* כלינדר	Календарь	בכד-בורבון,
* כלוב	Клуб	כוניי פריקתי נן אישוק מנדי.
* כלסכם	Класском	כמיתת כלסי אן נובא-כונא.
* כללכצייא	Коллекция	דסדיי ז׳ור-בז׳ור ג׳יהא.
* כללכתיב	Коллектив	ז׳עמייתי דסדא.
* כמיססייא	Комиссия	בעדלוגא דסדיי מסליחתי.
* כמיתת	Комитет	סר ברחי דסדא.
○ כם—מיללתי	Нац. меньшинств.	דנישירא אַ כר אן כמא מיללתהא.

X.

* כמיסר	Комиссар	בכיל, סר כמיסריאת.
* כמיסריאת	Комиссариат	כליי חכים-כונהא.
" כמדייא	Комедия	בזי כנדאי (תיאתר).
* כנכא	Конка	כירשיי פאי.
* כניכול	Каникулы	רוזהיי אזטי תלמיד אז נובא-כונא.
" כן	Дно	זיר.
* כפרוס	Купорос	נבל סנק מינירלי.
○ כר—דסי	Ручной труд	במוכדאי סוכא סניעת.
" כוה	Гора	דק.
* כממונא	Коммуна	ז׳עמיאי, יכ בירא׳י.
○ כר—כונא	Мастерская, лаборатория	כוניי סניעתי.
○ כר-ג׳יהרא	Наречие	בכש אַ זוהון רסמי.

כ.

○ כבר—דברי	История	איכדילת גירשדא דברהא.
" כבז	Тулуп	פוסטי, אז פוסט חייבנהא.
" כונג׳לו	Украшенный	ירשוקלו.
○ כורכ-פז	Пищеварение	כורכ-פז אַן איג׳לת.
" כושגא-בר	Сухие фрукты	כושגא ימיש.
" כזינא	Казна	פול—כונא.
" כזרי	Северный	תרף צפון.
" כז׳לת	Упрек, обида	עייב, בתלב.
" כיר	Нива	זימי.
" כייה	Лопата	כרסדי רנז׳בר.
* כליר	Холера	נבל אזר
* כריסתמתייא	Хрестоматия	תורה אז ג׳נד ז׳ור מאמר הא.
" כשכש	Мак	נום אן תום.
" כתמי	Виноград	נבל אנגור.
" כתת	Секретарь	כת נובוסדגר.
" כג׳—פרז	Христианин	אַ כג׳—סר זרגר.
" כח—כושגו	Промокат. бумага	כקז, כתא כושג סכדניהא.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

ל.

" לאיק	Достойный	ברזירני, גונז׳וסדני.
" לג-לג	Журавль	נבל פרנדא (טורזא דונדוק).
" לוגנדא	Размножение лозы	פרמנדי תהנג.
○ לוגו—כתי	Классная тряпка	לוגו ארי פכורדא דספרא.
" לוֹפ—זרא	Пламенеть	להבת סו גורדא.
* ליתירתורא	Литература	נבל חכמה.
* ליתרי	Литр	פיימוניי קבי.
○ לייא—נובהא	Приватные уроки	עסנתא נובהא.
* ליילייא	Лилия	נבל גול.
" לכ	Грядка	יא רד אַ בוסדו.
* לנת	Лента	בר תנגא פרג׳א.
" לקם	Псевдоним, прозвище	לייא נומי.
* לאָת	Лот	פיימוניי תירזואי.

מ.

* מגזין	Магазин	כלא תוכו.
* מגנית	Магнит	אַ כושדא ג׳י כשירניהא מיתל.
* מדז׳ליס	С'езд, совещание	מסליחת.
" מדר	Жизненность	זינדגוני.
" מהפיית	Польза	כייר.
" מוג׳כ	Комар	נבל מור.
* מורה	Учитель	במוכדגר.
" מוסלת	Власть	חוכוממת.
" מוסמבאי	Ожирение	ג׳ק סכדאי חייבנא.
* מוזיי	Музей	אנתיקא כונא.
" מור	Насекомое	כורדא מגזהא.
" מורברי	Жемчуг	נבל בוהלויא סנק.
* מוח	Мозг	מזג.
" מורס	Наследство	אַז בבא-דדיי מונדניהא מל.
" מושמושו	Абрикос	נבל ימיש.
" מוכשול—בירא	Заниматься	בנד ביראי אַ כר.
" מושדרי	Крыса	כלא מוש.

" מוחכם	Прочный	קאימלו.
" מוקדר	Время	בכד.
" מושדולוק-ג'י	Вестник	בשראיג'י.
* מחבר	Автор	תורה נובוסדגר.
" מחילאי	Извинение	בכשלמיש סכדאי.
" מיניגג'י	Пассажир	אַ משין בנושדגר.
" מינרא	Минарет, маяк	רח בורבון אן גמיהא.
* מיקרסכפ	Микроскоп	שישא כלא סכדניהא סורתא.
" מיז'לת	Переплет	דסדא בסדא.
" מיסקל	Золотник	פיימוניי תירזואי.
" מיהריבני	Ласка	שירין גפי.
" מיז'א	Ресница	מיז'יי ג'ום.
* מיידן	Площадь	פירהא ז'יגיי שהר.
" מכלוק	Масса	רעיית
" מלא זרא	Боронить	המבר סכדא זימירא
* ממלכת	Государство	פדשהיית.
" ממזול	Стоянка	פאיסדניהא ז'יגא.
* מנהל	Заведывающий	רח-בר.
" מנשור	Известный, видный	אדיננג'בלו.
" מעדן	Источник	בינא, בולק.
" מעלומא	Канун	פושיי מועד.
" מער	Хлебный злак	נבל תכול.
" מענא	Об'яснение	תמיסי, ביניי גף.
* „מפר"	„МОПР"	דסדיי הממיקיימי כומפי ארי ריבלוציאנירהא.
" מרג'יגא	Воробей	נבל פרנדא.
* מרכז	Центр	בינא ז'יגא.
" מרז	Калека	שופסד.
" מרז'	Луга	גייב—זני.
" מרגא בישא	Дремучий лес	בישא, אמברא דרהא בריהא.
* מתר	Метр	פיימוניי טורזי.
° מרתבא	Степень, этаж	דו סא כונא אסר יכי, פילכן.
° מורדב	Болото	כורא בירייי מורדלא אבהא.
" מיז'	Смыкание	ג'ום ברדא אבורדאי.
* מיתל	Метал	דסדיי סנקהא אַ טבע.
מרז'ן	Коралл	נבל כהרבא.

נ.

◦ נכג׳יית	Искусство, художество	אוסטייתי אן נכג׳.
„ נכג׳ין	Растерзание	פרא-פרא סכדאי חייבן.
„ נזניכ—בירא	Приближаться	כונד—בירא.
„ ניגה	Хранение	מוקייתי.
„ נגה	Редко	ערא—ביר.
„ נון מונופי	Хлеб-соль	נושוניי ז׳פא נן שלומי.
„ נהור	Лужа	כורא ביריי אב.
„ נום-ניכי	Увековечение	ירבורדי נום.
„ נוג	Новый	תזא.
„ נוכשל-סכדא	Жевать	כף סכדאי לעיי חייבן.
„ נובת	Очередь	דב.
„ ניכ תליחי	Счастье	בכד—לואי.
◦ ניסדימי	Хаос	היג׳—נא.
„ ניכרייתי	Рабство	קולייתי.
„ נכומי	Внезапно	הבירדן.
„ נכג׳בר	Художник	סורת-ג׳י אַ דס אבז.
„ נכושי	Хворание	כייף—סוזי.
„ נמישי	Сырость	נמי—תרי.
„ נקול	Рассказ	איכדילת.
* נקמה	Месть	קהר בדשנדאי.
„ נרדובו	Лестница	סולמא, פילכן.
* נשטבי	Завтрак	כורכ סבחי.
◦ נומג׳י	Имя существит.	בכש אַ זוהון רסמי.
◦ נומג׳יהרא	Имя прилагательн.	„
◦ נומרויי	Местоимение	„
◦ נום-חוסבי	Имя числительное	„
„ נוקת	Стиль	תהר זוהון.

ס.

„ סבייל	Необузданность	סר סוזי.
„ סבר	Корзина	זנביל ג׳ובוקי.
„ סובק	Штукатурка	גילב זראי.
„ סבזגהי	Луг	אבלקי.
„ סורת	Холм	בולונדא ז׳יגא.

" סוסן-גול	Ландыш	נבל--גול.
" סול	Просо	נבל תכול.
* סופר	Писатель	תורה נובוסדגר אַז כושדא.
" סומור-קוש	Орел	נכג'ין סכדניהא כלא קוש
" סותנז'א	Простуда, инфлуэнция	כיניכי רסיראי.
" סופרדא	Передать	אדמירא אדס דראי.
" סוזבי	Мороз	כלא כיניכי.
" סובוכ	Легкий	עסנת, סוכ.
" סורק	Искание	גשדאי.
* סומכא	Сумка	תקר.
* סז'ין	Сажень	קדר פיימוניי טורזי.
" סחרי	Рассвет	פושיי סבח.
* סיסתם	Система	ז'רגיי כר.
" סיפרא—גול	—	נבל גול.
* סכצייא	Секция	בכש אַן דסדא.
" סכנאי	Опасность	תרסיראי.
" סכו	Тротуар	פושא—כונא.
" סלת	Совсем	אכיר—תוכור.
" סליקאי	Аккуратность	טנוסדאי ז'רגא.
" סלכום	Кисть винограда	כושיי אנגור.
" סנוהבר	Береза	דר שימשטי.
* סניתר	Санитар	אסר כר תמיזיאי גשדגר.
* סנתימתר	Сантиметр	קדר פיימוניי טורזי.
" סעודה	Бал	קונק-לוקי.
" ספריאי	Странствование	רח—בורראי.
* סציאליזם	Социализм	ז'עמתיית.
○ סר—כלא	Вождь	כלייי סר דסדא.
" סרב	—	סר, רוקנב ג'י.
* סתודנת	Студент	תלמיד אן כלא אושכלא.
" סגבי	Тюлень	חייבן אבי.
○ סר-דאַר	Швейцарь	ין—דרג'י.
○ סר-דאָר	Телохранитель	קול—קלכני.
○ סר-כאָר	Подлежащее	נום אַ זוהון—רסמי.

ע.

* עדבת	Приправа	גרכא ג'יהיי אַן קד כורכ.
" עז'איבי	Странность	מחתלי.

○ ענין	Случай, дело	סבב, כר.
" ערבא—רחי	Мостовая	כלא רח.
" עשק	Охота .	חבס, בייגא.
○ עשיריית	Капитализм	גוז׳ דבלתמנדי.
" עשירי	Богатство	דבלתמנדי.

פ.

" פַהלו	Бок	תרף ין.
* פולימת	Пулемет	ג׳וכלא תופ דעבאי.
* פוד	Пуд	קדר פיימוניי תורזואי.
○ פושיי—גפי	Предисловие	הקדמה.
* פוזיצייא	Позиция	ז׳יגיי דעבאי.
" פיי-קמברי	Пачатка (кукуруза)	סומרקנדיל.
" פישא	Ремесло	כר, סניעת.
" פייא	Кол	חג׳א, מיה.
" פינכי	Дремота	כב—גורדאי.
* פיאניר	Пионер	ז׳יגא-גיר אן ז׳הילכם.
" פכ	Чистый	תמיז.
* פליתיאי	Политический	כר, סור בילייתי.
* פלן	План	ז׳רגיי כר.
" פלנג	Паук	נבל נכג׳ין-סכא מור.
" פלאיסדא	Бледный	רנג—רוי רפדא.
" פלכת	Плакат	פסוקהיי אגיתציאני.
" פלפלי	Бабочка	נבל מור.
* פמישג׳יכ	Помещик	בג—זימי.
" פספס	Ощупывание	בכרונדאי אַ נכו רבז.
* פסיכלגייא	Психология	חכמיי ז׳וני.
" פסב	Не дистиллир. вода	בי—תמיזא אב.
" פרנדא	Птица	מורק, פרלו.
* פרשכ	Порошок	ארדא, סבא דרמו.
* פרינציפ	Принцип	בינא כרי.
" פרוסדכ	Ласточка	נבל פרנדא.
" פרבז	Занавеска	פרדא.
* פרטי-כל	Протокол	כקז אן מסליחת.
○ פרתא	Парта	כורסי תלמיד.
* פרכלמצייא	Прокламация	כקזהיי אגיתג׳יאניאי.

○ פרברושי	—	גשדאי, פר-זראי אַ אזטי.
" פרדו	Балка	קית.
* פרכ	Парк	בק—סיילי.
" פונז׳	Пунш	ג׳י׳, קריש אַ הנז׳וש.
" פרלנג	Леопард, тигр	נבל בדא חייבן.
○ פורסן (!)	Восклицат. знак	נושונא אַ זוהון רסמי.
○ פורסוש (?)	Вопрос	גף—פורסי.

פ.

* פבריכ	Фабрика	כלא כר—כוניי משיני.
" פוז׳סדא	Плясать	בז׳סדא.
* פות	Фут	פיימוניי טורזי.
* פיאלכא	Фиалка	נום גול.
" פיכיר	Думка	מחשבה.
" פלחאי	Рабочий	אן פלחאי.
○ פלחיית	Пролетариат	דסדיי פלחהא.
* פמילייא	Фамилия	נום משפחה.
* פנתזייא	Фантазия	דודו—בודו.
" פנד	Средство	עמל.
* פנתן	Фонтан	בולק אז כרי בורוק זרניהא.
* פרפסת	Форпост	דסדיי פיאנירי אַ אושכלא.
" פריקת	Свободбный	רחת,ֿדינז׳.
" פרנת	Фронт	סרחד א דעבא.
* פרתג׳כא	Форточка	תורכ אַ פנז׳רא ארי אויר.
○ פהמן	Об'яснительный	נום אַ זוהון רסמי.
○ פיל—אבי	Кит	כלא מהי אַ בכשאב.
" פרק	Самочувствие	אָבחל, הביי אדמי.

ק.

" קאום	Родные	כהר בורר.
" קבון	Дыня	כמזא.
" קבקא	Шум, гам	סס, ז׳וריי.
" קדשמא	Голубчик	עזיזמא.
" קהרא-גון	Сердитый	עסי.
" קומלת	Племя	דסדיי משפחהא.

" קות	Стебелек, обида	ג׳ובוקליי גנדום, כורדי.
" קוג׳ק	Смелый	ז׳ברד.
" קורוק	Окраина	קורק שהר.
" קורבוקזי	Красота, род украшения	גליבנד, רג׳י.
" קומקומא	Гусеница	נבל ז׳ול.
" קזמא	Хата	כוניי כריאי.
" קזג׳א	Горшок	קב.
" קז	Гусь	נבל פרנדיי כונאי.
" קין	Каин	לקם כונריזי.
" קינמישי	Роптание	תשליחי.
" קיזמיש	Гордый	קודורמיש, כלגד.
" קיריית	Совесть	נמוס.
" קירמיזינא גול	—	נבל גול.
" קיימת	Вечность	הממישלוגי.
" קיימי	Вечный	הממישאי.
" קלכני	Защита	כומפי.
* קינאה	Ненависть	אסר קהר פאיסדא, פכילי.
" קנדיל	—	קלינא שעם.
" קרא-קולק	Ворона	נבל פרנדא.
" קרמק-ברדא	Царапание	פרא—סכדא אַ נכו רבז.
" קרז	Цель	כל זראי.
" קרר	Терпение,	דהם.
* קרנלוקי	Затмение	תריפי.
* קרא-תבוק	--	נבל פרנדא.
" קתוק	Мацони	מסד.
* קתר	—	דו אַ פסיי יפי.
° קוסא	Предложение	דסדיי גף.
" קפלמא	Свод, купол	סר עסמו.

ר.

* רדיא	Радио	משין גף דשנבונדניהא אַ הונר אויר אבז.
" רושנבת	Свет	תבושי.
" רונדא	Боронить	המבר סכדא זימירא.
" רוזגר	Погода	הביי רוז.
" ריספובליכא	Республика	חופוממת מכלוקי.

* ריבליוצייא	Революция	ג׳רוסדיי ביליית.
* ריבליוציאניר	Революционер	ריבליוצייא סכדגר.
* רל	Роль	כר בגורדאי.
" רנז׳ברי	Крестьянский	כר רנז׳בר.
○ רנז׳בריית	Крестьянство	דסדיי רנז׳ברת.
" רסד אמרא	Встречать	אַ פושא אמרא, (קרשו).
○ רסם־נומא	Устав	ז׳רגיי זכונהא, רסמהא.
" רסם	Закон	רח, שריעת.
○ רסמיית	Правила	רחהא, שריעתהא.
" רעיית	Масса	מכלוק.
" רפדר	Сношение	דרא ביסדרא דו אַ יפי.
" רוחני	Духовный	גף כר חכמאי.
○ רחברת	Хозяйство	כר אַן זינדגוני.
" רישא	Корень	רג.
* רמז	—	ראשי־תיבות.

ש.

" שבק־רואי	Блеск	אישוק.
* שבועה	Клятва	סבגנד.
* שדגומן	—	שר, כורם.
" שהונדא	Трясение	ז׳ומונדא.
" שוטרא	Улитка	נבל מור.
" שול	Калека	שוכסד.
" שולחן	Стол	ג׳ר־פאי.
" שומשטי	Березовый	סנוהברי.
" שירא	Сок	שיריי אנגור.
* שירה	Песня	מעני.
" שיתיל	Росток	ג׳וכלא דרלא.
" שיבית	Укроп	איספהי, נבל סבזי.
" שעמלא	Факел	כלא אישוק.
" שעיתו	Дьявол	סטן.
* שפיחי	—	מורסי, סחיבי.
" שרבת	Сладость	שיריני.
* שריכ	Компанион	חבר.
" שריעת	Судья	סוד סכדגרהא.
" שרת	Условия	איקרר.
" שהבר	Ветер	כובא בר.
* שהיר	Поэт	מעני כון.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

XIX.

ת.

*	תאריך	Дата	בכד סל.
"	תב	Терпение.	דהם.
"	תבות	Гроб	מורדרא ברדניהא קב.
"	תבסר	Род посуды, постоянный	יקלבא, תא אכיר.
"	תבקא	Просьба	כסדאי מתלב.
"	תבתב	Блеск	אישוקי.
"	תגרג	Град	כלא דיקלהיי ברוש, ברף.
"	תהמיני	Спокойный	סבורי.
○	תהר—תיאור כרי	География	ג׳יהריי כרי.
"	תופ—תופי	—	חלבא—סכדאי.
"	תופני	Шустрый	תונד
○	תורשן	Кислород	נבל גז
"	תיר-קמו	Лук и стрела	פושתאינא ירק.
"	תכבור	Гордый	כלגד.
"	תיכניאי	Технический	כורדא כר.
*	תיולפן	Тюльпан	נבל גול.
"	תכסיריאי	Виновность	עייבלואי.
*	תלבר	Чердак в саду	הלנג׳וק ארי בקבן אַ קד בק.
"	חמיסי	Об‘яснение	ברסונדאי גף.
*	תניש	Знакомый	שונכדגר.
"	תנכש	Зевание	כהלי סכדאי.
"	תאַן	Одинаковое	דו קדר יפי.
"	תאָן	Тон	פיימוניי תירזו.
"	תנב	Ноздри	סולייי ביני.
○	תסירן	Азот	נבל גז.
"	תסליכי	Утверждение	חופום סכדאי.
"	תעין	Назначение	יקין סכדא.
"	תעריף	Хвала	חורמת.
"	תעז׳ובי	Удивительность	מחתלי.
"	תקר	Сумка	ג׳ייתן.
*	תרגום	Перевод	כוג׳מיש סכדאי.
"	תירזו	Весы	פיימונדניהא קב.
*	תרמביי	Трамвай	פייתון אלפתריאי.
*	תרפתר	Трактор	משין זימיאי.
"	תרש—ברדא	Хищничество	נכג׳ין סכדאי.

XX.

◦ תוֹני מני	Личные	בכש אַ זוהון רסמי.
◦ תפ־חוֹסבי	Единствен. число	אַ זוהון—רסמי.
◦ תכדא—כתי	Классная доска	כת נובוסדניהא תכדא.
" תרביית	Нравоучение	חכמיי אדביאי.

סר-ז׳רגאי תורה „בולק-דקי".*)

רויי.

1. דו סא גף אַז תבוניי „בולק-דקי"—גונז׳ונדגרא כמיססייא 3
2. פושיי-גפי—מחבר-הא 5
3. בולק-דקי. (שיר) ישעיה רבבינביג׳ יש״ר אזטא תרגום—מיכאל בן-הררי . . 7

9 **Отд. I.** דינייה עאילי.

4 סבח-מונדא. (שיר אז עברית) תרגום—(מיכאל בן-הררי) 10
5 בכשא. (ש. ל. ג.) תרגום—מנשה חיימביג׳ 10
6 אפתאי. (שיר אַז אורוסי) „ — „ „ 11
7 ז׳לדא עאילהא. (אז עברית) תרגום—נפתלי חיימביג׳ 11
8 תנכשלהא כשירכי. (שיר מיכאל בן-הררי) 12
9 כילפת אימו. (מנשה חיימביג׳) 13
10 דדיי נא עאילהא. (שיר-כסיאכב) תרגום—יוכבד רבבינביג׳ (ליזא) . . . 13
11 ג׳וכלא כומכג׳ילא. (אַז אורוסי) „ —מנשה חיימביג׳ 14
12 נטנא עאיל. (שיר רחמים ראובני) 15
13 ג׳ו מיבשי? (מיכאל בן-הררי) 15
14 עאיל נא פלפלי. (שיר—אושינסכי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 16
15 דרמו. (אז עברית) תרגום—מנשה חיימביג׳ 16
16 גירשד עאילי. (שיר—מיכאל בן-הררי) ירבורד אז רוזהיי עאילימא 16
17 רחמגונא סג. (ברגמן—ברכוז) תרגום—מנשה חיימביג׳ 17
18 אי כיי בירא? (שיר פ. קפלן) „ „ „ 18
19 כרג נא נזו. (אז עברית) תרגום—זרובאל שלמייב 18
20 בכדהיי סל. (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 18
21 ארי סליקא במוכדאי. (אַז עברית) „ „ „ 19
22 יכי נא דודו. (שיר אַז אורוסי) „ —(מחבר-הא) 19
23 מחילאי. (ג. אנדרסן) תרגום—אפרים רבבינביג׳ 20
24 כורוז נא כילפת יו. (אושינסכי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 20
25 בורר נא כהר. (אַז עברית) תרגום—רחמים ראובני 21
26 ג׳ו ביסדא ז׳ילידא. (אז תורכי) „ —בנימין רבינביג׳ 21
27 אכיר גול. (שיר מ. מאנה) „ —רחמים ראובני 22
28 בלא מרג׳יגלא. (בכתירב) „ —מנשה חיימביג׳ 23

*) נום מחברהיי מאמר הא נן שיר הא דרפדת א קד נימא—מנגיהא ( ).

29 נדינז׳. (אז עברית) תרגום—מיכאל בן-הררי 23
30 קינקל. (ליב תלסתיי) „ „ 24
31 קרבג׳. (יצחק ברגמן) „ —מנשה חיימביג׳ 24
32 שיריי גופרא. (שיר מיכאל בן-הררי) 25
33 אז׳יום מא?. (יהודה שטינברג) תרגום—מיכאל בן-הררי 25
34 אַז ג׳ו מורד גב? (ליב תלסתיי) „ „ „ 26
35 בוהלוני אזטי ארי קוש, זיידתא אַז קפסיי סורכיש. (בכתירב) תרגום—
מנשה חיימביג׳ 26
36 אזטי. (שיר תומנסכי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 27
37 אַ בקג׳א. (יוסף-שור חיימביג׳—יש״ביח) 28
38 סלמת בשי. (שיר יוסף-שור חיימביג׳—יש״ביח) 29
39 כקו-הבאי. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אַז רוזהיי עאילימא 30
40 אַ בישא. „ „ „ „ „ 30
41 כלא בבא נא נבא. (ליב תלסתיי) תרגום—מיכאל בן-הררי 31
42 ג׳ולם גרכיגא רויי שושדא. (אַז אורוסי) מנשה חיימביג׳ 32

Отд. II. קירמיזינא אבתי׳ביר. 35

43 אימו פר זרנים. (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 36
44 כי בו חביר לינין? „ „ „ „ 36
45 ג׳ין נא כג׳וכ. (שיר) „ „ „ „ 37
46 נוהומון אן מה ינבר 1905 סל. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי . . . 38
47 נוהומון רוז ינבר 1905 סל .(שיר—ספלב) „ —מנשה חיימביג׳ . . 39
48 פבריכהא ארי פלחהא, זימיהא ארי רנז׳ברהא. (אז אורוסי)
תרגום—מיכאל בן-הררי 40
49 נוהומון—רוז ינבר 1905 סל .(שיר אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . . 41
50 ריבליוצייא אן מה פיברלי. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 41
51 ארי ז׳פא—כשא כלק. (שיר ס. זריביי) „ „ „ 42
52 מועיד ריבליוצייא אכתייבירי. (אז אורוסי) „ —מנשה חיימביג׳ 43
53 ריבליוצייא אכתייבירי. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 44
54 ג׳ו באיסדנבו בלרימיר אילאיג׳א. (אפנסייב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 44
55 כונג׳ לינין. (מיכאל בן-הררי) 45
56 קירמיזינא לשגר. (מיכאל בן-הררי) 45
57 אזרלואי נא מורדאי אילאיג׳. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 46
58 אכי תבות. (שיר אז אורוסי) תרגום—מרגליות בת-יש״ר 47
59 קירמיזינא עלם. (שיר פ. שכולב) תרגום—מיכאל בן-הררי 48
60 ב. א. אולייגב (נ. לינין). (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 49
61 לינין מורדי, לינין זינדא! (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי . . . 50

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

III.

62 אמראי פאיז. (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 51
63 אוג'מיש ביראי פרנדא. (קוג'-בירא)—מיכאל בן-הררי 51
64 ג'ולם אימו גירבונדים פאיזא. „ „ „ 52
65 בותונא סל. (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 52
66 פאיז. (מחבר-הא) 53

Отд. III. זינדגונ' אושכלא. 55

67 אושפלא. (שיר מיכיילב שיללר) תרגום—מיכאל בן-הררי 56
68 דויומון סל אַ אושפלא. (אז אורוסי) „ „ „ 56
69 ז'עמיית אן תלמידהא. „ „ „ „ 57
70 סבח. (שיר פושפין) תרגום—מנשה חיימביג' 58
71 מינת אן תורה. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג' 58
72 רסמהא ארי מוקיית' תורה. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג' 59
73 רסמיית ארי דיז'ורני. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 59
74 דיסציפליניי תלמידי. (מיכאל בן-הררי) 60
75 פיכירהיי תלמיד. (שיר בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג' 60
76 כקז תלמיד. (מיכאל בן-הררי) 60
77 אכי כייף—סוזא מורה. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 61
78 כונדאי אישוקיני, נכונדאי תריכיני. (שיר אושינסכי) תרגום—מנשה חיימביג' . 62
79 כללכתיב. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 63
80 אַ מיחפדא. (שיר מיכאל בן-הררי) 63
81 גזית דיברימו. (מיכאל בן-הררי) 64
82 חברי. (אז עברית) תרגום—גרשון מזרחי 64
83 עולם עאילי. (מיכאל בן-הררי) 64
84 תמבלא עאיל נא סעת. (שיר ח. נ. ביאַליק) תרגום—יוסף-שור חיימביג' (יש"ביח) . 65
85 זלרא תלמיד. (אושינסכי) תרגום—מנשה חיימביג' 66
86 תמבל נא בוז. (אז עברית) „ —גרשון מזרחי 67
87 בי-סליקאיהיימו אַ אושפלא. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 67
88 כש אמרי ברף. (שיר יוסף-שור חיימביג' יש"ביח) 68
89 ג'ו סכדא סניתר אימו. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג' 69
90 כונז' אן סניתרי. „ —מיכאל בן-הררי 70
91 כיני סחיב יו? (אז אורוס) תרגום—מנשה חיימביג' 70
92 בוסרויי נובא-כונא. (אַז פרנגי) תרגום—מיכאל בן-הררי 71
93 ברס כרא אַ בזי בורא. (שיר אושינסכי) תרגום—יוסף-שור חיימביג' (יש"ביח) . 72
94 דוכתיר אַן אושפלא. (אַז אורוסי) תרגום מיכאל בן-הררי 74
95 אַ חדר. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אַז רוזהיי עאילימא 74

IV.

96 כוכ עשיר אַ חדר. (רחמים עמנואלי) 75
97. אַ פנתן גזי. (מיכאל בן־הררי) 75
98. אבלי ברף. (יוסף־שור חיימביג׳—יש״ביח) 76
99. במוכדאי מורה־סוז. (בכתירב) תרגום—מנשה חי־מביג׳ 77
100 כהילי נא חבס. (שיר) „ „ —יוסף־שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . . 79
101. ז׳ינגיריהיי זימוסדו. (אַז נמצי) תרגום מנשה חיימביג׳ 80

Отд. IV. לינין נא עאילהא. 83

102 כש אמרי ברף! (שיר מיכאל בן־הררי) 84
103 מורקהא אַ זימוסדו. (בן־עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 84
104 מורק אַ פנז׳רא. (שיר י. כצנלסן) תרגום—מיכאל בן־הררי 85
105 קברא סכדיי לינינא. „ „ „ „ „ 85
106 סלמת־בשי אַ סר־כלא רבז. (שיר אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . . 86
107 גורונא ביר ביראי. (אפנסייב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 86
108 א חרם־קברא. (שיר מ. זלודבסכי) „ —מיכאל בן־הררי 87
109 עאילהא אַ־יר ביירית בסייתהיי לנינא. (אַז אורוסי) תרגום מ. בן־הררי . 87
110 היסדות עאילהא. (קוג׳—בירא) מיכאל בן־הררי 88
111 יתימלא. (שיר אַז אורוסי) תרגום מיכאל בן־הררי 88
112 ג׳וֹאי פרפסת? (מיכאל בן־הררי) 89
113 שיריי ז׳הילא פיאנירהא. (שיר בריוסב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 89
114 ז׳הילא פיאנירהא. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן־הררי 90
115 מרש פיאנירהא. (שיר) „ „ „ „ „ 90
116 ג׳וֹ סכדנות פיאנירהא. „ „ „ „ „ 91
117 שבועיי פיאנירהא. (פ. פססנב) „ „ „ „ 92
118 רסמהיי פיאנירהא. „ „ „ „ „ 93
119 אַז עדתהיי פיאנירהא. „ „ „ —מנשה חיימביג׳ 93
120 בי־סחיבהא. (שיר) „ „ „ —מיכאל בן־הררי 93
121 זימוסדו. (מחבר־הא) 94
122 שב זימוסדו. (ה. נמברג) תרגום—מיכאל בן־הררי 95
123 אריג׳וֹ דדיי? (שיר א.כרינפסכי) „ „ „ 95
124 כלא לשגר. (ד. אמיג׳יס) „ „ „ 96

Отд. V. שהר נא ריהבן. 97

125 שהר. (קוג׳ בירא) מורברי בת יש״ר 98
126 פלן שהר. (מחבר־הא) 99
127 שהר זימו. (קובא)—אריה־ליב חיימביג׳ 100

128 אַ שהר בפו. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אַז רוזהיי עאילימא 101
129 שהר נא דיהבן. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 102
130 בכדברי דיהבן. (א. מאפו) תרגום—מיכאל בן-הררי 103
131 כיש. (שיר ניפיתין) „ „ „ 104
132 עמל אמראי נון. (אַז נמצי) „ „ „ 104
133 ברוש. (קוג׳ בירא) „ „ „ 106
134 כושגי זראי (קירקי). „ „ „ „ 106
135 דוסד נא דושמן אַן רנז׳בר. „ „ „ „ 106
136 אַ ביג׳ין. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אַז רוזהיי עאילימא 107
137 בוסדו. „ „ 108
138 אַ באָק. (שיר) „ „ 108
139 באָק. „ „ 109
140 גולהא, בלגהא נא בהרהיי דר. (אנגייב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 109
141 ג׳ולם שאי ברמריגא אַ זימי (ג׳ול). (אושינסקי) תרגום—אריה-ליב חיימביג׳ . 110
142 בישא. (קוג׳-בירא)—מיכאל בן-הררי 111
143 כייר ג׳רבהא נא חייבנהיי כונאי. (בכתירב) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . . 112
144 מורקהיי כונאי. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 112
145 ענגלא. (שיר אז אורוסי) „ „ „ 113
146 ענגהא. (קוג׳-בירא)—מיכאל בן-הררי 113
147 ענגהא אַ ז׳נסוזי. (אננאין) תרגום—מנשה חיימביג׳ 113
148 ענג נא ברא. (שיר פאולסאהן) „ „ „ 114
149 נהקא פכילי. (בן-עמי) „ „ „ 115
150 מורקהא דוסדהיימו. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 115
151 מוז׳ינהא. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 115
152 ארי מגזהא. (שיר אברהם אבן-עזרא) תרגום—מיכאל בן-הררי 116
153 גב. (קוג׳-בירא)—מיכאל בן-הררי 116
154 עסב. „ „ „ 117
155 בחס ג׳רבהא נא חייבנהיי כונאי. (בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . . 117
156 ג׳ר תרפהיי כרי. (מיכאל בן-הררי) 118
157 אויר. (קוג׳-בירא)—מנשה חיימביג׳ 118
158 אב. „ „ 119
159 אתש. „ —(מיכאל בן-הררי) 119
160 אתשלמא. (שיר י. ל. ג.) תרגום—מיכאל בן-הררי 119
161 ג׳רך כורדמונד אב. (קוג׳-בירא)—מיכאל בן-הררי 120
162 דרייה. (קוג׳-בירא—ליב תלסתיי) תרגום—מיכאל בן-הררי 120
163 ג׳יאביהא. (ז׳עהא). קוג׳-בירא—מיכאל בן-הררי 120
164 שיריי דרייה. (שיר יהודה הלוי) תרגום—מיכאל בן-הררי 121

165 גמי נא פרכד. (בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 121
166 ג׳ולם כוג׳מיש בירנות אינסנהא עסב-סוז (בגון). (שיר אושינסקי)
תרגום—מנשה חיימביג׳ 123
167 רח אהוני. (קוג׳ בירא מיכאל בן-הררי) 124
168 ג׳ולם עמל אמרתגא תוכוהיי כאפירתיבי. (אז אורוסי)
תרגום—מנשה חיימביג׳ 124
169 כר ז׳עמי. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 125

Отд. VI. יכום מה מיי. 127

170׳ כומון מיי .(שיר מיכאל בן-הררי) 128
171 בסל אדיי אמרא. (שיר איבן תורגינב) תרגום—מיכאל בן-הררי 128
172 בסל אמרי. (שיר דירגג׳ב) תרגום—מיכאל בן-הררי 129
173 שב בסל. (מ. פיירברג) תרגום—מיכאל בן-הררי 129
174 שרי קושלא. (שיר פושכין) תרגום—אריה-ליב חיימביג׳ 130
175 הימן ארי חוריית. (שיר ג׳כנבכין) תרגום—מיכאל בן-הררי 130
176 יכום מה מיי פושתא נא איזמו. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . 131
177 ארי לש אפדרתהא. (שיר ב. פיגנר) תרגום—מיכאל בן-הררי 132
178 מיידויי אן חורייתי. (מיכאל בן-הררי) 132
179 כממונא. (שיר א. כרייסכי) תרגום—מיכאל בן-הררי 133
180 נוגא עולם. (שיר אז עברית) „ —רחמים ראובני 134
181 ג׳ולם יכומון מיי ג׳הוסד אַ מועיד. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי . 134
182 שיריי פרוסתכהא. (שיר א. ל. יכובביג׳) „ „ „ . . . 135
183 אַ מועיד גולהא. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אז רוזהיי עאילימא 135
184 ז׳לד—בש, חברו! (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 136
185 מועיד בסל. (יוסף-שור חיימביג׳—יש״ביח) 137
186 כש אמרי, בסלו! (שיר יוסף-שור חיימביג׳—יש״ביח) 138
187 אַ גייב זני. (מנשה חיימביג׳) 139
188 ג׳וכלא ממלכתלא. (דוד ילין) תרגום—מיכאל בן-הררי 140
189 סייל אַ באָק לונג׳רסכי. (מיכאל בן-הררי) 140
190 כהר מזרח. (שיר כ. כמנבא) תרגום—מיכאל בן-הררי 141
191 ב ס ל. (מחבר-הא) 142
192 זן ז׳והור. (שיר י. ל. ג.) תרגום—מיכאל בן-הררי 143
193 כממונרהא. (שיר גירסימב) „ „ „ 144
194 פרכלמצייא ארי יכומון מיי. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 145
195 ארי ג׳וֹאי מתלב כממוניסתהא. (אמיל זאלא) „ „ „ 146
196 אסר דקהיי דגיסתן. (מיכאל בן-הררי) 147

אדמי נא ז׳פא. **Отд. VII.** 149

197 פלחא נא רנז׳בר. (מיכאל בן-הררי) 150
198 אימו בוררהאים. (שיר תיכמירב) תרגום—מיכאל בן-הררי 150
199 רנז׳בר. (מנשה חיימביג׳) 151
200 רנז׳בר. (שיר „) 152
201 ג׳ו פיפיר סכדא עסב אַן רנז׳בר. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 153
202 אַ כומפי דו-יפי. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 153
203 ז׳פא כש! (שיר) „ „ „ —מיכאל בן-הררי 154
204 ז׳פא כרונדני. (בכתירב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 154
205 ז׳פיי הרפי ארי הממא יפי. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 155
206 מעני ארי ז׳פא. (שיר מיללר) „ „ „ 156
207 ז׳פיי מורהא. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 157
208 דו פותן. (אושינסכי) „ „ „ 157
209 מוז׳ינא. (שיר בן-עמי) „ „ „ 158
210 פר-סכדא. (מנשה חיימביג׳) 159
211 אז פי כהום כומפי? (שיר בכתירב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 159
212 מועח׳וא כונלא. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 160
213 אבחזהיי ז׳נדג אדמי. (בן-עמי) „ —מנשה חיימביג׳ 161
214 בחס אבחזהיי ז׳נדג אד׳מי. „ „ „ 161
215 אושכלא נא ז׳פא. (שיר אפפלן כרינפסכי) תרגום—מיכאל בן-הררי . . . 162
216 דרזי נא ג׳כמג׳י. (ברגמן) תרגום—מנשה חיימביג׳ 162
217 עשיר נא דרזי. (בן-עמי) „ „ „ 163
218 ג׳וכיי כסיב. (שיר אברהם אבן-עזרא) תרגום—מיכאל בן-הררי 164
219 אברא. (אַז עברית) תרגום—רחמים ראובני 164
220 תבר נא דרזא. (בן-עמי) „ —מנשה חיימביג׳ 165
221 סומורקוש נא ענג. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 165
222 כ ר. (שיר בליריי בריוסב) „ „ „ 166
223 בלא-קושלא נא עאיל. (שיר פלירב) תרגום—אריה-ליב חיימביג׳ 166
224 אַ דמורג׳י—כונא (אושינסכי) תרגום—(מחבר-הא) 167
225 מעני אהונג׳יהא. (שיר פלירב) „ —מיכאל בן-הררי 168
226 דמורג׳י. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 169
227 סניעת כרהא. (אַז עברית) „ —אפרים רבבינביג׳ 170
228 ת מ ב ל. (בכתירב) „ —מנשה חיימביג׳ 171
229 סא תמבלא בורר. (אַז עברית)— „ „ „ 171
230 אַ דפוס—כונא. (שיר פלירב) תרגום—זרח אהרונב 172
231 רוז המינן. (ש. אברמביג׳) „ —מיכאל בן-הררי 173

232 רנז׳ברהא. (שיר בן-עמי) תרגום—זכאי כודייִנתב 173
233 המינן.—(מחבר-הא) 174
234 המינן. (שיר אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 175
235 אַ גרמא אבהא. (מיכאל בן-הררי) ירבורד אז רוזה־י עאילימא 176
236 תופ נא כיש. (שיר דמיאן בדני) תרגום—מיכאל בן-הררי 177
237 סגהיי פז׳רי. (אז אורוסי) תרגום—בריס זרבאילב 178
238 מעני גופרא. (שיר פרכתי פאלי) תרגום—מיכאל בן-הררי 179

Отд. VIII. א עריי אינסנהא. 181

239 אַ בדי כס מכנד. (משל כרילב) תרגום—יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . . 182
240 דו חמרח. (בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 182
241 חוז׳ת-גרא בוזהא. (אז תורכי) תרגום—מיכאל בן-הררי 183
242 דו ג׳ופנג׳יהא. (ש. ל. ג.) תרגום—מנשה חיימביג׳ 183
243 טניהא ג׳ירא דייא כבר מבגי. (בכתירב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 183
244 ניכי אַ ז׳יגיי ניכי. (אז אורוסי) תרגום—לזר לזרב 184
245 כורוז נא ז׳בהירת. (משל כרילב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 184
246 גב שירדי. (ליב תלסתיי) תרגום—יוכבד בת יש׳ר 185
247 גמיג׳י נא סבדגר. (בן-עמי) „ —מנשה חיימביג׳ 185
248 תולכי נושדני אַ תענית. (אז עברית) תרגום—מיכאל בן-הררי 186
249 כור נא כות. (אז עברית) תרגום—ירמיה רבבינביג׳ 186
250 קולק נא סבו. (כרילב) „ —מנשה חיימביג׳ 186
251 קז, רכ נא סגדן. (משל כרילב) תרגום—מיכאל בן-הררי 187
252 מיימו נא גוזגי. (משל כרילב) תרגום—מנשה חיימביג׳ 187
253 פהמלויא כר. (אז אורוסי) „ —מיכאל בן-הררי 188
254 גורג נא ג׳ופן. (לססינג) תרגום—מנשה חיימביג׳ 188
255 רחמלויא ג׳ופן. (אז עברית) תרגום—אסתר רבבינביג׳ 188
256 תולכי נא אנגור. (משל כרילב) תרגום—יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . . 189
257 גול נא סומבול. (אז אורוסי) „ —מיכאל בן-הררי 190
258 דו כג׳יהא. (בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 190
259 קרבג׳ נא כודו. „ „ „ 190
260 דו פישינכא. (כרילב) „ „ „ 191
261 רנז׳בר נא מר. (אושינסכי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 191
262 נהקא סהם. (בן-עמי) „ „ - 191
263 ג׳ו בוהלוני? (אז אורוסי) „ —מיכאל בן-הררי 192
264 בלגהא נא רגהיי דר. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 192
265 גורג נא לגלג. (משל כרילב) תרגום—יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . . 193
266 סג נא עסב. (אז אורוסי) „ —מנשה חיימביג׳ 194

267 דורוגו. (אז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 194
268 גוגופ נא כורוז. (אז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 194
269 אבג׳י. (שיר אז אורוסי) תרגום—יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) 195
270 תכבורא אברהא. (אז עברית) תרגום—מנשה חיימביג׳ 196
271 רנז׳בר נא טבשן. (ליב תלסתיי) „ —בת-זהב בת-יש״ר 196
272 פירא שיר. (אז תורכי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 197
273 כובא בורר. (בן-עמי) „ „ „ 197
274 דרד דדיי. (אז עברית) „ —מיכאל בן-הררי 198
275 שיר, גורג נא תולכי. (משל פרילב) תרגום—יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . 199
276 פלג׳י. (אז תורכי) תרגום—אריה-ליב חיימביג׳ 200
277 דו בוררהא. (זאב יעבץ) תרגום—זכאי כודיינתב 200
278 אינסן נא חייבנת. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 201
279 קולק נא תולכי. (משל כרילב) „ —יוסף-שור חיימביג׳ (יש״ביח) . . 201
280 אַ אתשלמא. (א. פושכין) תרגום—מיכאל בן-הררי 203
281 סא בוררהא. (יהודה שטינברג) „ „ „ 203
282 סא פלפלי. (בן-עמי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 204
283 טנוסדאי זיידי אַז עשירי. (ליב תלסתיי) תרגום—מיכאל בן-הררי . . . 205
284 תחנא דר אַ בישא. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ 205

Отд. IX. אז הר ז׳ור. 207

285 כלינדר אַן נובא-כונא. (פרילב) (מחבר-הא) 208
286 ג׳ולם אימו נושונא סכדנימגא אַ נובא-כונא אמרגרא תלמידהרא. (מחבר-הא) . 208
287 תלמידלא רחמים אפי דוכתיר. (אַז אורוסי) תרגום—מנשה חיימביג׳ . . . 209
288 מוקיית בש דנדוהרא (שיר) „ „ „ „ „ 210
289 ג׳ולמי אויר זרליני ארי אינסן. „ „ „ „ „ 210
290 ג׳ו גופדי אַ אימו דוכתיר אימו. „ „ „ „ „ 210
291 אזרלויא זן קונשי. „ „ „ „ „ 211
292 אַז ג׳ו בירא ספנהלויא אזר. „ „ „ „ „ 211
293 אב בולק. (אַז תורכי) תרגום—ארי׳-ליב חיימביג׳ 212
294 אַז ג׳ו בירא כרושי. (ספלב) תרגום—מיכאל בן-הררי 212
295 ג׳ו תהר מוקיית בירא גרכי אַז סותנז׳אי. (אַז אורוסי) תרגום—מ. בן-הררי . 213
296 ריגזהיי אפתאי. (אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 213
297 ג׳ולם דשדא גרכי ז׳ון-סקירא. „ „ „ „ 213
298 ז׳ון-סקי באיסדניגא תורא. „ „ „ „ 214
299 ז׳ון-סקי תלמיד. „ „ „ „ 214
300 I. סקי אַן לעא נן דנדוהא. „ „ „ „ 214
301 II. „ „ גושהא. „ „ „ „ 215

302 III. סקי אַן ביני. (אַז עברית) תרגום—מיכאל בן-הררי 215
303 IV. „ „ שושלוג. „ „ „ „ 215
304 V. „ „ ג׳ומהא. „ „ „ „ 215
305 VI. „ „ ז׳נדג. „ „ „ „ 216
306 VII. אַ כּר סכדכי. „ „ „ „ 216
307 VIII. סקי אַן איג׳לת. „ „ „ „ 216
308 IX. ג׳יהיי נפוקאי נא קדר פזירא חל בירשו. (אַז עברית) תרגום—מיכאל בן-הררי 217
309 ג׳רוסדאי כוהנא פיימונהיי אורוסי אַ תזא פיימונהא אַ מתר-הא (מחברהא) . 217
310 חוסב פיימוניי טורזי כרי (ממזול). (מחבר-הא) 217
311 „ „ תירזואי. „ 218
312 כקזא חוסב סכדנות אַ דסדא רבז. „ 218
313 פיימוניי רושומא ג׳י. „ 218
314 קדר בעדהא. „ 219
315 אינתרנציאנל. (שיר אַז אורוסי) תרגום—מיכאל בן-הררי 220
316 גף-נמא (מחבר-הא.) . . . . . —
317 ז׳רגיי מאמרהא. „ . . . . . —
318 דוזתמישי קלתיהא. (מחבר-הא) . . . . . —

דוזתמישי קלתיהא.*)

רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרפי כונדא
5	(1זפ׳ 2	עכרית	עברית
5	זפ׳ 9	גפלמא	גף-נמא
6	(2זב׳ 6	רוי	רויי
6	זב׳ 18	כריסתמייא	כריסתמתייא
10	זב׳ 1	סבח	סבח
10	זב׳ 3	אפתא	אפתאי
11	זפ׳ 3	קירק	קורק
12	זב׳ 5	תנכשלהא כשירכי	תנפשלהא כשירפי
13	זפ׳ 8	חיסבהיימורא	חוסבהיימורא
14	זב׳ 5	רחמלוייא	רחמלויא
14	זב׳ 11	בוהלוייא	בוהלויא
15	זפ׳ 3	פחלא	פלחא
15	זפ׳ 8	כונדן בורות	כונדבורות
16	זב׳ 1	פלפלי	פלפלי
17	זב׳ 8	הייברייא	הייבריא
19	זב׳ 13	בז׳ח	בז׳ח
20	זב׳ 7	איין	אַ-ין
20	זב׳ 13	רחמלוייא	רחמלויא
23	זב׳ 6	ניסטנבו	ניסטנבו
23	זפ׳ 6	סר הריי	סס הריי
24	זב׳ 15	פנז	פנז׳
24	זב׳ 17	בטרדד	בטרפד
25	זב׳ 10	בוהלוייא	בוהלויא
25	זפ׳ 8	סבח	סבח
26	זב׳ 7	כקזא	כקזא
26	זפ׳ 15	(שבלוייא)	(שבלויא)
27	זב׳ 8	חיסבי	חוסבי
29	זב׳ 1	סלמת בשי	סלמת בשי

רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרפי כונדא
30	זפ׳ 3	ג׳ון	ז׳ון
31	זפ׳ 2	אַ-ייכי	אַ—יכי
33	זב׳ 5	רוייא	רויא
37	זב׳ 2	אאישו	אַ אישו
37	זב׳ 5	דוסדהיי	דסדהיי
37	זפ׳ 7	איר	אַ-יר
37	זב׳ 6	ריבליוציאני	ריבליוציאי
37	זפ׳ 3	המיי	הממיי
37	זפ׳ 7	המישא	הממישא
37	זפ׳ 10	אפדא אדס פלחיית ביליית	ביליית אפדא אדס פלחיית
39	זב׳ 2	רוי בירא	רויי בירא
39	זב׳ 11	המישא	הממישא
40	זפ׳ 1	ז׳פיי	ז׳פיי
41	זפ׳ 1	נא פלחהא	נן פלחהא
42	זב׳ 1	כירינאיספי	כרנספי
42	זב׳ 6	כשא	כשא
43	זב׳ 5	אַ פלחהא	אן פלחהא
43	זב׳ 6	דבלתמנהרא	דבלתמנדהרא
43	זפ׳ 9	ייא ג׳וכלא	יא ג׳וכלא
44	זפ׳ 15	דוברי	דיברי
45	זב׳ 10	נא כרהיי	נן כרהיי
45	זב׳ 12	ריבליוציאני	ריבליוציאי
48	זפ׳ 7	אמירקזב	אמיר-קזב
51	זפ׳ 7	דב רנות	דבירנות
51	זפ׳ 7	א דרנות	אפדרנות
51	זב׳ 1	פאיז	פאיז

*) קלתיהא קרשו בירתהא אַ פושיימו. דייא זיידי מינפין נביסדא ארי בורבונדא דוזתמישי קלתיהיי אן דקם, דקמן גן דקמתהרא.

1) זפ׳—יעני: שומר ז׳רגיי ריזא אז זפרו אַ זבר. 2) זב׳—יעני: שומר ז׳רגיי ריזא אז זבר אַ זפרו.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרכי כונדא
51	זב׳ 10	פרנדא	פרנדא
51	זפ׳ 4	סכונז׳א	סא כ נז׳א
51	זפ׳ 6	פיונדני	פיונדנות
52	זפ׳ 1	קילקהא	קולקהא
52	זב׳ 16	איכסכורסיהא	אכסכורסיא
52	זפ׳ 11	כלליכצייא	כללכצייא
53	זפ׳ 2	אברהרבז	אברהא רבז
54	זפ׳ 1	כלגלוהא	כרגלוהא
56	זפ׳ 6	איירמני	אַ־ירמני
56	זפ׳ 1	כונשדנימו	כושדנימו
57	זב׳ 5	איכסכורסייהא	אכסכורסיהא
57	זב׳ 4	ביסדוי	בוסדויי
59	זב׳ 13	קירק	קורק
59	זב׳ 16	קירק	קורק
59	זפ׳ 6	כקז	כקז
60	זב׳ 6	נדינז	נדינז׳
60	זפ׳ 1	איכסכורסייהא	אכסכורסיהא
60	זב׳ 15	חיסבש	חוסבש
60	זפ׳ 4	כקזתו	כקזתו
61	זפ׳ 4	דרדלוייא	דרדלויא
62	זב׳ 1	כבר	בכד
63	זפ׳ 5	ארק	ארקא
63	זב׳ 1, 3	כלליכתיב	כללכתיב
63	זב׳ 7, 12	„	„
63	זפ׳ 3	בירנות	בירנות
64	זב׳ 6	מיבו	היסדי
64	זב׳ 3	דובריר	דיבריר
64	זב׳ 6	זינגוני	זינדגוני
64	זב׳ 9	דובריכו	דיברימו
64	זפ׳ 4	סימלוייא	סימלויא
67	זב׳ 2	המישא	הממישא
67	זפ׳ 4	נושדנות	נושדנים
69	זפ׳ 5	מה בא מה	מה במה
70	זפ׳ 10	איליכתירי	אלכתירי
73	זב׳ 8	המישא	הממישא

רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרכי כונדא
73	זפ׳ 11	תמס	תמם
74	זב׳ 11	דוכדיר	דוכתיר
74	זב׳ 17	ג׳ונכי	ג׳ונפי
74	זפ׳ 11	ז׳והב	ז׳והב
75	זב׳ 9	ריבלוצייא	ריבליוצייא
75	זב׳ 12	כוכ	כוכ
76	זב׳ 14	כמירכי	כמירא, כי
76	זב׳ 2	כונא	כונא
77	זפ׳ 9	מירס	מורס
79	זב׳ 1	המיי	הממיי
79	זפ׳ 3	המישא	הממישא
81	זב׳ 1	נתרתי	נתרסי
84	זב׳ 9	קותרוז	קות—רוז
85	זב׳ 4	אמרברות	אמברות
85	זב׳ 5	אמרברים	אמברים
85	זפ׳ 2	המא	הממא
86	זפ׳ 1	המישא	הממישא
88	זב׳ 7	איין	אַ—ין
88	זב׳ 8	אייר	אַ—יר
89	זב׳ 3	אתרדהא	כללכתיבהא
89	זב׳ 5	רפסת	פרפסת
89	זב׳ 10	ריבליוציאני	ריבליוציאי
89	זפ׳ 9	המישא	הממישא
90	זב׳ 6	כמיהכי	כמיהא, כי
90	זפ׳ 13	אתריידהא	אתרדהא
90	זב׳ 10	אמא	אממא
90	זב׳ 16	עאיילהא	עאילהא
90	זפ׳ 1	המישא	הממישא
90	זפ׳ 6	כמוניסתרא	כממוניסתהא
91	זב׳ 4	המישא	הממישא
93	זב׳ 8	בירני	בנרני
95	זב׳ 3	כברא	כבורא
96	זב׳ 13	דרייהא	דרייההא
96	זפ׳ 5	כמיהכי	כמיהא, כי
98	זב׳ 4	איין	אַ—ין

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרכי כונדא	רויי	ז׳רגא	דפוס בירי	גרכי כונדא
98	זב׳ 12	פרשהיי	פדשהיאי	150	זב׳ 9	ביליתא	ביליתא
102	זב׳ 4	המישא	הממישא	160	זפ׳ 7	כורכ	כורכ
108	זב׳ 1	ביסדו	בוסדו	162	זב׳ 4	א פקירא	או אַ פקירא
108	זב׳ 2	ביסדונהא	בוסדונהא	173	זב׳ 2	נא סופא	יא סופא
108	זב׳ 3	ביסדונהא	בוסדונהא	173	זפ׳ 3 и 1	טנוסדני	טנוסדנות
108	זב׳ 4	ביסדו	בוסדו	174	זפ׳ 6	ביסדונג׳יהש	בוסדונג׳יהש
108	זב׳ 9	ביסדו	בוסדו	174	זפ׳ 6	ביסדוהרא	בוסדוהרא
108	זב׳ 14	ביסדורא	בוסדורא	174	זב׳ 17	גופנג׳יהא	ג׳ופנג׳יהא
108	זב׳ 15	ביסדואי	בוסדואי	176	זב׳ 2	כון־כס	כון־כם
114	זב׳ 12	כושדרא	כושדרא	176	זב׳ 4	זון־סקירא	ז׳ון־סקירא
115	זב׳ 10	ביסדוהרא	בוסדוהרא	176	זפ׳ 8	גויגא	גוייגא
115	זב׳ 13	ביסדוהא	בוסדוהא	177	זפ׳ 11	„דזיגיתבכא“	„דז׳יגיתבכא“
118	זב׳ 12	כשירנים	כשירנים	177	זב׳ 5	המישאי	הממישאי
118	זפ׳ 1	כנליתלמא	כילית׳למא	177	זפ׳ 11	כבא	ככא
130	זפ׳ 6	ביגרי	בי־גרי	178	זב׳ 7	אינסנהא	אינסנהרא
130	זב׳ 6	שירא	שירה	179	זב׳ 8־V	אממא	אכיר
131	זב׳ 13	מוגורדות	מיגורדות	179	זפ׳ 3־VII	ארי יא ביליית	דינז׳ ביסדא אורסיית
132	זב׳ 7	אַ בייבו, פלסא	אַ בייבו, אַ פלסא	186		אַסר ריז־בוק	בולק
132	זפ׳ 10	דפיג׳ונדי ככא דשדא	דפוג׳ונדא ככא דשדי	186	זב׳ 13	מייפדנום	מיאפדנום
135	זפ׳ 10	אייר	אַ־יר	188	זפ׳ 12	ג׳ופן	ג׳וֹפן
135	זב׳ 5	זינדאי שרי מהפיית	זינדאי, שרי, מהפיית	188	זפ׳ 6	ביריכד	ביריכד
139	זפ׳ 15	סבדום	סכדום	190	זפ׳ 4	אַ לע־יו	אַ לעא־יו
142	זפ׳ 9	בפזנדא	בפורדא	191	זפ׳ 14	בגורד	בגורד
146	זב׳ 2	רוז	רוז	194	זפ׳ 5	הונדר	הונדור
146	זב׳ 9	בוהא	בוהלו	196	זב׳ 6־5	סא סא שב	סא שב
146	זב׳ 15	ז׳בהילתהא	ז׳בהירתהא	196	זפ׳ 9	בירנ	בירני
146	זב׳ 15	כונא	כונא	196	זפ׳ 3	מוכורום	מיכורום
146	זפ׳ 14	גירלנדהא	גירליינדהא	209	זב׳ 1	כונזא	כונז׳א
146	זפ׳ 3	אלכתרי פדשהי סכדני אסר הממא (זיידיני)		209	זפ׳ 5	קבול	קבול
147	זב׳ 12	נא	נן ג׳נד	211	זב׳ 17	אבלאי	אבולאי
150	זב׳ 6	ביסדו	בוסדו	211	זב׳ 17	אבלרא	אבולרא
				211	זפ׳ 12	אבלאי	אבולאי
				211	זפ׳ 11	אבלאי	אבולאי
				212	זפ׳ 13	נ הנד׳ירום	ניהנזירום

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

רויי ז׳רגא	דפוס בירי	גרפי כונדא	רויי ז׳רגא	דפוס בירי	גרפי כונדא
213 זב׳ 13-12	ז׳ורא סכדני אדמי	ז׳ורא סכדני אז אדמי	213 זפ׳ 2	נא שושדא	נשושדא
213 זפ׳ 1	נא דושירא	נדושירא	215 זב׳ 8	בז,-דר	בז-דר

קלתיהיי אן גף-נמא.

Стр. I.

זב׳ 8——פיידא——פיידא. זב׳ 10——הבא——הבא.

Стр. V.

זב׳ 1——חייבנהי אבי——חייבנהיי אבי.

Стр. IV.

זב׳ 2——בורבונדאי——בורבונדאי.

זפ׳ 15——פושתא——פושתא.

זפ׳ 9——גס-גס——גם-גם.

Стр. XV.

זב׳ 9——תורזואי——תירזואי.

זפ׳ 1——אגיתג׳יאניאי——אגיתציאניאי.

זפ׳ 15——רנג-רוי רפדא——רנג-רויי רפדא.

Стр. XVII.

זפ׳ 10——דו א פסיי יכי——דו אַ פסיי יכי.

אַ משל אַן „קז, רכ נא סגדן"—אַ רויי 187.
דמונדי יא סקא ז׳רגיי פסוק. ששומן ריז בירא גרפי:

הרססו א כשו-מלא אפדרות.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Цена 1 руб.

קימת-יו 1 מנת.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-1682252612-15

Le 2565

ר. ס. מ. א.

כּמיסּסריאת אן כונדאי (מסליחת כּם-מיללתי)

בּוּלָק-דָקי

תּורה ארי עאילהיי ז׳והורון-דקי
א זוהון ז׳והורי (תּתי)

ארי דוּיוּמוּן סל כונדאישו

הי׳בּור—בּירי אַ דסדין:

מיכאל ן׳ ישעיה בּן-הררי (רבבינביג׳)
מנשה בּן יוֹסף-שוֹר חיימביג׳

ברכוּרדגר
כּמיסּסריאת אן כונדאי ר.ס.מ.א.
בּפּו. 1927 סל.